

การศึกษาศถานภาพการใช้อาคาร สถานที่และกำลังครูของโรงเรียนรัฐบาล
ในภาคศึกษา ๘ ปีการศึกษา ๒๕๑๓

ปริญญานิพนธ์

- ของ

กมล การกุศล

THE LIBRARY
COLLEGE OF EDUCATION
BANGKOK, THAILAND

เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

๒ มีนาคม ๒๕๑๔

การศึกษาด้านภาพการใช้อาคารสถานที่และกำลังครูของโรงเรียนรัฐบาล
ในภาคศึกษา ๔ ปีการศึกษา ๒๕๑๓

บทคัดย่อ

ของ

กมล การกุศล

เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
๒ มีนาคม ๒๕๑๔

การศึกษารังนี้ เพื่อทราบสถานภาพการใช้อาคารสถานที่และกำลังครูของโรงเรียน
รัฐบาล ภาคศึกษา ๔ ในปีการศึกษา ๒๕๑๓ โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูใหญ่และครูใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา ในภาคศึกษา ๔
คือในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย น่าน แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง และลำพูน

ผลของการศึกษา ปรากฏว่า ในเรื่องเกี่ยวกับอาคารสถานที่ โรงเรียนมัธยมศึกษา
ในภาคศึกษานี้ ส่วนมากตั้งอยู่ใกล้แหล่งชุมชน สภาพที่ดินของโรงเรียนเป็นที่จุ่มประมาณ
ครึ่งหนึ่ง และ ๓ ใน ๕ ของโรงเรียนทั้งหมดมีสนามกีฬาที่ไว้ใช้ฝึกซ้อมกีฬา แหล่งน้ำดื่ม
และน้ำไว้ส่วนมากได้จากบ่อน้ำบาดาล อาคารเรียนและอาคารประกอบส่วนใหญ่อยู่ในสภาพดี
นอกจากโรงอาหารและหอประชุม ควรซ่อมแซมหรือรื้อปลูกใหม่ การใช้อาคารและที่เรียน
ใช้ได้อย่างมากถึง ๑๔๔ % การใช้อาคารและห้องต่างๆโดยเฉลี่ยได้วันละ ๓ ชั่วโมง
ขึ้นไป นอกจากโรงอาหารที่รวมกับหอประชุมในอาคารเดียวกันส่วนมากไว้วันละ ๑ - ๒
ชั่วโมง ปัญหาสำคัญในการดูแลรักษาอาคารสถานที่คือ โรงเรียนไม่มรั้ว และมีการโรง
งไฟพอ อาคารที่ต้องการเพิ่มมากที่สุดคือ อาคารเรียน โรงอาหารและหอประชุม รองลงมา
คือโรงฝึกงาน

ในเรื่องกำลังครู ในภาคศึกษานี้ มีครูชายหญิงจนวนใกล้เคียงกัน ส่วนมากยัง
ใจได้ปริญญาตรี อายุไม่เกิน ๔๐ ปี ทำงานมาไม่เกิน ๔ ปี และเงินเดือนไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท
ส่วนครูใหญ่เป็นชายมากกว่าหญิง ได้รับเงินเดือนระหว่าง ๑๔๐๐ - ๒๗๕๐ บาท อัตราเฉลี่ย
นักเรียนต่อครู ๒๔ : ๑ โดยเฉลี่ยครูส่วนมากสอนสัปดาห์ละ ๑๖ ชั่วโมงขึ้นไป สำหรับ
ครูใหญ่ที่ต้องสอนด้วยมี ๗๖ % ปัญหาสำคัญของครูใหญ่ในการจัดการเรียนการสอนคือ มีครูไม่พอ
ครูสาขาวิชาที่ขาดมากที่สุดคือ ครูวิทยาศาสตร์ ในภาคต้น ปีการศึกษา ๒๕๑๓ ครูหญิงดา
ราชการมากกว่าครูชาย ครูที่ทำงานไปนานๆ อายุมากขึ้น เงินเดือนสูงขึ้น ก็ยิ่งถามากขึ้นด้วย

ในค่านิยมชีวิตการ ครูที่ไม่ได้อยู่บ้านพักครูมีถึง ๕๒ % และในจำนวนนี้ ประมาณ ๔๔ %
มีความจำเป็นที่จะต้องเข้าอยู่อาศัยอย่างยิ่ง ครูส่วนมากได้รับการส่งเสริมขวัญและกำลังใจ
ในระดับปานกลาง และมีความรู้สึกปลอดภัยพอสมควรในระดับปานกลางเช่นกัน ครูและครูใหญ่
ส่วนมากไม่ประสงค์จะย้ายจากโรงเรียนที่ทำงานอยู่ สำหรับผู้ที่ต้องการย้ายนั้น ส่วนมาก
ต้องการกวดขันมีสำเนา

A STUDY OF THE UTILIZATION OF SCHOOL PLANT AND TEACHERS
OF THE GOVERNMENT SECONDARY SCHOOLS, REGION 8,
IN THE ACADEMIC YEAR 2513.

ABSTRACT

BY

KAMOL KARNKUSOL

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education Degree
at the College of Education

March 2, 1971

This study was to investigate the utilization of school plant and teachers of the government secondary schools, region 8, in the academic year 2513. Questionnaires were sent to the principals and teachers in the secondary schools under the Division of Government Schools, Department of Secondary Education in region 8. Those were the schools in Chiangmai, Chiangrai, Nan, Phrae, Maehongson, Lampang and Lamphoon.

Concerning school plant, it was found that most secondary schools in this region were situated near community. A half of the school grounds were lowlands. Three out of five schools had the playground that could be used all year round. Most of water resources came from the well. Most classroom buildings and related constructions were in good condition. Cafeteria and auditorium should be reconstructed. The schools were operating at the high percentage of space utilization, 144 %. The average of utilization of buildings and classrooms were more than 3 hours per day. However, the average of utilization of cafeteriums were 1 - 2 hours. The most crucial problem for maintaining was the lack of the fence and janitor. The building that should be added were classroom building, cafeteria and workshop respectively.

With regard to utilization of teachers in this region, it was found that there were male and female almost the same number. Most of them were under 40 years of age, qualification lower than bachelor degree, less than 5 years experience and received salary not more than 1300 baht. The principals of the school were more male than female and earned between 1400 - 2750 baht a month. Average ratio of pupil and teacher was 24.1. Generally, teacher teaches more than 16 hours a week. There was 76 %

of the principals who must teach. There were the problem that arosen from lack of teacher especially in the field of science. In the first term of acadamic year 2513, the female teachers had absent days more than male teachers. More interesting, teachers who had long experionce, older age and more salary were absent more.

For the welfare of the teachers, it was shown that teachers who did not live in staff housing were 82% and from this number , approximates 45 % were greatly needed. Most teachers had received moderate level of morale support and felt safety in moderate level as well. Not many teachers and principals wanted to move from the school they had been working. The important reason for those who wanted to transfer were to move to their own home.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาปัญหาในประเด็นนี้แล้ว เห็นสมควร
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษากาถามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ของวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้

พชค. ๖๔๔/ก.๖๔๔ ประธาน

เลขาธิการคณะกรรมการ

ดร. อภัย น. กรรมการ

๒ มีนาคม ๒๕๑๔

ประกาศนุญผลการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ก้าวผู้เขียนได้รับความช่วยเหลืออย่างค้ำจุน และ
ได้รับคำแนะนำอันหาเทียมมิได้จาก อาจารย์ ดร.พจน์ สะเพียรชัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกียรติ
ศรีพงษ์ และ อาจารย์ปริญญ์ อังศุสิงห์ ซึ่งผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และครู อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สายสามัญ
ในภาคศึกษา ๔ บรรดาที่ได้กรุณากรอกแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษากันคว้า
ครั้งนี้ และขอขอบคุณกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา ที่ได้ช่วยส่งแบบสอบถาม
และรับคืนเป็นระเบียบเรียบร้อย

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำจากท่านที่ผู้เขียนรัก, เกาฬ
และนับถือ อีกหลายท่าน สุกที่จะกล่าวนามได้ครบถ้วน จึงได้แต่วารึกนุญผลการไว้ ณ ที่นี้ด้วย

กมล การฤทธ

สารบัญ

บทที่	หน้า
๑. บทนำ	๑
ภูมิหลัง	๑
ความมุ่งหมายในการศึกษากันคว้า	๑
ความสำคัญของการศึกษากันคว้า	๕
ขอบเขตของการศึกษากันคว้า	๕
ถำจำกัดความศัพท์เฉพาะ	๕
ข้อตกลงเบื้องต้น	๖
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษากันคว้า	๖
๒. วิธีดำเนินการ	๑๘
กลุ่มตัวอย่าง	๑๘
การสร้างแบบสอบถาม	๒๑
การรวบรวมข้อมูล	๒๒
การจัดกระทำกับข้อมูล	๒๓
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๓
๓. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๕
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๕
อาคารสถานที่	๒๕
ผลการวิเคราะห์ที่ตั้งของโรงเรียน	๒๕
ผลการวิเคราะห์จำนวน, ลักษณะ, สภาพ และสุขลักษณะของอาคารและ ห้องต่างๆ	๓๕
ผลการวิเคราะห์การใช้ประโยชน์และความสูญเสียเกี่ยวกับการใช้อาคาร	๖๓

ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการดูแลรักษาอาคาร สถานที่ และวางผังอาคาร อาคารเพิ่ม	๗๔
กำลังกรู	๘๐
ผลการวิเคราะห์จำนวนกรู, วุฒิ และประสบการณ์ของกรู	๘๐
ผลการวิเคราะห์การใช้และปัญหาการใช้กำลังกรู	๘๖
ผลการวิเคราะห์สวัสดิการและขวัญของกรู	๑๒๔
๔.๑. สรุปผลการศึกษากันกว่าและข้อเสนอแนะ	๑๖๖
ความมุ่งหมายของการศึกษากันกว่า	๑๖๖
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษากันกว่า	๑๖๖
เครื่องมือรวบรวมข้อมูล	๑๖๖
การวิเคราะห์ข้อมูล	๑๖๗
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๑๖๗
อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	๑๗๒
บรรณานุกรม	๑๗๕
ภาคผนวก	๑๘๑

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
๑. จำนวนครูและครูใหญ่ และจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานศึกษา	๑๔
๒. จำนวนโรงเรียน แจกแจงตามระยะทางจากแหล่งชุมนุมชน และจำแนกเป็นรายจังหวัด	๒๒
๓. จำนวนโรงเรียน แจกแจงตามระยะทางจากแหล่งเสื่อมโทรมทางเศรษฐกิจ และจำแนกเป็นรายจังหวัด	๒๓
๔. จำนวนโรงเรียน จำแนกตามความสะดวกในการคมนาคมถึงโรงเรียน เป็นรายจังหวัด	๒๔
๕. จำนวนโรงเรียน แจกแจงตามขนาดเนื้อที่กิน เป็นรายจังหวัด	๒๕
๖. จำนวนโรงเรียน แจกแจงตามสภาพที่ดินที่โรงเรียนตั้งอยู่ เป็นรายจังหวัด	๓๐
๗. จำนวนสนามกีฬาของโรงเรียน และสภาพการใช้ จำแนกเป็นรายจังหวัด	๓๑
๘. จำนวนโรงเรียนที่มีและไม่มีรั้วไม้และที่พักผ่อนของนักเรียน จำแนกเป็นรายจังหวัด	๓๒
๙. แหล่งน้ำดื่มและน้ำใช้ของโรงเรียน จำแนกเป็นรายจังหวัด	๓๓
๑๐. จำนวนโรงเรียน, อาคารเรียน และห้องเรียน จำแนกเป็นรายจังหวัด	๓๔
๑๑. จำนวนอาคารเรียน แจกแจงตามลักษณะ และจำแนกเป็นรายจังหวัด	๓๕
๑๒. จำนวนอาคารเรียน แจกแจงตามอายุ และจำแนกเป็นรายจังหวัด	๓๖
๑๓. จำนวนอาคารเรียน แจกแจงตามสภาพ และจำแนกเป็นรายจังหวัด	๓๗
๑๔. ค่าเฉลี่ยสูงสุดลักษณะของห้องเรียนในอาคารเรียนแต่ละหลัง จำแนกเป็นรายจังหวัด	๓๘
๑๕. จำนวนโรงเรียนที่มีและไม่มีห้องเฉพาะวิชา จำแนกตามประเภทของห้อง	๓๙
๑๖. ค่าเฉลี่ยสูงสุดลักษณะของห้องเฉพาะวิชา จำแนกตามประเภทของห้อง เป็นรายจังหวัด	๔๐

๑๗.	จำนวนโรงเรียนที่มีและไม่มีอาคารอุตสาหกรรมศิลป์ หรือเกษตรกรรมศิลป์ จำแนกเป็นรายจังหวัด	๔๑
๑๘.	จำนวนอาคารอุตสาหกรรมศิลป์และเกษตรกรรมศิลป์ จำแนกตามลักษณะ เป็นรายจังหวัด	๔๒
๑๙.	จำนวนอาคารอุตสาหกรรมศิลป์และเกษตรกรรมศิลป์ จำแนกตามอายุ เป็นรายจังหวัด	๔๓
๒๐.	จำนวนอาคารอุตสาหกรรมศิลป์และเกษตรกรรมศิลป์ จำแนกตามสถานะ เป็นรายจังหวัด	๔๔
๒๑.	ค่าเฉลี่ยสูงสุดลักษณะของอาคารอุตสาหกรรมศิลป์และเกษตรกรรมศิลป์ จำแนกตามประเภทอาคาร เป็นรายจังหวัด	๔๖
๒๒.	จำนวนโรงเรียนที่มีและไม่มีโรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารร่วมกับหอประชุมในอาคารเดียวกัน จำแนกเป็นรายจังหวัด	๔๗
๒๓.	จำนวนโรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารร่วมกับหอประชุมในอาคารเดียวกัน จำแนกตามลักษณะ เป็นรายจังหวัด	๔๘
๒๔.	จำนวนโรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารที่ร่วมกับหอประชุมในอาคารเดียวกัน จำแนกตามอายุ เป็นรายจังหวัด	๕๑
๒๕.	จำนวนโรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารที่ร่วมกับหอประชุมในอาคารเดียวกัน จำแนกตามสภาพ เป็นรายจังหวัด	๕๔
๒๖.	ค่าเฉลี่ยสูงสุดลักษณะของโรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารที่ร่วมกับหอประชุมในอาคารเดียวกัน จำแนกตามประเภทอาคาร เป็นรายจังหวัด	๕๗
๒๗.	จำนวนนักเรียนโดยเฉลี่ยต่อตัวหรือที่บัสสาวะ ๑ ที่ จำแนกเป็นรายจังหวัด	๕๘
๒๘.	ความถี่ของส้วมและที่บัสสาวะ จำแนกตามตำแหน่งที่ตั้ง	๕๙
๒๙.	ความถี่ของส้วม จำแนกตามชนิด	๕๙
๓๐.	การวางแผนสภาพของส้วมและที่บัสสาวะของแต่ละโรงเรียน จำแนกเป็นรายจังหวัด	๖๐

การวาง	หน้า
๓๑. ค่าเฉลี่ยสูงสุดลักษณะของส้วมและที่ปัสสาวะ จำแนกเป็นรายจังหวัด	๒๒
๓๒. การแจกแจงความเห็นของครูใหญ่เกี่ยวกับการดัดแปลงห้องเรียนเพื่อใช้ประโยชน์อื่น จำแนกเป็นรายจังหวัด	๒๓
๓๓. ความถี่ของจำนวนชั่วโมงที่ใช้ห้องเรียนในอาคารเรียนแต่ละหลัง โดยเฉลี่ย ต่อ ๑ วัน จำแนกเป็นรายจังหวัด	๒๔
๓๔. การวางแผนการใช้ที่เรียน จำแนกเป็นรายจังหวัด	๒๕
๓๕. ความถี่ของจำนวนชั่วโมงที่ใช้ห้องเฉพาะวิชา โดยเฉลี่ยต่อ ๑ วัน จำแนก ตามประเภทของห้อง	๒๖
๓๖. ความถี่ของการไว้ในหน้าที่ต่างๆของอาคารอุตสาหกรรมศิลป์และเกษตรกรรมศิลป์ จำแนกตามประเภทอาคาร	๒๗
๓๗. ความถี่ของจำนวนชั่วโมงที่ใช้อาคารอุตสาหกรรมศิลป์และเกษตรกรรมศิลป์ โดยเฉลี่ยต่อ ๑ วัน จำแนกตามประเภทอาคาร เป็นรายจังหวัด	๒๘
๓๘. ความถี่ของการใช้ในพื้นที่ต่างๆของโรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหาร ที่รวมกับหอประชุมในอาคารเดียวกัน จำแนกตามประเภทอาคาร	๓๐
๓๙. ความถี่ของจำนวนชั่วโมงที่ใช้โรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารที่รวมกับ หอประชุมในอาคารเดียวกัน โดยเฉลี่ยต่อ ๑ วัน จำแนกตามประเภทอาคาร เป็นรายจังหวัด	๓๑
๔๐. จำนวนห้องสมุด ที่เกี่ยวกับความสะดวกในการเข้ามาใช้ของครูและนักเรียน จำแนกเป็นรายจังหวัด	๓๔
๔๑. จำนวนความถี่ของห้องสมุด ที่นักเรียนสามารถเข้าใช้ได้พร้อมกันในคราวเดียว จำแนกเป็นรายจังหวัด	๓๕
๔๒. ความถี่ของจำนวนชั่วโมงที่นักเรียนเข้ามาใช้ห้องสมุด โดยเฉลี่ยต่อ ๑ วัน จำแนกเป็นรายจังหวัด	๓๖
๔๓. ความถี่ของปัญหาในการดูแลรักษาอาคารสถานที่ จำแนกเป็นรายจังหวัด	๓๘

๔๔.	กาน้ำหนักความต้องการอาการเพิ่ม จำแนกตามประเภทอาการ เป็นรายจังหวัด	๗๕
๔๕.	จำนวนครู จำแนกตามเพศ, วุฒิ, อายุ, อาชวราชการ และเงินเดือน เป็นรายจังหวัด	๘๑
๔๖.	จำนวนครูใหญ่ จำแนกตามเพศ, วุฒิ, อายุ, จำนวนปีที่เป็นครูใหญ่ และเงินเดือน เป็นรายจังหวัด	๘๒
๔๗.	ระดับความสนใจในการแสวงหาความรู้ของครู ในทัศนะของครูโรงเรียนเดียวกัน จำแนกเป็นรายจังหวัด	๘๔
๔๘.	ระดับความสนใจในการแสวงหาความรู้ของครู ในทัศนะของครูใหญ่	๘๔
๔๙.	จำนวนครูที่เคยและไม่เคยได้รับการอบรม และการนำความรู้จากการอบรมมาใช้ประโยชน์ในการทำงาน ของผู้ที่เคยอบรม จำแนกเป็นรายจังหวัด	๘๕
๕๐.	จำนวนครูใหญ่ที่เคยและไม่เคยได้รับการอบรม เกี่ยวกับงานในหน้าที่ครูใหญ่ และการนำความรู้จากการอบรมมาใช้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของผู้ที่เคยอบรม	๘๖
๕๑.	จำนวนเฉลี่ยนักเรียนต่อครู ๑ คน จำแนกเป็นรายจังหวัด	๘๖
๕๒.	ชั่วโมงสอนของครูใน ๑ สัปดาห์ จำแนกตามเพศ เป็นรายจังหวัด	๘๗
๕๓.	ชั่วโมงสอนของครูใน ๑ สัปดาห์ จำแนกตามวุฒิ เป็นรายจังหวัด	๘๘
๕๔.	ชั่วโมงสอนของครูใน ๑ สัปดาห์ จำแนกตามอายุ เป็นรายจังหวัด	๘๒
๕๕.	ชั่วโมงสอนของครูใน ๑ สัปดาห์ จำแนกตามอาชวราชการ เป็นรายจังหวัด	๘๔
๕๖.	ชั่วโมงสอนของครูใน ๑ สัปดาห์ จำแนกตามเงินเดือน เป็นรายจังหวัด	๘๖
๕๗.	ชั่วโมงสอนของครูใหญ่ใน ๑ สัปดาห์	๘๕
๕๘.	จำนวนชั่วโมงที่ครูต้องสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้าและมีปัญหา ต่อ ๑ สัปดาห์ จำแนกเป็นรายจังหวัด	๘๕
๕๙.	ค่าเฉลี่ยการทำงานนอกเหนือการสอนของครู จำแนกตามเพศ, วุฒิ และอาชวราชการ	๑๐๐

๒๐.	จำนวนครูที่ประเมินจำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นที่ตนเองสอน จำแนกเป็นรายจังหวัด	๑๐๒
๒๑.	จำนวนครูที่สอนตรงและไม่ตรงความรู้ความสามารถ จำแนกตามวุฒิ เป็นรายจังหวัด	๑๐๓
๒๒.	ปัญหาของครูใหญ่ในการจัดครูเข้าสอน	๑๐๔
๒๓.	จำนวนโรงเรียนที่ปีครูสาขาวิชาต่างๆเกินต้องการ และสาขาที่ไม่มีพอ จำแนกเป็นรายจังหวัด	๑๐๕
๒๔.	จำนวนโรงเรียนที่ต้องการครูเพิ่มอีก ในปีการศึกษา ๒๕๑๓ จำแนกเป็นรายจังหวัด	๑๐๖
๒๕.	ความเหมาะสมของงานนอกเหนือการสอนที่ครูได้รับ กับความรู้ความสามารถของครู จำแนกตามวุฒิ เป็นรายจังหวัด	๑๐๗
๒๖.	ค่าเฉลี่ยเวลาที่ครูใช้เตรียมตัวเข้าห้องสอน, เวลาที่อยู่ที่โรงเรียนก่อนโรงเรียนเข้า และเวลาที่อยู่ที่โรงเรียนหลังจากโรงเรียนเลิกแล้ว จำแนกเป็นรายจังหวัด	๑๐๘
๒๗.	จำนวนวันลาของครู ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓ จำแนกตามเพศ เป็นรายจังหวัด	๑๐๙
๒๘.	จำนวนวันลาของครู ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓ จำแนกตามวุฒิ เป็นรายจังหวัด	๑๑๑
๒๙.	จำนวนวันลาของครู ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓ จำแนกตามอายุ เป็นรายจังหวัด	๑๑๒
๓๐.	จำนวนวันลาของครู ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓ จำแนกตามอายุราชการ เป็นรายจังหวัด	๑๑๔
๓๑.	จำนวนวันลาของครู ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓ จำแนกตามเงินเดือน เป็นรายจังหวัด	๑๑๕
๓๒.	จำนวนวันลาของครูใหญ่ ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓ จำแนกตามเพศ, วุฒิ, อายุ, จำนวนปีที่เป็นครูใหญ่ และเงินเดือน	๑๑๗

ตาราง

หน้า

๗๓.	จำนวนครูที่เข้าสอนบทกวีที่ไม่เข้า จำแนกเป็นรายจังหวัด	๑๒๕
๗๔.	จำนวนครูที่สังเกตเห็นการปล่อยให้นักเรียนโดยไม่มีครูเข้าสอน จำแนกเป็นรายจังหวัด	๑๒๕
๗๕.	จำนวนครั้งที่คณะกรรมการประชุมปรึกษางานกันในห้องเรียน	๑๒๖
๗๖.	ระดับความพอใจของครูเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนของนักเรียนเมื่อเทียบกับที่อื่นๆ จำแนกเป็นรายจังหวัด	๑๒๗
๗๗.	ระดับความพอใจของครูใหญ่เกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนของนักเรียนเมื่อเทียบกับที่อื่นๆ	๑๒๗
๗๘.	การใช้เวลาว่างที่โรงเรียนของครู จำแนกเป็นรายจังหวัด	๑๒๘
๗๙.	จำนวนครูที่อยู่อาศัยและไม่ได้อยู่อาศัยบ้านพักครู, ความสะดวกสบายของผู้ที่อยู่อาศัยบ้านพักครู และกล่าวว่าเป็นที่ระต้องเข้าอยู่อาศัยของที่ไม่ได้อยู่อาศัย	๑๒๙
๘๐.	จำนวนครูที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความสะดวกเรื่องอาหารกลางวันและค่าที่ครูได้รับ จำแนกเป็นรายจังหวัด	๑๓๐
๘๑.	ความพอใจของอุปกรณ์และหนังสือประกอบการสอนที่โรงเรียนจัดให้ ในทัศนะของครู จำแนกเป็นรายจังหวัด	๑๓๐
๘๒.	ค่าเฉลี่ยการส่งเสริมขวัญและกำลังใจที่ครูได้รับ จำแนกตามเพศ, วุฒิ และอายุราชการ	๑๓๑
๘๓.	ระดับความสนใจให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นในการทำงานของครู ในทัศนะของครูใหญ่	๑๓๓
๘๔.	ค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจของครู จำแนกตามเพศ เป็นรายจังหวัด	๑๓๔
๘๕.	ค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจของครู จำแนกตามวุฒิ เป็นรายจังหวัด	๑๓๕

๘๖.	ค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจของครู ตามอายุ เป็นรายจังหวัด	๑๓๖
๘๗.	ค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจของครู ตามอายุราชการ เป็นรายจังหวัด	๑๓๗
๘๘.	ค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจของครู ตามเงินเดือน เป็นรายจังหวัด	๑๓๘
๘๙.	ค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ความร่วมมือกันทำงาน และเจตนาที่ดีต่ออาชีพครู ของครู ในทัศนะของครูโรงเรียนเดียวกัน จำแนกเป็นรายจังหวัด	๑๓๙
๙๐.	ค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ความร่วมมือกันทำงาน และเจตนาที่ดีต่ออาชีพครู ของครู ในทัศนะของครูใหญ่	๑๔๐
๙๑.	จำนวนครูที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้าย จำแนกตามเพศ เป็นรายจังหวัด	๑๔๐
๙๒.	เหตุผลที่ครูต้องการย้าย จำแนกตามเพศ เป็นรายจังหวัด	๑๔๓
๙๓.	จำนวนครูที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้าย จำแนกตามวุฒิ เป็นรายจังหวัด	๑๔๔
๙๔.	เหตุผลที่ครูต้องการย้าย จำแนกตามวุฒิ เป็นรายจังหวัด	๑๔๗
๙๕.	จำนวนครูที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้าย จำแนกตามอายุ เป็นรายจังหวัด	๑๔๘
๙๖.	เหตุผลที่ครูต้องการย้าย จำแนกตามอายุ เป็นรายจังหวัด	๑๕๑
๙๗.	จำนวนครูที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้าย จำแนกตามอายุราชการ เป็น รายจังหวัด	๑๕๒
๙๘.	เหตุผลที่ครูต้องการย้าย จำแนกตามอายุราชการ เป็นรายจังหวัด	๑๕๕
๙๙.	จำนวนครูที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้าย จำแนกตามเงินเดือน เป็นราย จังหวัด	๑๕๖
๑๐๐.	เหตุผลที่ครูต้องการย้าย จำแนกตามเงินเดือน เป็นรายจังหวัด	๑๕๘
๑๐๑.	จำนวนครูใหญ่ที่ต้องการย้าย, ไม่ต้องการย้าย และต้องการเป็นครูน้อย จำแนก ตามเพศ, วุฒิ, อายุ, จำนวนที่เป็นครูใหญ่ และเงินเดือน	๑๖๑
๑๐๒.	เหตุผลที่ครูใหญ่ต้องการย้าย จำแนกตามเพศ, วุฒิ, อายุ, จำนวนปีที่เป็นครูใหญ่ และเงินเดือน	๑๖๓

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

๑. กราฟแท่งเปรียบเทียบปริมาณลักษณะอาการเรื้อน, อาการอุตสาหกรรมศิลป์, อาการ-
คหกรรมศิลป์, โรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารที่รวมกับหอประชุม
ในอาคารเดียวกัน ๕๐
๒. เส้นภาพเปรียบเทียบอายุอาคารเรื้อน, อาการอุตสาหกรรมศิลป์, อาการ-
คหกรรมศิลป์, โรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารที่รวมกับหอประชุม
ในอาคารเดียวกัน ๕๓
๓. เส้นภาพเปรียบเทียบสภาพอาคารเรื้อน, อาการอุตสาหกรรมศิลป์, อาการ-
คหกรรมศิลป์, โรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารที่รวมกับหอประชุม
ในอาคารเดียวกัน ๕๖
๔. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนชั่วโมงที่ใช้อาคารอุตสาหกรรมศิลป์, อาคารคหกรรม-
ศิลป์, โรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารที่รวมกับหอประชุมในอาคาร
เดียวกัน โดยเฉลี่ยใน ๑ วัน ๕๓
๕. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนชั่วโมงที่ใช้ห้องเรื้อน, ห้องเฉพาะวิชาต่างๆ และ
ห้องสมุด โดยเฉลี่ยใน ๑ วัน ๕๓
๖. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนชั่วโมงสอนใน ๑ สัปดาห์ ของครูชายและครูหญิง ๕๕
๗. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนชั่วโมงสอนใน ๑ สัปดาห์ ของครูที่มีอายุต่ำกว่า
ปริญญาดุษฎี และครูวุฒิปริญญาดุษฎีขึ้นไป ๕๑
๘. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนชั่วโมงสอนใน ๑ สัปดาห์ ของครูที่มีอายุไม่เกิน
๔๐ ปี และครูที่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป ๕๓
๙. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนชั่วโมงสอนใน ๑ สัปดาห์ ของครูที่อายุราชการ
ไม่เกิน ๕ ปี และครูที่อายุราชการ ๖ ปีขึ้นไป ๕๕
๑๐. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนชั่วโมงสอนใน ๑ สัปดาห์ ของครูเงินเดือนน้อย,
เงินเดือนปานกลาง และเงินเดือนสูง ๕๔

๑๑. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลา ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓ ของครูชาย, ครูหญิง, ครูใหญ่ชาย และครูใหญ่หญิง ๑๒๐
๑๒. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลา ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓ ของครูและครูใหญ่ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ๑๒๑
๑๓. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลา ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓ ของครูและครูใหญ่ ที่มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี และที่อายุ ๔๑ ปีขึ้นไป ๑๒๒
๑๔. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลา ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓ ของครูที่ไม่อายุราชการไม่เกิน ๕ ปี, ครูที่มีอายุราชการ ๖ ปีขึ้นไป, ครูใหญ่ที่ได้รับหน้าที่ครูใหญ่มาไม่เกิน ๔ ปี และครูใหญ่ที่ได้รับหน้าที่ครูใหญ่มาตั้งแต่ ๖ ปีขึ้นไป ๑๒๓
๑๕. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลา ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓ ของครูและครูใหญ่ ที่มีเงินเดือนน้อย, เงินเดือนปานกลาง และเงินเดือนสูง ๑๒๔
๑๖. กราฟแท่งเปรียบเทียบจำนวนครูชายและครูหญิง ที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้าย ๑๔๒
๑๗. กราฟแท่งเปรียบเทียบจำนวนครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และครูวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้าย ๑๔๖
๑๘. กราฟแท่งเปรียบเทียบจำนวนครูที่มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี และครูที่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป ที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้าย ๑๕๐
๑๙. กราฟแท่งเปรียบเทียบจำนวนครูที่มีอายุราชการไม่เกิน ๕ ปี และครูที่มีอายุราชการ ๖ ปีขึ้นไป ที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้าย ๑๕๔
๒๐. กราฟแท่งเปรียบเทียบจำนวนครูที่ได้รับเงินเดือนน้อย, เงินเดือนปานกลาง และเงินเดือนสูง ที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้าย ๑๕๘

บทที่ ๑

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลาย มักจะประสบอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาประเทศประการหนึ่ง คือการขาดกำลังคนที่จะประกอบกิจการงานต่างๆ เพื่อผลิตอันสมบูรณในทางเศรษฐกิจ ซึ่งต้องเป็นกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถสูงกว่าการใช้เพียงแรงงานอย่างเดียว ประเทศไทยก็ประสบปัญหานี้เช่นเดียวกัน ประกอบกับ (ชำรง บัวศรี, ๒๕๑๒ : ๒๕) "อัตราการเกิดของประชากรอยู่ในระดับสูง คือประมาณร้อยละ ๓.๒ - ๓.๔ เป็นผลให้อัตรารส่วนของประชากรที่จะทำหน้าที่ในทางเศรษฐกิจลดลง ขณะเดียวกัน ภาระที่จะต้องเลี้ยงดูที่ยังไม่สามารถช่วยตัวเองได้มีมากขึ้น..." จึงเป็นหน้าที่อันสำคัญที่รัฐจะต้องผลิตกำลังคนให้เพียงพอและทันกับจำนวนประชากรที่มีอัตราการเพิ่มสูงมาก

ในการผลิตกำลังคนเพื่อยกระดับการพัฒนาประเทศชาตินั้น ก็คือต้องสร้างเสริมกลุ่มชนในระดับต่างๆ ได้แก่ (เอกวิทย์ ณ ถลาง, ๒๕๑๐ : ๒๒)

...ผู้มีความรู้ความสามารถในการประกอบกิจต่างๆโดยกว้างขวาง ทั้งระดับวิชาชีพ (Professional) ซึ่งเป็นผลผลิตของอุดมศึกษา ระดับช่างผู้ชำนาญงาน (Technicians) ซึ่งเป็นผลผลิตของวิทยาลัยและโรงเรียนช่างต่างๆ และระดับช่างฝีมือ (Skill labour) อันเป็นผลผลิตของมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ขึ้นันคน ประกอบกัน...

แต่การผลิตกำลังคนในระดับต่างๆดังกล่าวนั้น ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมต่างๆหลายประการ เช่น ฐานะการเงินของประเทศ และระดับการพัฒนาประเทศ เป็นต้น (เกยูร ลิมทอง, ๒๕๑๒ : ๒๒๔)

...ในประเทศที่เจริญแล้วถือว่า การจบการศึกษาเพียงชั้นมัธยมศึกษาหรืออาชีวศึกษาอาจจะยังไม่เพียงพอสำหรับการทำงานที่ต้องใช้ฝีมือพอควร แต่สำหรับประเทศที่ยากจน

การศึกษาเพียงระดับนี้ ถิ่นนับว่าดีพอสมควรที่จะฝึกฝนเข้าทำงานให้เกิดความชำนาญต่อไป ว่ากันว่าประเทศจะก้าวหน้าไปสู่ระดับการพัฒนาที่สูงกว่านั้น จึงจะเร่งการผลิตกำลังคนที่ไม่ควรรู้ความชำนาญอย่างสูงเฉพาะแขนงงาน เพื่อให้เพียงพอต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ...

นอกจากนี้ จากผลการศึกษาอีกกว่าเรื่องความต้องการกำลังคน ยังเผยอีกว่า ประเทศไทย (เอกวิทย์ ณ ถลาง, ๒๕๑๐ : ๒๖) "...กำลังต้องการการขยายตัวระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษามากที่สุด เพราะผู้ที่มีการศึกษาระดับนี้ จะได้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจกับประเทศในอัตราที่สูง..."

ถ้าเทียบจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาของไทยแล้ว จะเห็นได้ว่าห่างไกลกันมาก (มัวบ อิงลากรณ, ๒๕๑๑ : ๒๐) ประเทศไทยเองเอเซียนั้น ถ้ามีนักเรียนชั้นประถมอยู่ ๑๐๐ คน ก็จะมีนักเรียนชั้นมัธยม ๒๖ คน แต่ประเทศไทยมีอัตราส่วนเพียง ๑๐๐ ต่อ ๘ เท่านั้น

จำนวนนักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาเหล่านี้ ก็มักจะมีส่วนหนึ่งออกไปประกอบอาชีพที่ใช้แรงงาน ที่เหลืออีกส่วนมาก ซึ่งเป็นเด็กกระเปาะวัยรุ่น ไม่มีงานทำ ก็มักจะแสดงออกในทางเกะกะระรานเป็นอันธพาล อันเป็นปัญหาสังคมอีกประการหนึ่ง

จากที่กล่าวมานี้ แสดงให้เห็นว่า การขยายการมัธยมศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เป็นความจำเป็นรีบด่วน ดร. ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ อธิบดีกรมว่าสามัญศึกษา มีความเห็นว่า (ก่ สวัสดิ์พาณิชย์, ๒๕๑๓ : ๒ - ๕) การมัธยมศึกษาเป็นเรื่องความเป็นความตายของประเทศไทยในขณะนี้ ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า จำนวนนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษา มีจำนวนน้อยเกินไป เมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียนในระดับชั้นอื่น เทียบกับความต้องการกำลังคนระดับกลาง และระดับสูง และเทียบทางสถิติกับประเทศเพื่อนบ้าน

การเพิ่มปริมาณนักเรียนมัธยมศึกษาให้มากขึ้นจนเพียงพอกับความต้องการกำลังคนระดับกลาง และได้สัดส่วนพอเหมาะกับการศึกษาระดับอื่นนี้ เป็นภาระหน้าที่โดยตรงของ

กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ โดยมีให้คุณภาพของนักเรียนต้องย่อหย่อนลง กรมวิสามัญศึกษาจึงได้กำหนดนโยบายในการดำเนินงานไว้ ดังต่อไปนี้ (กรมวิสามัญศึกษา, ๒๕๑๓ : ๓)

๑. จะเพิ่มปริมาณและปรับปรุงคุณภาพการมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลให้สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนภูมิภาค
๒. จะใช้อาคารสถานที่ ครู และอุปกรณ์ต่างๆที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่
๓. จะปรับปรุงหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น
๔. จะนำวิธีการและอุปกรณ์ใหม่ๆที่จำเป็นบางประการมาใช้ในการขยายปริมาณและคุณภาพ
๕. จะปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนราษฎร์ให้ทัดเทียมโรงเรียนรัฐบาล

นโยบายในการดำเนินงานของกรมวิสามัญศึกษา ทั้ง ๕ ประการนี้ ล้วนแล้วแต่เป็นนโยบายที่ต้องการขยายปริมาณและปรับปรุงคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาทั้งสิ้น ซึ่งส่วนใหญ่ต้องใช้เวลาและงบประมาณ มีนโยบายอันน่าจะพิจารณาก่อนข้ออื่นๆอยู่ประการหนึ่ง คือ นโยบายประการที่สอง ที่ว่า "จะใช้อาคารสถานที่ ครู และอุปกรณ์ต่างๆที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่" เพราะนโยบายข้อนี้ มิใช่เป็นการลงทุนใหม่ หากเป็นการ (กรมวิสามัญศึกษา, ๒๕๑๓ : ๒) "...ระดมกำลังทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้เพื่อการศึกษา โดยทุกวิถีทางเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามนโยบายที่วางไว้..." โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านอาคารสถานที่และกำลังครู คร.ธนู แสงศักดิ์ ได้กล่าวถึงการใช้อาคารไม่คุ้มค่าไว้ว่า (ธนู แสงศักดิ์, ๒๕๑๑ : ๑๕๓) "...อาคารและสถานที่เป็นการลงทุนเพื่อการศึกษาอย่างหนึ่ง การมีอาคารมากเกินไปไม่ได้ประโยชน์เท่าที่ควร ผู้บริหารบางคนมักจะพยายามหาทางให้ได้อาคารและห้องเรียนมากขึ้น โดยไม่คำนึงถึงการใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า..."

ส่วนในด้านการใช้กำลังครุ นั้น ดร.ชนู แสงศักดิ์ กล่าวว่า (ชนู แสงศักดิ์, ๒๕๑๑ : ๑๕๔)

...จำนวนและอัตราครูที่สอนแต่ละโรงเรียน เป็นวิธีการคิดประสิทธิผลทางการศึกษา อย่างหนึ่ง เพราะงานอย่างเดียวกัน ถ้ามีครูมากเกินไป แต่ได้ผลงานเท่ากัน ประสิทธิภาพทางการศึกษาจะต่ำ จึงต้องป้องกันแก้ไขการมีครูมากเกินไปในบาง โรงเรียน หรือพยายามให้มีครูวิชาเฉพาะให้เพียงพอกับวิชาที่จะเปิดสอนตามหลักสูตร และพยายามใช้กำลังครูให้ถูกต้องตามความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของครู

นอกจากนี้ ชงค์ วงษ์จันทร์ ได้กล่าวถึงความสูญเสียทางการศึกษา (ชงค์ วงษ์จันทร์, ๒๕๐๘ : ๔๔ - ๕๖) สรุปสาเหตุได้ความมาจากหลายประการ แต่ที่สำคัญที่สุดนั้น เน้นมาจาก จำนวนครูไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ครูที่มีอยู่ไม่ไ้คุณภาพ และครูไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ โดยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงใคร่ศึกษาดูว่า สถานภาพการใช้อาคารสถานที่และกำลังครู ในโรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษา สายสามัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคศึกษา ๔ นั้น เป็นอย่างไร ได้ใช้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าเพียงใด มีปัญหาอย่างไรบ้าง รวมทั้ง สถานภาพบางประการที่มีผลเกี่ยวข้องกับการใช้อาคารสถานที่และกำลังครู ผลจากการศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้ อาจจะเป็นประโยชน์แก่การปรับปรุงคุณภาพและขยายปริมาณนักเรียนมัธยมศึกษา ตามนโยบายของกรมวิสามัญศึกษาบ้าง

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อจะศึกษาสถานภาพของอาคารสถานที่และกำลังครูในด้านการใช้ ตามหัวข้อต่อไปนี้

อาคารสถานที่

๑. ที่ตั้งของโรงเรียน
๒. จำนวน, ลักษณะ, สภาพ และสัญลักษณ์ของอาคารและห้องต่างๆ
๓. การใช้ประโยชน์และความสูญเสียเกี่ยวกับการใช้อาคาร
๔. ปัญหาในการดูแลรักษาอาคารสถานที่ และความต้องการอาคารเพิ่ม

กำลังครู

๑. จำนวน, วุฒิ และประสบการณ์ของครู
๒. การใช้และปัญหาการใช้กำลังครู
๓. สวัสดิการและขวัญของครู

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

๑. ทำให้ทราบสถานภาพการใช้อาคารสถานที่และกำลังครู ความสูญเสียเปล่าในการใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่ และปัญหาต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไข
๒. ทำให้ทราบถึงความต้องการด้านอาคารและกำลังครู เพื่อเป็นแนวทางแก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ในการจัดสรรงบประมาณและวางแผนการศึกษา
๓. เพื่อเป็นรากฐานในการศึกษาค้นคว้าที่ละเอียดลึกซึ้งต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

๑. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กระทำกับครูและครูใหญ่ จำนวน ๒๓๖ คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สายสามัญ สังกัดกรมวิสามัญศึกษา ในภาคศึกษา ๔ จำนวน ๔๑ โรงเรียน ในปีการศึกษา ๒๕๑๓
๒. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กระทำในขอบเขตตามความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

๑. ภาคศึกษา ๔ หมายถึง ภาคศึกษาซึ่งประกอบด้วยจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย น่าน แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง และลำพูน
๒. สถานภาพของอาคารสถานที่และกำลังครู หมายถึง สภาพของอาคารสถานที่และกำลังครูที่เป็นอยู่จริง ในระยะที่สำรวจ

๓. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สายสามัญ สังกัดกองโรงเรียน-
รัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา ในภาคศึกษา ๔

๔. ครู, ครูใหญ่ หมายถึง ครู, อาจารย์, ครูใหญ่ และอาจารย์ใหญ่ ที่เป็น
ข้าราชการสังกัดกรมวิสามัญศึกษา จากโรงเรียนตามข้อ ๓.

๕. อาคารเรียน หมายถึง อาคารที่ใช้ทำการสอนการเรียน

๖. อาคารประกอบ หมายถึง อาคารที่ใช้ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง นอกเหนือ
ไปจากอาคารเรียน เช่น โรงอาหาร หอประชุม อาคารอุตสาหกรรมศิลป์ อาคารคหกรรม
ศิลป์ เป็นต้น

๗. ห้องเรียน หมายถึง ห้องเรียนในอาคารเรียนแต่ละหลังเท่านั้น

๘. สถานที่ หมายถึง บริเวณโรงเรียน สนาม และที่พักรถ

ข้อตกลงเบื้องต้น

๑. ในการศึกษาครั้งนี้ จะถือตามแบบสอบถามของครูและครูใหญ่เป็นเกณฑ์
ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย

๒. จำนวนอาคารสถานที่และครูในการศึกษาค้นคว้านี้ ถือเอาเท่าที่ปรากฏใน
แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้ มีดังต่อไปนี้

ในเรื่องที่ดังที่เหมาะสมของโรงเรียนนั้น ม.ล.ปิ่น มาลากุล อดีตรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการ ให้ข้อเสนอแนะว่า (ม.ล.ปิ่น มาลากุล, ๒๕๐๖ : ๑๓๖) "...ควร
อยู่ใกล้ชุมชนเพื่อความสะดวกแก่การไปมา แต่ตัวตึกไม่ควรอยู่ใกล้ถนน เพื่อมิต้องรับความรบกวน
ต่างๆ เช่น ฝุ่น และเสียงยวดยานที่ผ่านไปมา และควรให้ใกล้บ้านคน เพราะบ้านคนอาจ
ให้ความรบกวนได้ไม่น้อยเหมือนกัน"

จันทร์ ชุ่มเมืองปัก และ อารี นิมนันไ้ ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับที่ตั้งของโรงเรียน ความว่า (จันทร์ ชุ่มเมืองปัก และ อารี นิมนันไ้, ๒๕๐๔ : ๔๓๓) สถานที่ตั้งโรงเรียนควรเป็นศูนย์กลางของชุมชน ไปมาสะดวก แต่ควรห่างจากแหล่งชุมชนที่เป็นตลาด โรงฆ่าสัตว์ โรงมหรสพ โรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ ทั้งนี้ เพื่อมิให้มีเสียงและกลิ่นรบกวน

สิ่งแวดล้อมใกล้บริเวณโรงเรียนมีสำคัญมาก (วิโรจน์ พูลสุข และ อารักษ์ กาญจนพิทักษ์, ๒๕๐๕ : ๑๕๗ - ๑๖๗) โรงเรียนจึงควรอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น วัด สวน หรือภูมิประเทศที่ร่มรื่น ควรอยู่ห่างไกลจากสิ่งแวดล้อมที่ย่ำแย่ให้เด็กมีความโน้มเอียงไปในทางที่ดีได้ เช่น โรงแรม สำนักหญิงนครโสเภณี บ่อนการพนัน เป็นต้น นอกจากนี้โรงเรียนควรตั้งอยู่บนที่สูง น้ำซึมได้ง่าย ไม่ใกล้ริมทะเลจนเกินไป หรืออยู่บนเนินเขาที่ค่อนข้างสูง เพราะลมจะโกรกตัวเด็กมากและควรต้องใช้เสียงดังแข่งกับเสียงลมพัดอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้สถานที่นั้นไม่ควรมีสิ่งแวดล้อมอย่างอื่นมาบังคับให้การปลูกสร้างอาคารผิดลักษณะ

ตามแนวคิดของชาวดะวันตก มีความเห็นว่า สถานที่ที่เหมาะสมแก่การปลูกสร้างอาคารเรียนนั้น ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้ (Seagers, 1961 : 6)

- ที่ตั้งของโรงเรียนควรจะอยู่ในที่สูง ระบายน้ำได้สะดวก ไม่เป็นที่น้ำท่วม น้ำขัง
- ควรอยู่ในย่านที่เหมาะสม ปราศจากเสียงและฝุ่นรบกวน
- ควรอยู่ใกล้ที่จอดรถสาธารณะ และบริเวณที่มีทัศนียภาพสวยงาม
- ควรตั้งอยู่ห่างจากเสียงรบกวนทั้งหลาย ไม่ว่าเสียงธรรมชาติ หรือเสียงที่มนุษย์ก่อขึ้น
- ควรพิจารณาถึงความสวยงามของทัศนียภาพที่ตั้งด้วย
- ทุกๆส่วนในบริเวณโรงเรียน ควรจะมีธรรมชาติเอื้ออำนวยต่อความสบาย เป็นที่ผ่อนคลายและอำนวยความสะดวกในการก่อสร้างอาคาร
- ควรอยู่ในที่มีถนนใหญ่และทางเท้าเข้าไปถึง

ขนาดเนื้อที่ที่ดินที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา นั้น ผู้อำนวยการกองโรงเรียน-
รัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา ชี้แจงว่า (ประจวบ คำบุญรัตน์, ๒๕๑๓ : ๑)

...ขณะนี้ กรมวิสามัญศึกษามีแนวคิดที่จะได้ที่ดินสำหรับการสร้างโรงเรียนมัธยมศึกษา
ให้กว้างขวาง อย่างน้อย โรงเรียนระดับอำเภอควรจะมีที่ดินไม่น้อยกว่า ๓๕ ไร่
ระดับจังหวัดไม่ควรน้อยกว่า ๗๐ ไร่ เรื่องนี้ เกิดจากแนวความคิดที่ว่า การจัด
โรงเรียนนั้น ถ้าจะให้เหมาะสม ควรจะได้แบ่งเขตพื้นที่ของโรงเรียนออกเป็น
๔ ส่วนด้วยกันคือ

๑. ส่วนที่ใช้เป็นที่สร้างอาคารเรียน
๒. ส่วนที่เป็นที่สร้างโรงฝึกงาน
๓. ส่วนที่เป็นสนามและที่พักผ่อนของเด็ก
๔. ส่วนที่เป็นที่สร้างบ้านพักครู ภารโรง

ซีเกอร์ส กล่าวว่า (Seagers, 1961 : 6) "โรงเรียนมัธยมควรมีขนาด
เนื้อที่อย่างน้อยที่สุด ๒๐ ไร่ คือนักเรียน ๑๐๐ คน และเพิ่มอีก ๒ ไร่ ต่อจำนวนนักเรียน
ที่เพิ่มขึ้นอีก ๑๐๐ คน" ส่วนแมคเคลอกิน ให้ข้อเสนอแนะว่า (Mac Clurkin, 1964 : 69-70)
"...ขนาดที่ดินนั้น โรงเรียนมัธยมควรมีเนื้อที่ ๒๕ ไร่ และเพิ่มขึ้น ๒ ไร่ครึ่ง คือนักเรียน
๑๐๐ คน เป็นอย่างน้อย..." ซึ่งเป็นขนาดเนื้อที่ขนาดเดียวกับที่ รีคเคอร์ เสนอไว้คือ
(Reeder, 1958 : 210) "...โรงเรียนมัธยมต้องมีพื้นที่ ๑๐ เอเคอร์ ขึ้นไป และควร
จะเพิ่ม ๑ เอเคอร์ คือนักเรียนทุกๆ ๑๐๐ คน..."

ลักษณะของอาคารเรียนที่ดินนั้น จะต้อง (สมบุรณ์ พรรณภาพ และ คนอื่นๆ,
๒๕๐๕ : ๑๘๒ - ๑๘๑)

๑. มีขนาดพอเหมาะ กับจำนวนนักเรียน
๒. ตั้งอยู่ในทิศทางลม เพื่อช่วยในการถ่ายเทอากาศได้ดี
๓. ตั้งอยู่ในทิศทางที่แสงสว่างเข้าห้องต่างๆ ได้เป็นอย่างดี
๔. มีสภาพดี
๕. มีความแข็งแรง มั่นคงอันตรรายจากอุบัติเหตุได้

๖. มีความสะดวกสบาย

๗. มีความสวยงาม

รูปร่างของตัวอาคารเรียนนั้น ควรมีรูปยาว เพื่อให้แสงสว่างและอากาศเข้าได้ทุกห้องเป็นอย่างดี ควรวางคานยาวของอาคารตั้งฉากกับทิศทางที่ลมประจำพัด และหันคานสะกิดของอาคารไปในแนวตะวันออกตะวันตก เพื่อให้ได้รับลมจากทิศใต้ได้เต็มที่ และควร (Seagers, 1961 : 5) "...สร้างคานวัสดุที่ทนทาน เสื่อสรรมาย่างดี และรอกาไปสูงเกินไป..."

ขนาดของห้องเรียน (Mc Clurkin, 1964 : 122) "...ไม่ควรมีความกว้างยาวแน่นอนตายตัวเท่ากับทุกห้อง ควรจะกว้างใหญ่พอที่จะสอนนักเรียนกลุ่มใหญ่ให้ได้ประสิทธิภาพเท่ากับกลุ่มเล็กๆ..."

จากผลการวิจัย อิทธิพลของขนาดของห้องเรียนต่อผลการเรียนและความพอใจของนักเรียน ของเบรน (Brain, 1968 : 1066) ผลปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในห้องเรียนที่มีขนาดพอเหมาะ หรือมีขนาดกว้างขวาง จะมีความพอใจในสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน และไม่มีควาบสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ ระหว่างขนาดของห้องเรียนกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนในห้องนั้นๆ

การจัดห้องเรียนหรือห้องปฏิบัติการ ใดๆนั้น มีส่วนช่วยในการเรียนของเด็กด้วยแบกปีและสติเกิด (Bagby and Stickle, 1957 : 579 - 581) ได้ค้นคว้าเกี่ยวกับการจัดห้องเรียนว่ชาต่างๆไว้ ได้ม้ลว่า ในการจัดโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติการของนักเรียนที่ถูกต้องเหมาะสม จะมีส่วนช่วยพัฒนาความสนใจและความสามารถของนักเรียน ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนแต่ละคนเรียนดีขึ้น ผู้ค้นคว้าทั้งสองมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การวางแผนผังอาคารเรียนก็เหมือนกับ การวางแผนจัดทำหลักสูตร ก็จะต้องคำนึงถึงว่าเรามีจุดประสงค์อะไรบ้าง ในการจัดการศึกษาของเรา และจะมีผลสัมฤทธิ์แค่ไหน เมื่อวางวัตถุประสงค์ไว้ชัดเจนดีแล้ว การสร้างอาคารเรียนและสิ่งก่อสร้างอื่นๆ จะต้องสร้างให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มิใช่วางหลักสูตรให้เป็นไปตามการสร้างอาคาร แล้ววัตถุประสงค์ของหลักสูตรอาจเปลี่ยนแปลงไปได้ และวิธีสอนก็อาจวิวัฒนาการขึ้นมากได้ ซึ่งนั่นเป็น เรื่องของการฝึกหัด

สัญลักษณ์ของอาคารเรียน (กรมสามัญศึกษา, ๒๕๑๓ : ๑๖ - ๑๘) ควรมีการถ่ายเทอากาศดี ไม่ร้อนอบอ้าวจนเป็นอุปสรรคต่อการเรียน ได้รับแสงสว่างเหมาะสม นักเรียนอ่านและเขียนหนังสือ มองกระดานดำ และทำกิจกรรมต่างๆ ได้ชัดเจน ปราศจากสิ่งรบกวน เช่น เสียง ฝุ่น กลิ่น คิว้น และสิ่งอื่นๆ

นอกจากห้องเรียนแล้ว ในอาคารเรียนควรมีห้องเฉพาะวิชาต่างๆ เช่น ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องสังคมศึกษา ห้องภาษาไทย ห้องภาษาอังกฤษ เป็นต้น ซึ่งการจะมีสัญลักษณ์ที่ดี มีขนาดที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนเช่นเดียวกับห้องเรียน

ห้องสมุด เป็นห้องที่โรงเรียนควรจัดอย่างยิ่ง เพราะเป็นชุมวิทยาการ เป็นแหล่งค้นคว้า หรือใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ของนักเรียน การจัดห้องสมุดโรงเรียนนั้น แม้นมาส ขวลิขิต ผู้อำนวยการกองหอสมุดแห่งชาติ ให้ข้อเสนอแนะว่า (แม้นมาส ขวลิขิต, ๒๕๔๔ : ๑๑ - ๑๓)

ที่จะเลือกจัดให้เป็นห้องสมุดของโรงเรียนนั้นอาจจะเป็นอาคารทั้งหลังหรือห้องหนึ่งภายในอาคารเรียน หรือมุมหนึ่งในห้องเรียนก็ได้ การเลือกสถานที่สำหรับจัดเป็นห้องสมุดนั้น ต้องแล้วแต่

ก. จำนวนนักเรียนและขนาดของโรงเรียน

ข. ประเภทของโรงเรียน

ค. งบประมาณสำหรับห้องสมุด

ง. ความสะดวกของนักเรียนและครูในการไปใช้ห้องสมุด

ขนาดของห้องสมุด ในโรงเรียนที่มีเด็กไม่เกินสองร้อยคน ใช้ห้องสี่เหลี่ยมผืนผ้า อย่างที่ใช้เป็นห้องเรียน กว้างประมาณ ๓๒ ฟุต และยาวประมาณ ๔๒ ฟุตก็พอแล้ว ความยาวกับความกว้างของห้อง ไม่ควรให้เหลื่อมล้ำกันมากนัก เพราะทำให้ไม่สะดวกแก่การควบคุม

หลักเกณฑ์สำหรับกำหนดขนาดของห้องสมุดใช้ เป็นดังนี้

๑. กำหนดให้เนื้อที่ ๒๕ ตารางฟุต ต่อเด็กคนหนึ่ง ๒๕ ตารางฟุตนี้ รวมทั้งเนื้อที่ชั้นหนังสือและโต๊ะหนังสือ

๒. จำนวนนักเรียนซึ่งมาใช้ห้องสมุดพร้อมกันคราวเดียว มากที่สุดครั้งละกี่คน โดยมากเอาจากจำนวนนักเรียนในชั้นหนึ่งๆ หรือควรบรรจุได้ระหว่าง ๑๕ - ๒๐ % ของจำนวนนักเรียนทั้งโรงเรียนบวกด้วยจำนวนนักเรียนชั้นใหญ่ที่สุด

๓. กิณขนาดของห้องโดยเอาจำนวนนักเรียนซึ่งมาใช้ห้องสมุดคราวเดียวกันมากที่สุดนี้ คูณกับเนื้อที่ซึ่งเด็กคนหนึ่งๆต้องการ เช่น โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน ๒๐๐ คน ขนาดของห้องสมุดควรจะเป็น ๖๕ X ๒๕ เป็น ๑๖๒๕ ตารางฟุต

๔. รวมเนื้อที่สำหรับเจ้าหน้าที่ทำงาน ต้องการประมาณ ๒๐๐ ตารางฟุต รวมหมดด้วยกันเป็นเนื้อที่ที่ต้องการ ๑๖๒๕ + ๒๐๐ เป็น ๑๘๒๕ ตารางฟุต สำหรับโรงเรียนซึ่งมีนักเรียนไม่เกิน ๒๐๐ คน

สถานที่ตั้งของห้องสมุด ควรมีลักษณะดังนี้ (แม้นมาส จวลิต, ๒๔๔๔ : ๑๖)

๑. ห้องสมุดของโรงเรียนควรอยู่ในย่านกลาง คือเป็นที่ซึ่งนักเรียนและครูไปมาสะดวก

๒. ควรให้ไกลจากที่จอแจ เช่นห้องอาหาร สนามกีฬา หรือที่ซึ่งมีเด็กพลุกพล่าน เช่น กระโถนขึ้นลง ความเงียบสงบเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับห้องสมุด

๓. ห้องสมุดของโรงเรียนประจำ หากต้องการเปิดกลางวัน ควรเลือกเอาห้องที่ใกล้ทางเดิน และไม่ไกลจากที่พักของนักเรียนเกินไป

๔. ถ้าอาคารเรียนเป็น ๒ ชั้น ควรเลือกห้องชั้นล่าง

ห้องครูใหญ่และห้องพักครู ควรมีลักษณะที่อำนวยความสะดวกและภูมิฐาน (วิโรจน์ พูลสุข และ อารักษ์ กาญจนพิทักษ์, ๒๕๐๕ : ๑๖๖ - ๑๖๗) ห้องครูใหญ่ควรอยู่คานหน้าของโรงเรียน เมื่อเวลามีคนมาติดต่อจะได้ไม่ต้องผ่านห้องเรียน ซึ่งจะทำให้ความสนใจของเด็กเสียไป ภายในห้องควรจัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และควรมีที่รับแขกไว้ด้วย ส่วนห้องพักครูก็ควรเป็นห้องที่สบาย มีอุปกรณ์เครื่องใช้พร้อม เช่น มีห้องน้ำอยู่ใกล้ๆ มีน้ำดื่ม โต๊ะทำงานเป็นระเบียบ มีพจนานุกรม หนังสือ หรือคำราที่ครูต้องใช้อยู่เสมอ ห้องพักครูไม่ควรแยกเป็นหลายห้อง เพราะอาจเป็นช่องทางให้ครูแตกแยกกัน ควรอยู่ใกล้ห้องครูใหญ่

เพื่อสะดวกในการติดต่อสั่งงาน ปรีกษาหาเรือ หรือบางทีครูใหญ่จะได้มีโอกาสเห็นความประพฤติของครูน้อยได้

หอประชุมและโรงอาหาร ควรเป็นอาคารเอกเทศ รวมหรือแยกกันก็ได้ ถ้าแยกกัน (เชื้อ บุษปะเกศ หงสกุล, ๒๔๔๖ : ๔๕ - ๔๗) หอประชุมควรสร้างในที่กึ่งกลาง ซึ่งนักเรียนเดินมาเข้าห้องประชุมได้สะดวก มีขนาดกว้างบรรจุนักเรียนทั้งหมดในคราวเดียวกันได้ พื้นหอประชุม ควรมีลักษณะเหลาดก ด้านหน้ายกพื้นเป็นเวที ถูกสุขลักษณะ เพดานสูง หน้าต่างประตูกว้างขวาง เพื่อถ่ายเทอากาศได้สะดวก ส่วนโรงอาหาร ก็ควรมีความกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีครุภัณฑ์พร้อม ถูกสุขลักษณะ และอาจดัดแปลงใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้

โรงฝึกงาน มีสิ่งที่จะต้องพิจารณาเกี่ยวกับขนาดของห้องที่เหมาะสม (Mays and Casberg, 1954 : 10-12) คือ จำนวนนักเรียน และประเภทของงาน งานไม้ ๕๔ ตารางฟุต ต่อ ๑ คน งานโลหะ ๖๓ ตารางฟุต ต่อ ๑ คน ส่วนลึกของห้องที่เหมาะสมคือ กว้าง ๑ ส่วน ยาว ๒ ส่วน ถ้าเป็นงานไม้ กว้าง ๓๐ ฟุต ยาว ๕๔ ฟุต งานโลหะและเครื่องจักรกล กว้าง ๓๐ ฟุต ยาว ๖๔ ฟุต งานไฟฟ้า กว้าง ๓๔ ฟุต ยาว ๔๔ ฟุต งานเขียนแบบ กว้าง ๒๕ ฟุต ยาว ๓๖ ฟุต และงานพิมพ์ กว้าง ๒๓ ฟุต ยาว ๔๒ ฟุต

จำนวนที่ของส่วนนักเรียนหญิง นักเรียนชาย และที่บัสสาวะ นั้น ซีเกอร์ส เสนอว่า (Seagers, 1961 : 14) "ส่วนนักเรียนหญิง ควรมี ๑ ที่ ต่อนักเรียน ๕๐ คน ส่วนนักเรียนชาย ๑ ที่และที่บัสสาวะ ๑ ที่ ต่อนักเรียน ๕๐ คน..." หรือ (จันทร์ ชุมเมืองปัก และ อารี นิมบ้านไร่, ๒๕๐๔ : ๔๕๓) "ส่วนและที่ถ่ายบัสสาวะ ควรจะมีอย่างน้อย ๑๐๐ คน ต่อ ๔ ที่"

สิ่งสำคัญที่ควรนึกถึงเกี่ยวกับส่วนและที่บัสสาวะ ก็คือ (กรมสามัญศึกษา, ๒๕๑๓ : ๒๑) ต้องได้รับการเอาใจใส่ดูแลให้สะอาดอยู่เสมอ และมีอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น กระดาษชำระ น้ำอ่างล้างมือ เป็นต้น

ในด้านการใช้อาคารสถานที่ มีผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า (ช่วง บัวศรี, ๒๕๑๒ : ๓๖) "...โรงเรียนมัธยมของรัฐบาลมีอัตราการใช้สถานที่ (Space Utilization) ประมาณ

๓๗.๕๑ %..." การที่จะใช้อาคารให้คุ้มค่านั้น (สมชัย วุฒิจริยา, ๒๕๑๑ : ๒๖๑)
ควรวัดอ่านหาทางใช้ประโยชน์ให้ได้มากกว่าวันละ ๕ ชั่วโมง

การวิจัยการมัธยมศึกษาในด้านกำลังครู เมื่อปี ๒๕๐๗ ปรากฏว่า (ก๊อ สวัสดิ์พาณิชย์
และ Wronski, ๒๕๐๘ : ๑๑ - ๑๒)

...อัตราส่วนระหว่างครูกับนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมด ทั้งโรงเรียน
รัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ตกอยู่ประมาณ ๑ : ๑๕ อัตราส่วนสำหรับโรงเรียน
มัธยมศึกษาสายสามัญ เทากับ ๑ : ๑๗ สำหรับมัธยมศึกษาสายอาชีพ เทากับ ๑ : ๘
ยูเนสโกเคยให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า อัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียน สำหรับสายสามัญ
ควรจะเป็น ๑ : ๒๕ และสายอาชีพควรเป็น ๑ : ๑๕

ถ้าพิจารณาในเชิงสถิติเกี่ยวกับครูทั้งหมดในโรงเรียนมัธยมศึกษา อาจกล่าวได้ว่า
(ก๊อ สวัสดิ์พาณิชย์ และ Wronski, ๒๕๐๘ : ๔ - ๕) อายุเฉลี่ยของครูทั้งหมดประมาณ
๒๕ ปี อัตราส่วนระหว่างครูชายกับครูหญิง เทากับ ๑.๔ : ๑ ครูประมาณ ๗๐ % มี
ประสบการณ์ในการสอน ตั้งแต่ ๑ - ๕ ปี ครูประมาณ ๔๕ % ได้รับเงินเดือนระหว่าง
๕๐๐ - ๒,๐๐๐ บาท มีมากกว่า ๑๐ % ที่ได้รับเงินเดือนต่ำกว่า ๕๐๐ บาท และมีไม่ถึง ๑ %
ที่ได้รับเงินเดือนเกินกว่า ๔,๐๐๐ บาท

ในด้านการทำงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ กองวางแผนการศึกษา ได้
สำรวจเมื่อปี ๒๕๐๕ พบว่า (กองวางแผนการศึกษา, ๒๕๐๕ : ตาราง ๑๓) ครูโรงเรียน
มัธยมศึกษา สายสามัญ จำนวน ๓๓๑๗ คน ทำงานดังนี้ สอนหนังสือ ๒๖๒๖ คน สอนหนังสือ
และทำงานธุรการควบ ๓๐๐ คน ทำงานธุรการอย่างเดียว ๑๑๖ คน ศึกษาต่อหรืออบรม ๕๖ คน
ช่วยราชการอื่น ๑๘๖ คน ที่เหลือเป็นพวกไม่ได้สอนเพราะทำงานอื่นๆอีก ๒๓ คน

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ วิทยา นาทอง ได้ศึกษาปัญหาของครูใหม่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
พบว่า (วิทยา นาทอง, ๒๕๐๘ : ๖๗ - ๗๑) ในด้านการสอน ครูใหม่สอนมาก (๓๑.๕๒ %)
มีชั่วโมงสอน ๑๖ - ๑๘ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รองลงมา (๒๔.๒๖ %) สอน ๒๒ - ๒๔ ชั่วโมง
และมี ๑๐.๕๐ % ของครูใหม่ที่สอนตั้งแต่ ๒๕ ชั่วโมงขึ้นไป โดยเฉลี่ยชั่วโมงสอนของครูใหม่
สัปดาห์ละ ๒๐.๑ ชั่วโมง สำหรับวิชาที่สอน พบว่า ส่วนใหญ่ (๔๔.๕๔ %) สอน ๒ วิชา

ส่วนผู้ที่สอน ๓ และ ๔ วิชา มี ๑๘.๓๕ % และ ๑๔.๑๘ % ตามลำดับ

อัตราชั่วโมงสอนส่วนใหญ่ของครูใหม่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่วิทยา นาทอง พบนี้มีส่วนใกล้เคียงกับที่ วนิดา นิโลคม และคนอื่นๆ (วนิดา นิโลคม และคนอื่นๆ, ๒๕๐๕ : ๑๐๑ - ๑๐๒) สำนักรวบรวมของผู้สำเร็จปริญญาตรีวิชาการศึกษา ตั้งแต่ปี ๒๔๙๗ - ๒๕๐๓ จำนวนผู้สำเร็จปริญญาตรีที่สำรวจ ๑๑๓๕ คน ซึ่งพบว่า ครูเหล่านี้ มีจำนวนชั่วโมงสอน สัปดาห์ละ ๑ - ๕ ชั่วโมง ๒๑ คน (๑.๘ %) ๖ - ๑๐ ชั่วโมง ๘๖ คน (๘.๔ %) ๑๑ - ๑๕ ชั่วโมง ๒๒๐ คน (๑๙.๓ %) ๑๖ - ๒๐ ชั่วโมง ๔๒๕ คน (๓๗.๔ %) ๒๑ - ๒๕ ชั่วโมง ๑๘๑ คน (๑๕.๙ %) ๒๖ ชั่วโมงขึ้นไป ๖๕ คน (๕.๗ %) ที่เหลือ ๑๒๗ คน (๑๑.๑ %) ไม่ตอบหรือไม่มีชั่วโมงสอน

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๑ อมร พรหมนิฤทธิ์ (อมร พรหมนิฤทธิ์, ๒๕๑๑ : ๑๑๐ - ๑๑๓) ได้ศึกษาปัญหาในการดำเนินงานของโรงเรียนสาธิต ในสังกัดกรมการฝึกหัดครู พบว่า ในด้านหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์โรงเรียนสาธิตนั้น อาจารย์ต้องสอนในโรงเรียนสาธิต โดยเฉลี่ย ๑๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ร้อยละ ๕๒.๔๓ สอนสัปดาห์ละ ๑๕ - ๑๙ ชั่วโมง อาจารย์โรงเรียนสาธิตร้อยละ ๒๑.๓๒ ได้ไปสอนในวิทยาลัยครูด้วยและสอนสัปดาห์ละ ๕ ชั่วโมง อาจารย์โรงเรียนสาธิตทำหน้าที่นี้เทศการฝึกสอน มีประมาณ ร้อยละ ๒๑.๓๒ และทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ประมาณร้อยละ ๑๑.๔๔

ชั่วโมงสอนของครูในโรงเรียนชุมชนของภาคศึกษา ๑๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ มีผู้วิจัยพบว่า (เจริญ โภคผล, ๒๕๐๔ : ๑๒๔) ครูโรงเรียนประเภทนี้สอนสัปดาห์ละ ๒๒ ชั่วโมงขึ้นไป มีมากที่สุด และส่วนมากต้องทำงานธุรการนอกเหนือจากการสอนตามปกติ

แต่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ ของโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีผู้วิจัยพบว่า (วิภา เพ็ญเพียร, ๒๕๐๕ : ๑๔) ครูคณิตศาสตร์มีชั่วโมงสอนเฉลี่ย ๑๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และหัวหน้าสายคณิตศาสตร์มีชั่วโมงสอน เฉลี่ย ๑๕ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ในค่านานพิเศษของครูใหม่ในชั้นมัธยมศึกษา วิทยา นาทอง ศึกษาพบว่า (วิทยา นาทอง, ๒๕๐๔ : ๖๗ - ๗๑) ครูใหม่ส่วนใหญ่ (๙๔.๕๔ %) มีงานพิเศษที่ต้องทำนอกเหนือจากงานสอนตามปกติ เช่น ทำหน้าที่ครูประจำชั้นมากที่สุด รองลงมาคือทำงานเกี่ยวกับลูกเสือ ออูภาซาค ช่วยงานฝ่ายปกครอง และงานธุรการโรงเรียน ช่วยฝึกซ้อมกีฬา ตลอดจนควบคุม

กิจกรรมต่างๆของโรงเรียน เป็นต้น

วุฒิและความสามารถของครูมีความสำคัญต่อการทำงานอย่างยิ่ง ไชยยศ เรื่องสุวรรณ ได้ศึกษาพบว่า (ไชยยศ เรื่องสุวรรณ, ๒๕๑๓ : ๒๕ - ๓๐) ครูสอนวิทยาศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ร้อยละ ๖๕) มีวุฒิปริญญาตรี

ครูที่ไม่มีวุฒิหรือวุฒิจำนวนั้น อาจส่งเสริมให้มีความรู้เพิ่มเติมได้ ด้วยการให้โอกาสศึกษาต่อ หรือเข้ารับการอบรม มอร์ค (Mork, 1960 : 707) ได้ทำการทดลองถึง ๒ ปี เพื่อวัดผลการอบรมครูประจำการ ผลปรากฏว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่ผ่านการอบรมเพิ่มเติม เรียนได้ดีกว่านักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเรียนกับครูที่ไม่ได้ไปรับการอบรม และผลการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นอีก คือ (พนัส หันนาคินทร์, ๒๕๑๒ : ๖๒ - ๖๔)

๑. กิจกรรมที่ครูทำความเข้าใจ เช่น การอ่าน การค้นคว้า การทดลอง หรือการวิจัย การสังเกตการสอน การเข้าร่วมประชุมทางวิชาการ การศึกษาต่อ

๒. กิจกรรมที่ส่งเสริมครูประจำการเป็นหมู่คณะ เช่น การประชุมคณะครู การจัดให้มีการพบปะปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ปัญหาทางการปฏิบัติในระหว่างผู้มีประสบการณ์ในงานนั้นมาแล้ว (Work Shop) การปรึกษางานก่อนเปิดโรงเรียน การจัดครูในรูปคณะกรรมการต่างๆ (Faculty Committee) และการแจกข่าวสารของโรงเรียน

สิ่งที่มีผลต่อการทำงานของครูอย่างมาก ก็คือ เจตคติ กองวิจัย เอ็น อี เอ แห่งสหรัฐอเมริกา (N.E.A. Research Division, 1960 : 1359) ได้สำรวจเจตคติต่อการสอนต่างๆไปของครูอเมริกัน รวม ๕๐๐๐ คน ผลปรากฏว่า ครูที่ยังคงยินดีเลือกอาชีพครูต่อไปนั้น เป็นครูหญิงในเขตเมืองร้อยละ ๖๖ และครูหญิงในเขตชนบทร้อยละ ๗๔ ครูชายในเขตเมืองร้อยละ ๔๔ และครูชายในเขตชนบทร้อยละ ๔๓ ส่วนครูที่ไม่ยินดีเลือกอาชีพครูต่อไปนั้น เป็นครูในชนบทร้อยละ ๕ ครูในเมืองร้อยละ ๔

มีผู้ศึกษาครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐโอเรกอน (Myers, 1967 : 2288-A) ว่าทำไมจึงเลือกอาชีพนี้ มีความรู้สึกอย่างไรกับตำแหน่งหน้าที่ จะยึดอาชีพครูนานเท่าไร

และถ้าออกจากครูจะไปประกอบอาชีพอะไร ผลปรากฏว่า ๒๓ % เลือกอาชีพครูเป็นอาชีพแรก ๓๖ % วางแผนที่จะเรียนปริญญาโท และ ๑๕ % ต้องการเรียนให้ถึงปริญญาเอก ๓๖ % จะเป็นครูตลอดไป ๔๔ % อยากทำงานอื่นที่เกี่ยวกับการศึกษา แต่ไม่ใช่งานสอน ในจำนวนนี้ ๑๕ % ต้องการสอนในวิทยาลัย ๑๓ % ต้องการงานแนะแนว ๓ % อยากเป็นหัวหน้าสาขาวิชา ที่เหลือต้องการทำงานอื่น ๑ ใน ๕ จะออกจากอาชีพครูภายใน ๕ ปี ๒ ใน ๕ จะออกเมื่อครบ ๕ ปีแล้ว เหตุผลที่จะออกจากอาชีพครู ส่วนใหญ่คือ เงินเดือนไม่พอ รองลงไป คือ ครูสตรีต้องการออกไปเป็นแม่บ้าน ใช้เวลาเตรียมตัวมาก มีงานอื่นที่ดีกว่า ต้องการเรียนต่อ อยากสอนในวิทยาลัย ฝ่ายบริหารไม่ดี สอนหนัก และผู้ปกครองเด็กไม่นับถือ

เมื่อเจตนาของครูไม่ดี การทำงานของครูก็ย่อหย่อนลง เกิดการเบื่อหน่าย อยากลาออก หรืออยากย้าย ซึ่งเป็นผลเสียต่อการศึกษายิ่งยิ่ง เจตนาที่ดีไม่ทำงานนั้น อาจเนื่องมาจากอุปนิสัยส่วนตัวก็เป็นได้ แต่ที่สำคัญที่สุด ก็คือ ขาดการส่งเสริมขวัญ ซึ่งการส่งเสริมขวัญหรือบำรุงขวัญเพื่อให้ครูหรือบุคลากรร่วมมือและเต็มใจทำงานนั้น วิทยุสื่อสารกล่าวไว้สรุปได้ว่า (วิทยุสื่อสาร, ๒๕๑๓ : ๔๐ - ๔๒) การบำรุงขวัญมี ๒ วิธี คือ วิธีใช้สิ่งจูงใจ และวิธีเชิญชวน

สิ่งจูงใจ เช่น

๑. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ ได้แก่ เงิน การขอเงินเดือน ๒ ชั้น สวัสดิการต่างๆ

๒. สิ่งจูงใจที่เป็นโอกาส เช่น ได้มีโอกาสเลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่ง โอกาสที่

ชื่อเสียงเกียรติยศ

๓. สภาพของการทำงานที่ดี เช่น ชั่วโมงทำงานน้อย ห้องทำงานอากาศดี มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก

๔. ความภูมิใจที่ได้มีส่วนช่วยงานสำคัญๆ

๕. สภาพสังคมในที่ทำงาน ถ้าครูพบปะสังสรรค์กันเสมอ เป็นมิตรกัน สามัคคีกับงานจะดีขึ้น

๖. ภูมิหลังของครูแต่ละคนไม่ต่างกันมากนัก เช่น วุฒิไม่ต่างกันมาก หรือฐานะไม่ต่างกันมาก เป็นต้น

๗. ชื่อเสียงและความสำเร็จในจิตใจของโรงเรียน จูงใจให้ครูทำงานด้วยความภูมิใจและขยัน

วิธีเชิญชวน เช่น

๑. พูดหรือสร้างสถานการณ์ให้ครูเห็นว่า การร่วมมือกันทำงานอย่างขยันขันแข็ง เป็นความจำเป็นอย่างสูงของโรงเรียน
๒. แสดงเหตุผลพร้อมด้วยตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า ครูที่ขยันขันแข็งย่อมมีโอกาสดี
๓. การปลุกใจให้รักและเห็นแก่โรงเรียน

มีผู้วิจัยเกี่ยวกับเรื่องขวัญของครูโรงเรียนมัธยมและประถม ในรัฐเนบราสกา พบว่า (Napier, 1966 : 1228-A) ขวัญที่ดีของครูนั้นเกี่ยวข้องกับหรือสัมพันธ์กับสิ่งต่อไปนี้

๑. นักบริหารเข้าใจความเป็นเอกลักษณ์ของครู
๒. ความเชื่อมั่นไว้วางใจที่ครูมีต่อระบบการบริหาร
๓. การสนับสนุนที่ครูได้รับจากการบริหาร
๔. ความร่วมมือของครูต่อนโยบายในการบริหารซึ่งมีผลต่อครู
๕. อุปกรณ์การสอนเพียงพอ
๖. เครื่องอำนวยความสะดวกเพียงพอ
๗. หน้าที่การงานที่ได้รับตรงกับความรู้ความสามารถที่ครูได้รับการศึกษาอบรมมา
๘. การแจกจ่ายการงานให้ครูอย่างเป็นธรรม
๙. ได้รับการอบรมฝึกฝน
๑๐. ความมั่นคงในหน้าที่การงาน
๑๑. เปิดโอกาสให้ลาได้เพียงพอเพียง
๑๒. การจัดชั่วโมงสอนให้ครูอย่างยุติธรรม
๑๓. เงินเดือนไม่น้อยหน้าอาชีพอื่นที่ได้รับการศึกษาอบรมมาเท่าๆกัน

จะเห็นได้ว่า ขวัญที่ดีของครูอันจะเป็นผลให้เกิดเจตนาที่ดี ทำให้ครูตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถนั้น เป็นสิ่งที่เกี่ยวเนื่องมาจากการบริหารหรือผู้บริหารเป็นส่วนใหญ่ ถ้าฝ่ายบริหารไม่อาจจัดสิ่งส่งเสริมขวัญให้แก่วุฒยอย่างเพียงพอแล้ว การทำงานของครูก็ย่อมจะขาดคุณภาพ ไม่ได้ผลคุ้มค่าเท่าที่ควร ซึ่งจะเกี่ยวเนื่องไปเป็นอุปสรรคในการจัดการศึกษาด้วย

บทที่ ๒

วิธีดำเนินการ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้เขียนได้ดำเนินการดังนี้

๑. เลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้
๒. สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ
๓. รวบรวมข้อมูล
๔. จัดกระทำกับข้อมูล
๕. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาเรื่องนี้ ผู้เขียนได้กระทำกับครู และครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคศึกษา ๔

โรงเรียนมัธยมศึกษา สายสามัญ ของกรมวิสามัญศึกษา ในภาคศึกษา ๔ มีทั้งหมด ๔๗ โรงเรียน มีครูและครูใหญ่ตามการสำรวจเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๓ จำนวน ๔๔๐ คน ผู้เขียนได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนดังกล่าวทุกโรงเรียน จำนวน ๔๔๐ ฉบับ เมื่อเดือน ตุลาคม ๒๕๑๓ กำหนดส่งแบบสอบถามคืนภายในวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๓ ภายหลังได้ หวงถามไปยังโรงเรียนที่ยังไม่ได้ส่งแบบสอบถามคืนอีกครั้งหนึ่ง แบบสอบถามที่ได้รับ กลับคืนมาทั้งสิ้นจำนวน ๒๔๒ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๓๒

จำนวนครูและครูใหญ่ที่สำรวจ และจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แสดงไว้ในตาราง ๑

ตาราง ๑. จำนวนครูและครูใหญ่ และจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานศึกษา

จังหวัด	เลขที่	ชื่อสถานศึกษา	จำนวนครูและ ครูใหญ่	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม
เชียงใหม่	๑	ยุพราชวิทยาลัย	๔๐	—
	๒	สตรีวัฒโนทัยพายัพ	๗๒	๕๒
	๓	สันกำแพง	๒๓	๒๒
	๔	จอมทอง	๑๒	๑๒
	๕	บ้านเปียงพิทยาคม	๑๔	๑๓
	๖	ฝางชนูปถัมภ์	๑๗	๑๔
	๗	แม่แตง	๑๒	๑๒
	๘	เชียงดาววิทยาคม	๔	—
เชียงราย	๙	สามัคคีวิทยาคม	๖๒	๒๔
	๑๐	คำม่างราษฎร์สงเคราะห์	๒๔	—
	๑๑	พะเยาพิทยาคม	๓๗	๓๒
	๑๒	แม่จันวิทยาคม	๑๗	๑๖
	๑๓	เชียงคำวิทยาคม	๑๕	๑๕
	๑๔	เชียงของวิทยาคม	๕	—
	๑๕	พานพิทยาคม	๘	๕
	๑๖	เทิงศิริวัฒนวิทยาคม	๕	๕
	๑๗	เชียงแสนวิทยาคม	๓	—
	๑๘	แม่สายประสิทธิ์ศาสตร์	๗	๕
	๑๙	ศรีสวัสดิ์วิทยาคาร	๒๘	๒๘
	๒๐	สตรีศรีน่าน	๒๑	๒๑
น่าน	๒๑	ส่า	๑๓	๑๓
	๒๒	ทุ่งช้าง	๘	๕

ตาราง ๑. (ต่อ)

จังหวัด	เลขที่	ชื่อสถานศึกษา	จำนวนครูและ ครูใหญ่	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม
แพร่	๒๓	บัว	๖	๖
	๒๔	น่านอย	๔	๔
	๒๕	ทาวังผา	๘	๘
	๒๖	พิริยาลัย	๔๒	๔๒
	๒๗	นาริวัตน	๔๔	๔๑
	๒๘	ลองวิทยา	๑๒	๑๑
	๒๙	สูงเม่นชนูปถัมภ์	๑๕	๑๒
	๓๐	รองกวางอนุสรณ์	๑๔	๑๓
	๓๑	วิไลเกียรติอุปถัมภ์	๘	๘
แม่ฮ่องสอน	๓๒	ทองสอนศึกษา	๒๕	๑๗
	๓๓	แม่สะเรียง "บริพัตรศึกษา"	๒๒	๒๑
	๓๔	ปายวิทยาการ	๕	๕
ลำปาง	๓๕	บุญวาทย์วิทยาลัย	๕๔	—
	๓๖	ลำปางกัลยาณี	๔๖	๔๓
	๓๗	ห้างฉัตรวิทยา	๑๐	๑๐
	๓๘	แจ่มวิทยา	๑๐	๔
	๓๙	ประชารัฐธรรมคุณ	๘	๘
	๔๐	เถินวิทยา	๔	๔
	๔๑	แม่ทะวิทยา	๖	๕
	๔๒	ปงแสนทองวิทยา	๖	๖
	๔๓	วังเหนือวิทยา	๓	๓

ตาราง ๑. (ต่อ)

จังหวัด	เลขที่	ชื่อสถานศึกษา	จำนวนครูและ ครูใหญ่	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม
ลำพูน	๔๔	จักรคำคณาทร	๓๔	๓๑
	๔๕	สวนบุญโศปถัมภ์	๒๔	๒๕
	๔๖	มัธยมศึกษามันโฮง	๑๓	๑๐
	๔๗	วชิรป่าซาง	๕	๓
		รวม	๕๔๐	๖๔๖

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้เขียนได้สร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล เพราะเห็นว่าแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมในการวิจัยที่เป็นการสำรวจมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องนี้นี้แบบสอบถามมีความจำเป็นอยู่หลายประการ คือ

๑. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า กระจุกกระจายอยู่ตามจังหวัดต่างๆหลายจังหวัด ผู้เขียนไม่อาจเดินทางไปจังหวัดนั้นๆเพื่อใช้วิธีสัมภาษณ์หรือสังเกตได้ เพราะต้องใช้เวลานานเกินไป

๒. การใช้แบบสอบถามจะได้คำตอบแท้จริงที่สุด เพราะครูที่ตอบมีเวลาคิดไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วน และมีโอกาสได้ตอบอย่างจริงจังที่สุด

การสร้างแบบสอบถาม ผู้เขียนได้ศึกษาหลักการและวิธีสร้างแบบสอบถามของผู้อื่นไว้แก่ เบสต์ (Best, 1959 : 140-160) เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา (กรมสามัญศึกษา, ๒๕๑๒ : ๑ - ๑๗) แบบรายงานครู ปีการศึกษา ๒๕๑๒ (กรมวิสามัญศึกษา, ๒๕๑๒ : ๑ - ๕) แบบรายงานการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๑๒ (กรมวิสามัญศึกษา, ๒๕๑๒ : ๑ - ๔๗) แบบสอบถาม ส.ร. ๑ - ๔ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๑๐ : ๑ - ๔)

แบบสอบถามการสำรวจหาสถานภาพทางการประถมศึกษาของอำเภอต่างๆในประเทศไทย
ปีการศึกษา ๒๕๐๔ (คณะวิจัยการศึกษา, ๒๕๐๖ : ๑ - ๔)

แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งออกเป็น ๒ ฉบับ คือ

ฉบับที่ ๑ เป็นแบบสอบถามสำหรับครูใหญ่ สอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดของ
ตัวครูใหญ่ อาคารสถานที่ การปฏิบัติงานของครูใหญ่ และครู

ฉบับที่ ๒ เป็นแบบสอบถามของครู ในเรื่องเกี่ยวกับรายละเอียดของตัวครู
การปฏิบัติงาน และความคิดเห็น

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นในครั้งแรก ได้นำไปทดสอบกับครูและครูใหญ่บางคน ในจังหวัด
แพร่ นครสวรรค์ ลพบุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา สระบุรี นครราชสีมา กาญจนบุรี
ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และภูเก็ต แล้วนำมาปรับปรุงใหม่อีกครั้งหนึ่ง โดยพิจารณาพร้อมกับ
อาจารย์คณะกรรมการที่ปรึกษา เมื่อได้แก้ไขข้อบกพร่องจนเป็นที่พอใจแล้ว จึงจัดพิมพ์เป็น
แบบสอบถามฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การรวบรวมข้อมูล

การแจกจ่ายแบบสอบถามและการรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

๑. ผู้เขียนได้ขอความร่วมมือจากกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา กระทรวง
ศึกษาธิการ ให้ช่วยออกหนังสือคำสั่ง และส่งแบบสอบถามเป็นทางราชการไปยังโรงเรียนต่างๆ
ในภาคศึกษา ๔ ทุกโรงเรียน เพื่อให้การส่งแบบสอบถามเป็นไปอย่างมีระเบียบและเป็นที่เชื่อมั่นว่า
แบบสอบถามจะกลับคืนมามากที่สุด แบบสอบถามนี้ เมื่อครูและครูใหญ่กรอกแล้ว ทางโรงเรียน
จะรวบรวมส่งกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา

๒. เมื่อครบกำหนดส่งคืนแบบสอบถาม ผู้เขียนไปรับคืนจากกองโรงเรียนรัฐบาล
กรมวิสามัญศึกษา ปรากฏว่า ได้รับแบบสอบถามคืนจากโรงเรียน ๓๔ โรงเรียน เป็นแบบสอบถาม
ของครูใหญ่ ๓๔ ฉบับ ของครู ๕๔๖ ฉบับ รวม ๕๘๐ ฉบับ ผู้เขียนได้ขอให้กองโรงเรียน
รัฐบาล ส่งหนังสือทางแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่ไม่ได้รับคืนอีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม
๒๕๑๓ ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืนเพิ่มมาอีก ๓ โรงเรียน เป็นแบบสอบถามของครูใหญ่

๓ ฉบับ ของครู ๕๕ ฉบับ รวมได้รับแบบสอบถามของครูใหญ่คืนทั้งหมด ๔๑ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๒๓ แบบสอบถามของครู ๒๐๕ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๓๕ ผู้เขียนไม่สามารถที่จะ รวบรวมแบบสอบถามที่เหลือต่อไปอีกได้ จึงใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับทำการวิจัย

การจัดกระทำกับข้อมูล

ผู้เขียนได้ดำเนินการจัดกระทำกับข้อมูลดังนี้

๑. สํารวจคุณสมบัติของแบบสอบถามแต่ละฉบับ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการตอบ ปรากฏว่ามีแบบสอบถามของครูที่ไม่สมบูรณ์ต้องคัดออกรวม ๑๐ ฉบับ จึงคงเหลือแบบสอบถามที่ใช้ศึกษาค้นคว้าได้ จำนวน ๒๓๖ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๖๖ เป็นแบบสอบถามของครูใหญ่ ๔๑ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๒๓ ของครู ๕๕๕ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๖๓

๒. หาความถี่ของคำตอบทุกข้อในแบบสอบถาม ตามความมุ่งหมายของการค้นคว้า

๓. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ตามความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

๔. แปลผลจากข้อมูลที่วิเคราะห์แล้ว เพื่อทำรายงานและสรุปผลการวิเคราะห์ พร้อมด้วยข้อเสนอแนะ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้สถิติต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑. อัตราส่วนร้อยละ (Percentage ratio) โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

๒. ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูล
 N แทน จำนวนประชากรในกลุ่ม

๓. ค่าความแปรปรวน (Variance) โดยใช้สูตร

$$S^2 = \frac{N(\sum fx^2) - (\sum fx)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ค่าความแปรปรวน
 $\sum fx$ แทน ผลรวมความถี่ของคำตอบในแบบสอบถาม
 N แทน จำนวนประชากรในกลุ่ม

บทที่ ๓

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมาย ตามความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ทั้งหัวข้อต่อไปนี้

อาคารสถานที่

๑. ที่ตั้งของโรงเรียน
๒. จำนวน, ลักษณะ, สภาพ และสุขลักษณะของอาคารและห้องต่างๆ
๓. การใช้ประโยชน์และความสูญเสียเกี่ยวกับการใช้อาคาร
๔. ปัญหาการดูแลรักษาอาคารสถานที่ และความต้องการอาคารเพิ่ม

กำลังครู

๑. จำนวน, วุฒิ และประสบการณ์ของครู
๒. การใช้และปัญหาการใช้กำลังครู
๓. สวัสดิการและขวัญของครู

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
S^2	แทน ค่าความแปรปรวน

อาคารสถานที่

๑. ผลการวิเคราะห์ที่ตั้งของโรงเรียน
จากผลการศึกษาคำตอบในแบบสอบถามของครูใหญ่ ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

ตาราง ๒. จำนวนโรงเรียน แจกแจงตามระยะทางจากแหล่งชุมนุมชน และจำแนกเป็น
รายจังหวัด

จังหวัด	ไม่ถึง ๑ ก.ม.	๑ ก.ม.	๒ ก.ม.	๓ ก.ม.	มากกว่า ๓.ก.ม.	
เชียงใหม่	๑	๑	๓	—	๑	
เชียงราย	๕	๑	๑	—	—	
น่าน	๒	๒	๓	—	—	
แพร่	๓	๑	๒	—	—	
แม่ฮ่องสอน	๓	—	—	—	—	
ลำปาง	๓	๒	๒	—	๑	
ลำพูน	๓	—	—	๑	—	
รวม จำนวน	๒๐	๗	๑๑	๑	๒	๔๑
%	๔๘.๗๘	๑๗.๐๗	๒๖.๘๓	๒.๔๔	๔.๘๘	๑๐๐

จากตาราง ๒. จะเห็นว่า ตำแหน่งที่ตั้งของโรงเรียน ประมาณครึ่งหนึ่ง (๔๘ %) ตั้งอยู่ใกล้แหล่งชุมนุมชน โดยมีระยะทางห่างจากแหล่งชุมนุมชนไม่ถึง ๑ กิโลเมตร และมีระยะทาง ๑ - ๒ กิโลเมตรมีประมาณ ๔๔ % ที่มากกว่า ๓ กิโลเมตรประมาณ ๕ %

ตาราง ๓. จำนวนโรงเรียน แจกแจงตามระยะทางจากแหล่งเสื่อมโทรมทางศีลธรรม
และจำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ใกล้มาก	ใกล้	ปานกลาง	ไกล	ไกลมาก	
เชียงใหม่	—	—	๒	๓	๑	
เชียงราย	๑	๑	๑	๓	๑	
น่าน	—	—	๑	๕	๑	
แพร่	—	๑	๒	๑	๒	
แม่ฮ่องสอน	—	—	๑	—	๒	
ลำปาง	—	—	๑	๕	๒	
ลำพูน	—	—	—	๒	๒	
รวม จำนวน	๑	๒	๘	๑๕	๑๑	๔๑
%	๒.๔๔	๒.๔๔	๑๙.๕๑	๔๖.๓๔	๒๖.๔๓	๑๐๐

จากตาราง ๓. แสดงให้เห็นว่า ตำแหน่งที่ตั้งของโรงเรียนส่วนใหญ่ (๗๓ %) ตั้งอยู่ไกลจากแหล่งเสื่อมโทรมทางศีลธรรม เช่น บ่อนการพนัน สถานบริการที่ไม่สมควร สำหรับนักเรียน เป็นต้น มีอยู่เพียงส่วนน้อย คือ ๓ โรงเรียน จาก ๔๑ โรงเรียน ที่อยู่ใกล้แหล่งเสื่อมโทรมดังกล่าว

ตาราง ๔. จำนวนโรงเรียน จำแนกตามความสะดวกในการคมนาคมถึงโรงเรียน
เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่สะดวกเลย	ไม่สู้สะดวก	ปานกลาง	สะดวก	สะดวกมาก	
เชียงใหม่	—	—	๑	๔	๑	
เชียงราย	—	—	—	๓	—	
น่าน	—	—	๒	๓	๒	
แพร่	—	—	—	๔	๒	
แม่ฮ่องสอน	—	—	๑	๑	๑	
ลำปาง	—	—	๑	๒	๑	
ลำพูน	—	—	๑	๑	๒	
รวม จำนวน	—	—	๖	๒๖	๕	๔๑
%	—	—	๑๔.๖๓	๖๓.๔๑	๒๑.๕๕	๑๐๐

จากตาราง ๔. แสดงว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ (๔๕ %) ตั้งอยู่ในตำแหน่งที่มีการคมนาคมสะดวก หรือแทบกล่าวได้ว่า การคมนาคมของนักเรียนและครู ในภาคศึกษานี้ไม่มีปัญหาแต่อย่างใดเลย

ตาราง ๕. จำนวนโรงเรียน แจกแจงตามขนาดเนื้อที่ดิน เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่เกิน ๑๕ ไร่	๑๖ - ๒๕ ไร่	๒๖ - ๓๕ ไร่	๓๖ - ๔๕ ไร่	๔๖ ไร่ขึ้นไป	
เชียงใหม่	๒	—	๑	๒	๑	
เชียงราย	—	๒	๑	๑	๓	
น่าน	๒	๒	—	๑	๒	
แพร่	๒	๑	—	๒	๑	
แม่ฮ่องสอน	๒	—	๑	—	—	
ลำปาง	—	๓	๑	๒	๒	
ลำพูน	—	๑	—	๒	๑	
รวม จำนวน	๘	๘	๔	๑๐	๑๐	๔๐
%	๑๘.๕๑	๒๐.๕๑	๙.๗๖	๒๕.๐๐	๒๕.๐๐	๑๐๐

จากตาราง ๕. แสดงว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ (๕๑ %) มีขนาดเนื้อที่ดินไม่เกิน ๓๕ ไร่ ที่มีเกินกว่า ๓๕ ไร่มี ๔๕ % จากข้อมูลนี้ อาจกล่าวได้ว่า โรงเรียนในภาคศึกษานี้มากกว่าครึ่ง ยังมีขนาดเนื้อที่ดินคับแคบ ก็มีเนื้อที่ดินไม่เกิน ๓๕ ไร่ และยังมีอีกถึง ๑ ใน ๕ ของโรงเรียนทั้งหมด ที่มีที่ดินไม่เกิน ๑๕ ไร่ นับว่าคับแคบมาก

ตาราง ๖. จำนวนโรงเรียนแจกแจงตามสภาพที่ดินที่โรงเรียนตั้งอยู่ และจำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ที่ดินน้ำท่วม ทุกปี	น้ำท่วมบางปี	ที่ดอน	
เชียงใหม่	๒	๑	๓	
เชียงราย	๑	๓	๓	
น่าน	๑	๓	๓	
แพร่	๒	๒	๒	
แม่ฮ่องสอน	๑	—	๒	
ลำปาง	—	๒	๒	
ลำพูน	๑	๑	๒	
รวม	๘	๑๒	๒๑	๔๑
จำนวน				
%	๑๙.๕๑	๒๙.๒๗	๕๑.๒๒	๑๐๐

จากตาราง ๖. แสดงว่า โรงเรียนประมาณครึ่งหนึ่ง (๕๑ %) ของโรงเรียนทั้งหมด ตั้งอยู่ในที่ดอน และมีเป็นส่วนน้อย (๒๐ %) ตั้งอยู่ในที่ดินน้ำท่วมทุกปี จากตัวเลขนี้ ชี้ให้เห็นว่า สภาพพื้นที่ดินที่โรงเรียนตั้งอยู่นั้น ครึ่งหนึ่งของจำนวนโรงเรียนทั้งหมดอยู่ในสภาพที่ดี อีกครึ่งหนึ่งน่าจะได้รับการปรับปรุงแก้ไข

ตาราง ๙. จำนวนสนามกีฬาของโรงเรียนและสภาพการใช้ จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่มี	มีและใช้ได้ บางฤดู	มีและใช้ได้ ตลอดปี	
เชียงใหม่	๑	๓	๒	
เชียงราย	—	๓	๔	
น่าน	—	๒	๕	
แพร่	—	๒	๔	
แม่ฮ่องสอน	๑	๒	—	
ลำปาง	—	๒	๖	
ลำพูน	๑	—	๓	
รวม	๓	๑๔	๒๔	๔๑
จำนวน				
%	๗.๓๒	๓๔.๑๕	๕๘.๕๔	๑๐๐

จากตาราง ๙. แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ (๘๓ %) มีสนามกีฬา และโรงเรียนที่มีสนามกีฬาซึ่งใช้ได้ตลอดปี ประมาณ ๕๔ % ส่วนที่ไม่มีสนามกีฬานั้น มีเป็นส่วนน้อย (๗ %) จากข้อมูลนี้ ชี้ให้เห็นว่า ๔๑ % ของโรงเรียนในภาคศึกษานี้ ยังต้องการปรับปรุงแก้ไขสนามกีฬาให้ดีขึ้น และจัดให้มีขึ้น

ตาราง ๔. จำนวนโรงเรียนที่มีและไม่มีร่มไม้และที่พักผ่อนของนักเรียน จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่มี	มีน้อย	มีพอเพียง	
เชียงใหม่	๑	๓	๒	
เชียงราย	—	๔	๓	
น่าน	๑	๒	๔	
แพร่	—	๓	๓	
แม่ฮ่องสอน	—	๒	๑	
ลำปาง	—	๔	๔	
ลำพูน	—	๒	๒	
รวม	๒	๒๐	๑๕	๔๑
จำนวน				
%	๔.๘๘	๔๘.๗๘	๔๖.๓๔	๑๐๐

จากตาราง ๔. แสดงว่า โรงเรียนจำนวนเกือบครึ่ง (๔๖ %) ของโรงเรียนทั้งหมด มีร่มไม้และที่พักผ่อนพอเพียง ที่เหลืออีกนั้นควรปรับปรุงแก้ไขให้มีร่มไม้และที่พักผ่อนขึ้น จนเพียงพอกับจำนวนนักเรียนในโรงเรียนของตน

ตาราง ๕. แหล่งน้ำดื่มและน้ำใช้ของโรงเรียน จำแนกเป็นรายจังหวัด

รายการ	ประปา	บ่อบาดาล	แม่น้ำ	คู-คลอง	น้ำฝน	
เชียงใหม่ น้ำดื่ม	๒	๔	—	—	—	
น้ำใช้	๒	๕	—	—	๑	
เชียงราย น้ำดื่ม	๔	๓	—	—	๑	
น้ำใช้	๔	๒	—	๑	๑	
น่าน น้ำดื่ม	๓	๔	—	—	๓	
น้ำใช้	๒	๓	—	—	๒	
แพร่ น้ำดื่ม	๕	๑	—	—	๑	
น้ำใช้	๕	๑	—	—	๑	
แม่ฮ่องสอน น้ำดื่ม	๑	๒	—	—	๑	
น้ำใช้	๑	๒	—	—	๑	
ลำปาง น้ำดื่ม	๑	๔	—	—	๔	
น้ำใช้	๑	๓	—	—	—	
ลำพูน น้ำดื่ม	๒	๒	—	—	—	
น้ำใช้	๒	๒	—	—	—	
รวม น้ำดื่ม จำนวน	๑๘	๒๑	—	—	๑๐	*
%	๓๖.๓๓	๔๒.๘๖	—	—	๒๐.๔๑	๑๐๐
น้ำใช้ จำนวน	๑๗	๒๒	—	๑	๖	*
%	๓๖.๕๖	๔๗.๘๓	—	๒.๑๗	๑๓.๐๔	๑๐๐

* ตอบได้มากกว่า ๑ ขั้ว

จากตาราง ๕. แสดงให้เห็นว่า แหล่งน้ำดื่มส่วนใหญ่ (๔๓ %) ได้จากบ่อน้ำบาดาล รองลงมา (๓๗ %) ได้จากน้ำประปา มีเป็นส่วนน้อย (๒๐ %) ที่ได้จากน้ำฝน แหล่งน้ำใช้ส่วนใหญ่ (๔๔ %) ได้จากบ่อน้ำบาดาล รองลงมา (๓๗ %) ได้จากน้ำประปา มีเป็นส่วนน้อย (๒ %) ที่ได้จากน้ำคูและคลอง

จากตัวเลขนี้ชี้ให้เห็นว่า แหล่งน้ำดื่มและน้ำใช้ของโรงเรียนในภาคศึกษา ๔ อยู่ในเกณฑ์ที่ถูกหลักอนามัย กล่าวคือ น้ำดื่มและน้ำใช้ได้จากบ่อน้ำบาดาล น้ำประปา และน้ำฝน มีเพียงเล็กน้อย (๒ %) ที่ได้มาจากน้ำคูและคลอง

๒. ผลการวิเคราะห์ จำนวน, ลักษณะ, สภาพ และสุขลักษณะของอาคารและห้องต่างๆ จากการศึกษาคำตอบจากแบบสอบถามของครูใหญ่ ปรากฏผลดังต่อไปนี้

ตาราง ๑๐. จำนวนโรงเรียน, อาคารเรียน และห้องเรียน จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	โรงเรียน		อาคารเรียน		ห้องเรียน	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
เชียงใหม่	๖	๑๔.๖๓	๑๔	๑๔.๗๔	๘๓	๑๔.๖๔
เชียงราย	๗	๑๗.๐๗	๑๖	๑๖.๖๗	๗๑	๑๔.๔๔
น่าน	๗	๑๗.๐๗	๑๔	๑๔.๕๘	๖๖	๑๔.๘๖
แพร่	๖	๑๔.๖๓	๑๕	๑๕.๖๓	๕๒	๑๐.๗๕
แม่ฮ่องสอน	๓	๗.๓๖	๗	๗.๒๔	๒๗	๖.๐๘
ลำปาง	๔	๑๔.๕๑	๑๘	๑๘.๗๕	๖๒	๑๓.๔๖
ลำพูน	๔	๙.๗๖	๗	๗.๒๔	๔๓	๙.๖๘
รวม	๔๑	๑๐๐	๙๖	๑๐๐	๔๔๔	๑๐๐

จากตาราง ๑๐. แสดงว่า จังหวัดที่มีจำนวนโรงเรียนมากที่สุด คือ จังหวัดลาปาง (๒๐ %) จังหวัดที่มีน้อยที่สุด คือ จังหวัดแม่ฮ่องสอน (๙ %)

จังหวัดที่มีอาคารเรียนมากที่สุด คือ จังหวัดเชียงใหม่ (๒๐ %) จังหวัดที่มีน้อยที่สุด มี ๒ จังหวัด คือ แม่ฮ่องสอน และลำพูน (๙ %)

จังหวัดที่มีห้องเรียนมากที่สุด คือ จังหวัดแพร่ (๒๑ %) จังหวัดที่มีน้อยที่สุด คือ แม่ฮ่องสอน (๖ %)

ตาราง ๑๑. จำนวนอาคารเรียน แจกแจงตามลักษณะ และจำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ศาลาวัก	ชั่วคราว	ไม้	คึกคริ่งไม้	ตึก	
เชียงใหม่	—	๒	๑๑	๔	๒	
เชียงราย	—	๓	๔	๒	๓	
น่าน	—	๕	๓	๒	๔	
แพร่	๑	๒	๑๑	๑	—	
แม่ฮ่องสอน	—	๑	๖	—	—	
ลำปาง	—	๑๐	๔	๓	๑	
ลำพูน	—	—	๔	—	๓	
รวม จำนวน	๑	๒๓	๔๓	๑๒	๑๓	๘๖
%	๑.๐๔	๒๓.๘๖	๔๘.๘๖	๑๒.๕๐	๑๓.๕๔	๑๐๐

จากตาราง ๑๑. แสดงให้เห็นว่า อาคารเรียนส่วนใหญ่ (๔๘ %) เป็นอาคารไม้ และมีคึกคริ่งน้อย (๑ %) ที่ยังใช้ศาลาวักเป็นอาคารเรียน จากจำนวนอาคารเรียนนี้ชี้ให้เห็นว่า ประมาณ ๒๕ % หรือ ๑ ใน ๔ ของอาคารเรียนทั้งหมด ในภาคศึกษานี้ มีความต้องการที่จะได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

เพื่อเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นได้ชัดเจน จึงได้เขียนกราฟแท่งแสดงลักษณะอาคาร-
เรียน เปรียบเทียบกับอาคารประกอบ ดังภาพประกอบ ๑.

ตาราง ๑๒. จำนวนอาคารเรียน แยกแยะตามอายุ และจำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่ถึงปี	๑ - ๕ ปี	๖ - ๑๐ ปี	๑๑ - ๑๕ ปี	๑๖ ปีขึ้นไป	
เชียงใหม่	—	๓	๕	๒	๕	
เชียงราย	๑	๘	๔	๑	๒	
น่าน	๑	๘	๔	—	๑	
แพร่	—	๓	๖	๔	๒	
แม่ฮ่องสอน	—	๔	๒	๑	—	
ลำปาง	—	๑๒	๕	๑	—	
ลำพูน	๒	๑	๑	๑	๒	
รวม จำนวน	๔	๔๓	๒๗	๑๐	๑๒	๘๖
%	๔.๖๓	๔๔.๓๕	๒๘.๑๓	๑๐.๔๒	๑๒.๕๐	๑๐๐

จากตาราง ๑๒. แสดงให้เห็นว่า อาคารเรียนส่วนใหญ่ (๗๗ %) มีอายุไม่เกิน
๑๐ ปี มีเป็นส่วนน้อย (๒๓ %) ที่มีอายุเกินกว่า ๑๐ ปี และมีประมาณ ๑๒ หรือ ๑๓ %
ที่มีอายุมากตั้งแต่ ๑๖ ปีขึ้นไป ซึ่งบางที่อาคารเหล่านี้ คงต้องการการซ่อมแซมหรือสร้างใหม่

เพื่อเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นชัด จึงได้แสดงแผนภาพเปรียบเทียบอายุอาคารเรียน
กับอาคารประกอบไว้ ในภาพประกอบ ๒.

ตาราง ๑๓. จำนวนอาคารเรียน แจกแจงตามสภาพ และจำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ควรรื้อปลูกใหม่	ควรซ่อมแซม	พอใช้ได้	เรียบร้อยดี	
เชียงใหม่	๔	๔	๕	๑	
เชียงราย	๕	๒	๔	๕	
น่าน	๑	๑	๔	๔	
แพร่	๔	๑	๔	๒	
แม่ฮ่องสอน	๓	—	๒	๒	
ลำปาง	๓	๓	๓	๕	
ลำพูน	๒	๑	—	๔	
รวม จำนวน	๒๖	๑๓	๒๖	๒๓	๘๖
%	๒๓.๐๘	๑๓.๓๑	๒๓.๐๘	๒๔.๑๓	๑๐๐

จากตาราง ๑๓. แสดงว่า อาคารเรียนส่วนใหญ่ (๕๕ %) อยู่ในสภาพดี อาคารเรียนอีกส่วนหนึ่ง (๔๕ %) ควรซ่อมแซมหรือรื้อปลูกใหม่ ซึ่งอาคารเรียนที่โรงเรียนเห็นว่าควรสร้างใหม่นั้น มีถึง ๒๓ %

เมื่อพิจารณາาคารานี้ประกอบกับตาราง ๑๑. และ ๑๒. จะเห็นได้ว่าสอดคล้องกัน คือ อาคารเรียนประมาณ ๑ ใน ๔ ของอาคารเรียนทั้งหมดในภาคศึกษานี้ น่าจะต้องได้รับการพิจารณาปลูกสร้างใหม่

เพื่อเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นชัด จึงได้แสดงเส้นภาพเปรียบเทียบสภาพของอาคารเรียนกับอาคารประกอบ ไว้ในภาพประกอบ ๓.

ตาราง ๑๔. ค่าเฉลี่ยสูงสุดลักษณะของห้องเรียนในอาคารเรียนแต่ละหลัง จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ค่าเฉลี่ย
เชียงใหม่	๒.๒๓๗
เชียงราย	๒.๕๓๑
น่าน	๒.๕๔๘
แพร่	๒.๓๒๒
แม่ฮ่องสอน	๒.๕๕๕
ลำปาง	๒.๕๕๖
ลำพูน	๒.๕๔๘
ทั้งภาค	๒.๔๕๓

หมายเหตุ ค่าน้ำหนัก

- ๑ หมายความว่า ห้องมีขนาดแคบ แสงสว่างน้อย การถ่ายเทอากาศไม่ดี มีเสียง, กลิ่น, ฝุ่นหรือควันรบกวนเสมอ
- ๒ หมายความว่า ห้องมีขนาด, แสงสว่าง, การถ่ายเทอากาศพอใช้ได้ มีเสียง, กลิ่น, ฝุ่นหรือควันรบกวนเป็นบางครั้ง
- ๓ หมายความว่า ห้องมีขนาดเหมาะสม แสงสว่างพอเพียง การถ่ายเทอากาศดี ไม่มีเสียง, กลิ่น, ฝุ่นหรือควันรบกวน

การคิดค่าเฉลี่ย ถือว่าทุกๆลักษณะคือ ขนาด, แสง, การถ่ายเทอากาศ, เสียง, กลิ่น, ฝุ่นหรือควันมีความสำคัญเท่ากัน

จากตาราง ๑๔. แสดงว่า สูงสุดลักษณะของห้องเรียนในภาคนี้ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ได้ กล่าวคือ ห้องเรียนมีขนาด, แสง, การถ่ายเทอากาศพอใช้ได้ มีเสียง, กลิ่น, ฝุ่นหรือควันรบกวนเป็นบางครั้ง พิสัยของค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ ๒.๒๔ - ๒.๖๐ ในมาตราการวัด ๑ - ๓ ก็แสดงว่า ในเรื่องสูงสุดลักษณะต่างๆไปของอาคารเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัด จะเห็นว่า จังหวัดเชียงใหม่กับแพร่จะค่อนกว่าจังหวัดอื่นๆในภาคเดียวกันเล็กน้อย

จากตาราง ๑๕. แสดงว่า

ห้องวิทยาศาสตร์	โรงเรียนส่วนใหญ่ (๕๑ %) มี	ส่วนน้อย (๔๔%) ไม่มี
ห้องสังคมศึกษา	โรงเรียนส่วนใหญ่ (๕๐, %) ไม่มี	ส่วนน้อย (๑๐ %) มี
ห้องภาษาไทย	โรงเรียนส่วนใหญ่ (๕๐ %) ไม่มี	ส่วนน้อย (๑๐ %) มี
ห้องภาษาอังกฤษ	โรงเรียนส่วนใหญ่ (๕๓ %) ไม่มี	ส่วนน้อย (๗ %) มี
ห้องคณิตศาสตร์	โรงเรียนส่วนใหญ่ (๔๔ %) ไม่มี	ส่วนน้อย (๒ %) มี
ห้องศิลปะ	โรงเรียนส่วนใหญ่ (๔๔ %) ไม่มี	ส่วนน้อย (๑๒ %) มี

จากตัวเลขนี้ อาจกล่าวได้ว่า ในภาคศึกษานี้ มีห้องเฉพาะวิชาวิทยาศาสตร์เพียงประมาณ ๕๑ % ส่วนห้องเฉพาะวิชาอื่นๆนั้น มีเพียงส่วนน้อย (๒ - ๑๒ %) เท่านั้น

ตาราง ๑๖. ค่าเฉลี่ยสูงสุดลักษณะของห้องเฉพาะวิชา จำแนกตามประเภทของห้อง เป็นรายจังหวัด

ประเภทของห้อง	ค่าเฉลี่ย							
	เชียงใหม่	เชียงราย	น่าน	แพร่	แม่ฮ่องสอน	ลำปาง	ลำพูน	ทั้งภาค
ห้องวิทยาศาสตร์	๒.๓๖๗	๒.๕๐๐	๒.๕๐๐	๒.๐๘๓	๒.๖๖๗	๒.๔๓๓	๒.๕๐๐	๒.๔๓๓
ห้องสังคมศึกษา	—	๒.๔๓๓	๒.๕๐๐	๑.๕๐๐	—	๒.๖๖๗	—	๒.๓๗๕
ห้องภาษาไทย	—	๒.๑๖๗	๒.๕๐๐	๑.๖๖๗	—	๒.๖๖๗	—	๒.๒๕๐
ห้องภาษาอังกฤษ	—	๒.๔๓๓	๒.๕๐๐	—	—	๒.๖๖๗	—	๒.๖๖๗
ห้องคณิตศาสตร์	—	๒.๑๖๗	—	—	—	—	—	๒.๑๖๗
ห้องศิลปะ	๒.๓๓๓	๒.๕๐๐	๒.๕๐๐	—	—	๒.๖๖๗	—	๒.๕๐๐

หมายเหตุ คำนวณจาก และการคิดค่าเฉลี่ย เช่นเดียวกับตาราง ๑๕.

จากตาราง ๑๖. จะเห็นว่า จังหวัดเชียงใหม่มีห้องเฉพาะวิชาวิทยาศาสตร์กับศิลปะ

จากตาราง ๑๗. แสดงว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ (๔๕ %) ยังไม่มีทั้งอาคารอุตสาหกรรมศิลป์และคหกรรมศิลป์ ส่วนน้อย (๕ %) มีแต่อาคารคหกรรมศิลป์อย่างเดียว และที่มีทั้งอาคารอุตสาหกรรมศิลป์และคหกรรมศิลป์มีประมาณ ๓๔ %

ตาราง ๑๘. จำนวนอาคารอุตสาหกรรมศิลป์และคหกรรมศิลป์ จำแนกตามลักษณะ เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและประเภทอาคาร	ศาลาพัก	ชั่วคราว	ไม้	ตึกครึ่งไม้	ตึก	
เชียงใหม่ อุตสาหกรรมศิลป์	—	๑	๕	—	—	
คหกรรมศิลป์	—	—	๕	—	—	
เชียงราย อุตสาหกรรมศิลป์	—	—	๑	—	๑	
คหกรรมศิลป์	—	—	๒	—	๑	
น่าน อุตสาหกรรมศิลป์	—	๑	—	—	๑	
คหกรรมศิลป์	—	๑	—	—	๑	
แพร่ อุตสาหกรรมศิลป์	—	—	๓	๑	—	
คหกรรมศิลป์	—	—	๒	๑	—	
แม่ฮ่องสอน อุตสาหกรรมศิลป์	—	—	๒	—	—	
คหกรรมศิลป์	—	—	๒	—	—	
ลำปาง อุตสาหกรรมศิลป์	—	—	๒	—	—	
คหกรรมศิลป์	—	—	—	๑	—	
ลำพูน อุตสาหกรรมศิลป์	—	—	—	๑	—	
คหกรรมศิลป์	—	—	—	—	—	
รวม อุตสาหกรรมศิลป์ จำนวน	—	๒	๑๓	๒	๒	๑๕
%	—	๑๐.๕๓	๖๔.๔๒	๑๐.๕๓	๑๐.๕๓	๑๐๐
คหกรรมศิลป์ จำนวน	—	๑	๑๑	๒	๒	๑๖
%	—	๖.๒๕	๖๔.๗๕	๑๒.๕๐	๑๒.๕๐	๑๐๐

จากตาราง ๑๔. แสดงว่า อาคารอุตสาหกรรมศิลป์ส่วนใหญ่ (๖๔ %) เป็นอาคารไม้ ส่วนอาคารที่ใช้สาลาวักนั้นไม่มีเลย อาคารคหกรรมศิลป์ส่วนใหญ่ (๖๕ %) เป็นอาคารไม้ และอาคารที่ใช้สาลาวักก็ไม่มีเลยเช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ดี อาคารทั้งสองประเภทนี้ยังเป็นอาคารชั่วคราวอยู่ประมาณ ๖ - ๑๑ % ซึ่งจะต้องการเงินงบประมาณเพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้เป็นอาคารถาวรต่อไป

เพื่อเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นเด่นชัด จึงได้แสดงกราฟแท่งเปรียบเทียบลักษณะอาคารอุตสาหกรรมศิลป์และคหกรรมศิลป์ กับอาคารประเภทอื่นๆ ดังภาพประกอบ ๑.

ตาราง ๑๕. จำนวนอาคารอุตสาหกรรมศิลป์และคหกรรมศิลป์ จำแนกตามอายุ เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและประเภทอาคาร		ไม่ถึงปี	๑-๕ ปี	๖-๑๐ ปี	๑๑-๑๕ ปี	๑๖ปีขึ้นไป
เชียงใหม่	อุตสาหกรรมศิลป์	—	๖	—	—	—
	คหกรรมศิลป์	—	๕	—	—	—
เชียงราย	อุตสาหกรรมศิลป์	—	๒	—	—	—
	คหกรรมศิลป์	—	๒	๑	—	—
น่าน	อุตสาหกรรมศิลป์	—	๒	—	—	—
	คหกรรมศิลป์	—	๒	—	—	—
แพร่	อุตสาหกรรมศิลป์	—	๔	—	—	—
	คหกรรมศิลป์	—	๓	—	—	—
แม่ฮ่องสอน	อุตสาหกรรมศิลป์	—	๑	—	—	๑
	คหกรรมศิลป์	—	๒	—	—	—
ลำปาง	อุตสาหกรรมศิลป์	—	๒	—	—	—
	คหกรรมศิลป์	—	๑	—	—	—

ตาราง ๒๐. (ต่อ)

จังหวัดและประเภทอาคาร		ควรรื้อ, ปลูกใหม่	ควรซ่อมแซม	พอใช้ได้	เรียบร้อยดี	
น่าน	อุตสาหกรรมศิลป์	๑	—	—	๑	
	คหกรรมศิลป์	๑	—	—	๑	
แพร่	อุตสาหกรรมศิลป์	—	๑	—	๓	
	คหกรรมศิลป์	—	—	—	๓	
แม่ฮ่องสอน	อุตสาหกรรมศิลป์	—	๑	—	๑	
	คหกรรมศิลป์	—	—	—	๒	
ลำปาง	อุตสาหกรรมศิลป์	—	—	—	๒	
	คหกรรมศิลป์	—	—	—	๑	
ลำพูน	อุตสาหกรรมศิลป์	—	—	๑	—	
	คหกรรมศิลป์	—	—	—	—	
รวม อุตสาหกรรมศิลป์ จำนวน		๒	๒	๓	๑๒	๑๙
%		๑๐.๕๓	๑๐.๕๓	๑๕.๗๙	๖๓.๑๖	๑๐๐
คหกรรมศิลป์ จำนวน		๒	—	๑	๑๓	๑๖
%		๑๒.๕๐	—	๖.๒๕	๘๑.๒๕	๑๐๐

จากตาราง ๒๐. แสดงว่า อาคารอุตสาหกรรมศิลป์ส่วนใหญ่ (๗๙ %) อยู่ในสภาพที่มีเพียงส่วนน้อย (๒๑ %) ที่ควรซ่อมแซมหรือรื้อปลูกใหม่ อาคารคหกรรมศิลป์ส่วนใหญ่ (๘๘ %) อยู่ในสภาพดี มีเพียง ๑๒ % ที่ควรรื้อปลูกใหม่

จากข้อมูลนี้ จึงให้เห็นว่า อาคารอุตสาหกรรมศิลป์ ในภาคศึกษานี้ ประมาณ ๔ ใน ๕ อยู่ในสภาพเหมาะสมใช้การได้ดี ที่เหลืออีกนั้นจะต้องแก้ไขปรับปรุง ส่วนอาคารคหกรรมศิลป์ อยู่ในสภาพที่ดีเกือบทั้งหมด มีเพียงส่วนน้อย ที่อาจจะต้องพิจารณาสร้างใหม่

เพื่อแสดงให้เห็นชัด จึงได้เขียนเส้นภาพเปรียบเทียบสภาพอาคารอุตสาหกรรมศิลป์ และคหกรรมศิลป์ กับอาคารอื่นๆไว้ในภาพประกอบ ๓.

ตาราง ๒๑. ค่าเฉลี่ยสุขลักษณะของอาคารอุตสาหกรรมศิลป์และคหกรรมศิลป์ จำแนกตาม ประเภทอาคาร เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ค่าเฉลี่ย	
	อาคารอุตสาหกรรมศิลป์	อาคารคหกรรมศิลป์
เชียงใหม่	๒.๒๕๐	๒.๔๓๓
เชียงราย	๒.๔๑๗	๒.๓๘๔
น่าน	๒.๔๑๗	๒.๔๑๗
แพร่	๒.๔๑๗	๒.๕๕๖
แม่ฮ่องสอน	๒.๔๑๗	๒.๕๘๓
ลำปาง	๒.๔๑๗	๓.๐๐๐
ลำพูน	๒.๕๐๐	—
ทั้งภาค	๒.๔๗๔	๒.๕๐๐

หมายเหตุ คำนวณหนัก และการคิดค่าเฉลี่ย เช่นเดียวกับ ตาราง ๑๔.

จากตาราง ๒๑. แสดงว่า สุขลักษณะของอาคารอุตสาหกรรมศิลป์ ในภาคศึกษา ๔ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ได้และเป็นที่น่าพอใจ กล่าวคือ มีขนาด, แสงสว่าง, การถ่ายเทอากาศพอใช้ได้ มีเสียง, กลิ่น, ฝุ่นหรือควันรบกวนเป็นบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๒๕ - ๒.๕๒

ส่วนสุขลักษณะของอาคารคหกรรมศิลป์อยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือ มีขนาดเหมาะสม แสงสว่างพอเพียง การถ่ายเทอากาศดี ไม่มีเสียง, กลิ่น, ฝุ่นหรือควันรบกวน มีค่าเฉลี่ย

๒.๓๔ - ๓.๐๐

ตาราง ๒๒. จำนวนโรงเรียนที่มีและไม่มีโรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารรวมกับ
หอประชุมในอาคารเดียวกัน จำแนกเป็นรายจังหวัด

รายการ	เชียงใหม่	เชียงราย	น่าน	แพร่	แม่ฮ่องสอน	ลำปาง	ลำพูน	รวม	
								จำนวน	%
ไม่มีทั้งโรงอาหาร และหอประชุม	๔	๓	๔	๑	๒	๕	๓	๒๒	๕๓.๖๖
มีแค่โรงอาหาร	—	๑	—	—	—	—	—	๑	๒.๔๔
มีแค่หอประชุม	—	—	—	—	๑	—	—	๑	๒.๔๔
มีโรงอาหาร-หอ ประชุมแยกกัน	๑	๑	—	๑	—	๑	๑	๕	๑๒.๒๐
มีโรงอาหาร-หอ ประชุมรวมกัน	๑	๒	๓	๔	—	๒	—	๑๒	๒๘.๒๗
								๔๑	๑๐๐

จากตาราง ๒๒. แสดงว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ (๕๔ %) ไม่มีทั้งโรงอาหารและหอประชุม โรงเรียนที่มีแค่โรงอาหารหรือหอประชุมอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่งมีเป็นส่วนน้อยเท่าๆกัน (๒ %) และโรงเรียนที่มีโรงอาหารและหอประชุมรวมกันมีประมาณ ๒๘ % ของโรงเรียนทั้งหมด ในภาคนี้ ฉะนั้น ในเรื่องนี้ อาจกล่าวได้ว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนโรงเรียนทั้งหมดยังต้องการโรงอาหารและหอประชุม

ตาราง ๒๓. จำนวนโรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารรวมกับหอประชุมในอาคารเดียวกัน
จำแนกตามลักษณะ เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและประเภทอาคาร	ศาลาวัด	ชั่วคราว	ไม้	ตึกครึ่งไม้	ตึก	
เชียงใหม่ โรงอาหาร	—	๑	—	—	—	
หอประชุม	—	—	—	—	๑	
โรงอาหารรวมหอประชุม	—	—	—	—	๑	
เชียงราย โรงอาหาร	—	๑	๑	—	—	
หอประชุม	—	—	—	๑	—	
โรงอาหารรวมหอประชุม	—	๑	๑	—	—	
น่าน โรงอาหาร	—	—	—	—	—	
หอประชุม	—	—	—	—	—	
โรงอาหารรวมหอประชุม	—	—	๑	๑	๑	
แพร่ โรงอาหาร	—	—	๑	—	—	
หอประชุม	—	—	๑	—	—	
โรงอาหารรวมหอประชุม	—	—	๑	๓	—	
แม่ฮ่องสอน โรงอาหาร	—	—	—	—	—	
หอประชุม	—	—	๑	—	—	
โรงอาหารรวมหอประชุม	—	—	—	—	—	
ลำปาง โรงอาหาร	—	—	—	๑	—	
หอประชุม	—	—	๑	—	—	
โรงอาหารรวมหอประชุม	—	๑	—	—	๑	

ตาราง ๒๓. (ต่อ)

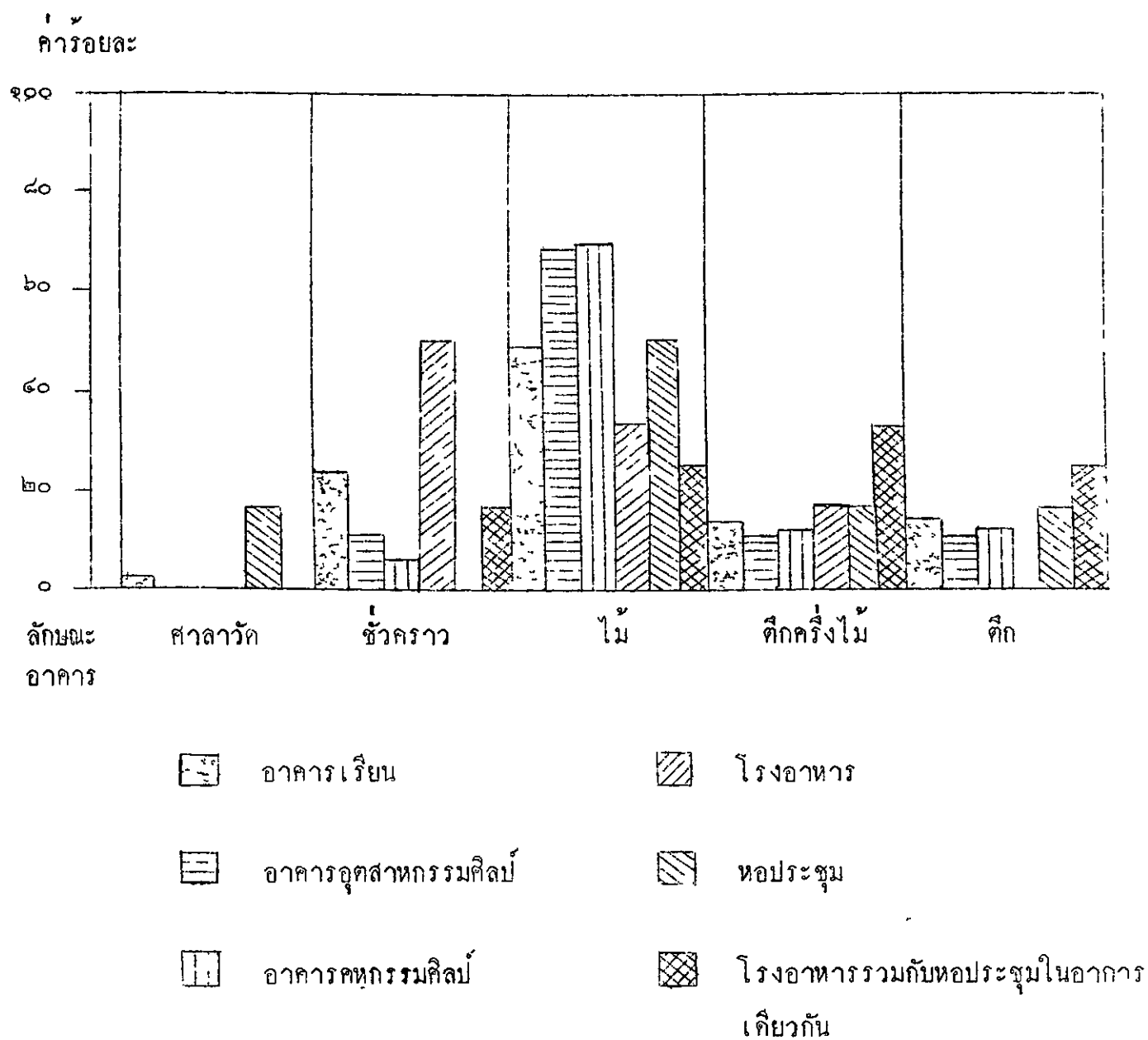
จังหวัดและประเภทอาคาร		ศาลาวัค	ชั่วคราว	ไม้	ตึกครึ่งไม้	ตึก	
ลำพูน	โรงอาหาร	—	๑	—	—	—	
	หอประชุม	๑	—	—	—	—	
	โรงอาหารรวมหอประชุม	—	—	—	—	—	
รวม โรงอาหาร	จำนวน	—	๓	๒	๑	—	๖
	%	—	๕๐.๐๐	๓๓.๓๓	๑๖.๖๗	—	๑๐๐
หอประชุม	จำนวน	๑	—	๓	๑	๑	๖
	%	๑๖.๖๗	—	๕๐.๐๐	๑๖.๖๗	๑๖.๖๗	๑๐๐
โรงอาหารรวมหอประชุม	จำนวน	—	๒	๓	๔	๓	๑๖
	%	—	๑๖.๖๗	๒๕.๐๐	๓๓.๓๓	๒๕.๐๐	๑๐๐

จากตาราง ๒๓. แสดงว่า โรงอาหารครึ่งหนึ่ง เป็นอาคารชั่วคราว ส่วนที่ใช้ศาลาวัค หรือเป็นตึก ไม่มีเลย

หอประชุมประมาณครึ่งหนึ่ง เป็นอาคารไม้ ส่วนที่เป็นอาคารชั่วคราวไม่มีเลย มีอีกเพียงโรงเดียวที่ยังใช้ศาลาวัคเป็นหอประชุม คือที่จังหวัดลำพูน

โรงอาหารที่รวมกับหอประชุมในอาคารเดียวกันนั้น เป็นตึกครึ่งไม้มากที่สุด (๓๓ %) และไม่มีใช้ศาลาวัคเลย

เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นเด่นชัด จึงได้เขียนกราฟแท่งเปรียบเทียบลักษณะอาคาร โรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารรวมกับหอประชุมในอาคารเดียวกัน กับอาคารอื่นๆ ไว้ในภาพประกอบ ๑.



ที่มา ตาราง ๑๑. ๑๔. และ ๒๓.

ภาพประกอบ ๑. กราฟแท่งเปรียบเทียบลักษณะอาคารเวียน, อาคารอุตสาหกรรมศิลป์, อาคารคหกรรมศิลป์, โรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารร่วมกับหอประชุมในอาคารเดียวกัน

ตาราง ๒๔. จำนวนโรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารรวมกับหอประชุมในอาคาร
เดียวกัน จำแนกตามอายุ เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและประเภทอาคาร	ไม่ถึงปี	๑-๕ ปี	๖-๑๐ ปี	๑๑-๑๕ ปี	๑๖ปีขึ้นไป
เชียงใหม่ โรงอาหาร	—	—	—	๑	—
หอประชุม	—	—	—	๑	—
โรงอาหารรวมหอประชุม	๑	—	—	—	—
เชียงราย โรงอาหาร	—	—	๑	—	๑
หอประชุม	—	—	—	—	๑
โรงอาหารรวมหอประชุม	—	—	๑	—	๑
น่าน โรงอาหาร	—	—	—	—	—
หอประชุม	—	—	—	—	—
โรงอาหารรวมหอประชุม	—	๑	๑	—	๑
แพร่ โรงอาหาร	—	๑	—	—	—
หอประชุม	—	—	—	๑	—
โรงอาหารรวมหอประชุม	๒	๒	—	—	—
แม่ฮ่องสอน โรงอาหาร	—	—	—	—	—
หอประชุม	—	—	—	๑	—
โรงอาหารรวมหอประชุม	—	—	—	—	—
ลำปาง โรงอาหาร	—	—	๑	—	—
หอประชุม	—	—	—	๑	—
โรงอาหารรวมหอประชุม	—	๒	—	—	—

ตาราง ๒๔. (ต่อ)

จังหวัดและประเภทอาคาร		ไม่ถึงปี		๑๑-๑๕ ปี ๑๖ปีขึ้นไป			
ลำพูน	โรงอาหาร		—		—		—
	หอประชุม		—		—		๑
	โรงอาหารรวมหอประชุม		—		—		—
รวม โรงอาหาร	จำนวน	—	๑	๓	๑	๑	๖
	%	—	๑๖.๖๗	๕๐.๐๐	๑๖.๖๗	๑๖.๖๗	๑๐๐
หอประชุม	จำนวน	—	—	—	๔	๒	๖
	%	—	—	—	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	๑๐๐
โรงอาหารรวมหอประชุม	จำนวน	๓	๕	๒	—	๒	๑๒
	%	๒๕.๐๐	๔๑.๖๗	๑๖.๖๗	—	๑๖.๖๗	๑๐๐

จากตาราง ๒๔. แสดงว่า โรงอาหารส่วนใหญ่ (๖๗ %) มีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี ที่มีอายุเกินกว่า ๑๐ ปี มีเพียง ๓๓ %

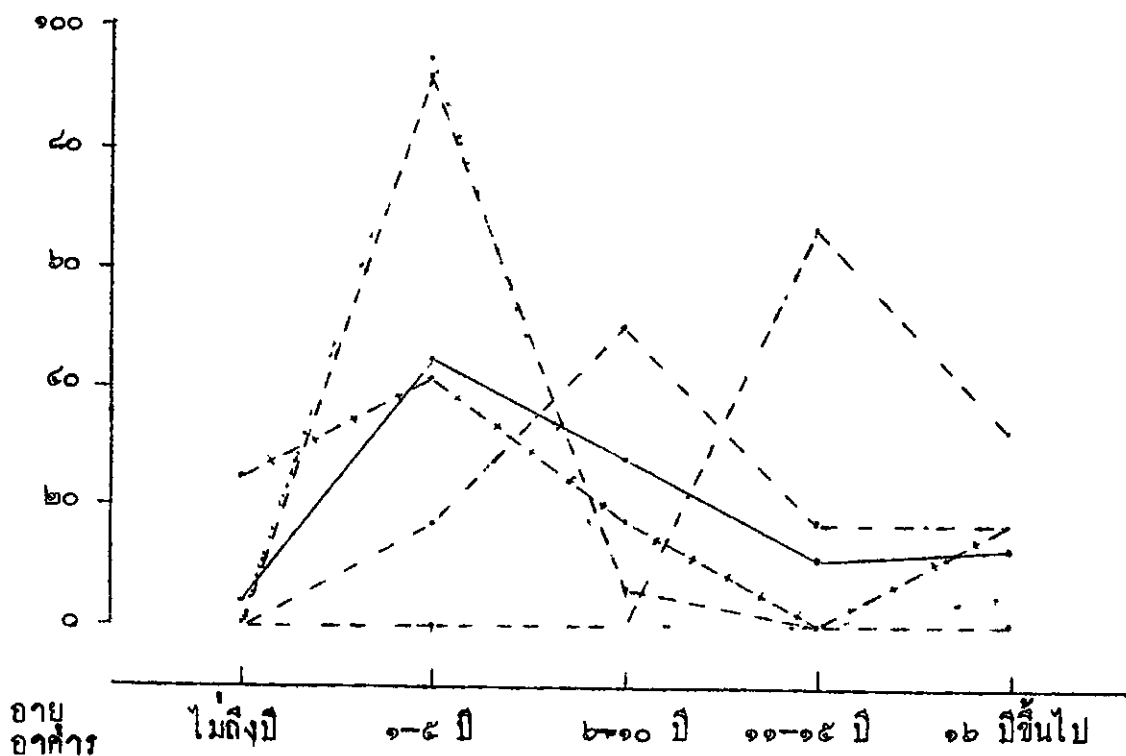
หอประชุมทั้งหมดมีอายุเกินกว่า ๑๐ ปี

โรงอาหารที่รวมกับหอประชุมในอาคารเดียวกัน ส่วนใหญ่ (๔๓ %) มีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี ที่มีอายุ ๑๖ ปีขึ้นไปมีเป็นส่วนน้อย (๑๗ %)

เมื่อพิจารณາาคารนี้ ประกอบกับตาราง ๒๓.แล้ว จะเห็นได้ว่า โรงอาหารนั้นประมาณครึ่งหนึ่งของทั้งหมดน่าจะต้องพิจารณาปรับปรุงแก้ไข แม้ว่าส่วนมากจะมีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี แต่ก็เป็อาคารชั่วคราว ส่วนหอประชุมนั้นเป็นอาคารไม้ประมาณครึ่งหนึ่ง และอีก ๑ โรงเป็นสาลวัก คงจะต้องได้รับการปรับปรุง เพราะอาคารเหล่านี้ มีอายุมากกว่า ๑๐ ปี ทั้งสิ้น สำหรับโรงอาหารที่รวมกับหอประชุมนั้น ส่วนมาก (๔๓ %) มีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี คงจะยังมีสภาพใช้การได้ดี เพราะอาคารประเภทนี้เป็นอาคารไม้, ตึก และตึกครึ่งไม้ เป็นส่วนมาก มีอีก ๒ โรงมีอายุ ๑๖ ปีขึ้นไป อาจจะต้องซ่อมแซมหรือสร้างใหม่

เพื่อให้เห็นเด่นชัดจึงได้แสดงเส้นภาพเปรียบเทียบอายุอาคารโรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารรวมกับหอประชุมในอาคารเดียวกัน กับอาคารอื่นๆ ดังภาพประกอบ ๒.

รูป
การยดละ



———— อาคารเรียน

— — — โรงอาหาร

· · · · · อาคารอุตสาหกรรมศิลป์

— — — — หอประชุม

— — — — อาคารคหกรรมศิลป์

- + - + - โรงอาหารรวมกับหอประชุมในอาคารเดียวกัน

ที่มา ตาราง ๑๒. ๑๔. และ ๒๔.

ภาพประกอบ ๒. เส้นภาพเปรียบเทียบอายุอาคารเรียน, อาคารอุตสาหกรรมศิลป์, อาคารคหกรรมศิลป์, โรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารที่รวมกับหอประชุมในอาคารเดียวกัน

ตาราง ๒๕. จำนวนโรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารรวมกับหอประชุมในอาคารเดียวกัน
จำแนกตามสภาพ เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและประเภทอาคาร	ควรรื้อ, ปลูกใหม่	ควรร ซ่อมแซม	พอใช้ได้	เรียบร้อยดี	
เชียงใหม่ โรงอาหาร	๑	—	—	—	
หอประชุม	—	—	๑	—	
โรงอาหารรวมหอประชุม	—	—	—	๑	
เชียงราย โรงอาหาร	๒	—	—	—	
หอประชุม	๑	—	—	—	
โรงอาหารรวมหอประชุม	๒	—	—	—	
น่าน โรงอาหาร	—	—	—	—	
หอประชุม	—	—	—	—	
โรงอาหารรวมหอประชุม	๑	—	—	๒	
แพร่ โรงอาหาร	—	—	—	๑	
หอประชุม	—	—	—	๑	
โรงอาหารรวมหอประชุม	—	—	๑	๓	
แม่ฮ่องสอน โรงอาหาร	—	—	—	—	
หอประชุม	—	๑	—	—	
โรงอาหารรวมหอประชุม	—	—	—	—	
ลำปาง โรงอาหาร	๑	—	—	—	
หอประชุม	๑	—	—	—	
โรงอาหารรวมหอประชุม	—	—	๑	๑	

ตาราง ๒๕. (ต่อ)

จังหวัดและประเภทอาคาร		ควรรื้อ, ปลูกใหม่	ควร ซ่อมแซม	พอใช้ได้	เรียบร้อยดี	
ลำพูน	โรงอาหาร	—	๑	—	—	
	หอประชุม	—	๑	—	—	
	โรงอาหารรวมหอประชุม	—	—	—	—	
รวม โรงอาหาร	จำนวน	๔	๑	—	๑	๖
	%	๖๖.๖๗	๑๖.๖๗	—	๑๖.๖๗	๑๐๐
หอประชุม	จำนวน	๒	๒	๑	๑	๖
	%	๓๓.๓๓	๓๓.๓๓	๑๖.๖๗	๑๖.๖๗	๑๐๐
โรงอาหารรวมหอประชุมจำนวน	จำนวน	๓	—	๒	๓	๑๒
	%	๒๕.๐๐	—	๑๖.๖๗	๕๘.๓๓	๑๐๐

จากตาราง ๒๕. แสดงว่า โรงอาหารส่วนใหญ่ (๘๓ %) อยู่ในสภาพควรซ่อมแซมหรือรื้อปลูกใหม่ ที่อยู่ในสภาพเรียบร้อยดีมีเพียง ๑ โรง คือในจังหวัดแพร่

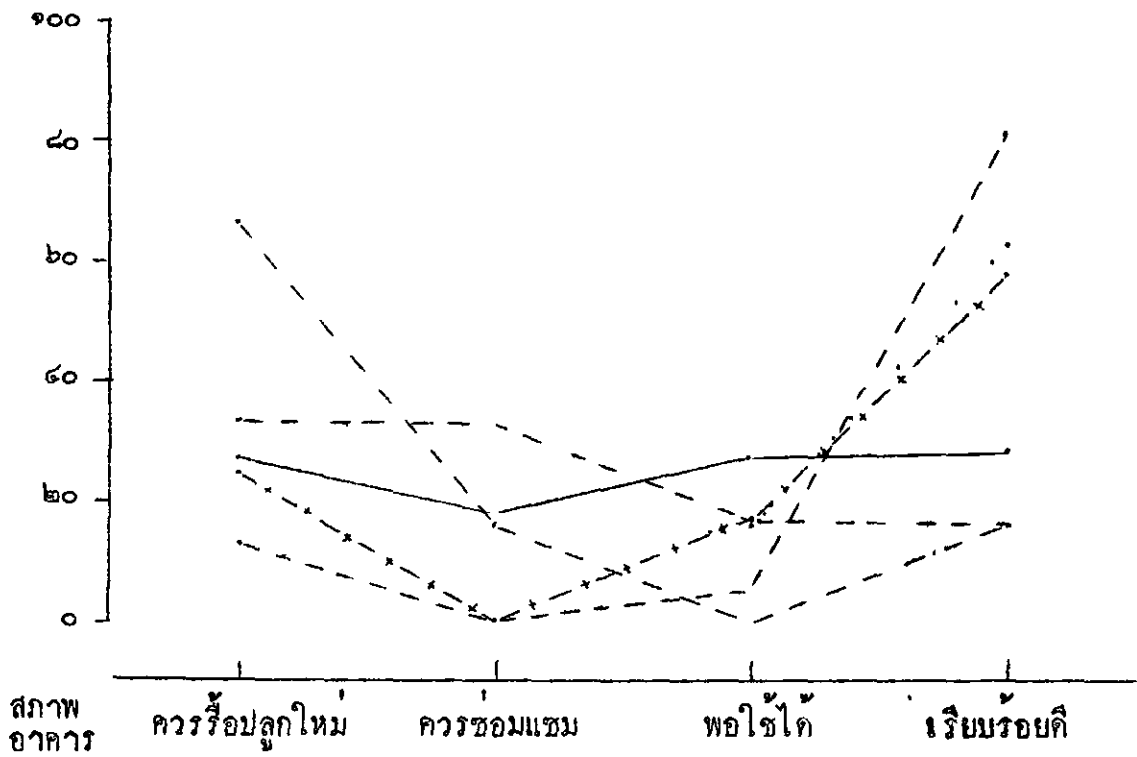
หอประชุมส่วนมาก (๖๗ %) ก็อยู่ในสภาพควรซ่อมแซมหรือรื้อปลูกใหม่ ที่อยู่ในสภาพเรียบร้อย มีเพียงส่วนน้อย (๓๓ %)

โรงอาหารที่รวมกับหอประชุมในอาคารเดียวกัน ส่วนใหญ่ (๗๕ %) อยู่ในสภาพที่มีเป็นส่วนน้อย (๒๕ %) ที่ควรรื้อปลูกใหม่

เมื่อพิจารณารางนี้ ประกอบกับตาราง ๒๓. และ ๒๔. จะเห็นได้ว่า อาคารโรงอาหารและหอประชุม ในภาคศึกษา ๔ ส่วนมาก อยู่ในสภาพที่ควรพิจารณาซ่อมแซมหรือสร้างใหม่ แต่อาคารโรงอาหารที่รวมกับหอประชุมนั้น ส่วนใหญ่ยังอยู่ในสภาพเรียบร้อยใช้การได้ดี

เพื่อแสดงให้เห็นชัดเจน จึงได้เขียนเส้นทางเปรียบเทียบสภาพอาคารโรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารรวมกับหอประชุม กับอาคารอื่นๆ ไว้ในภาพประกอบ ๓.

การขยาย



———— อาคารเรียน

— — — โรงอาหาร

· อาคารอุตสาหกรรมศิลป์

— — — หอประชุม

— — — อาคารคหกรรมศิลป์

— + — + — โรงอาหารรวมกับหอประชุม
ในอาคารเดียวกัน

ที่มา ตาราง ๑๓. ๒๐. และ ๒๕.

ภาพประกอบ ๓. เส้นภาพเปรียบเทียบสภาพอาคารเรียน, อาคารอุตสาหกรรมศิลป์, อาคาร-
คหกรรมศิลป์, โรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารที่รวมกับหอประชุมในอาคารเดียวกัน

ตาราง ๒๖. ค่าเฉลี่ยสูงสุดลักษณะของโรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารรวมกับหอประชุม
ในอาคารเดียวกัน จำแนกตามประเภทอาคาร เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ค่าเฉลี่ย		
	โรงอาหาร	หอประชุม	โรงอาหาร รวมหอประชุม
เชียงใหม่	๑.๓๓๓	๒.๖๖๗	๓.๐๐๐
เชียงราย	๒.๐๐๐	๑.๘๓๓	๒.๐๘๓
น่าน	—	—	๒.๓๓๓
แพร่	๑.๘๓๓	๑.๘๓๓	๒.๕๘๓
แม่ฮ่องสอน	—	๒.๓๓๓	—
ลำปาง	๒.๘๓๓	๒.๖๖๗	๒.๘๓๓
ลำพูน	๒.๖๖๗	๒.๓๓๓	—
ทั้งภาค	๒.๑๑๑	๒.๒๗๘	๒.๕๗๘

หมายเหตุ คำนวณน้ำหนัก และการคิดค่าเฉลี่ย เช่นเดียวกับตาราง ๑๔.

จากตาราง ๒๖. แสดงว่า สูงสุดลักษณะของโรงอาหารในภาคศึกษา ๔ เป็นที่น่าพอใจ (พิสัยของค่าเฉลี่ย ๑.๘๓ - ๒.๘๓) นอกจากจังหวัดเชียงใหม่ สูงสุดลักษณะยังไม่น่าพอใจ (๑.๓๓)

อาคารหอประชุม มีสูงสุดลักษณะอยู่ในเกณฑ์น่าพอใจ (พิสัยของค่าเฉลี่ย ๑.๘๓ - ๒.๖๗) เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัด จะเห็นว่า จังหวัดเชียงรายกับจังหวัดแพร่จะดีกว่าจังหวัดอื่นๆ ในภาคเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย ๑.๘๓)

โรงอาหารรวมกับหอประชุมของภาคศึกษานี้ มีสูงสุดลักษณะอยู่ในเกณฑ์เป็นที่น่าสนใจมาก (พิสัยของค่าเฉลี่ย ๒.๐๘ - ๓.๐๐) เมื่อพิจารณารายจังหวัดแล้ว จะเห็นว่า จังหวัดเชียงราย ค่อนข้างดีกว่าจังหวัดอื่น (๒.๐๘)

ตาราง ๒๗. จำนวนนักเรียนโดยเฉลี่ยต่อส้วมหรือที่ปัสสาวะ ๑ ที่ จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ส้วมหญิง	ส้วมชาย	ที่ปัสสาวะ
เชียงใหม่	๕๕	๗๘	๘๓
เชียงราย	๘๒	๕๔	๑๔๑
น่าน	๔๗	๕๕	๕๗
แพร่	๔๘	๗๖	๑๐๘
แม่ฮ่องสอน	๖๓	๗๑	๒๑๑
ลำปาง	๕๖	๖๕	๕๖
ลำพูน	๖๗	๘๑	๕๐
ทั้งภาค	๖๐	๗๕	๑๑๘

จากตาราง ๒๗. แสดงว่า ในภาคศึกษา ๔ นี้ มีอัตราเฉลี่ยส้วม ๑ ที่ต่อนักเรียน-หญิง ๖๐ คน อัตราเฉลี่ยส้วม ๑ ที่ต่อนักเรียนชาย ๗๕ คน และอัตราเฉลี่ยที่ปัสสาวะ ๑ ที่ต่อนักเรียนชาย ๑๑๘ คน

จากตัวเลขนี้ ชี้ให้เห็นว่า ส้วมและที่ปัสสาวะของโรงเรียนในภาคศึกษา ๔ ยังมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน เพราะตามเกณฑ์ทั่วไปแล้ว ควรจะต้องมีส้วม ๑ ที่ต่อนักเรียน-หญิง ๓๐ คน ส้วมชาย ๑ ที่ต่อนักเรียนชาย ๔๐ คน และที่ปัสสาวะ ๑ ที่ต่อนักเรียนชาย ๓๐ คน

ตาราง ๒๔. ความถี่ของส้วมและที่ปัสสาวะ จำแนกตามตำแหน่งที่ตั้ง

ที่ตั้ง	จำนวน	%
อยู่ในอาคาร	๑๗	๒๖.๕๖
อยู่ติดอาคาร	๓	๔.๖๔
อยู่นอกอาคาร	๔๔	๖๘.๗๙
รวม	๖๔*	๑๐๐

* ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

จากตาราง ๒๔. แสดงว่า ส้วมและที่ปัสสาวะส่วนใหญ่ (๖๘ %) ในภาคศึกษานี้
อยู่นอกอาคาร รองลงไป (๒๗ %) อยู่ในอาคาร มีส่วนน้อยที่อยู่ติดอาคาร

ตาราง ๒๕. ความถี่ของส้วม จำแนกตามชนิด

ชนิด	จำนวน	%
ส้วมหลุม	๒	๔.๓๕
ส้วมซึม	๓๕	๕๔.๗๔
ส้วมชักโครก	๕	๗.๘๑
รวม	๔๒*	๑๐๐

* ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

จากตาราง ๒๕. แสดงว่า ในภาคศึกษานี้ ส้วมนักเรียนส่วนมาก (๕๕ %) เป็น
ส้วมซึม มี ๑๑ % ที่เป็นส้วมชักโครก และยังมีอีกจำนวนหนึ่ง (๔ %) เป็นส้วมหลุม

จากข้อมูลนี้ชี้ให้เห็นว่า ส้วมของโรงเรียนในภาคศึกษา ๔ นี้ เกือบทั้งหมดถูกหลักสุขาภิบาล
มีอีกเพียงจำนวนน้อยที่จำเป็นต้องปรับปรุงเพราะ เป็นส้วมหลุม

ตาราง ๓๐. การแจกแจงสภาพของส้วมและที่ปัสสาวะของแต่ละโรงเรียน จำแนกเป็น
รายจังหวัด

จังหวัดและประเภทของส้วม	ควรปรับปรุงใหม่	ควรซ่อมแซม	พอใช้ได้	เรียบร้อยดี	
เชียงใหม่					
ส้วมหญิง	๒	—	๔	—	
ส้วมชาย	๓	—	๒	—	
ที่ปัสสาวะ	๒	—	๒	—	
เชียงราย					
ส้วมหญิง	๔	—	๑	๒	
ส้วมชาย	๔	—	๒	๑	
ที่ปัสสาวะ	๑	๑	๑	—	
น่าน					
ส้วมหญิง	๓	๑	๒	๑	
ส้วมชาย	๒	—	๔	๑	
ที่ปัสสาวะ	๒	—	—	—	
แพร่					
ส้วมหญิง	๒	—	๑	๓	
ส้วมชาย	๑	—	๒	๓	
ที่ปัสสาวะ	๑	—	—	๒	
แม่ฮ่องสอน					
ส้วมหญิง	๑	—	๑	๑	
ส้วมชาย	๑	—	๑	๑	
ที่ปัสสาวะ	—	—	—	๑	

ตาราง ๓๐. (ต่อ)

จังหวัดและประเภทของส้ม			ควรรู้ ปลูกใหม่	ควรซ่อมแซม	พอใช้ได้	เรียบร้อยดี	
ลำปาง	ส้มหญิง		๒	๒	๓	๑	
	ส้มชาย		๓	๒	๒	๑	
	ที่ปลั้ว		๒	๑	๒	—	
ลำพูน	ส้มหญิง		—	—	๓	๑	
	ส้มชาย		๑	—	๒	๑	
	ที่ปลั้ว		๑	—	—	—	
รวม	ส้มหญิง	จำนวน	๑๔	๓	๑๕	๔	๔๑
		%	๓๔.๑๕	๗.๓๒	๓๖.๕๘	๒๑.๙๕	๑๐๐
	ส้มชาย	จำนวน	๑๕	๒	๑๕	๔	๔๐
		%	๓๗.๕๐	๕.๐๐	๓๗.๕๐	๒๐.๐๐	๑๐๐
	ที่ปลั้ว	จำนวน	๔	๒	๕	๓	๑๔
		%	๔๗.๓๗	๑๐.๕๓	๒๖.๓๒	๑๕.๗๘	๑๐๐

จากตาราง ๓๐. แสดงว่า ส้มหญิงส่วนใหญ่ (๕๕ %) อยู่ในสภาพดี มีส่วนน้อย (๔๑ %) ที่ควรซ่อมแซมหรือปลูกใหม่ เช่นเดียวกับ ส้มชายส่วนใหญ่ (๕๕ %) อยู่ในสภาพดี มีที่ควรซ่อมแซมหรือปลูกใหม่ประมาณ ๒๖ % ส่วนที่ปลั้วนั้น ส่วนมาก (๕๔ %) ควรซ่อมแซมหรือปลูกใหม่ ที่อยู่ในสภาพดีมีเพียงส่วนน้อย (๑๖ %)

จากข้อมูลนี้ ชี้ให้เห็นว่า ส้มประมาณ ๔๑ - ๕๕ % ควรได้รับการปรับปรุงซ่อมแซมหรือทำใหม่ ซึ่งก็เป็นตัวเลขที่สูงพอควร นอกนั้นมีสภาพเป็นที่น่าพอใจ

ตาราง ๓๑. ค่าเฉลี่ยสุขลักษณะของส้วมและที่ปัสสาวะ จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ค่าเฉลี่ย		
	ส้วมหญิง	ส้วมชาย	ที่ปัสสาวะ
เชียงใหม่	๑.๓๓๓	๑.๖๐๐	๑.๕๐๐
เชียงราย	๑.๗๑๔	๑.๗๑๔	๑.๓๓๓
น่าน	๑.๗๑๔	๑.๗๑๔	๑.๐๐๐
แพร่	๒.๐๐๐	๒.๑๖๗	๒.๓๓๓
แม่ฮ่องสอน	๑.๖๖๗	๒.๐๐๐	๓.๐๐๐
ลำปาง	๑.๐๐๐	๑.๒๕๐	๑.๕๐๐
ลำพูน	๒.๐๐๐	๒.๐๐๐	๑.๐๐๐
ทั้งภาค	๑.๕๘๕	๑.๗๒๕	๑.๕๗๕

- หมายเหตุ คำนำหน้า ๑ หมายความว่า ส้วมและที่ปัสสาวะยังไม่ถูกสุขลักษณะ คือสกปรก
อุปกรณ์ต่างๆ เช่น กระจกชำระ น้ำ ไม่ใคร่มี
- ๒ หมายความว่า ส้วมและที่ปัสสาวะมีสุขลักษณะพอใช้ได้ คือ คอนข้าง
สะอาด อุปกรณ์มีเป็นบางอย่าง เช่น น้ำ
- ๓ หมายความว่า ส้วมและที่ปัสสาวะถูกสุขลักษณะดี คือ สะอาดอยู่เสมอ
อุปกรณ์ต่างๆ เช่น กระจกชำระ น้ำ มีครบเป็นประจำ

จากตาราง ๓๑. แสดงว่า ในภาคนี้ ส้วมนักเรียนหญิงส่วนมากเกือบทุกจังหวัด
มีสุขลักษณะเป็นที่น่าพอใจ (พิสัยของค่าเฉลี่ย ๑.๖๗ - ๒.๐๐) นอกจากจังหวัดลำปางและ
เชียงใหม่ น่าจะต้องได้รับการปรับปรุง (ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ และ ๑.๓๓)

ส้วมนักเรียนชาย ในเกือบทุกจังหวัด มีสุขลักษณะอยู่ในเกณฑ์เป็นที่น่าพอใจ (พิสัยของ
ค่าเฉลี่ย ๑.๖๐ - ๒.๑๗) นอกจากในจังหวัดลำปางน่าจะต้องแก้ไขปรับปรุง (๑.๒๕)

ส่วนที่บัสสาวะนั้น ในจังหวัดเชียงใหม่, แพร่ และแม่ฮ่องสอน มีสัญลักษณ์น่าพอใจมาก (พิสัยของค่าเฉลี่ย ๑.๕ - ๓.๐) ส่วนในจังหวัดอื่นนอกจากนี้ ควรจะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข (พิสัยของค่าเฉลี่ย ๑.๐ - ๑.๔)

๓. ผลการวิเคราะห์การใช้ประโยชน์และความสูญเสียเกี่ยวกับการใช้อาคาร
จากการศึกษาข้อคำถามในแบบสอบถามของครูใหญ่ ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง
ต่อไปนี้

ตาราง ๓๒. การแจกแจงความเห็นของครูใหญ่เกี่ยวกับการคัดแปลงห้องเรียน เพื่อใช้ประโยชน์
อื่น จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	คัดแปลง ไม่ไ้เลย	พอทำได้	ทำได้ก็	
เชียงใหม่	๔	๑๓	๒	
เชียงราย	๓	๑๐	๓	
น่าน	๑	๑๒	๑	
แพร่	๕	๑๐	—	
แม่ฮ่องสอน	๒	๓	๒	
ลำปาง	๓	๑๒	๓	
ลำพูน	—	๖	๑	
รวม	จำนวน	๑๘	๖๖	๑๒
	%	๑๘.๗๕	๖๘.๗๕	๑๒.๕๐
				๑๐๐

จากตาราง ๓๒. แสดงว่า ห้องเรียนส่วนใหญ่ (๘๑ %) คัดแปลงใช้ทำประโยชน์อื่น
ได้ มีเพียงส่วนน้อย (๑๘ %) ที่ไม่อาจคัดแปลงไ้เลย จากตัวเลขนี้ถ้ากล่าวได้ว่า

ห้องเรียนในภาคศึกษา ๔ นั้น ประมาณ ๔ ใน ๕ มีลักษณะยืดยุ่นในด้านการใช้ อาจดัดแปลงใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้ตามต้องการ

ตาราง ๓๓. การแจกแจงความถี่ของจำนวนชั่วโมงที่ใช้ห้องเรียนในอาคารเรียนแต่ละหลัง โดยเฉลี่ยต่อ ๑ วัน จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่ได้ใช้	ใช้ ๑-๒ ช.ม.	ใช้ ๓-๔ ช.ม.	ใช้ ๕-๖ ช.ม.	ใช้มากกว่า ๖ ช.ม.	
เชียงใหม่	—	—	—	๑๑	๘	
เชียงราย	—	—	๒	๑๐	๔	
น่าน	—	—	—	๘	๖	
แพร่	—	—	๑	๑๑	๓	
แม่ฮ่องสอน	๑	—	๑	๔	๑	
ลำปาง	—	—	—	๑๗	๑	
ลำพูน	—	—	—	๔	๓	
รวม จำนวน	๑	—	๔	๖๕	๒๖	๙๖
%	๑.๐๔	—	๔.๑๗	๖๗.๗๑	๒๗.๐๘	๑๐๐

จากตาราง ๓๓. แสดงให้เห็นว่า ห้องเรียนส่วนใหญ่ (๖๘ %) ได้ใช้วันละ ๕ - ๖ ชั่วโมง แต่ยังมีอีกเล็กน้อย (๑ %) ที่ไม่ได้ใช้เลย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การใช้ห้องเรียนของโรงเรียนในภาคศึกษา ๔ มีความสูญเปล่าเป็นส่วนน้อย คือเกือบทั้งหมด (๙๕ %) ได้ใช้ห้องเรียนวันละ ๕ ชั่วโมงขึ้นไป

เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นชัดเจน จึงได้เขียนเส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนชั่วโมงการใช้ห้องเรียน กับห้องเฉพาะวิชา และห้องสมุด ไว้ดังภาพประกอบ ๕.

ตาราง ๓๔. การแจกแจงการใช้ที่เรียน จำแนกเป็นรายจังหวัด

(๑)	(๒)	(๓)	(๔)	(๕)	(๖)
จังหวัด	จำนวนที่เรียน	กำหนดการใช้ ห้องเรียนสูงสุด	จำนวนที่เรียน ซึ่งควรจะใช้ ได้สูงสุด	จำนวนนักเรียน	การร้อยละของ การใช้ที่เรียน
เชียงใหม่	๒๕๐๕	.๘๐	๒๓๒๔	๓๘๘๔	๑๖๗.๑๐
เชียงราย	๒๔๘๕	.๘๐	๑๙๘๘	๓๐๔๒	๑๕๓.๐๐
น่าน	๒๓๑๐	.๘๐	๑๘๔๘	๒๑๐๕	๑๑๓.๕๐
แพร่	๓๒๒๐	.๘๐	๒๕๗๒	๓๖๔๓	๑๔๑.๕๐
แม่ฮ่องสอน	๕๔๕	.๘๐	๗๕๖	๘๐๒	๑๐๖.๐๐
ลำปาง	๒๑๗๐	.๘๐	๑๗๓๖	๒๖๕๑	๑๕๒.๗๐
ลำพูน	๑๕๐๕	.๘๐	๑๒๐๔	๑๘๒๖	๑๕๑.๖๐
ทั้งภาค	๑๕๕๔๐	.๘๐	๑๒๔๓๒	๑๗๕๕๓	๑๔๔.๕๐

หมายเหตุ (๒) หมายถึง ผลคูณระหว่าง จำนวนห้องเรียนกับจำนวนนักเรียน ๓๕ คน

โดยถือว่าห้องเรียนหนึ่งๆควรจุนักเรียนได้ ๓๕ คน

(๓) หมายความว่า ถ้ามีที่เรียน ๕ ที่ ก็ควรจะใช้ที่เรียนเต็ม ๔ ที่ ทุกชั่วโมง
ตลอดเวลาเรียน

(๔) หมายถึง ผลคูณของ (๒) กับ (๓)

(๖) หมายถึง (๕) คูณกับ ๑๐๐หารด้วย (๔)

จากตาราง ๓๔. ชี้ให้เห็นว่า การใช้ที่เรียนในภาคศึกษา ๔ ใช้ได้ผลดีมาก คือ
ใช้ได้ถึง ๑๔๔ % หมายความว่า โรงเรียนได้พยายามใช้ห้องเรียนอย่างเต็มที่ โดยรับนักเรียน
ห้องหนึ่งๆเกินกว่า ๓๕ คน นับว่าเป็นการใช้ห้องเรียนอย่างคุ้มค่า ไม่มีความสูญเปล่าในเรื่องนี้
หรืออาจพิจารณาได้อีกแง่หนึ่งคือ ห้องเรียนมีไม่เพียงพอ นักเรียนบางห้องอาจต้องไปเรียนในที่
อื่นๆ เช่น โรงอาหาร หอประชุม หรือโรงฝึกงาน เป็นต้น

ตาราง ๓๕. ความถี่ของจำนวนชั่วโมงที่ใช้ห้องเฉพาะวิชา โดยเฉลี่ยต่อ ๑ วัน จำแนกตามประเภทของห้อง

ประเภทห้องเฉพาะวิชา	ไม่ได้ใช้	ใช้ ๑-๒ ช.ม.	ใช้ ๓-๔ ช.ม.	ใช้ ๕-๖ ช.ม.	ใช้มากกว่า ๖ ช.ม.	รวม
ห้องวิทยาศาสตร์ จำนวน	๑	—	๔	๑๑	—	๒๑
%	๔.๗๖	—	๑๖.๘๖	๕๒.๓๘	—	๑๐๐
ห้องสังคมศึกษา จำนวน	—	—	๒	๒	—	๔
%	—	—	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	—	๑๐๐
ห้องภาษาไทย จำนวน	๑	—	๑	๒	—	๔
%	๒๕.๐๐	—	๒๕.๐๐	๕๐.๐๐	—	๑๐๐
ห้องภาษาอังกฤษ จำนวน	—	—	๑	๒	—	๓
%	—	—	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	—	๑๐๐
ห้องคณิตศาสตร์ จำนวน	—	—	—	๑	—	๑
%	—	—	—	๑๐๐.๐๐	—	๑๐๐
ห้องศิลปะ จำนวน	๑	๑	๑	๒	—	๕
%	๒๐.๐๐	๒๐.๐๐	๒๐.๐๐	๔๐.๐๐	—	๑๐๐

จากตาราง ๓๕. แสดงว่า ห้องวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่ (๕๒ %) ใช้วันละ ๕ - ๖ ชั่วโมง ที่ใช้วันละ ๑ - ๒ ชั่วโมง และมากกว่า ๖ ชั่วโมงไม่มีเลย ส่วนที่ไม่ได้ใช้มีประมาณ ๕ %

ห้องสังคมศึกษา ใช้วันละ ๓ - ๔ ชั่วโมง และ ๕ - ๖ ชั่วโมง เท่าๆกัน ประมาณครึ่งต่อครึ่ง หรืออาจกล่าวได้ว่า ห้องสังคมศึกษาใช้ ๓ - ๖ ชั่วโมง ต่อ ๑ วัน นั้นเอง
ห้องภาษาไทยส่วนใหญ่ (๗๕ %) ใช้วันละ ๓ - ๖ ชั่วโมง ที่เหลือไม่ได้ใช้เลย
ห้องภาษาอังกฤษใช้วันละ ๓ - ๖ ชั่วโมง

ห้องคณิตศาสตร์ ใช้วันละ ๕ - ๖ ชั่วโมง

ห้องศิลปะ ส่วนมาก (๖๐ %) ใช้วันละ ๓ - ๖ ชั่วโมง แต่ยังมีอีก ๑ ใน ๕ ที่ไม่ได้ใช้

จากข้อมูลนี้ อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การใช้ห้องเฉพาะวิชาต่างๆ ในภาคศึกษา ๔ นี้ ได้ใช้อย่างคุ้มค่าพอควร คือ ได้ใช้วันละ ๓ ชั่วโมงขึ้นไป แต่อย่างไรก็ดี ยังมีห้องวิทยาศาสตร์, ห้องภาษาไทย และห้องศิลปะของบางโรงเรียนไม่ได้ใช้เลย

เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นเด่นชัด จึงได้แสดงเส้นภาพเปรียบเทียบชั่วโมงการใช้ห้องเฉพาะวิชา กับห้องเรียน และห้องสมุด ไว้ดังภาพประกอบ ๕.

ตาราง ๓๖. ความถี่ของการใช้ในห้องต่างๆของอาคารอุตสาหกรรมศิลป์ และคหกรรมศิลป์
จำแนกตามประเภทอาคาร

ลักษณะการใช้	อาคารอุตสาหกรรมศิลป์		อาคารคหกรรมศิลป์	
	จำนวน	%	จำนวน	%
เรียนและปฏิบัติการวิชาอุตสาหกรรมศิลป์หรือคหกรรมศิลป์	๑๘	๔๖.๑๕	๑๖	๔๘.๔๘
เรียนวิชาอื่นๆ	๕	๑๒.๕๐	๒	๖.๐๖
เก็บเครื่องมืออุปกรณ์	๑๕	๓๘.๔๖	๑๔	๔๓.๘๖
ใช้เป็นห้องพักรู	๑	๒.๕๐	๑	๓.๐๓
รวม	๓๙*	๑๐๐	๓๓*	๑๐๐

* ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

จากตาราง ๓๖. แสดงว่า อาคารอุตสาหกรรมศิลป์ใช้เรียนและปฏิบัติการวิชาอุตสาหกรรมศิลป์มากที่สุด (๔๖ %) นอกจากนี้ ใช้เก็บอุปกรณ์ (๓๘ %) ใช้เรียนวิชาอื่นๆ (๑๒ %) และใช้เป็นห้องพักรู (๒ %)

อาคารคหกรรมศิลป์ ใช้เรียนและปฏิบัติการวิชาคหกรรมศิลป์มากที่สุด (๔๘ %) นอกจากนี้ ใช้เก็บอุปกรณ์ (๔๒ %) ใช้เรียนวิชาอื่นๆ (๖ %) และใช้เป็นห้องพักครู (๓ %)

จากข้อมูลนี้ ชี้ให้เห็นว่า อาคารอุตสาหกรรมศิลป์ และคหกรรมศิลป์ส่วนมาก นอกจากจะใช้เรียนและปฏิบัติการวิชาศิลปปฏิบัติตรงตามจุดมุ่งหมายแล้ว ยังใช้ประโยชน์อื่นๆ ได้อีก นับว่าเป็นการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า

ตาราง ๓๗. ความถี่ของจำนวนชั่วโมงที่ใช้อาคารอุตสาหกรรมศิลป์และคหกรรมศิลป์ โดยเฉลี่ย ต่อ ๑ วัน จำแนกตามประเภทอาคาร เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและประเภทอาคาร		ไม่ได้ใช้	ใช้ ๑-๒ ช.ม.	ใช้ ๓-๔ ช.ม.	ใช้ ๕-๖ ช.ม.	ใช้มากกว่า ๖ ช.ม.
เชียงใหม่	อุตสาหกรรมศิลป์	—	๑	๓	๒	—
	คหกรรมศิลป์	—	๑	๒	๒	—
เชียงราย	อุตสาหกรรมศิลป์	—	—	๑	๑	—
	คหกรรมศิลป์	—	—	๒	๑	—
น่าน	อุตสาหกรรมศิลป์	—	—	๑	๑	—
	คหกรรมศิลป์	—	—	๒	—	—
แพร่	อุตสาหกรรมศิลป์	—	—	๒	๑	๑
	คหกรรมศิลป์	—	—	๑	๑	๑
แม่ฮ่องสอน	อุตสาหกรรมศิลป์	—	—	๒	—	—
	คหกรรมศิลป์	—	๑	๑	—	—
ลำปาง	อุตสาหกรรมศิลป์	—	—	—	๒	—
	คหกรรมศิลป์	—	—	—	๑	—

ตาราง ๓๔. ความถี่ของการใช้ในพื้นที่ต่างๆของโรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารที่รวมกับหอประชุมในอาคารเดียวกัน จำแนกตามประเภทอาคาร

ลักษณะการใช้	โรงอาหาร		หอประชุม		โรงอาหารรวมหอประชุม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
รับประทานอาหาร	๕	๓๕.๗๑	—	—	๕	๒๓.๐๘
ประชุม	๑	๗.๑๔	๕	๓๑.๒๕	๑๐	๒๕.๖๔
เรียน	๔	๒๘.๕๗	๖	๓๗.๕๐	๘	๒๐.๕๑
จัดกิจกรรม	๔	๒๘.๕๗	๕	๓๑.๒๕	๑๐	๒๕.๖๔
ไม่ได้ใช้	—	—	—	—	๒	๕.๑๓
รวม	๑๔ *	๑๐๐	๑๖ *	๑๐๐	๓๘ *	๑๐๐

* คอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

จากตาราง ๓๔. แสดงว่า โรงอาหาร ใช้รับประทานอาหารมากที่สุด (๓๕ %) นอกจากนี้ ใช้เป็นที่เรียนและจัดกิจกรรมเท่าๆกัน (๒๘ %) ใช้ประชุม (๗%)

หอประชุม ใช้เป็นที่เรียนมากที่สุด (๓๘ %) นอกจากนี้ใช้ประชุมและจัดกิจกรรมเท่าๆกัน (๓๑ %)

โรงอาหารที่รวมกับหอประชุมในอาคารเดียวกัน ใช้ประชุมและจัดกิจกรรมเท่าๆกัน (๒๖ %) นอกจากนี้ ใช้รับประทานอาหาร (๒๓ %) ใช้เป็นที่เรียน (๒๐ %) และมีที่ไม่ได้ใช้อีก ๕ %

จากตารางนี้ ชี้ให้เห็นว่า ความถี่ของการใช้อาคารโรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารรวมหอประชุมในอาคารเดียวกัน กระจายไปทุกๆลักษณะการใช้ นั่นก็คือ อาคารดังกล่าว ได้ถูกใช้เป็นเอนกประสงค์

ตาราง ๓๕. ความถี่ของจำนวนชั่วโมงที่ใช้โรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารที่รวมกับหอประชุมในอาคารเดียวกัน โดยเฉลี่ยต่อ ๑ วัน จำแนกตามประเภทอาคาร เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและประเภทอาคาร					ใช้มากกว่า ๒ ชม.	
เชียงใหม่	โรงอาหาร	-	-	-	๑	-
	หอประชุม	-	-	-	๑	-
	โรงอาหารรวมหอประชุม	๑	-	-	-	-
เชียงราย	โรงอาหาร	-	-	๑	๑	-
	หอประชุม	-	๑	-	-	-
	โรงอาหารรวมหอประชุม	-	๒	-	-	-
น่าน	โรงอาหาร	-	-	-	-	-
	หอประชุม	-	-	-	-	-
	โรงอาหารรวมหอประชุม	-	๑	๑	๑	-
แพร่	โรงอาหาร	-	-	-	๑	-
	หอประชุม	-	-	-	-	๑
	โรงอาหารรวมหอประชุม	๒	๑	-	๑	-
แม่ฮ่องสอน	โรงอาหาร	-	-	-	-	-
	หอประชุม	-	-	๑	-	-
	โรงอาหารรวมหอประชุม	-	-	-	-	-
ลำปาง	โรงอาหาร	-	-	๑	-	-
	หอประชุม	-	-	-	-	๑
	โรงอาหารรวมหอประชุม	-	-	-	๑	๑

ตาราง ๓๔. (ต่อ)

จังหวัดและประเภทอาคาร		ไม่ได้ใช้	ใช้ ๑-๒ ช.ม.	ใช้ ๓-๔ ช.ม.	ใช้ ๕-๖ ช.ม.	ใช้มากกว่า ๖ ช.ม.	
ลำพูน	โรงอาหาร	-	-	๑	-	-	
	หอประชุม	-	-	-	๑	-	
	โรงอาหารรวมหอประชุม	-	-	-	-	-	
รวม โรงอาหาร	จำนวน	-	-	๓	๓	-	๖
	%	-	-	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	-	๑๐๐
หอประชุม	จำนวน	-	๑	๑	๒	๒	๖
	%	-	๑๖.๖๗	๑๖.๖๗	๓๓.๓๓	๓๓.๓๓	๑๐๐
โรงอาหารรวมหอประชุมจำนวน	๓	๔	๑	๓	๑	๑๒	
	%	๒๕.๐๐	๓๓.๓๓	๘.๓๓	๒๕.๐๐	๘.๓๓	๑๐๐

จากตาราง ๓๔. แสดงว่า ในภาคศึกษานี้ โรงอาหารได้ใช้วันละ ๓ - ๔ ชั่วโมง และวันละ ๕ - ๖ ชั่วโมง ประมาณครึ่งต่อครึ่ง หรืออาจกล่าวได้ว่า โรงอาหารทั้งหมด ใช้วันละ ๓ - ๖ ชั่วโมง นั้นเอง

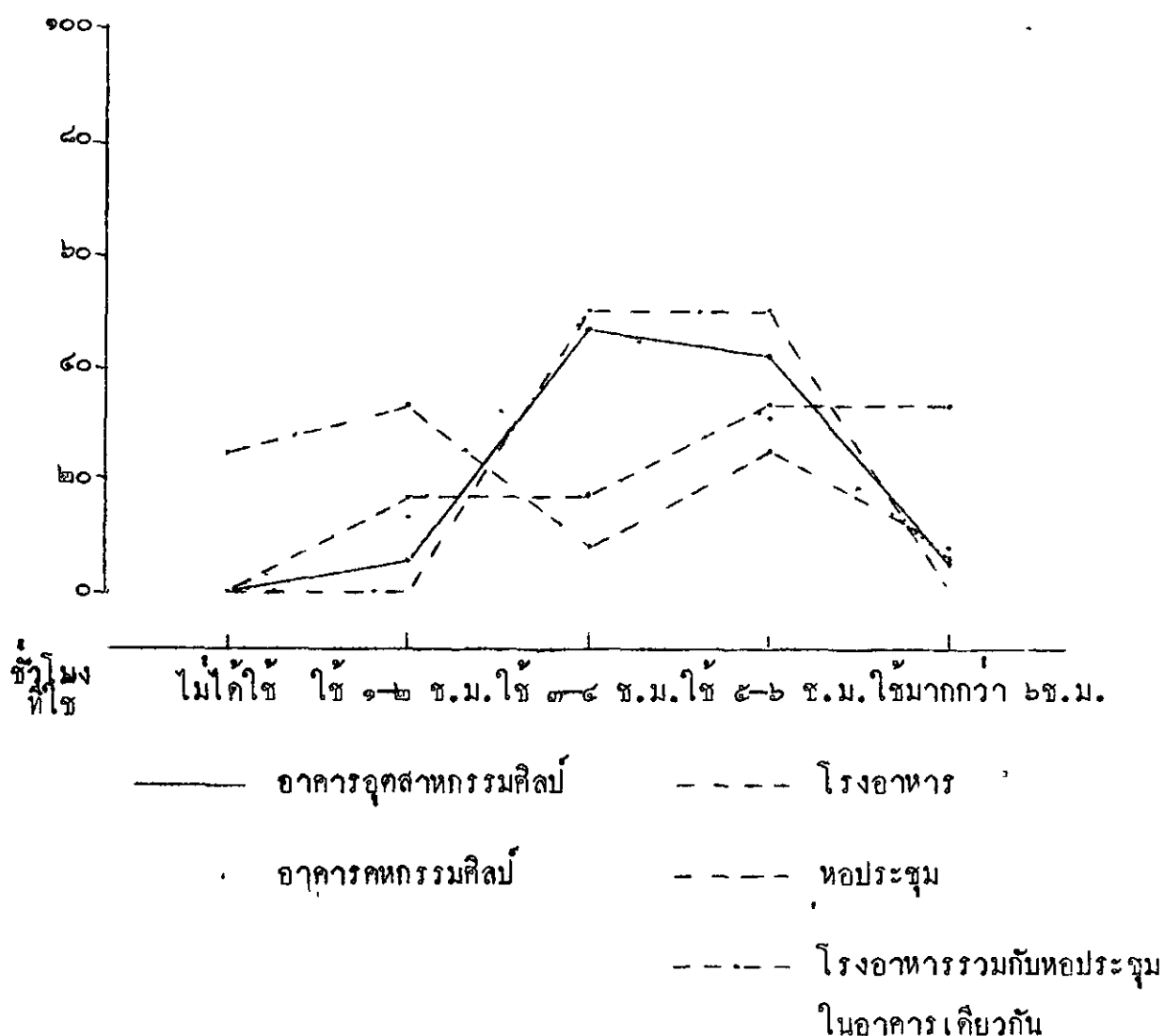
หอประชุมส่วนใหญ่ ใช้วันละ ๕ - ๖ ชั่วโมง และมากกว่า ๖ ชั่วโมงเป็นจำนวนเท่าๆกัน (๓๓ %) และใช้วันละ ๓ - ๔ ชั่วโมง ประมาณ ๑๗ % หรือส่วนมาก (๘๓ %) ใช้วันละ ๓ ชั่วโมงขึ้นไป

โรงอาหารที่รวมกับหอประชุมในอาคารเดียวกันนั้น ประมาณ ๔๒ % ใช้วันละ ๓ ชั่วโมงขึ้นไป แต่ยังมีที่ใช้วันละ ๑ - ๒ ชั่วโมงอีก ๓๓ % และที่ไม่ได้ใช้เลย ๒๕ %

จากตัวเลขในตารางนี้ จะเห็นว่า อาคารโรงอาหารและหอประชุมที่แยกกันนั้น ได้ใช้ประโยชน์ในแต่ละวันมากกว่าอาคารแบบรวม ซึ่งยังมีถึง ๑ ใน ๔ ที่ไม่ได้ใช้เลย และอีก ๓๓ % ใช้เพียงวันละ ๑ - ๒ ชั่วโมง

เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นชัดเจน จึงได้เขียนเส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนชั่วโมงที่ใช้
โรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารรวมกับหอประชุมในอาคารเดียวกัน กับอาคารอื่นๆ
ไว้ดังภาพประกอบ ๔.

การยละ



ที่มา ตาราง ๓๗. และ ๓๘.

ภาพประกอบ ๔. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนชั่วโมงที่ใช้อาคารอุตสาหกรรมศิลป์, อาคารคหกรรมศิลป์, โรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารที่รวมกับหอประชุมในอาคารเดียวกัน โดยเฉลี่ยใน ๑ วัน

ตาราง ๔๐. จำนวนห้องสมุด ที่เกี่ยวกับความสะดวกในการเข้ามาใช้ของครูและนักเรียน
จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่สะดวก	ปานกลาง	สะดวก	
เชียงใหม่	—	๒	๓	
เชียงราย	—	—	๕	
น่าน	—	๑	๒	
แพร่	—	๑	๓	
แม่ฮ่องสอน	—	—	๒	
ลำปาง	—	๑	๖	
ลำพูน	—	—	๒	
รวม	—	๕	๒๓	๒๘
จำนวน	—	๕	๒๓	๒๘
%	—	๑๗.๘๖	๘๒.๑๔	๑๐๐

จากตาราง ๔๐. แสดงว่า ห้องสมุดทั้งหมดของโรงเรียนในภาคนี้ ทั้งอยู่ในที่ที่สะดวกแก่ครูและนักเรียนจะเข้ามาใช้

ตาราง ๔๑. จำนวนความถี่ของห้องสมุด ที่นักเรียนสามารถเข้าใช้ได้พร้อมกันในคราวเดียว
จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	น้อยกว่า ๒๕ คน	๒๕-๕๐ คน	๕๑-๗๕ คน	๗๖-๑๐๐ คน	มากกว่า ๑๐๐ คน	
เชียงใหม่	๒	๓	—	—	—	
เชียงราย	๑	๓	—	๑	—	
น่าน	—	๒	—	๑	—	
แพร่	—	๒	๒	—	—	
แม่ฮ่องสอน	—	๒	—	—	—	
ลำปาง	๒	๕	—	—	—	
ลำพูน	—	๑	๑	—	—	
รวม จำนวน	๕	๑๔	๓	๒	—	๒๔
%	๑๗.๘๖	๖๔.๒๘	๑๐.๗๑	๘.๑๔	—	๑๐๐

จากตาราง ๔๑. แสดงว่า ห้องสมุดส่วนมาก (๖๔ %) นักเรียนสามารถเข้าใช้ได้
พร้อมกันคราวละ ๒๕ - ๕๐ คน มีเพียงส่วนน้อยประมาณ ๗ % เท่านั้น ที่นักเรียนเข้าใช้ได้
พร้อมกันคราวละ ๗๖ - ๑๐๐ คน ส่วนห้องสมุดที่นักเรียนมากกว่า ๑๐๐ คน นั้นไม่มีเลย

จากข้อมูลชุดนี้ ทำให้เห็นว่า ประมาณ ๘๒ % ของห้องสมุดทั้งหมดในภาคศึกษานี้
นักเรียนได้สูงสุด ๕๐ คน ซึ่งก็คงมีขนาดเท่ากับห้องเรียนขนาดใหญ่ ๑ ห้องเท่านั้นเอง

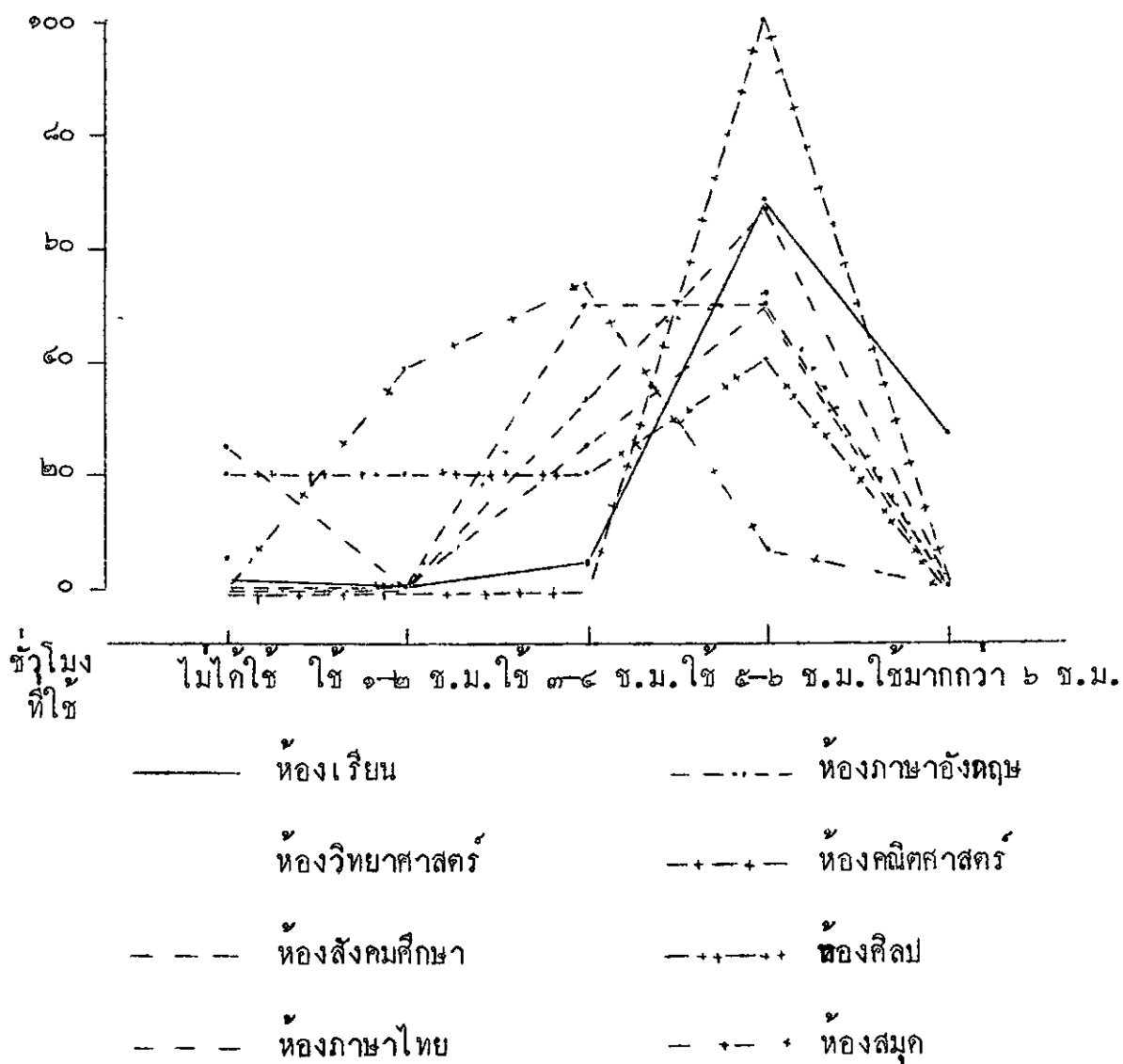
ตาราง ๘๖. ความถี่ของจำนวนชั่วโมงที่นักเรียนเข้ามาใช้ห้องสมุด โดยเฉลี่ยต่อ ๑ วัน
จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่ได้ใช้	ใช้ ๑-๒ ช.ม.	ใช้ ๓-๔ ช.ม.	ใช้ ๕-๖ ช.ม.	ใช้มากกว่า ๖ ช.ม.	
เชียงใหม่	-	๑	๔	-	-	
เชียงราย	-	๒	๓	-	-	
น่าน	-	๑	๒	-	-	
แพร่	-	๑	๒	-	-	
แม่ฮ่องสอน	-	-	๑	๑	-	
ลำปาง	-	๕	๑	๑	-	
ลำพูน	-	๑	๑	-	-	
รวม จำนวน	-	๑๑	๑๕	๒	-	๒๘
%	-	๓๙.๒๙	๕๓.๕๗	๗.๑๔	-	๑๐๐

จากตาราง ๘๖. แสดงว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่ (๕๔ %) นักเรียนเข้ามาใช้โดยเฉลี่ยวันละ ๓ - ๔ ชั่วโมง และประมาณ ๔๓ % นักเรียนจะใช้ห้องสมุดประมาณ ๑ - ๔ ชั่วโมง นั่นก็คือ ห้องสมุดส่วนใหญ่ถูกใช้ประมาณ ๑ - ๔ ชั่วโมง ต่อ ๑ วัน

เพื่อเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นชัดเจน จึงได้แสดงเส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนชั่วโมงที่ใช้ห้องสมุด กับห้องเรียนและห้องเฉพาะวิชาต่างๆ ดังภาพประกอบ ๕.

การยดละ



ที่มา ตาราง ๓๓. ๓๕. และ ๓๖.

ภาพประกอบ ๕. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนชั่วโมงที่ใช้ห้องเรียน, ห้องเฉพาะวิชาต่างๆ และห้องสมุด โดยเฉลี่ยใน ๑ วัน

๔. ผลการวิเคราะห์ ปัญหาในการดูแลรักษาอาคารสถานที่ และความต้องการอาคารเพิ่ม
จากการศึกษาข้อคำถามในแบบสอบถามของครูใหญ่ ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง
ต่อไปนี้

ตาราง ๔๓. ความถี่ของปัญหาในการดูแลรักษาอาคารสถานที่ จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	มีการโรง ไม่พอ	ไม่มีรั้ว	มีปลวกมาก	ไม่มีเงิน ซ่อมแซม	ไม่มีไฟฟ้า	
เชียงใหม่	๕	๖	๒	๒	—	
เชียงราย	๕	๖	—	๒	๒	
น่าน	๔	๖	๒	๓	๑	
แพร่	๔	๒	—	๒	—	
แม่ฮ่องสอน	๑	๓	๑	๒	—	
ลำปาง	๔	๕	๑	๓	๑	
ลำพูน	๒	๓	๑	๑	๑	
รวม	๒๕	๓๑	๗	๑๕	๕	๘๓ *
จำนวน						
%	๓๐.๑๒	๓๗.๓๕	๘.๕๓	๑๘.๐๗	๖.๐๒	๑๐๐

* ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

จากตาราง ๔๓. แสดงว่า ปัญหาเรื่องไม่มีรั้วเป็นปัญหาสำคัญที่สุด (๓๗ %) ในการ
ดูแลรักษาอาคารสถานที่ รองลงไป (๓๐ %) คือ มีการโรงไม่พอ

ฉะนั้น จากข้อมูลนี้ก็พอจะอนุมานได้ว่า ปัญหาในการดูแลรักษาอาคารสถานที่ส่วนใหญ่
ก็คือ ขาดรั้วรอบบริเวณ และไม่มีคนงานภารโรงพอเพียงที่จะดูแลรักษาให้ทั่วถึงได้

ตาราง ๔๔. คำนำนักรความต้องการอาคารเพิ่ม จำแนกตามประเภทอาคาร เป็นราย จังหวัด

ประเภทอาคาร		เชียงใหม่	เชียงราย	น่าน	แพร่	แม่ฮ่องสอน	ลำปาง	ลำพูน	ภาค
อาคารเรียน	จำนวน	๔	๓	๖	๔	๒	๕	๓	๒๗
	น้ำหนัก	๒๗.๓๓	๑๗.๕๗	๓๕.๑๔	๒๗.๓๓	๒๗.๓๓	๒๕.๖๓	๓๐.๗๕	๒๗.๐๐
โรงอาหารและหอประชุม	จำนวน	๕	๖	๔	๓	๓	๓	๓	๒๗
	น้ำหนัก	๓๔.๑๗	๓๕.๑๔	๒๓.๔๓	๒๐.๕๐	๔๑.๐๐	๑๕.๓๘	๓๐.๗๕	๒๗.๐๐
อาคารห้องสมุด	จำนวน	๒	๒	๓	๒	๒	๓	๑	๑๕
	น้ำหนัก	๑๓.๖๗	๑๑.๗๑	๑๗.๕๗	๑๓.๖๗	๒๗.๓๓	๑๕.๓๘	๑๐.๒๕	๑๕.๐๐
โรงฝึกงาน	จำนวน	๔	๓	๖	๒	๒	๕	๒	๒๔
	น้ำหนัก	๒๗.๓๓	๑๗.๕๗	๓๕.๑๔	๑๓.๖๗	๒๗.๓๓	๒๕.๖๓	๒๐.๕๐	๒๔.๐๐
อาคารวิทยาสาสตร์	จำนวน	๒	๑	—	๒	๒	๑	๑	๑๐
	น้ำหนัก	๑๓.๖๗	๕.๘๖	—	๑๓.๖๗	๒๗.๓๓	๕.๑๓	๑๐.๒๕	๑๐.๐๐
โรงฝึกพลศึกษา	จำนวน	๓	๓	๒	๑	—	๑	—	๑๐
	น้ำหนัก	๒๐.๕๐	๑๗.๕๗	๑๑.๗๑	๖.๘๓	—	๕.๑๓	—	๑๐.๐๐
ส้วมและที่-บัสสวาระ	จำนวน	๑	๒	๑	๑	๒	๕	๑	๑๒
	น้ำหนัก	๖.๘๓	๑๑.๗๑	๕.๘๖	๖.๘๓	๒๗.๓๓	๒๕.๖๓	๑๐.๒๕	๑๒.๐๐
บ้านพักครูและภารโรง	จำนวน	๔	๒	๔	๒	๑	๕	๓	๒๑
	น้ำหนัก	๒๗.๓๓	๑๑.๗๑	๒๓.๔๓	๑๓.๖๗	๑๓.๖๗	๒๕.๖๓	๓๐.๗๕	๒๑.๐๐

หมายเหตุ คำนำนักรความต้องการอาคาร เท่ากับ จำนวนโรงเรียนที่ต้องการอาคารเพิ่ม คูณกับ จำนวนโรงเรียนทั้งภาค ทหารด้วย จำนวนโรงเรียนทั้งจังหวัด

จากตาราง ๔๔. แสดงว่า

จังหวัดที่ต้องการอาคารเรียนมากที่สุด คือ น่าน (น้ำหนัก ๓๕)

จังหวัดที่ต้องการโรงอาหารและหอประชุมมากที่สุด คือ แม่ฮ่องสอน (น้ำหนัก ๔๑)

จังหวัดที่ต้องการอาคารห้องสมุดมากที่สุด คือ แม่ฮ่องสอน (น้ำหนัก ๒๗)

จังหวัดที่ต้องการโรงฝึกงานมากที่สุด คือ น่าน (น้ำหนัก ๓๕)

จังหวัดที่ต้องการอาคารวิทยาสตรมากที่สุด คือ แม่ฮ่องสอน (น้ำหนัก ๒๗)

จังหวัดที่ต้องการโรงฝึกพลศึกษามากที่สุด คือ เชียงใหม่ (น้ำหนัก ๒๑)

จังหวัดที่ต้องการส้วมและที่ปัสสาวะมากที่สุด คือ แม่ฮ่องสอน (น้ำหนัก ๒๗)

จังหวัดที่ต้องการบ้านพักครูและภารโรงมากที่สุด คือ ลำพูน (น้ำหนัก ๓๑)

จากข้อมูลชุดนี้ จึงให้เห็นว่า จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความต้องการอาคารต่างๆเพิ่มมากที่สุด รองลงไปคือจังหวัดน่าน เมื่อพิจารณาทั้งภาค จะเห็นว่า อาคารที่ต้องการเพิ่มมากที่สุด คือ อาคารเรียน, โรงอาหารและหอประชุม รองลงไปคือ โรงฝึกงาน

กำลังครู

๑. ผลการวิเคราะห์จำนวนครู, วุฒิ และประสบการณ์ของครู

จากการศึกษาข้อคำตอบในแบบสอบถามของครูและครูใหญ่ ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

ตาราง ๔๕. จำนวนครู จำแนกตามเพศ, วุฒิ, อายุ, อายุราชการ และเงินเดือน
เป็นรายจังหวัด

ตัวแปร		เชียงใหม่ ราย							รวม	
									จำนวน	%
เพศ	ชาย	๕๖	๕๘	๓๙	๕๙	๑๙	๓๔	๓๓		๕๐.๐๘
	หญิง	๕๘	๔๑	๓๓	๖๒	๒๑	๕๐	๓๒		๔๙.๙๒
๑๐๐										
วุฒิ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๘๓	๙๔	๕๖	๘๑	๓๒	๕๖	๕๑		๙๒.๙๙
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๓๑	๒๕	๑๖	๔๐	๘	๒๘	๑๔		๗.๐๑
๑๐๐										
อายุ	ไม่เกิน ๔๐ ปี	๙๓	๙๓	๖๔	๑๐๘	๓๕	๙๙	๕๕	๕๒๕	๘๘.๒๔
	๔๑ ปีขึ้นไป	๒๑	๖	๘	๑๓	๕	๙	๑๐	๙๐	๑๑.๗๖
๕๙๕ ๑๐๐										
อายุราชการ- การ	ไม่เกิน ๕ ปี	๔๒	๖๙	๔๕	๖๓	๑๓	๕๔	๒๒		๕๑.๗๖
	๖ ปีขึ้นไป	๙๒	๓๐	๒๗	๕๘	๒๗	๓๐	๔๓		๔๘.๒๔
๑๐๐										
เงินเดือน	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท	๖๔	๙๙	๕๖	๙๙	๒๕	๖๒	๓๙	๔๐๐	๖๙.๖๓
	๑๔๐๐-๒๙๕๐ บาท	๔๘	๒๒	๑๖	๔๒	๑๕	๒๐	๒๖	๑๘๙	๓๑.๗๖
	๓๐๐๐ บาทขึ้นไป	๒	-	-	๒	-	๒	-	๖	๑.๐๑
๕๙๕ ๑๐๐										

จากตาราง ๔๕. แสดงว่า ครูชายและครูหญิง มีจำนวนใกล้เคียงกัน ประมาณ ครึ่งต่อครึ่ง ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี (๙๒ %) มีมากกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป (๗.๐๑ %) ครูที่มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี (๘๒.๕๕ %) มีมากกว่าครูที่มีอายุสูงกว่า ซึ่งมีเพียง ๑๗.๔๕ % เท่านั้น ครูที่มีอายุราชการไม่เกิน ๕ ปี (๕๑.๙๖ %)

ตาราง ๔๖. (ต่อ)

ตัวแปร	เชียงใหม่	เชียงใหม่ ราย	น่าน	แพร่	แม่ฮ่อง สอน	ลำปาง	ลำพูน	รวม	
								จำนวน	%
เงินเดือน ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท	—	๑	๑	—	—	๓	๒	๗	๑๗.๐๗
๑๔๐๐-๒๗๕๐ บาท	๔	๖	๔	๔	๒	๔	—	๒๕	๖๐.๔๘
๒๘๐๐ บาทขึ้นไป	๒	—	๒	๒	—	๑	๒	๘	๒๑.๔๕
								๔๑	๑๐๐

จากตาราง ๔๖. แสดงว่า ครูใหญ่ชาย (๓๘ %) มีมากกว่า ครูใหญ่หญิง (๒๒ %) ครูใหญ่ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี (๕๖ %) มีมากกว่าครูใหญ่ที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป (๔๔ %) ครูใหญ่ที่มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี (๖๔ %) มีมากกว่าครูใหญ่ที่อายุมากกว่า (๓๖ %) ครูใหญ่ที่รับหน้าที่ครูใหญ่มาไม่เกิน ๕ ปี (๖๓ %) มีมากกว่าครูใหญ่ที่เป็นครูใหญ่มาตั้งแต่ ๖ ปีขึ้นไป (๓๗ %) ครูใหญ่ที่มีเงินเดือนระดับปานกลาง คือ ๑๔๐๐ - ๒๗๕๐ บาท มีมากที่สุด (๖๑ %) รองลงมา (๒๒ %) เป็นผู้ที่มีเงินเดือนสูง ส่วนครูใหญ่ที่ได้รับเงินเดือนต่ำมีน้อยที่สุด (๑๗ %)

กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคศึกษา ๔ นี้ เป็นชายมากกว่าหญิง ถึง ๔ ต่อ ๑ ครูใหญ่ทั้งหมดนี้มีมากกว่าครึ่งที่ยังไม่ได้ปริญญาตรี และ ๖๔ % อายุไม่เกิน ๔๐ ปี ๖๓ % มีประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่มาไม่เกิน ๕ ปี สำหรับเงินเดือนนั้น ครูใหญ่ ๔ ใน ๕ ของทั้งหมด ได้รับเงินเดือนไม่เกิน ๒๗๕๐ บาท

ตาราง ๔๗. ระดับความสนใจในการแสวงหาความรู้ของครู ในทัศนะของครูโรงเรียน
เดียวกัน จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
เชียงใหม่	๑	๗	๕๔	๔๖	๖	
เชียงราย	๒	๗	๕๑	๓๔	๕	
น่าน	๑	๓	๓๓	๒๗	๘	
แพร่	๑	๔	๖๐	๓๔	๑๘	
แม่ฮ่องสอน	—	๑	๑๖	๑๘	๕	
ลำปาง	๑	๒	๔๕	๒๕	๗	
ลำพูน	๑	๔	๓๕	๒๒	๓	
รวม	จำนวน	๗	๒๘	๒๙๘	๒๑๐	๕๕๕
	%	๑.๑๘	๔.๗๑	๕๐.๐๘	๓๕.๒๙	๑๐๐

จากตาราง ๔๗. แสดงว่า ตามทัศนะของครูด้วยกันนั้น เห็นว่า ครูส่วนมาก (๕๔ %) สนใจแสวงหาความรู้อยู่เสมอ

ตาราง ๔๘. ระดับความสนใจแสวงหาความรู้ของครู ในทัศนะของครูใหญ่

จำนวน

๔๑

%

๑๐๐

จากตาราง ๔๔. แสดงว่า ตามทัศนะของครูใหญ่ ครูส่วนมาก (๕๐ %) สนใจแสวงหาความรู้ ซึ่งในเรื่องนี้ก็สอดคล้องกับความเห็นของครูโดยส่วนรวมว่า ส่วนใหญ่แล้ว คณะครูก็สนใจในการเสาะแสวงหาความรู้อยู่เสมอ

ตาราง ๔๕. จำนวนครูที่เคยและไม่เคยได้รับการอบรม และการนำความรู้จากการอบรมมาใช้ประโยชน์ในการทำงาน ของผู้ที่เคยอบรม จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่เคยอบรม	เคยอบรม		การนำความรู้มาใช้ในการทำงานของผู้เคยอบรม					
				น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
เชียงใหม่	๑๘	๔๖		๒	๖	๓๒	๓๔	๑๓	
เชียงราย	๓๔	๖๐		๑	๖	๒๓	๒๑	๕	
น่าน	๑๔	๕๓		๒	—	๒๔	๒๐	๓	
แพร่	๓๓	๘๘		—	๔	๔๒	๓๓	๕	
แม่ฮ่องสอน	๕	๓๑		—	๑	๕	๒๐	๕	
ลำปาง	๒๘	๕๖		—	๔	๑๘	๒๔	๑๐	
ลำพูน	๑๓	๕๒		๑	๓	๒๑	๒๐	๓	
รวม จำนวน	๑๕๕	๔๓๖	๕๙๕	๖	๒๔	๑๖๕	๑๓๓	๖๔	๔๓๖
%	๒๖.๓๒	๗๓.๖๘	๑๐๐	๑.๓๔	๕.๕๐	๓๓.๘๔	๔๐.๖๐	๑๔.๖๘	๑๐๐

จากตาราง ๔๕. แสดงว่า ครูส่วนมาก (๗๓ %) เคยได้รับการอบรม และผู้ที่เคยได้รับการอบรมนี้ ส่วนใหญ่ (๕๓ %) ได้นำความรู้จากการอบรมมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงาน นับว่าการที่จัดให้ครูได้รับการอบรมนั้นเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของครูอย่างยิ่ง

ตาราง ๕๐. จำนวนครูใหญ่ที่เคยและไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับงานในหน้าที่ครูใหญ่ และการนำความรู้จากการอบรมมาใช้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของผู้ที่เคยอบรม

	ไม่เคย อบรม	เคย อบรม		การนำความรู้มาใช้ในการทำงานของผู้เคยอบรม					
				น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
จำนวน	๒๒	๑๔	๔๑	—	—	๔	๔	๓	๑๔
%	๕๓.๖๖	๔๖.๓๔	๑๐๐	—	—	๒๑.๐๕	๔๒.๑๑	๓๖.๘๔	๑๐๐

จากตาราง ๕๐. แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคนี้ มากกว่าครึ่ง (๕๔ %) ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับงานในตำแหน่งครูใหญ่ ผู้ที่เคยได้รับการอบรมนั้น ทั้งหมดได้นำความรู้จากการอบรมมาใช้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานด้วย ซึ่งให้เห็นว่าการอบรมครูใหญ่นั้นส่งผลที่ดีแก่การบริหารโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง

๒. ผลการวิเคราะห์การใช้และปัญหาการใช้กำลังครู

จากการศึกษาข้อคำถามในแบบสอบถามของครูและครูใหญ่ ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

ตาราง ๕๑. จำนวนเฉลี่ยนักเรียนต่อครู ๑ คน จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ครู			นักเรียน			จำนวนนักเรียนเฉลี่ย ต่อครู ๑ คน
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
เชียงใหม่	๓๒	๓๘	๑๕๐	๑๑๖๔	๒๓๒๐	๓๔๘๔	๒๖
เชียงราย	๔๖	๖๕	๑๕๑	๑๔๓๘	๑๐๖๔	๓๐๔๒	๒๐
น่าน	๕๑	๓๘	๘๙	๑๑๖๒	๙๔๓	๒๑๐๕	๒๔

ตาราง ๕๑. (ต่อ)

จังหวัด	ครู			นักเรียน			จำนวนนักเรียนเฉลี่ย ต่อครู ๑ คน
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
แพร่	๖๘	๖๓	๑๓๑	๒๐๖๔	๑๕๗๙	๓๖๔๓	๒๗
แม่ฮ่องสอน	๒๘	๒๔	๕๒	๕๒๓	๓๗๙	๘๐๒	๑๕
ลำปาง	๔๒	๕๖	๙๘	๙๖๔	๑๖๘๗	๒๖๕๑	๒๗
ลำพูน	๔๕	๓๕	๘๐	๘๙๕	๙๓๑	๑๘๒๖	๒๓
ทั้งภาค	๓๙๒	๓๖๓	๗๕๕	๘๖๕๐	๙๓๐๓	๑๗๙๕๓	๒๔

จากตาราง ๕๑. แสดงว่า ในภาคศึกษา ๔ จำนวนเฉลี่ยนักเรียน ๒๔ คน ต่อครู ๑ คน ถ้าหากพิจารณาเป็นรายจังหวัด จะเห็นว่า จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีจำนวนนักเรียนต่อครู ๑ คน มีอัตราต่ำกว่าจังหวัดอื่นๆ

ตาราง ๕๒. ชั่วโมงสอนของครู ใน ๑ สัปดาห์ จำแนกตามเพศ เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและเพศ							
เชียงใหม่	ชาย	—	๑	—	๒๓	๒๖	๖
	หญิง	—	๑	๖	๒๘	๒๓	—
เชียงราย	ชาย	๑	๑	๔	๓๐	๒๒	—
	หญิง	—	—	๓	๑๘	๑๘	๒
น่าน	ชาย	๑	—	—	๑๒	๒๓	๓
	หญิง	—	—	—	๑๒	๒๐	๑

ตาราง ๕๒. (ต่อ)

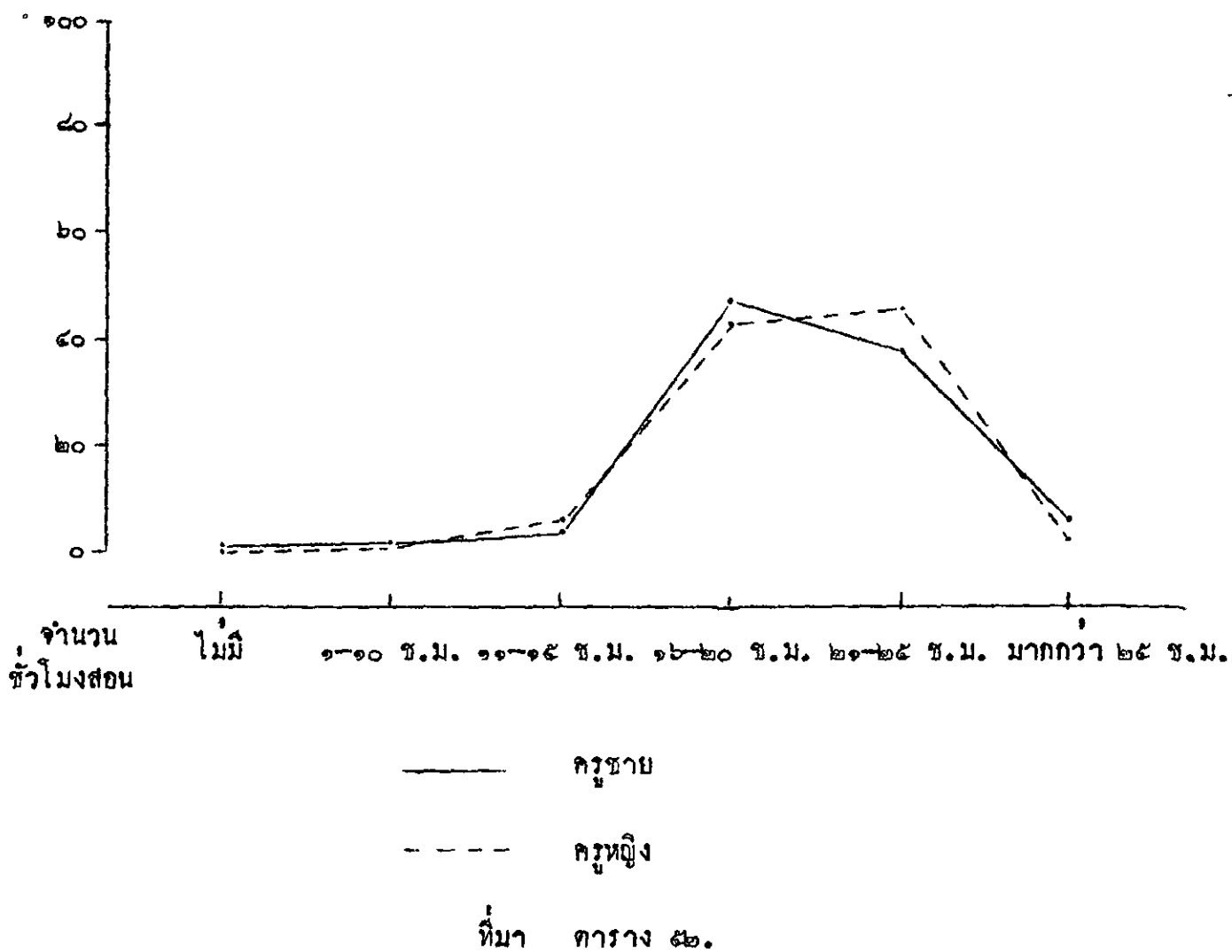
จังหวัดและเพศ			ไม่มี ช.ม. สอน	๑-๑๐ ช.ม.	๑๑-๑๕ ช.ม.	๑๖-๒๐ ช.ม.	๒๑-๒๕ ช.ม.	มากกว่า ๒๕ช.ม.	
แพร่	ชาย		๑	๑	๕	๓๒	๑๘	๒	
	หญิง		-	-	๒	๑๗	๔๒	๑	
แม่อหองสอน	ชาย		-	๒	๑	๑๒	๔	-	
	หญิง		-	๑	๑	๑๓	๖	-	
ลำปาง	ชาย		-	๑	๑	๑๔	๑๒	๖	
	หญิง		-	๑	๕	๒๔	๑๘	๒	
ลำพูน	ชาย		-	-	๒	๒๐	๑๐	๑	
	หญิง		-	-	๒	๑๔	๑๑	-	
รวม	ชาย	จำนวน	๓	๖	๑๓	๑๔๓	๑๑๕	๑๘	๒๔๘
		%	๑.๐๑	๒.๐๑	๔.๓๖	๔๗.๘๘	๓๘.๕๘	๖.๐๘	๑๐๐
	หญิง	จำนวน	-	๓	๑๔	๑๓๑	๑๓๘	๖	๒๙๒
		%	-	๑.๐๑	๖.๔๐	๔๔.๑๑	๔๖.๔๖	๒.๐๒	๑๐๐

จากตาราง ๕๒. แสดงว่า ครูชายที่สอนสัปดาห์ละ ๑๖ - ๒๐ ชั่วโมงมีมากที่สุด (๔๘ %) และที่ไม่มีชั่วโมงสอนมี ๑ % ส่วนครูหญิงนั้นสอนสัปดาห์ละ ๒๑ - ๒๕ ชั่วโมงมากที่สุด (๔๖ %) ที่ไม่มีชั่วโมงสอนไม่มีเลย

เมื่อพิจารณาโดยสัณรวมแล้วจะเห็นว่า มากกว่า ๘๐ % ของครูทั้งหมด สอนตั้งแต่ ๑๖ ชั่วโมงขึ้นไป ต่อ ๑ สัปดาห์ ทั้งนี้ โดยเฉลี่ยแล้วครูหญิงสอนมากกว่าครูชาย

เพื่อเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นชัด จึงได้แสดงเส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนชั่วโมงสอนใน ๑ สัปดาห์ ของครูชายและครูหญิง ไว้ทั้งภาพประกอบ ๖.

การยดะ



ภาพประกอบ ๖. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนชั่วโมงสอนใน ๑ สัปดาห์ ของครุฑขาวและครุฑหญิง

ตาราง ๕๓. ชั่วโมงสอนของครู ใน ๑ สัปดาห์ จำแนกตามวุฒิ เป็นรายจังหวัด

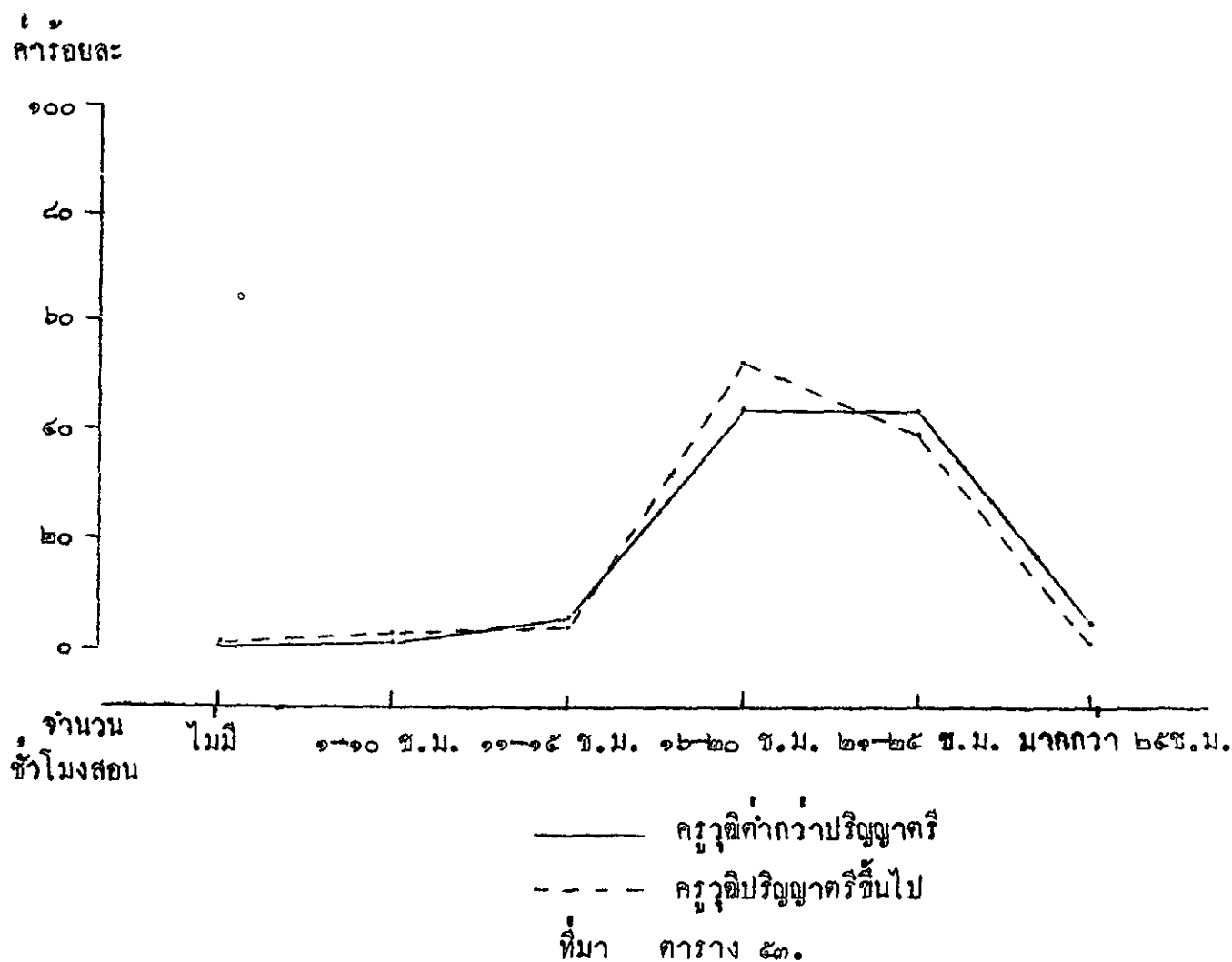
จังหวัดและวุฒิ	ไม่มี สอน	๑-๑๐ ช.ม.	๑๑-๑๕ ช.ม.	๑๖-๒๐ ช.ม.	๒๑-๒๕ ช.ม.	มากกว่า ๒๕ช.ม.	
เชียงใหม่ ค่ากว่าปริญญาตรี	—	—	๕	๓๙	๓๓	๖	
ปริญญาตรีขึ้นไป	—	๒	๑	๑๒	๑๖	—	
เชียงราย ค่ากว่าปริญญาตรี	—	๑	๔	๓๐	๓๖	๒	
ปริญญาตรีขึ้นไป	๑	—	๒	๑๘	๔	—	
น่าน ค่ากว่าปริญญาตรี	๑	—	—	๑๙	๓๔	๔	
ปริญญาตรีขึ้นไป	—	—	—	๙	๕	—	
แพร่ ค่ากว่าปริญญาตรี	๑	๑	๔	๓๕	๓๘	๒	
ปริญญาตรีขึ้นไป	—	—	๓	๑๔	๒๒	๑	
แม่ฮ่องสอน ค่ากว่าปริญญาตรี	—	๓	๒	๑๘	๕	—	
ปริญญาตรีขึ้นไป	—	—	—	๙	๑	—	
ลำปาง ค่ากว่าปริญญาตรี	—	—	๕	๒๐	๒๓	๘	
ปริญญาตรีขึ้นไป	—	๒	๑	๑๘	๙	—	
ลำพูน ค่ากว่าปริญญาตรี	—	—	๔	๓๐	๑๖	๑	
ปริญญาตรีขึ้นไป	—	—	—	๕	๕	—	
รวม ค่ากว่าปริญญาตรี จำนวน	๒	๕	๒๕	๑๘๘	๑๘๘	๒๓	๔๓๓
%	๐.๔๖	๑.๑๕	๕.๙๙	๔๓.๖๕	๔๓.๖๕	๕.๓๑	๑๐๐
ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน	๑	๔	๙	๘๕	๖๔	๑	๑๖๒
%	๐.๖๒	๒.๔๙	๔.๓๒	๕๒.๔๙	๓๘.๕๑	๐.๖๒	๑๐๐

จากตาราง ๕๓. แสดงว่า ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีชั่วโมงสอนระหว่าง ๑๖ - ๒๐ ชั่วโมง และ ๒๑ - ๒๕ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เป็นจำนวนมากเท่าๆกัน (๔๔ %) หรืออาจกล่าวได้ว่า

ครูวุฒิระดับนี้ส่วนมาก (๘๗ %) สอนสัปดาห์ละ ๑๖ - ๒๕ ชั่วโมง ที่ไม่ได้สอนมีไม่ถึง ๑ % ส่วนครูที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนมาก (๕๒ %) สอนสัปดาห์ละ ๑๖ - ๒๐ ชั่วโมง ที่ไม่ได้สอนมีประมาณ ๑ %

จากข้อมูลนี้พอจะอนุมานได้ว่า โดยเฉลี่ยแล้วครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีมีชั่วโมงสอนมากกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป

เพื่อให้เห็นชัด จึงได้แสดงเส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนชั่วโมงสอนของครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีกับครูที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ดังภาพประกอบ ๘.



ภาพประกอบ ๘. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนชั่วโมงสอน ใน ๑ สัปดาห์ ของครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และครูวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป

ตาราง ๕๔. ชั่วโมงสอนของครูใน ๑ สัปดาห์ จำแนกตามอายุ เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและอายุ	ไม่มี สอน	๑-๑๐ ช.ม.	๑๑-๑๕ ช.ม.	๑๖-๒๐ ช.ม.	๒๑-๒๕ ช.ม.	มากกว่า ๒๕ช.ม.	
เชียงใหม่ ไม่เกิน ๔๐ ปี	—	๑	๒	๔๑	๔๓	๖	
๔๑ ปีขึ้นไป	—	๑	๔	๑๐	๖	—	
เชียงราย ไม่เกิน ๔๐ ปี	๑	๑	๖	๔๕	๓๘	๒	
๔๑ ปีขึ้นไป	—	—	๑	๓	๒	—	
น่าน ไม่เกิน ๔๐ ปี	—	—	—	๒๑	๓๙	๔	
๔๑ ปีขึ้นไป	๑	—	—	๓	๔	—	
แพร่ ไม่เกิน ๔๐ ปี	—	๑	๕	๔๔	๕๕	๓	
๔๑ ปีขึ้นไป	๑	—	๒	๕	๔	—	
แม่ฮ่องสอน ไม่เกิน ๔๐ ปี	—	๓	๒	๒๓	๙	—	
๔๑ ปีขึ้นไป	—	—	—	๒	๓	—	
ลำปาง ไม่เกิน ๔๐ ปี	—	๑	๔	๓๖	๒๘	๘	
๔๑ ปีขึ้นไป	—	๑	๒	๒	๒	—	
ลำพูน ไม่เกิน ๔๐ ปี	—	—	๒	๓๓	๑๙	๑	
๔๑ ปีขึ้นไป	—	—	๒	๖	๒	—	
รวม ไม่เกิน ๔๐ ปี จำนวน	๑	๙	๒๑	๒๔๓	๒๒๙	๒๔	๕๒๕
%	๐.๑๙	๑.๓๓	๔.๐๐	๔๖.๒๙	๔๓.๖๒	๔.๕๗	๑๐๐
๔๑ ปีขึ้นไป จำนวน	๒	๒	๑๑	๓๑	๒๔	—	๗๐
%	๒.๘๖	๒.๘๖	๑๕.๗๑	๔๔.๒๙	๓๔.๒๙	—	๑๐๐

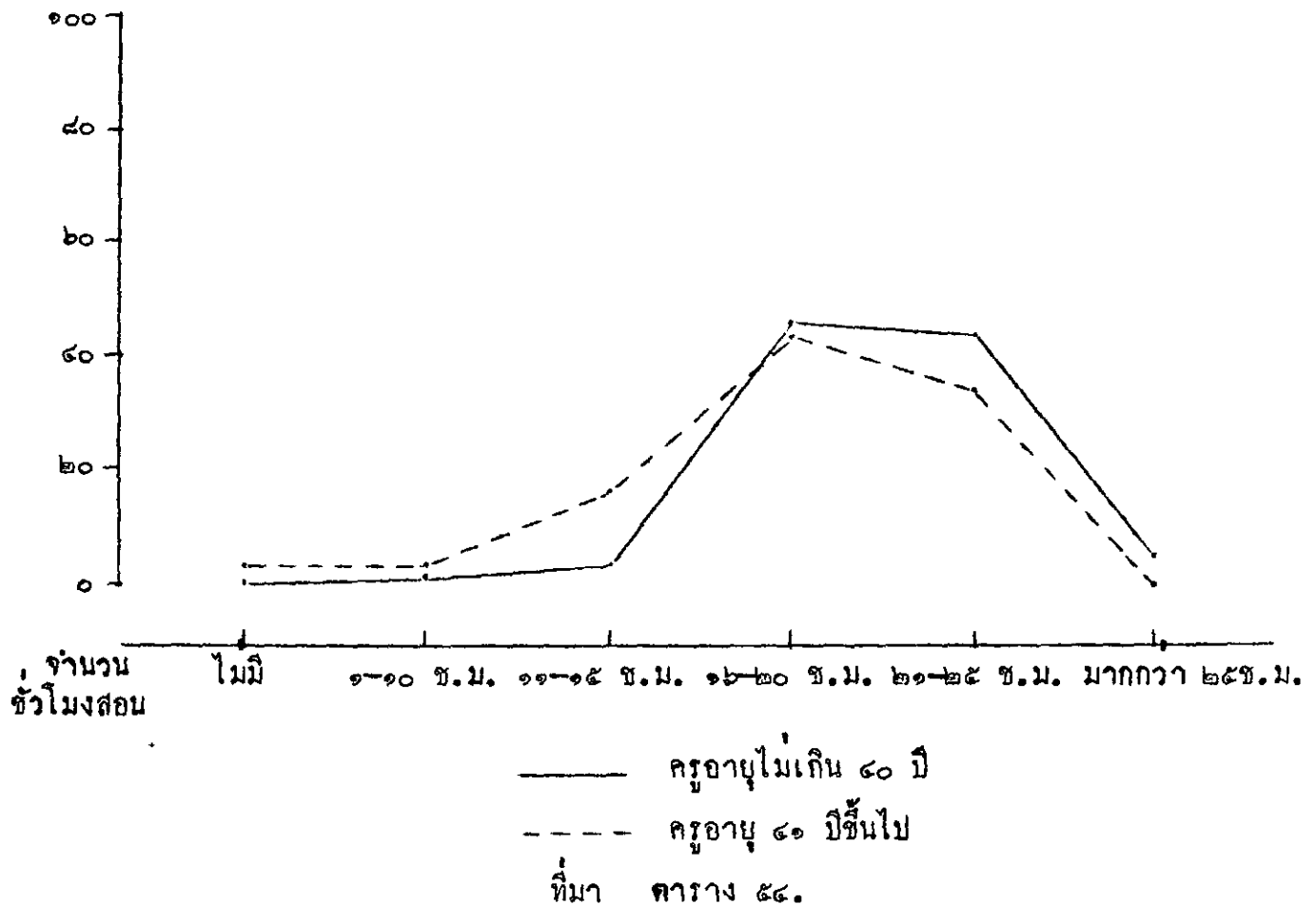
จากตาราง ๕๔. แสดงว่า ครูที่มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี ส่วนมาก (๔๐ %) และครูที่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป ส่วนมาก (๓๙ %) สอนสัปดาห์ละ ๑๖ - ๒๕ ชั่วโมง ครูที่มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปีนี้

ยังมีอีก ๔.๕ % ที่สอนมากกว่า ๒๕ ชั่วโมง แต่ครูที่อายุสูงกว่าไม่มีชั่วโมงสอนเกินกว่าสัปดาห์ละ ๒๕ ชั่วโมงเลย นอกจากนี้ ครูที่อายุ ๔๑ ปีขึ้นไปประมาณ ๓ % ไม่ได้สอนเลย ส่วนครูอายุไม่เกิน ๔๐ ปีที่ไม่ได้สอนนั้นมีไม่ถึง ๑ %

จากตัวเลขนี้พอจะอนุมานได้ว่า โดยเฉลี่ยแล้ว ครูที่มีอายุน้อยจะสอนมากกว่าครูอายุมาก

เพื่อแสดงให้เห็นชัดเจน จึงได้เขียนเส้นภาพเปรียบเทียบชั่วโมงสอนของครูอายุไม่เกิน ๔๐ ปี กับครูที่อายุ ๔๑ ปีขึ้นไป ไว้ทั้งภาพประกอบ ๔.

การยอละ



ภาพประกอบ ๔. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนชั่วโมงสอน ใน ๑ สัปดาห์ ของครูที่มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี และครูที่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป

ตาราง ๕๕. ชั่วโมงสอนของครู ใน ๑ สัปดาห์ จำแนกตามอายุราชการ เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและอายุราชการ	ไม่มี สอน	๑-๑๐ ช.ม.	๑๑-๑๕ ช.ม.	๑๖-๒๐ ช.ม.	๒๑-๒๕ ช.ม.	มากกว่า ๒๕ช.ม.	
เชียงใหม่ ไม่เกิน ๕ ปี	—	—	—	๑๓	๒๐	๕	
๖ ปีขึ้นไป	—	๒	๖	๓๔	๒๕	๑	
เชียงราย ไม่เกิน ๕ ปี	—	๑	๕	๓๕	๒๖	๒	
๖ ปีขึ้นไป	๑	—	๒	๑๓	๑๔	—	
น่าน ไม่เกิน ๕ ปี	—	—	—	๑๖	๒๕	๔	
๖ ปีขึ้นไป	๑	—	—	๘	๑๘	—	
แพร่ ไม่เกิน ๕ ปี	—	—	๒	๒๓	๓๖	๒	
๖ ปีขึ้นไป	๑	๑	๕	๒๖	๒๔	๑	
แม่ฮ่องสอน ไม่เกิน ๕ ปี	—	—	๑	๕	๓	—	
๖ ปีขึ้นไป	—	๓	๑	๑๖	๓	—	
ลำปาง ไม่เกิน ๕ ปี	—	๑	๓	๒๐	๒๔	๖	
๖ ปีขึ้นไป	—	๑	๓	๑๘	๖	๒	
ลำพูน ไม่เกิน ๕ ปี	—	—	๑	๑๔	๖	๑	
๖ ปีขึ้นไป	—	—	๓	๒๕	๑๕	—	
รวม ไม่เกิน ๕ ปี จำนวน	—	๒	๑๒	๑๓๔	๑๔๐	๒๐	๓๖๘
%	—	๐.๖๕	๓.๕๐	๔๓.๕๑	๔๕.๔๕	๖.๔๕	๑๐๐
๖ ปีขึ้นไป จำนวน	๓	๓	๒๐	๑๔๐	๑๑๓	๔	๒๘๓
%	๑.๐๕	๒.๔๔	๖.๕๓	๔๘.๓๘	๓๘.๓๓	๑.๓๕	๑๐๐

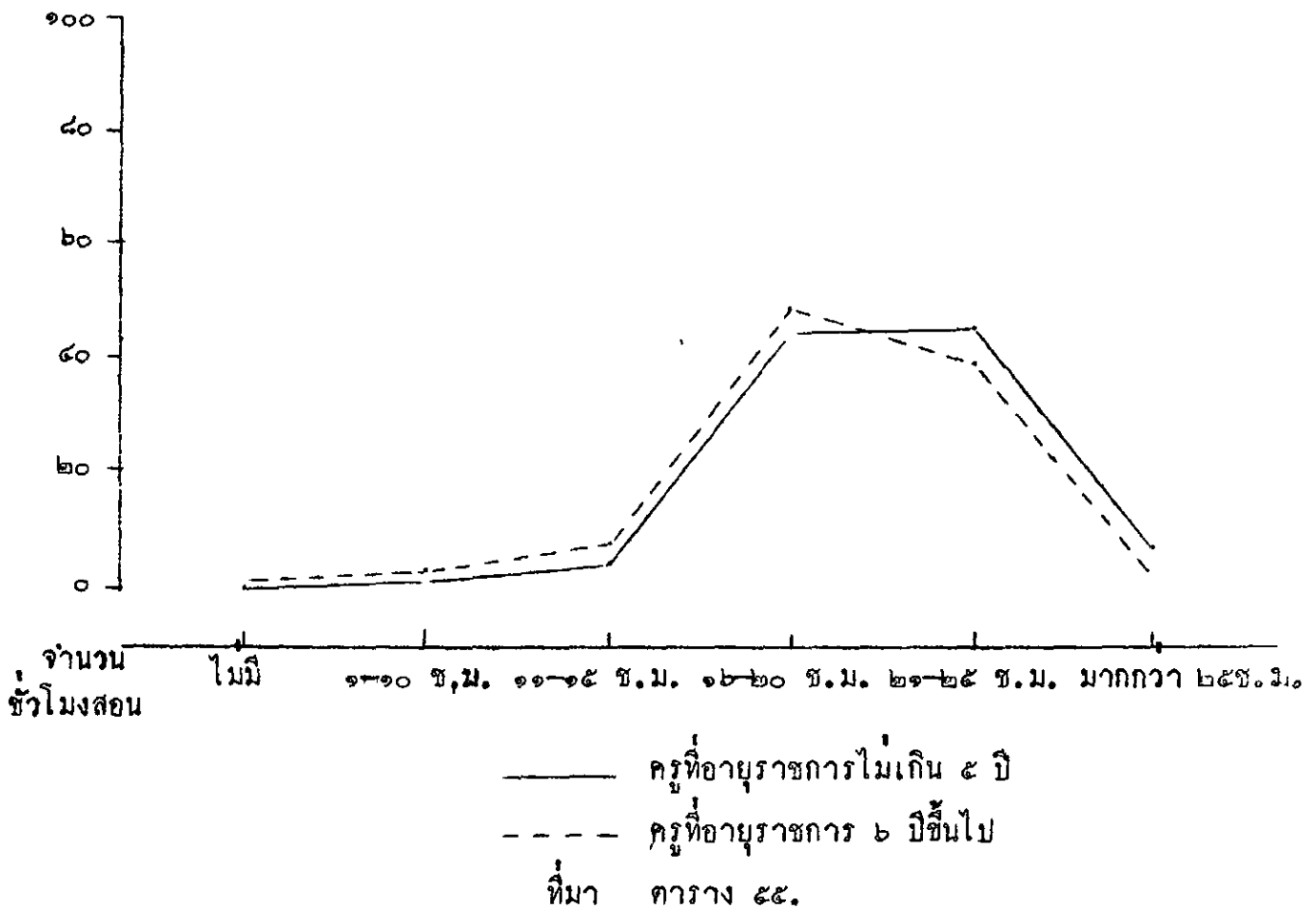
จากตาราง ๕๕. แสดงว่า ครูใหม่อายุราชการไม่เกิน ๕ ปี ส่วนมาก (๔๕ %) มีชั่วโมงสอนระหว่าง ๒๑ - ๒๕ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และมีประมาณ ๖ % สอนมากกว่าสัปดาห์ละ

๒๕ ชั่วโมง ที่ไม่มีชั่วโมงสอนนั้นไม่มีเลย ส่วนครูเก่าประมาณเกือบครึ่งของทั้งหมดมีชั่วโมงสอนสัปดาห์ละ ๑๖ - ๒๐ ชั่วโมง และไม่ได้สอนเลยประมาณ ๑ %

ถ้าพิจารณาส่วนรวมโดยเฉลี่ยแล้ว จะประมาณได้ว่า ครูใหม่มีจำนวนชั่วโมงสอนมากกว่าครูเก่า

เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นเด่นชัด จึงได้เขียนเส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนชั่วโมงสอนของครูใหม่ กับครูเก่า ไว้ดังภาพประกอบ ๕.

การร้อยละ



ภาพประกอบ ๕. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนชั่วโมงสอน ใน ๑ สัปดาห์ ของครูที่อายุราชการไม่เกิน ๕ ปี และครูที่อายุราชการ ๖ ปีขึ้นไป

ตาราง ๕๖. ชั่วโมงสอนของครู ใน ๑ สัปดาห์ จำแนกตามเงินเดือน เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและเงินเดือน	ไม่มี สอน	๑-๑๐ ช.ม.	๑๑-๑๕ ช.ม.	๑๖-๒๐ ช.ม.	๒๑-๒๕ ช.ม.	มากกว่า ๒๕ช.ม.	
เชียงใหม่ ไม่เกิน ๑๓๐๐บาท	—	๑	๒	๒๕	๓๐	๖	
๑๔๐๐-๒๓๕๐ บาท	—	๑	๓	๒๖	๑๔	—	
๒๔๐๐ บาทขึ้นไป	—	—	๑	—	๑	—	
เชียงราย ไม่เกิน ๑๓๐๐บาท	—	๑	๕	๓๔	๓๐	๒	
๑๔๐๐-๒๓๕๐ บาท	๑	—	๒	๕	๑๐	—	
๒๔๐๐ บาทขึ้นไป	—	—	—	—	—	—	
น่าน ไม่เกิน ๑๓๐๐บาท	—	—	—	๑๔	๓๓	๔	
๑๔๐๐-๒๓๕๐ บาท	๑	—	—	๕	๑๐	—	
๒๔๐๐ บาทขึ้นไป	—	—	—	—	—	—	
แพร่ ไม่เกิน ๑๓๐๐บาท	—	—	๓	๓๐	๔๑	๓	
๑๔๐๐-๒๓๕๐ บาท	—	๑	๔	๑๔	๑๔	—	
๒๔๐๐ บาทขึ้นไป	๑	—	—	—	๑	—	
แม่ฮ่องสอน ไม่เกิน ๑๓๐๐บาท	—	๒	๑	๑๗	๕	—	
๑๔๐๐-๒๓๕๐ บาท	—	๑	๑	๔	๕	—	
๒๔๐๐ บาทขึ้นไป	—	—	—	—	—	—	
ลำปาง ไม่เกิน ๑๓๐๐บาท	—	๑	๔	๒๔	๒๖	๓	
๑๔๐๐-๒๓๕๐ บาท	—	—	๒	๑๓	๔	๑	
๒๔๐๐ บาทขึ้นไป	—	๑	—	๑	—	—	

ตาราง ๕๖. (ต่อ)

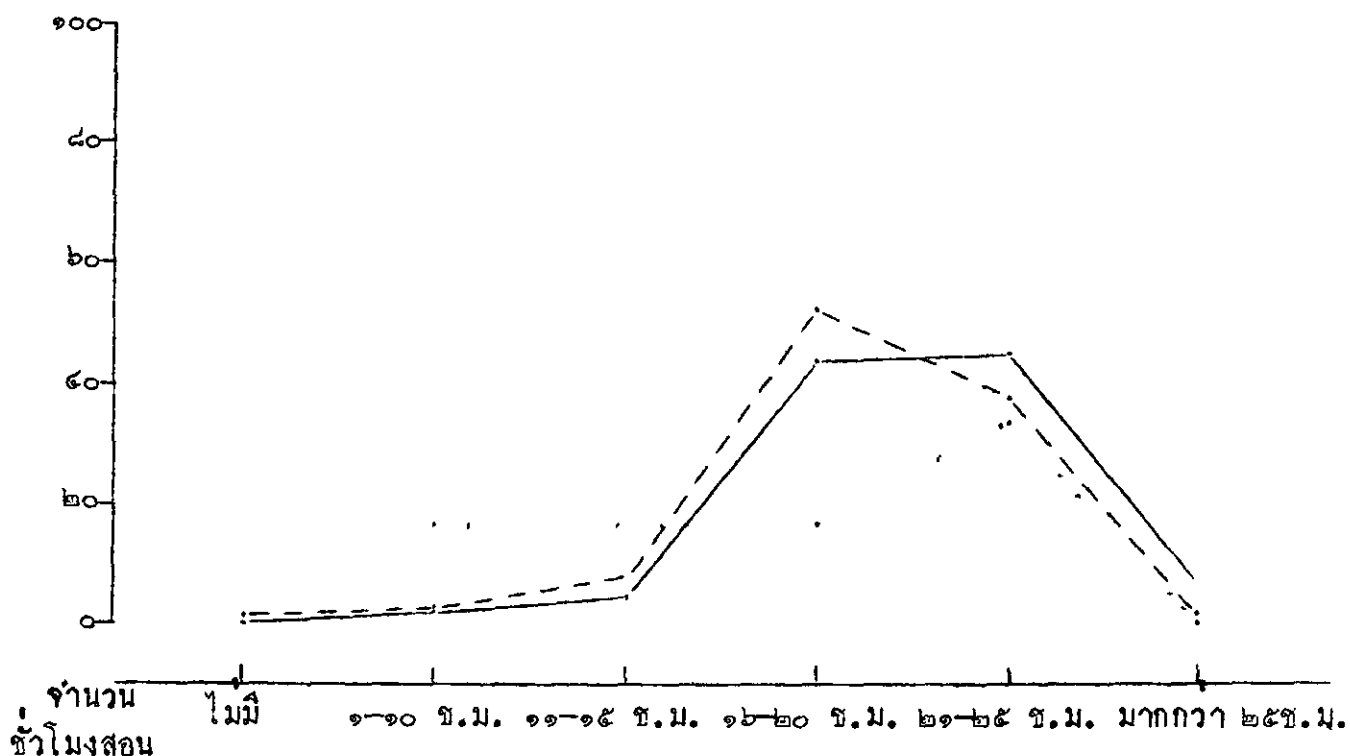
จังหวัดและเงินเดือน	ไม่มี ร.ม. สอน	๑-๑๐ ร.ม.	๑๑-๑๕ ร.ม.	๑๖-๒๐ ร.ม.	๒๑-๒๕ ร.ม.	มากกว่า ๒๕ร.ม.	
ลำพูน ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท	-	-	๒	๒๑	๑๕	๑	
๑๔๐๐-๒๗๕๐ บาท	-	-	๒	๑๘	๖	-	
๒๘๐๐ บาทขึ้นไป	-	-	-	-	-	-	
รวม ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท จำนวน	-	๕	๑๗	๑๗๕	๑๘๐	๒๓	๔๐๐
%	-	๑.๒๕	๔.๒๕	๔๓.๗๕	๔๕.๐๐	๕.๗๕	๑๐๐
๑๔๐๐-๒๗๕๐ บาท จำนวน	๒	๓	๑๔	๘๘	๗๑	๑	๑๘๙
%	๑.๐๖	๑.๕๘	๓.๖๑	๕๑.๘๕	๓๗.๕๗	๐.๕๓	๑๐๐
๒๘๐๐ บาทขึ้นไป จำนวน	๑	๑	๑	๑	๒	-	๖
%	๑๖.๖๗	๑๖.๖๗	๑๖.๖๗	๑๖.๖๗	๓๓.๓๓	-	๑๐๐

จากตาราง ๕๖. แสดงว่า ครูที่มีเงินเดือนน้อย ส่วนมาก (๔๕ %) มีชั่วโมงสอนระหว่าง ๒๑ - ๒๕ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และที่สอนมากกว่าสัปดาห์ละ ๒๕ ชั่วโมง มีประมาณ ๖ % ที่ไม่มีชั่วโมงสอนไม่มีเลย ครูที่ได้รับเงินเดือนระดับปานกลาง ส่วนมาก (๕๒ %) สอน ๑๖ - ๒๐ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และประมาณ ๑ % ที่สอนมากกว่าสัปดาห์ละ ๒๕ ชั่วโมง ที่ไม่มีชั่วโมงสอนเลยมี ๑ % ครูที่ได้รับเงินเดือนสูงตั้งแต่ ๒๘๐๐ บาทขึ้นไป มีชั่วโมงสอนไม่เกิน ๒๕ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และที่ไม่ได้สอนมี ๐ คน

เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วจะเห็นว่า โดยเฉลี่ย ครูมีเงินเดือนน้อยจะมีชั่วโมงสอนมากกว่าครูเงินเดือนมากๆ

เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นเด่นชัด จึงได้เขียนแผนภาพเปรียบเทียบจำนวนชั่วโมงสอนของครูเงินเดือนน้อย, เงินเดือนปานกลาง และเงินเดือนสูง ไว้ดังภาพประกอบ ๑๐.

การยบละ



———— ครูเงินเดือนไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท

----- ครูเงินเดือน ๑๔๐๐ - ๑๗๕๐ บาท

..... ครูเงินเดือน ๑๘๐๐ บาทขึ้นไป

ที่มา ตาราง ๕๖.

ภาพประกอบ ๑๐. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนชั่วโมงสอน ใน ๑ สัปดาห์ ของครูเงินเดือนน้อย, เงินเดือนปานกลาง และเงินเดือนสูง

ตาราง ๕๓. ชั่วโมงสอนของครูใหญ่ ใน ๑ สัปดาห์

	ไม่มี สอน	๑-๑๐ ช.ม.	๑๑-๑๕ ช.ม.	๑๖-๒๐ ช.ม.	๒๑-๒๕ ช.ม.	มากกว่า ๒๕ช.ม.	
จำนวน	๑๐	๕	๑๕	๕	๒	—	๔๑
%	๒๔.๓๙	๒๑.๙๕	๓๖.๕๘	๑๒.๒๐	๔.๘๘	—	๑๐๐

จากตาราง ๕๓. แสดงว่า ครูใหญ่ส่วนมาก (๗๖ %) ต้องสอนด้วย และสอนสัปดาห์ละ ๑๑ - ๑๕ ชั่วโมง มีมากที่สุด (๓๗ %) ครูใหญ่ที่ไม่มีชั่วโมงสอนเลยนั้น มีประมาณ ๒๔ % อย่างไรก็ตาม ครูใหญ่ที่มีชั่วโมงสอนมากกว่า ๑๐ ชั่วโมงต่อสัปดาห์นั้น มีถึง ๕๔ % ซึ่งน่าจะทำให้ครูใหญ่เหล่านี้บริหารโรงเรียนได้ไม่เต็มที่ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าในโรงเรียนเหล่านี้มีอัตรา กำลังครูน้อยก็เป็นได้

ตาราง ๕๔. จำนวนชั่วโมงที่ครูต้องสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้าและมีปัญหา ต่อ ๑ สัปดาห์ จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่มี	๑-๕ช.ม.	๖-๑๐ ช.ม.	๑๑-๑๕ ช.ม.	๑๖-๒๐ ช.ม.	มากกว่า ๒๐ช.ม.	
เชียงใหม่	๒๓	๔๕	๔	—	๒	—	
เชียงราย	๔๕	๔๖	๓	๑	—	—	
น่าน	๒๔	๔๐	๔	—	—	—	
แพร่	๒๐	๕๓	๔	—	—	—	
แม่ฮ่องสอน	๒๔	๑๔	—	๒	—	—	
ลำปาง	๔๓	๔๐	๑	—	—	—	

ตาราง ๕๔. (ต่อ)

จังหวัด	ไม่มี	๑-๕ ชม.	๖-๑๐ ชม.	๑๑-๑๕ ชม.	๑๖-๒๐ ชม.	มากกว่า ๒๐ ชม.	
ลำพูน	๔๐	๒๔	๑	—	—	—	
รวม จำนวน	๓๐๓	๒๖๒	๒๑	๓	๒	—	๕๙๕
%	๕๑.๖๐	๔๔.๐๓	๓.๕๓	๐.๕๐	๐.๓๔	—	๑๐๐

จากตาราง ๕๔. แสดงว่า ครูส่วนมาก (๕๒ %) ไม่ได้อ่านซ่อมเสริมเลย แต่ก็ยังมีจำนวนไม่น้อย (๔๔ %) สอน ๑ - ๕ ชั่วโมง ต่อสัปดาห์

ตาราง ๕๕. ค่าเฉลี่ยการทำงานนอกเหนือการสอนของครู จำแนกตามเพศ, วุฒิ และ อายุราชการ

ลักษณะของงาน	ค่าเฉลี่ย					
	เพศ		วุฒิ		อายุราชการ	
	ชาย	หญิง	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรีขึ้นไป	ไม่เกิน ๕ ปี	๖ ปีขึ้นไป
งานธุรการ	๑.๖๒๘	๑.๕๐๕	๑.๖๕๘	๑.๕๑๘	๑.๔๔๒	๑.๗๘๔
งานปกครอง	๒.๘๐๖	๒.๕๔๘	๒.๗๘๐	๒.๕๗๔	๒.๗๗๘	๒.๖๗๒
งานห้องสมุด	๑.๑๖๔	๑.๒๖๖	๑.๒๑๘	๑.๒๐๔	๑.๒๔๐	๑.๑๘๘
งานแนะแนว	๑.๔๑๘	๑.๔๑๘	๑.๔๐๐	๑.๔๖๘	๑.๔๓๘	๑.๓๘๗
งานกิจกรรมนักเรียน	๒.๒๓๒	๑.๘๑๘	๒.๑๐๔	๑.๘๑๕	๑.๘๓๘	๒.๑๑๘
งานบริการนักเรียน	๑.๕๖๐	๑.๖๔๐	๑.๖๑๘	๑.๕๘๘	๑.๔๘๐	๑.๗๖๐
งานประจำชั้น	๒.๕๓๔	๒.๘๐๖	๒.๖๓๕	๒.๘๔๔	๒.๘๒๘	๒.๘๘๕

- หมายเหตุ ค่าน้ำหนัก
- ๑ หมายความว่า ไม่ได้ทำ
 - ๒ หมายความว่า ทำสัปดาห์ละ ๑ - ๕ ชั่วโมง
 - ๓ หมายความว่า ทำสัปดาห์ละ ๖ - ๑๐ ชั่วโมง
 - ๔ หมายความว่า ทำสัปดาห์ละ ๑๑ - ๑๕ ชั่วโมง
 - ๕ หมายความว่า ทำสัปดาห์ละ ๑๖ - ๒๐ ชั่วโมง
 - ๖ หมายความว่า ทำสัปดาห์ละมากกว่า ๒๐ ชั่วโมง

จากตาราง ๕๕. แสดงว่า

งานธุรการ ครูชาย, ครูหญิง, ครูต่างวุฒิกัน, ครูเก่า ทำประมาณสัปดาห์ละ ๑ - ๕ ชั่วโมง แต่ครูใหม่อายุราชการไม่เกิน ๕ ปี มีชั่วโมงทำงานประเภทนี้น้อย

งานปกครอง ครูชาย, ครูหญิง, ครูต่างวุฒิกัน, ครูใหม่และครูเก่า ทำประมาณสัปดาห์ละ ๖ - ๑๐ ชั่วโมง

งานห้องสมุด ครูชาย, ครูหญิง, ครูต่างวุฒิกัน, ครูใหม่ และครูเก่า มีชั่วโมงทำงานประเภทนี้น้อย

งานแนะแนว ครูชาย, ครูหญิง, ครูต่างวุฒิกัน, ครูใหม่ และครูเก่า มีชั่วโมงทำงานนี้น้อย

งานกิจกรรมนักเรียน ครูชาย, ครูหญิง, ครูต่างวุฒิกัน, ครูใหม่ และครูเก่า ทำสัปดาห์ละประมาณ ๑ - ๕ ชั่วโมง

งานบริการนักเรียน ครูชาย, ครูหญิง, ครูต่างวุฒิกัน และครูเก่า ทำสัปดาห์ละประมาณ ๑ - ๕ ชั่วโมง ส่วนครูใหม่ทำงานชนิดนี้น้อย

งานประจำชั้น ครูชาย, ครูหญิง, ครูต่างวุฒิกัน และครูใหม่ ทำประมาณสัปดาห์ละ ๖ - ๑๐ ชั่วโมง ส่วนครูเก่าทำประมาณสัปดาห์ละ ๑ - ๕ ชั่วโมง

จากข้อมูลนี้ อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ในภาคศึกษานี้ งานพิเศษนอกเหนือการสอนที่ครูทำมากคือ ทำถึงสัปดาห์ละประมาณ ๖ - ๑๐ ชั่วโมง ได้แก่ งานปกครอง และงานประจำชั้น รองลงไปได้แก่ งานธุรการ, งานกิจกรรมนักเรียน และงานบริการนักเรียน ทำประมาณสัปดาห์ละ ๑ - ๕ ชั่วโมง งานที่มีชั่วโมงทำน้อย ได้แก่ งานห้องสมุดและงานแนะแนว

ตาราง ๖๐. จำนวนครูที่ประเมินจำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นที่ตนสอน จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่เกิน ๒๐คน	๒๑-๓๐คน	๓๑-๔๐คน	๔๑-๕๐คน	มากกว่า ๕๐คน	
เชียงใหม่	๑	๑	๒๘	๘๒	๒	
เชียงราย	๑	๓	๖๔	๒๘	๒	
น่าน	๒	๒	๔๑	๒๔	๒	
แพร่	—	๒	๓๔	๓๖	๘	
แม่ฮ่องสอน	—	๑๓	๒๕	๒	—	
ลำปาง	—	๕	๑๘	๖๐	๑	
ลำพูน	—	๑	๒๖	๓๘	—	
รวม	จำนวน	๔	๒๗	๒๗๖	๖๓๐	๑๕
	%	๐.๖๘	๔.๕๖	๔๖.๖๒	๔๕.๖๑	๒.๕๓
						๑๐๐

จากตาราง ๖๐. แสดงว่า ครูที่สอนนักเรียนโดยเฉลี่ยชั้นละ ๓๑ - ๔๐ คน มีเป็น ส่วนมาก (๔๗ %) รองลงไป สอนชั้นละ ๔๑ - ๕๐ คน (๔๖ %) หรืออาจกล่าวโดยสรุป ได้ว่า ๙๒ % ของจำนวนครูทั้งหมดประเมินว่า แต่ละชั้นที่ตนสอนนั้นมีนักเรียนอยู่ระหว่าง ๓๑ - ๕๐ คน

อย่างไรก็ดี ยังมีครูประมาณ ๓ % ที่สอนชั้นละมากกว่า ๕๐ คน ซึ่งเป็นชั้นที่ใหญ่เกินไปกว่า จะทำให้การควบคุมชั้นเป็นไปด้วยความลำบาก และการเรียนการสอนอาจจะไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร

ตาราง ๖๑. จำนวนครูที่สอนตรงและไม่ตรงความรู้ความสามารถ จำแนกตามวุฒิ เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและวุฒิ			ไม่ตรงทั้งหมด	ตรงบ้างไม่ตรงบ้าง	ตรงทั้งหมด	
เชียงใหม่	ต่ำกว่าปริญญาตรี	จำนวน	๑๐	๒๓	๕๐	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	%	๕	๘	๑๘	
เชียงราย	ต่ำกว่าปริญญาตรี	จำนวน	๑๐	๒๗	๓๗	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	%	๓	๕	๑๖	
น่าน	ต่ำกว่าปริญญาตรี	จำนวน	๕	๒๔	๒๖	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	%	๑	๘	๙	
แพร่	ต่ำกว่าปริญญาตรี	จำนวน	๖	๓๐	๔๔	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	%	๘	๑๔	๑๘	
แม่ฮ่องสอน	ต่ำกว่าปริญญาตรี	จำนวน	๒	๔	๒๑	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	%	—	๔	๔	
ลำปาง	ต่ำกว่าปริญญาตรี	จำนวน	๕	๒๖	๒๕	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	%	๒	๑๐	๑๖	
ลำพูน	ต่ำกว่าปริญญาตรี	จำนวน	๕	๒๐	๒๖	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	%	๑	๘	๕	
รวม			๔๓	๑๕๔	๒๒๔	๔๓๑
			๕.๕๘	๓๖.๘๘	๕๓.๑๓	๑๐๐
ปริญญาตรีขึ้นไป			๒๐	๕๗	๘๔	๑๖๑
			๑๒.๔๒	๓๕.๖๐	๕๒.๑๗	๑๐๐

จากตาราง ๒๑. แสดงว่า ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนมาก (๕๓ %) ได้สอนตรงตามความรู้ความสามารถของตนทั้งหมด ที่สอนไม่ตรงกับความรู้ความสามารถเลยนั้น มีประมาณ ๑๐ % ส่วนครูที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไปนั้น สอนตรงความรู้ความสามารถเพียง ๕๒ % อีกประมาณ ๔๔ % สอนไม่ตรงความถนัดที่เขามี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ที่ไม่ได้สอนตรงความรู้เลย แม้จะศึกษาเดิมนั้น มีถึง ๑๒ % ฉะนั้น ถ้าหากพิจารณาตามข้อมูลนี้ จะเห็นว่า ครูที่เรียนวิชาเอกต่างๆออกไปนั้น โอกาสที่จะสอนได้ตรงวิชาเอกของตน ก็มีไม่มากนัก ถ้าหากจะไปทำงานในภาคศึกษานี้

ตาราง ๒๒. ปัญหาของครูใหญ่ในการจัดครูเข้าสอน

	ไม่มีปัญหา	ครูมีความสามารถไม่ตรงวิชาที่สอน	มีครูไม่พอ	ครูไม่สอนสอนบางวิชา	
จำนวน	๔	๕	๒๔	๔	๔๑
%	๙.๗๖	๑๒.๒๐	๖๔.๒๙	๙.๗๖	๑๐๐

จากตาราง ๒๒. แสดงว่า ปัญหาของครูใหญ่ในการจัดครูเข้าสอน ส่วนมาก (๖๔ %) คือ มีครูไม่พอ รองลงไป คือ ครูมีความสามารถไม่ตรงวิชาที่สอน (๑๒ %) ครูไม่สอนสอนในบางวิชา (๑๐ %) อย่างไรก็ตามก็ดี โรงเรียนที่ไม่มีปัญหาในเรื่องจัดครูเข้าสอนเลย ก็มีประมาณ ๑๐ %

ตาราง ๒๓. จำนวนโรงเรียนที่มีครูสาขาวิชาต่างๆเกินต้องการ และสาขาที่มีไม่พอ
จำแนกเป็นรายจังหวัด

สาขาวิชา		เชียงใหม่	เชียงราย	น่าน	แพร่	แม่ฮ่องสอน	ลำปาง	ลำพูน	รวม	
									จำนวน	%
ภาษาไทย	เกิน	—	๑	๑	๑	๑	—	๑	๕	๑๒.๒๐
	ไม่พอ	๕	๓	๑	๓	๑	—	๒	๑๕	๓๖.๕๕
ภาษาอังกฤษ	เกิน	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	ไม่พอ	๔	๓	๗	๕	๑	๕	—	๒๕	๖๐.๙๘
คณิตศาสตร์	เกิน	—	—	๑	—	—	๑	—	๒	๔.๘๕
	ไม่พอ	๕	๔	๔	๔	๑	๕	๒	๒๕	๖๐.๙๘
วิทยาศาสตร์	เกิน	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	ไม่พอ	๕	๔	๖	๔	๒	๕	๔	๓๐	๗๓.๑๗
สังคมศึกษา	เกิน	—	—	๒	๓	๑	๑	๑	๘	๑๙.๕๑
	ไม่พอ	๓	๓	๑	๑	๑	๑	๑	๑๑	๒๖.๘๓
ศิลปศึกษา	เกิน	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	ไม่พอ	๔	๔	๓	๓	๑	๓	๓	๒๑	๕๑.๒๒
พลานามัย	เกิน	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	ไม่พอ	๓	๔	๕	๓	๑	๕	๑	๒๒	๕๓.๖๖
บรรณารักษ์	เกิน	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	ไม่พอ	๕	๕	๖	๔	๓	๔	๑	๒๘	๖๘.๒๙
แนะแนว	เกิน	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	ไม่พอ	๕	๔	๔	๕	๓	๕	—	๒๖	๖๓.๔๑
โสตทัศนศึกษา	เกิน	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	ไม่พอ	๕	๕	๔	๔	๑	๕	๑	๒๕	๖๐.๙๘

จากตาราง ๒๓. แสดงว่า ครูสาขาวิชาที่โรงเรียนส่วนใหญ่ (๒๐ %) มีเกินต้องการ คือ ครูสังคมศึกษา รองลงไปคือ ครูภาษาไทย

ครูสาขาวิชาที่โรงเรียนส่วนมาก (๗๓ %) มีไม่พอ คือ ครูวิทยาศาสตร์ ซึ่งขาดมากกว่า วิชาอื่น ครูบรรณารักษ์ ครูแนะแนว ครูคณิตศาสตร์ ครูภาษาอังกฤษ โสคทัศนศึกษา พละนาฏย และศิลปศึกษา ก็ขาดมารองลงไป

ตาราง ๒๔. จำนวนโรงเรียนที่ต้องการครูเพิ่มอีก ในปีการศึกษา ๒๕๑๓ จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	เพียงพอแล้ว	ต้องการ ๑-๒ คน	ต้องการ ๓-๕ คน	ต้องการ ๖-๑๐ คน	ต้องการ มากกว่า ๑๐ คน	
เชียงใหม่	—	—	๓	๒	๑	
เชียงราย	—	๓	๒	—	๒	
น่าน	—	๒	๑	๔	—	
แพร่	—	—	๒	๓	๑	
แม่ฮ่องสอน	๑	๑	๑	—	—	
ลำปาง	—	๓	๕	—	—	
ลำพูน	—	๑	๒	๑	—	
รวม	จำนวน	๑	๑๐	๑๖	๑๐	๔
	%	๒.๔๔	๒๔.๓๙	๓๙.๐๒	๒๔.๓๙	๔.๗๖
						๑๐๐

จากตาราง ๒๔. แสดงว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ (๓๙ %) ต้องการครูเพิ่มอีก โรงเรียนละ ๓-๕ คน ที่ต้องการเพิ่ม ๑ - ๒ คน และ ๖ - ๑๐ คน มีประมาณ ๒๔ % เท่ากัน ที่ต้องการมากกว่า ๑๐ คนนั้น ยังมีถึง ๑๐ % ส่วนที่มีครูเพียงพอแล้วมีเพียง ๑ โรงเรียนเท่านั้น

จากตารางนี้ ชี้ให้เห็นว่า ความต้องการครูมีมากเหลือเกิน ประมาณ ๓ ใน ๔ ของโรงเรียนทั้งหมดในภาคศึกษานี้ ต้องการครูเพิ่มอีก ตั้งแต่สามคนขึ้นไปจนถึงมากกว่า ๑๐ คน

ตาราง ๖๕. ความเหมาะสมของงานนอกเหนือการสอนที่ครูได้รับ กับความรู้ความสามารถ
ของครู จำแนกตามวุฒิ เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและวุฒิ			น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
เชียงใหม่	ต่ำกว่าปริญญาตรี		๓	๕	๔๗	๑๘	๑๐	
	ปริญญาตรีขึ้นไป		๒	๓	๒๓	๒	๑	
เชียงราย	ต่ำกว่าปริญญาตรี		—	๓	๔๖	๑๖	๔	
	ปริญญาตรีขึ้นไป		๑	๒	๑๔	๒	๑	
น่าน	ต่ำกว่าปริญญาตรี		๑	๒	๓๖	๑๒	๕	
	ปริญญาตรีขึ้นไป		๑	—	๑๒	๒	๑	
แพร่	ต่ำกว่าปริญญาตรี		—	—	๕๕	๑๔	๗	
	ปริญญาตรีขึ้นไป		๑	๓	๒๓	๑๑	๒	
แม่ฮ่องสอน	ต่ำกว่าปริญญาตรี		—	๑	๑๘	๑๒	๑	
	ปริญญาตรีขึ้นไป		—	๑	๕	๒	—	
ลำปาง	ต่ำกว่าปริญญาตรี		๔	๒	๓๐	๑๕	๕	
	ปริญญาตรีขึ้นไป		—	—	๒๒	๖	—	
ลำพูน	ต่ำกว่าปริญญาตรี		๓	๑	๓๒	๑๒	๓	
	ปริญญาตรีขึ้นไป		๑	๑	๔	๓	—	
รวม	ต่ำกว่าปริญญาตรี	จำนวน	๑๑	๑๔	๒๖๔	๑๐๔	๔๐	๔๓๓
		%	๒.๕๔	๓.๒๓	๖๐.๔๗	๒๔.๐๒	๔.๒๔	๑๐๐
	ปริญญาตรีขึ้นไป	จำนวน	๖	๑๐	๑๑๓	๒๔	๕	๑๖๒
		%	๓.๗๐	๖.๑๗	๖๔.๗๕	๑๗.๒๘	๓.๐๘	๑๐๐

จากตาราง ๖๕. แสดงว่า ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีส่วนมาก (๕๔ %) และครูที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ประมาณ ๔๐ % ได้ทำงานนอกเหนือการสอนที่ตรงกับความรู้ความสามารถของตน อันแสดงให้เห็นว่า ในภาคศึกษานี้ ผู้บริหารได้พิจารณาถึงความรู้ความสามารถของครูเสียก่อน จึงมอบหมายงานพิเศษนอกเหนือการสอนให้ทำ

ตาราง ๖๖. ค่าเฉลี่ยเวลาที่ครูใช้เตรียมตัวเข้าห้องสอน, เวลาที่อยู่ที่โรงเรียนก่อนโรงเรียนเช้า และเวลาที่อยู่ที่โรงเรียนหลังจากโรงเรียนเลิกแล้ว จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ค่าเฉลี่ย		
	(๑) เตรียมเข้าห้องสอน	(๒) ก่อนโรงเรียนเช้า	(๓) โรงเรียนเลิกแล้ว
เชียงใหม่	๔.๐๘๘	๒.๕๐๔	๓.๓๑๖
เชียงราย	๔.๐๒๔	๓.๒๒๒	๓.๕๘๖
น่าน	๔.๑๔๑	๓.๑๖๓	๓.๔๕๘
แพร่	๔.๐๓๕	๓.๑๕๓	๓.๘๖๐
แม่ฮ่องสอน	๔.๑๓๕	๓.๓๓๕	๓.๒๒๕
ลำปาง	๔.๐๔๘	๒.๘๒๘	๓.๖๘๐
ลำพูน	๔.๑๒๓	๓.๑๕๔	๓.๓๒๓
ทั้งภาค	๔.๐๘๕	๓.๑๐๓	๓.๕๓๖

หมายเหตุ คำนำนัก

- สภมภ์ (๑)
- ๑ หมายความว่า ใช้เวลามากกว่า ๑๕ นาที
 - ๒ หมายความว่า ใช้เวลา ๑๑ - ๑๕ นาที
 - ๓ หมายความว่า ใช้เวลา ๖ - ๑๐ นาที
 - ๔ หมายความว่า ใช้เวลา ๑ - ๕ นาที
 - ๕ หมายความว่า เข้าห้องสอนทันที

- สคมภ์ (๒) และ (๓)
- ๑ หมายความว่า ตรงเวลาพอดี
 - ๒ หมายความว่า น้อยกว่า ๑๕ นาที
 - ๓ หมายความว่า ๑๕ - ๓๐ นาที
 - ๔ หมายความว่า ๓๑ - ๖๐ นาที
 - ๕ หมายความว่า มากกว่า ๖๐ นาที

จากตาราง ๖๖. แสดงว่า ในภาคศึกษา ๔ เมื่อถึงชั่วโมงสอน ครูใช้เวลาเตรียมตัวเข้าห้องสอน โดยเฉลี่ย ๑ - ๕ นาที ครูมาถึงโรงเรียนก่อนเวลาโรงเรียนเข้า โดยเฉลี่ย ๑๕ - ๓๐ นาที และครูอยู่ที่โรงเรียนหลังจากที่โรงเรียนเลิกแล้ว โดยเฉลี่ยประมาณ ๓๑ - ๖๐ นาที

จากตารางนี้ อาจกล่าวได้ว่า เมื่อถึงชั่วโมงสอน ครูส่วนมากไม่เข้าห้องสอนช้าเกินกว่า ๕ นาที และครูจะอยู่ที่โรงเรียนก่อนโรงเรียนเข้าและหลังเลิกแล้วช่วงละไม่น้อยกว่า ๑๕ นาที ในแต่ละวัน

ตาราง ๖๗. จำนวนวันลาของครู ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓ จำแนกตามเพศ เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและเพศ	ไม่มีวันลา	๑-๕ วัน	๖-๑๐ วัน	๑๑-๑๕ วัน	มากกว่า ๑๕ วัน
เชียงใหม่ ชาย	๒๗	๒๓	๔	๒	-
หญิง	๑๕	๓๑	๘	-	-
เชียงราย ชาย	๓๓	๒๔	๑	-	-
หญิง	๑๘	๑๘	๓	-	๒
น่าน ชาย	๒๒	๑๔	๓	-	-
หญิง	๘	๑๖	๔	๒	๓
แพร่ ชาย	๓๐	๒๘	-	๑	-
หญิง	๓๒	๒๗	๑	-	๒

ตาราง ๒๗. (ต่อ)

จังหวัดและเพศ			ไม่มีวันลา	๑-๕ วัน	๖-๑๐ วัน	๑๑-๑๕ วัน	มากกว่า ๑๕ วัน	
แม่ฮ่องสอน	ชาย		๑๓	๕	๑	—	—	
	หญิง		๗	๑๐	๓	—	๑	
ลำปาง	ชาย		๒๔	๗	๓	—	—	
	หญิง		๒๑	๒๕	๓	—	๑	
ลำพูน	ชาย		๑๔	๑๖	๓	—	—	
	หญิง		๑๒	๑๘	๑	๑	—	
รวม	ชาย	จำนวน	๑๒๓	๑๑๗	๑๕	๓	—	๒๔๘
		%	๕๔.๗๐	๓๔.๒๖	๕.๐๓	๑.๐๑	—	๑๐๐
	หญิง	จำนวน	๑๑๗	๑๔๕	๒๓	๓	๕	๒๙๓
		%	๓๔.๓๕	๔๔.๘๒	๗.๗๔	๑.๐๑	๓.๐๓	๑๐๐

จากตาราง ๒๗. แสดงว่า ครูชายส่วนมาก (๕๕ %) ไม่มีวันลา ที่ลา ๑ - ๕ วัน มีประมาณ ๓๕ % ลา มากกว่า ๑๕ วันไม่มีเลย ส่วนครูหญิง ประมาณครึ่งหนึ่งมีวันลา ๑ - ๕ วัน ที่ไม่มีวันลามีประมาณ ๓๕ % และมีประมาณ ๓ % ที่ลา มากกว่า ๑๕ วัน

เมื่อพิจารณาการแจกแจงความถี่ของวันลาของครูชายและครูหญิงแล้ว จะพบว่า การแจกแจงจะมีความเบ้ไปทางบวก ฐานนิยมของวันลาของครูชายก็ต่ำกว่าครูหญิง ตลอดทั้ง การกระจายของวันลาของครูหญิงก็มากกว่าของครูชาย ฉะนั้น โดยส่วนรวมแล้ว ก็อาจสรุปได้ว่า ครูชายมีวันลำน้อยกว่าครูหญิง

เพื่อเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นชัดเจน จึงได้แสดงเส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลา ของครูชาย, ครูหญิง, ครูใหญ่ชาย และครูใหญ่หญิง ไว้ทั้งภาพประกอบ ๑๑.

ตาราง ๒๔. จำนวนวันลาของครู ในภาคต้น ปีการศึกษา ๒๕๑๓ จำแนกตามวุฒิ
เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและวุฒิ	ไม่มีวันลา	๑-๕ วัน	๖-๑๐ วัน	๑๑-๑๕ วัน	มากกว่า ๑๕ วัน	
เชียงใหม่						
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓๓	๔๐	๔	๑	—	
ปริญญาตรีขึ้นไป	๑๓	๑๔	๓	๑	—	
เชียงราย						
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓๖	๓๔	๒	—	๒	
ปริญญาตรีขึ้นไป	๑๕	๘	๒	—	—	
น่าน						
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒๔	๒๓	๕	๒	๒	
ปริญญาตรีขึ้นไป	๖	๓	๒	—	๑	
แพร่						
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๔๓	๓๕	๑	๑	๑	
ปริญญาตรีขึ้นไป	๑๔	๒๐	—	—	๑	
แม่ฮ่องสอน						
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๖	๑๒	๔	—	—	
ปริญญาตรีขึ้นไป	๔	๓	—	—	๑	
ลำปาง						
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓๓	๑๘	๕	—	—	
ปริญญาตรีขึ้นไป	๑๒	๑๔	๑	—	๑	
ลำพูน						
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒๐	๒๓	๓	๑	—	
ปริญญาตรีขึ้นไป	๖	๓	๑	—	—	
รวม						
ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน	๒๐๕	๑๘๔	๒๔	๕	๕	๔๓๓
%	๔๗.๓๔	๔๓.๖๕	๖.๗๐	๑.๑๕	๑.๑๕	๑๐๐
ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน	๗๕	๓๓	๔	๑	๔	๑๑๖
%	๔๖.๓๐	๔๕.๓๖	๕.๕๖	๐.๖๒	๒.๔๗	๑๐๐

จากตาราง ๖๔. แสดงว่า ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีเกือบครึ่ง (๔๗ %) ไม่มีวันลา เช่นเดียวกับครูที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไปประมาณ ๔๖ % ซึ่งไม่มีวันลาเหมือนกัน ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ครูมีวุฒิปริญญาหรือไม่มี ก็มีการแจกแจงความถี่ของวันลาค่อนข้างๆกัน หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า วุฒิไม่สัมพันธ์กับวันลาของครูแต่ประการใด

เพื่อให้เห็นชัดเจน จึงได้แสดงเส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลาของครู และครูใหญ่ ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ทั้งภาพประกอบ ๑๒.

ตาราง ๖๕. จำนวนวันลาของครู ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓ จำแนกตามอายุ เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและอายุ	ไม่มีวันลา	๑-๕ วัน	๖-๑๐ วัน	๑๑-๑๕ วัน	มากกว่า ๑๕ วัน	
เชียงใหม่ ไม่เกิน ๔๐ ปี	๓๔	๔๒	๑๐	๒	—	๒๔
๔๑ ปีขึ้นไป	๗	๑๒	๒	—	—	
เชียงราย ไม่เกิน ๔๐ ปี	๕๐	๓๘	๔	—	๑	
๔๑ ปีขึ้นไป	๑	๔	—	—	๑	
น่าน ไม่เกิน ๔๐ ปี	๓๐	๒๕	๖	๒	๑	
๔๑ ปีขึ้นไป	—	๕	๑	—	๒	
แพร่ ไม่เกิน ๔๐ ปี	๕๕	๔๔	๑	๑	๒	
๔๑ ปีขึ้นไป	๗	๖	—	—	—	
แม่ฮ่องสอน ไม่เกิน ๔๐ ปี	๒๐	๑๑	๓	—	๑	
๔๑ ปีขึ้นไป	—	๔	๑	—	—	
ลำปาง ไม่เกิน ๔๐ ปี	๔๓	๒๗	๖	—	๑	
๔๑ ปีขึ้นไป	๒	๕	—	—	—	

ตาราง ๒๘. (ต่อ)

จังหวัดและอายุ	ไม่มีวันลา	๑-๕ วัน	๖-๑๐ วัน	๑๑-๑๕ วัน	มากกว่า ๑๕ วัน	
ลำพูน ไม่เกิน ๔๐ ปี	๒๒	๓๐	๒	๑	—	
๔๑ ปีขึ้นไป	๔	๔	๒	—	—	
รวม ไม่เกิน ๔๐ ปี จำนวน	๒๕๘	๒๒๒	๓๒	๒	๒	๕๒๕
%	๔๘.๓๓	๔๒.๒๘	๖.๑๐	๑.๑๔	๑.๑๔	๑๐๐
๔๑ ปีขึ้นไป จำนวน	๒๑	๔๐	๒	—	๓	๖๖
%	๓๐.๐๐	๕๙.๑๔	๓.๐๓	—	๔.๕๔	๑๐๐

จากตาราง ๒๘. แสดงว่า ครูที่มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี ประมาณครึ่งหนึ่งไม่มีวันลา และประมาณ ๒๒ % ลา ๑ - ๕ วัน ส่วนครูที่อายุ ๔๑ ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่ (๕๙ %) มีวันลา ๑ - ๕ วัน ที่ไม่ได้ลามี ๓๐ %

จากข้อมูลชุดนี้ ก็พอจะสรุปได้ว่า ครูที่มีอายุตั้งแต่ ๔๐ ปีลงมา มีโอกาสที่จะไม่มีวันลา ประมาณ ๕๐ % ส่วนครูที่มีอายุตั้งแต่ ๔๑ ปีขึ้นไป มีโอกาสที่จะไม่มีวันลาประมาณ ๓๐ % นั่นก็คือ ครูอายุมากมีโอกาสจะต้องลาราชการมากกว่าครูอายุน้อย นั่นเอง

เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นชัดเจน จึงได้แสดงเส้นภาพจำนวนวันลาของครู และครูใหญ่ ที่อายุไม่เกิน ๔๐ ปี กับที่อายุสูงกว่า ไว้ทั้งภาพประกอบ ๑๓.

ตาราง ๗๐. จำนวนวันลาของครู ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓ จำแนกตามอายุราชการ
เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและอายุราชการ	ไม่มีวันลา	๑-๕ วัน	๖-๑๐ วัน	๑๑-๑๕ วัน	มากกว่า ๑๕ วัน	
เชียงใหม่ ไม่เกิน ๕ ปี	๒๒	๑๖	๔	—	—	
๖ ปีขึ้นไป	๒๔	๓๘	๘	๒	—	
เชียงราย ไม่เกิน ๕ ปี	๔๑	๒๖	๑	—	๑	
๖ ปีขึ้นไป	๑๐	๑๖	๓	—	๑	
น่าน ไม่เกิน ๕ ปี	๒๗	๑๓	๓	๑	๑	
๖ ปีขึ้นไป	๓	๑๗	๔	๑	๒	
แพร่ ไม่เกิน ๕ ปี	๓๔	๒๗	๑	—	๑	
๖ ปีขึ้นไป	๒๘	๒๘	—	๑	๑	
แม่ฮ่องสอน ไม่เกิน ๕ ปี	๖	๕	๑	—	๑	
๖ ปีขึ้นไป	๑๔	๑๐	๓	—	—	
ลำปาง ไม่เกิน ๕ ปี	๒๔	๒๑	๓	—	๑	
๖ ปีขึ้นไป	๑๖	๑๑	๓	—	—	
ลำพูน ไม่เกิน ๕ ปี	๑๓	๗	๑	๑	—	
๖ ปีขึ้นไป	๑๓	๒๗	๓	—	—	
รวม ไม่เกิน ๕ ปี จำนวน	๑๗๒	๑๑๕	๑๔	๒	๕	๓๐๔
%	๕๕.๘๔	๓๗.๓๔	๔.๕๕	๐.๖๕	๑.๖๒	๑๐๐
๖ ปีขึ้นไป จำนวน	๑๐๘	๑๔๗	๒๔	๔	๔	๒๘๗
%	๓๗.๖๓	๕๑.๒๒	๘.๓๖	๑.๓๕	๑.๓๕	๑๐๐

จากตาราง ๗๐. แสดงว่า ครูใหม่อายุราชการไม่เกิน ๕ ปี ส่วนมาก (๕๖ %) ไม่มีวันลา และที่ลา ๑ - ๕ วันมีประมาณ ๓๗ %, ส่วนครูที่อายุราชการตั้งแต่ ๖ ปีขึ้นไปนั้น ประมาณ ๓๔ % ไม่มีวันลา แต่ที่ลา ๑ - ๕ วัน มีถึง ๕๑ %

จากการพิจารณาการแจกแจงความถี่ของอายุราชการกับวันลา พอจะอนุมานได้ว่า อายุราชการจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการลาราชการ

เพื่อให้เห็นเด่นชัด จึงได้แสดงเส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลาของครูใหม่, ครูเก่า, ครูใหญ่ใหม่ และครูใหญ่เก่า ไว้ทั้งภาพประกอบ ๑๔.

ตาราง ๗๑. จำนวนวันลาของครู ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓ จำแนกตามเงินเดือน เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและเงินเดือน		ไม่มีวันลา	๑-๕ วัน	๖-๑๐ วัน	๑๑-๑๕ วัน	มากกว่า ๑๕ วัน
เชียงใหม่	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท	๓๒	๒๓	๘	๑	—
	๑๔๐๐-๒๗๕๐ บาท	๑๓	๓๐	๔	๑	—
	๒๘๐๐ บาทขึ้นไป	๑	๑	—	—	—
เชียงราย	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท	๔๕	๒๘	๒	—	๑
	๑๔๐๐-๒๗๕๐ บาท	๖	๑๓	๒	—	๑
	๒๘๐๐ บาทขึ้นไป	—	—	—	—	—
น่าน	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท	๒๘	๒๑	๕	๒	—
	๑๔๐๐-๒๗๕๐ บาท	๒	๘	๒	—	๓
	๒๘๐๐ บาทขึ้นไป	—	—	—	—	—
แพร่	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท	๔๐	๓๕	๑	๑	—
	๑๔๐๐-๒๗๕๐ บาท	๒๒	๑๘	—	—	๒
	๒๘๐๐ บาทขึ้นไป	—	๒	—	—	—

ตาราง ๗๑. (ต่อ)

จังหวัดและเงินเคียน	ไม่มีวันลา	๑-๕ วัน	๖-๑๐ วัน	๑๑-๑๕ วัน	มากกว่า ๑๕ วัน	
แม่ฮ่องสอน ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท	๑๔	๔	๒	—	—	
๑๔๐๐-๒๗๕๐ บาท	๖	๖	๒	—	๑	
๒๘๐๐ บาทขึ้นไป	—	—	—	—	—	
ลำปาง ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท	๓๓	๒๓	๕	—	๑	
๑๔๐๐-๒๗๕๐ บาท	๑๒	๗	๑	—	—	
๒๘๐๐ บาทขึ้นไป	—	๒	—	—	—	
ลำพูน ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท	๑๖	๒๑	๑	๑	—	
๑๔๐๐-๒๗๕๐ บาท	๑๐	๑๓	๓	—	—	
๒๘๐๐ บาทขึ้นไป	—	—	—	—	—	
รวม ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท จำนวน	๒๐๘	๑๖๑	๒๔	๕	๒	๔๐๐
%	๕๒.๐๐	๔๐.๒๕	๖.๐๐	๑.๒๕	๐.๕๐	๑๐๐
๑๔๐๐-๒๗๕๐ บาท จำนวน	๓๑	๔๖	๑๔	๑	๗	๑๘๔
%	๓๓.๕๓	๕๐.๓๔	๗.๔๑	๐.๕๓	๓.๗๐	๑๐๐
๒๘๐๐ บาทขึ้นไป จำนวน	๑	๕	—	—	—	๖
%	๑๖.๖๗	๘๓.๓๓	—	—	—	๑๐๐

จากตาราง ๗๑. แสดงว่า ครูที่มีเงินเคียนน้อยไม่เกิน ๑๓๐๐ บาทส่วนมาก (๕๒ %) ไม่มีวันลา ที่ลา ๑ - ๕ วัน มีประมาณ ๔๐ % ของครูเงินเคียนระดับนี้ ส่วนครูเงินเคียนระดับปานกลาง คือ ๑๔๐๐ - ๒๗๕๐ บาทนั้น มากกว่าครึ่ง (๕๑ %) ลา ๑ - ๕ วัน ที่ไม่ได้ลามีเพียง ๓๔ % และครูที่ได้รับเงินเคียนสูงตั้งแต่ ๒๘๐๐ บาทขึ้นไปส่วนใหญ่ (๘๓ %) ลา ๑ - ๕ วัน

จากตาราง ๙๑. มีตัวเลขในเรื่องวันลากับเงินเดือนที่น่าสนใจคือเปอร์เซ็นต์ในช่องไม่มีวันลา ปรากฏว่า ครูที่มีเงินเดือนน้อย โอกาสที่จะไม่ลาราชการมีถึง ๕๒ % และเมื่อเงินเดือนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โอกาสที่จะไม่ลาราชการของครูก็ลดลง จนถึง ๑๗ % เมื่อเงินเดือนถึง ๒๕๐๐ บาทขึ้นไป ฉะนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า เงินเดือนของครูในภาคศึกษานี้ แปรตามกับจำนวนวันลา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ สหสัมพันธ์ของวันลากับเงินเดือนน่าจะเป็นบวกมากกว่าที่จะเป็นลบ

เพื่อแสดงให้เห็นชัด จึงได้เขียนแผนภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลาของครู และครูใหญ่ จำแนกตามอัตราเงินเดือนไว้ ดังภาพประกอบ ๑๕.

ตาราง ๙๒. จำนวนวันลาของครูใหญ่ ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓ จำแนกตามเพศ, วุฒิ, อายุ, จำนวนปีที่เป็นครูใหญ่ และเงินเดือน

ตัวแปร			ไม่มีวันลา	๑-๕วัน	๖-๑๐วัน	๑๑-๑๕วัน	มากกว่า ๑๕ วัน	รวม
เพศ	ชาย	จำนวน	๒๔	๖	๑	—	๑	๓๒
		%	๗๕.๐๐	๑๘.๗๕	๓.๑๓	—	๓.๑๓	๑๐๐
	หญิง	จำนวน	๓	๖	—	—	—	๙
		%	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	—	—	—	๑๐๐
วุฒิ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	จำนวน	๑๔	๘	๑	—	—	๒๓
		%	๖๐.๘๗	๓๔.๗๘	๔.๓๕	—	—	๑๐๐
	ปริญญาตรีขึ้นไป	จำนวน	๑๓	๔	—	—	๑	๑๘
		%	๗๒.๒๒	๒๒.๒๒	—	—	๕.๕๖	๑๐๐

ตาราง ๗๒. (ต่อ)

ตัวแปร			ไม่มีวันลา	๑-๕ วัน	๖-๑๐ วัน	๑๑-๑๕ วัน	มากกว่า ๑๕ วัน	
อายุ	ไม่เกิน ๔๐ ปี	จำนวน	๑๗	๔	๑	—	๑	๒๘
		%	๖๐.๗๑	๓๒.๑๔	๓.๕๗	—	๓.๕๗	๑๐๐
	๔๑ ปีขึ้นไป	จำนวน	๑๐	๓	—	—	—	๑๓
		%	๓๖.๕๒	๒๓.๐๘	—	—	—	๑๐๐
	จำนวนปีที่ เป็นครูใหญ่	จำนวน	๑๕	๔	๑	—	๑	๒๑
		%	๕๗.๖๙	๓๔.๖๒	๓.๘๕	—	๓.๘๕	๑๐๐
เงินเดือน	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท	จำนวน	๑๒	๓	—	—	—	๑๕
		%	๘๐.๐๐	๒๐.๐๐	—	—	—	๑๐๐
	๑๔๐๐-๒๓๕๐ บาท	จำนวน	๓	๒	๑	—	๑	๗
		%	๔๒.๘๖	๒๘.๕๗	๑๔.๒๘	—	๑๔.๒๘	๑๐๐
	๒๔๐๐ บาทขึ้นไป	จำนวน	๑๗	๘	—	—	—	๒๕
		%	๖๔.๐๐	๓๒.๐๐	—	—	—	๑๐๐
	๒๔๐๐ บาทขึ้นไป	จำนวน	๗	๒	—	—	—	๙
		%	๓๗.๗๘	๒๒.๒๒	—	—	—	๑๐๐

จากตาราง ๗๒. แสดงว่า ครูใหญ่ชายประมาณ ๓ ใน ๔ ไม่มีวันลา และที่ลา ๑ - ๕ วัน มีเพียง ๑๔ % ส่วนครูใหญ่หญิง ส่วนมาก (๖๗ %) มีวันลา ๑ - ๕ วัน นอกนั้น ไม่ได้ลา

ครูใหญ่ที่ยังไม่ได้ปริญญาตรี ส่วนมาก (๖๑ %) ไม่มีวันลา เช่นเดียวกับครูใหญ่ที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ซึ่งส่วนมาก (๗๒ %) ไม่มีวันลาเหมือนกัน

ครูใหญ่ที่มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี ส่วนมาก (๖๑ %) ไม่มีวันลา และครูใหญ่ที่อายุตั้งแต่ ๔๑ ปีขึ้นไป ประมาณ ๓๓ % ก็ไม่ได้ลาเช่นกัน

ครูใหญ่ที่เป็นครูใหญ่มาไม่เกิน ๕ ปี ประมาณ ๕๔ % ไม่มีวันลา แต่ครูใหญ่ที่รับหน้าที่ครูใหญ่มาตั้งแต่ ๖ ปีขึ้นไปนั้น มีถึง ๔๐ % ที่ไม่ได้ลา

ครูใหญ่ที่ได้รับเงินเดือนน้อย ไม่มีวันลา ประมาณ ๔๓ % ที่มีเงินเดือนปานกลาง ๖๔ % และที่มีเงินเดือนสูง ประมาณ ๓๔ % ก็ไม่ได้ลา เช่นเดียวกัน

ในเรื่องวันลาของครูใหญ่นี้ พอจะประมวลได้ดังนี้คือ

๑. โอกาสที่จะลาราชการของครูใหญ่ชายมีน้อยกว่าของครูใหญ่หญิง
๒. ครูใหญ่ที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป มีโอกาสที่จะลาการน้อยกว่าครูใหญ่ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี

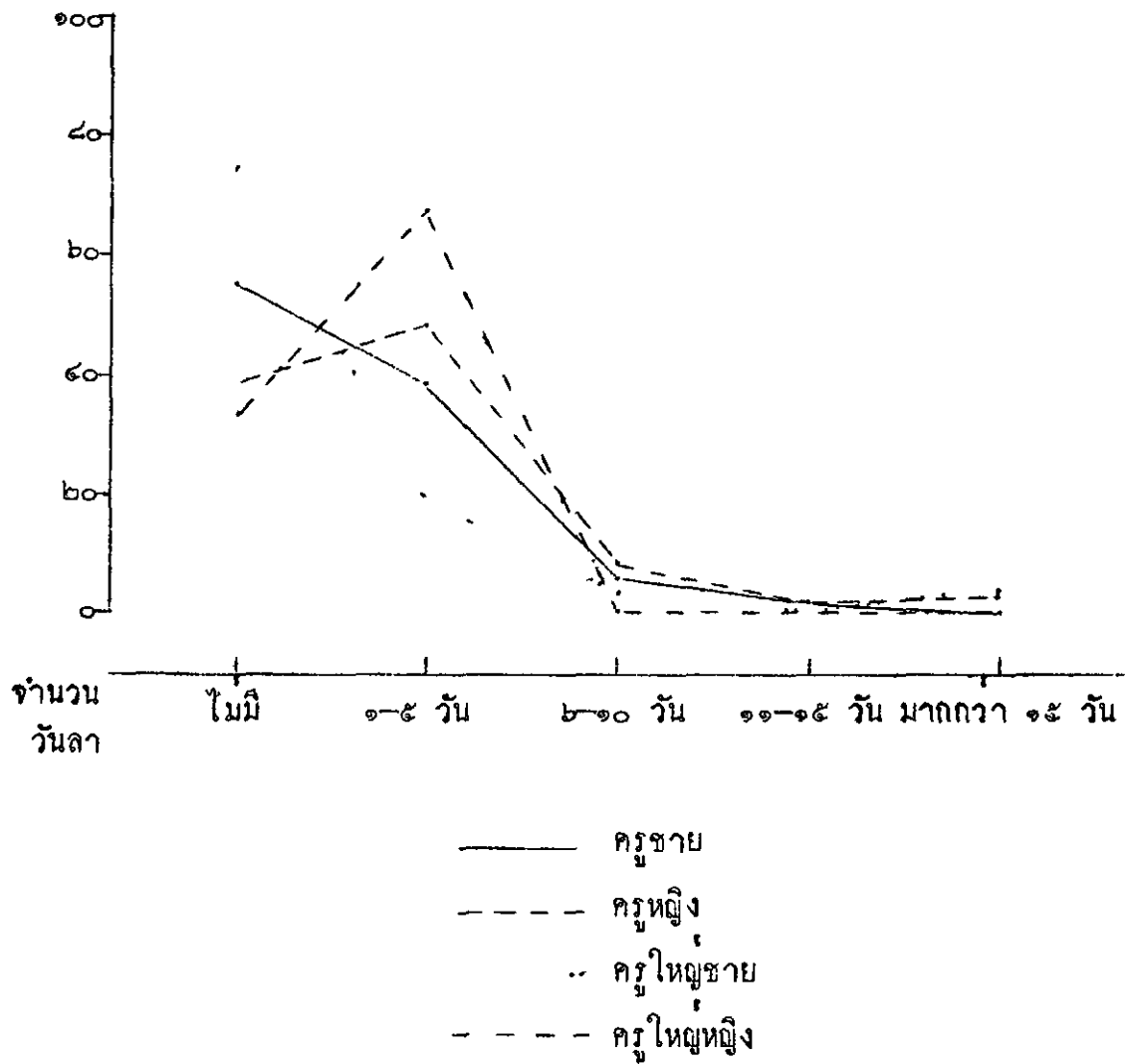
๓. ครูใหญ่ที่อายุตั้งแต่ ๔๑ ปีขึ้นไป มีโอกาสจะลำน้อยกว่าครูใหญ่ที่มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี

๔. ครูใหญ่ที่มีอายุราชการในตำแหน่งครูใหญ่ตั้งแต่ ๖ ปีขึ้นไป ลาราชการน้อยกว่าครูใหญ่ที่มีอายุราชการในตำแหน่งครูใหญ่ต่ำกว่า ๖ ปี

๕. ครูใหญ่เงินเดือนมาก ลาราชการน้อยกว่าครูใหญ่เงินเดือนน้อย

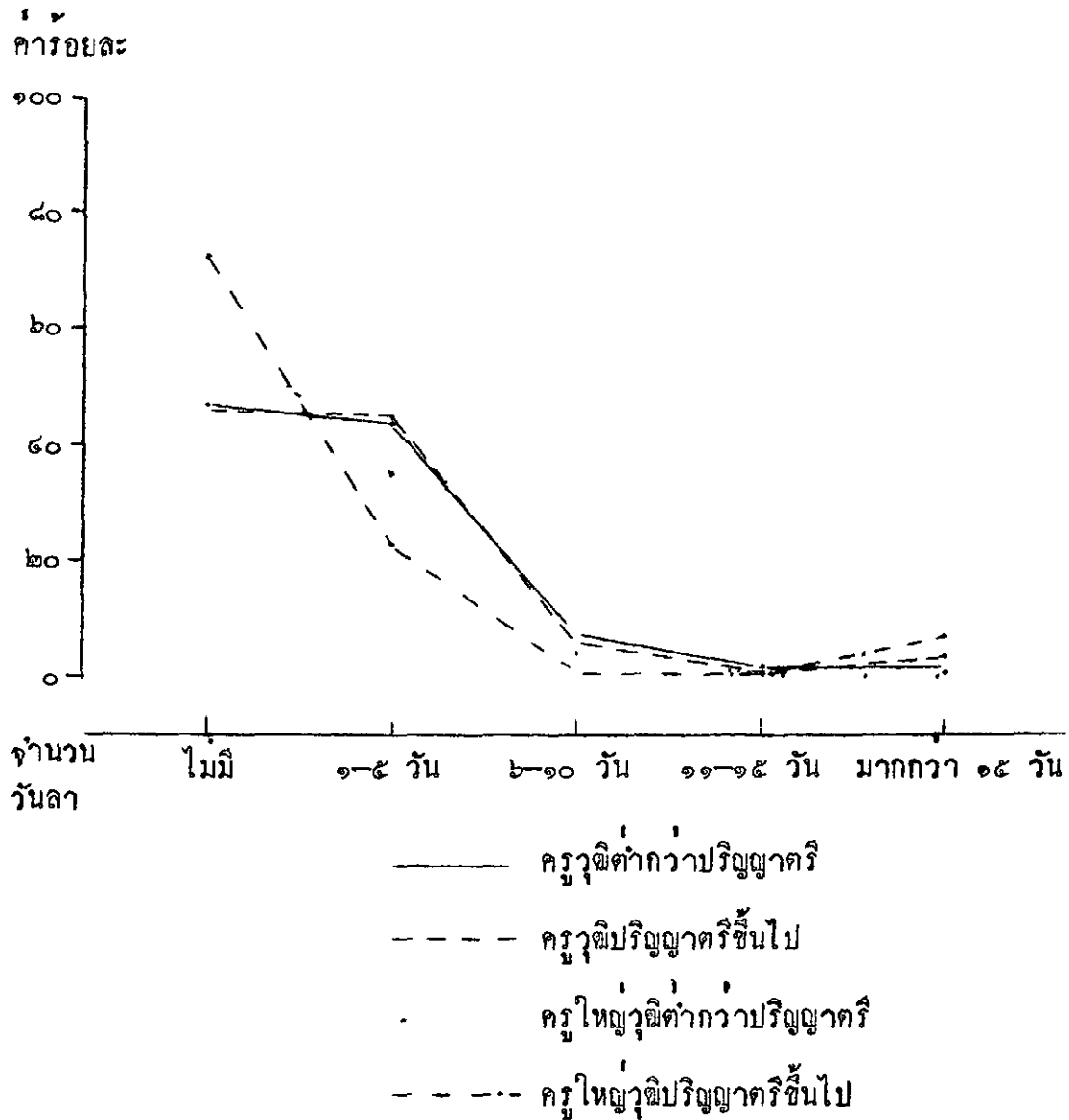
เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นชัดเจน จึงได้เขียนเส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลาของครูใหญ่และครู จำแนกตามตัวแปรต่างๆ ไว้ดังภาพประกอบ ๑๑ - ๑๕.

๑๒
การยยะ



ที่มา ตาราง ๒๓. และ ๓๒.

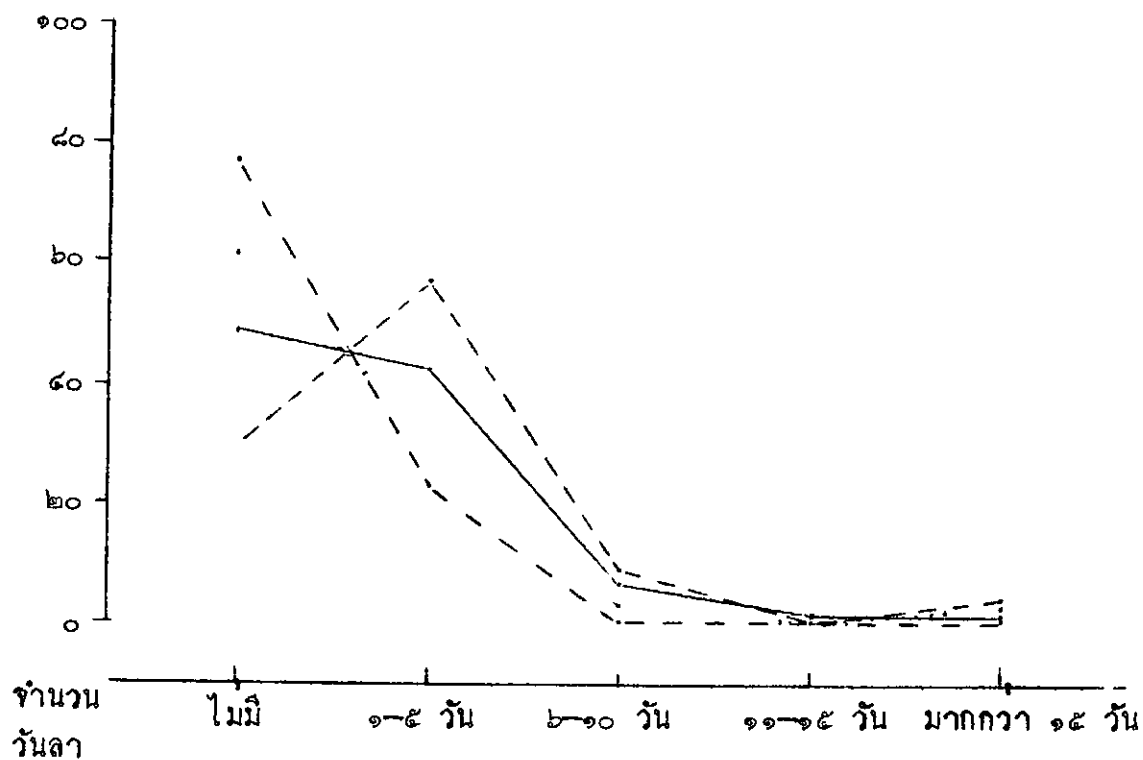
ภาพประกอบ ๑๑. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลา ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓ ของครูชาย, ครูหญิง, ครูใหญ่ชาย และครูใหญ่หญิง



ที่มา ตาราง ๖๔. และ ๗๒.

ภาพประกอบ ๑๒. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลา ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓ ของครูและครูใหญ่ ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และมีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป

การยอละ

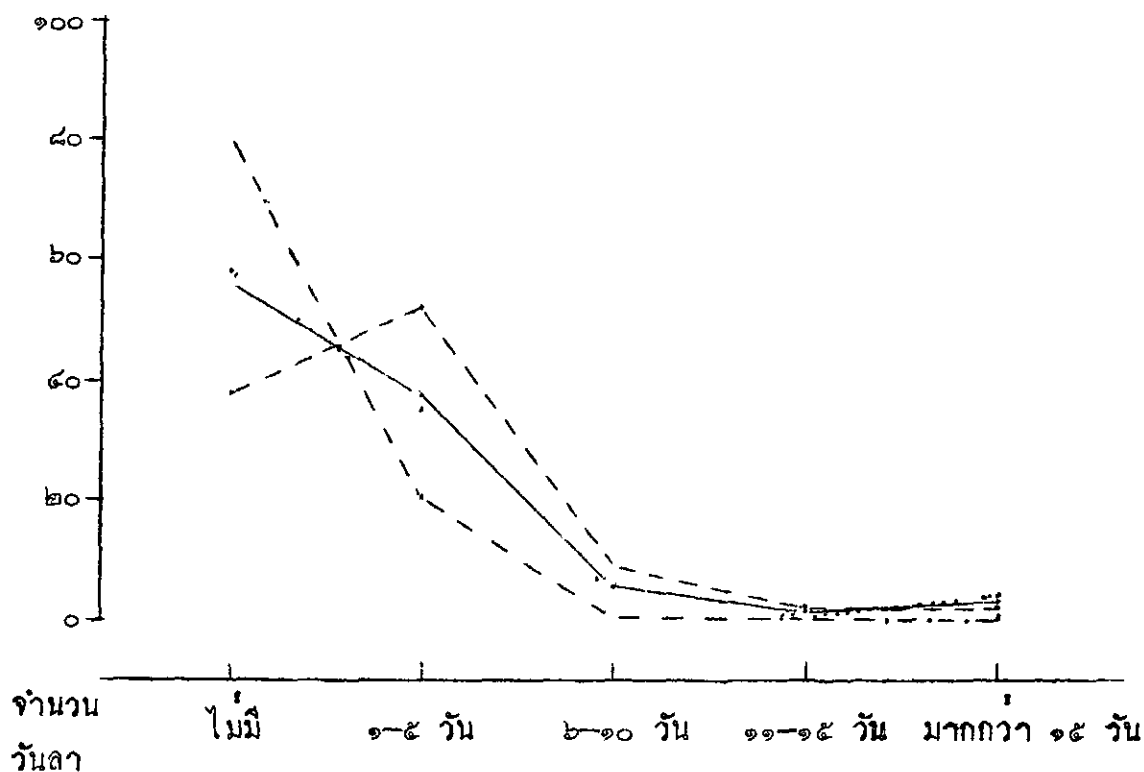


— ครูอายุไม่เกิน ๔๐ ปี
 - - - - ครูอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป
 - · - · - ครูใหญ่อายุไม่เกิน ๔๐ ปี
 · · · · - ครูใหญ่อายุ ๔๑ ปีขึ้นไป

ที่มา ตาราง ๒๔. และ ๓๒.

ภาพประกอบ ๑๓. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลา ในภาคต้น ปีการศึกษา ๒๕๑๓ ของครู และครูใหญ่ ที่มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี และที่อายุ ๔๑ ปีขึ้นไป

๑๖
การลดลง



—— ครูที่มีอายุราชการไม่เกิน ๕ ปี

----- ครูที่มีอายุราชการ ๖ ปีขึ้นไป

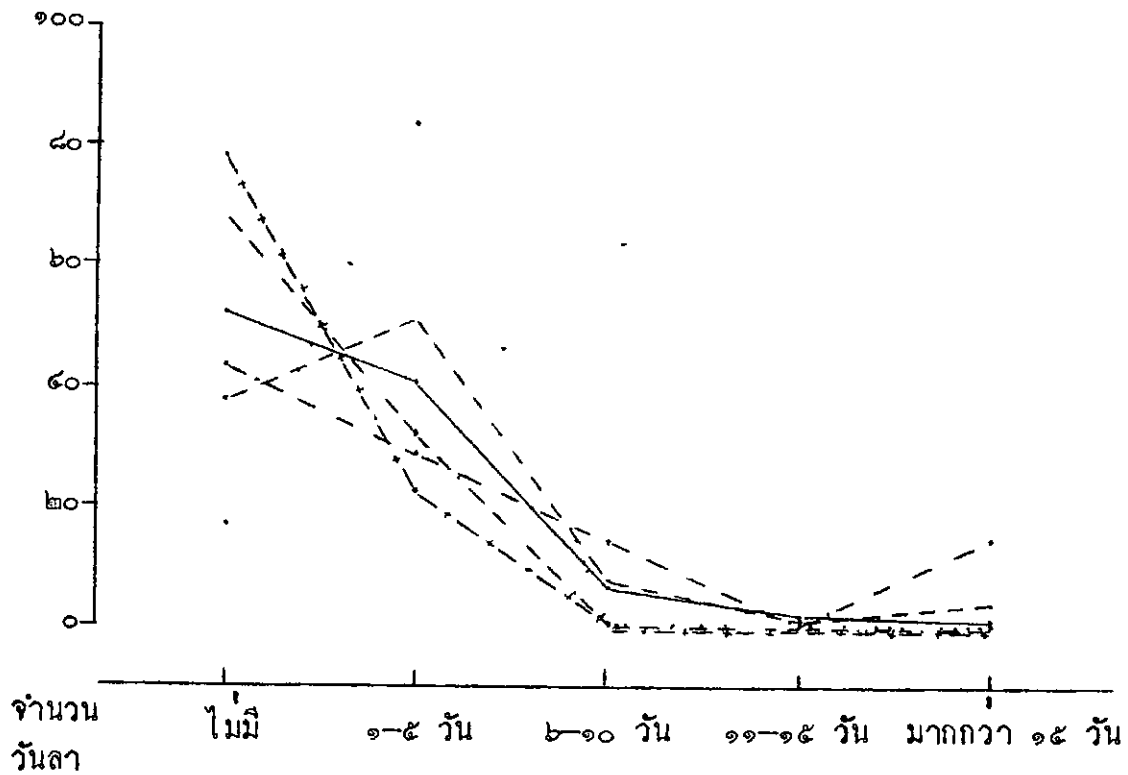
..... ครูใหญ่ที่รับหน้าที่ครูใหญ่มาไม่เกิน ๕ ปี

- - - - ครูใหญ่ที่รับหน้าที่ครูใหญ่มาตั้งแต่ ๖ ปีขึ้นไป

ที่มา ตาราง ๗๐. และ ๗๒.

ภาพประกอบ ๑๔. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลา ในภาคต้น ปีการศึกษา ๒๕๑๓ ของครูที่มีอายุราชการไม่เกิน ๕ ปี, ครูที่มีอายุราชการ ๖ ปีขึ้นไป, ครูใหญ่ที่รับหน้าที่ครูใหญ่มาไม่เกิน ๕ ปี และครูใหญ่ที่รับหน้าที่ครูใหญ่มาตั้งแต่ ๖ ปีขึ้นไป

๑.๖
การยอยละ



- ครูเงินเดือนไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท
 - - - - ครูเงินเดือน ๑๔๐๐ - ๒๓๕๐ บาท
 ครูเงินเดือน ๒๔๐๐ บาทขึ้นไป
 - - - - ครูใหญ่เงินเดือนไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท
 - - - - ครูใหญ่เงินเดือน ๑๔๐๐ - ๒๓๕๐ บาท
 - + - + - ครูใหญ่เงินเดือน ๒๔๐๐ บาทขึ้นไป

ที่มา ตาราง ๗๑. และ ๗๒.

ภาพประกอบ ๑๕. เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลา ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓ ของครู และครูใหญ่ ที่มีเงินเดือนน้อย เงินเดือนปานกลาง และเงินเดือนสูง

ตาราง ๗๓. จำนวนครูที่เข้าสอนแทนครูที่ไม่มา จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่เคย	น้อยครั้ง	บ่อยครั้ง		
เชียงใหม่	๑๒	๗๖	๒๖		
เชียงราย	๑๖	๖๗	๑๖		
น่าน	๑	๓๔	๓๗		
แพร่	๕	๖๗	๔๔		
แม่ฮ่องสอน	๒	๒๑	๑๗		
ลำปาง	๑๔	๕๑	๑๔		
ลำพูน	๖	๔๖	๑๓		
รวม	จำนวน	๒๑	๓๖๒	๑๗๒	๕๕๕
	%	๑๐.๒๕	๖๐.๘๔	๒๘.๘๑	๑๐๐

จากตาราง ๗๓. แสดงว่า ครูส่วนมาก (๕๐ %) เคยสอนแทนครูที่ไม่มา ส่วนครูที่ไม่เคยสอนแทนเลยนั้นมีน้อยเพียง ๑๐ % เท่านั้น

ตาราง ๗๔. จำนวนครูที่สังเกตเห็นการปล่อยให้ชั้นว่างโดยไม่มีครูเข้าสอน จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
เชียงใหม่	๒	๗	๒๔	๗๕	๖	
เชียงราย	๑	๓	๑๒	๖๖	๑๗	
น่าน	—	—	๖	๓๕	๓๑	
แพร่	—	—	๗	๔๗	๖๗	

ตาราง ๙๔. (ต่อ)

จังหวัด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
แมฮ่องสอน	—	๒	๒	๒๓	๑๕	
ลำปาง	—	๑	๑๓	๕๘	๑๒	
ลำพูน	—	—	๖	๔๑	๑๘	
รวม	จำนวน	๓	๑๑	๓๐	๓๔๕	๕๙๕
	%	๐.๕๐	๑.๘๕	๑๑.๓๖	๕๗.๘๘	๒๗.๘๐
						๑๐๐

จากตาราง ๙๔. แสดงว่า ครูส่วนใหญ่ (๘๖ %) สังเกตเห็นว่าชั้นที่ว่างไม่มีครูเข้าสอนมีน้อยและน้อยที่สุด ในแง่นี้ ก็น่าสังเกตว่า ความรับผิดชอบของครูในภาคศึกษานี้มีมาก กล่าวคือ ประมาณ ๘๖ % ของครูทั้งหมดเห็นว่า การปล่อยชั้นที่ว่างโดยไม่มีครูสอนนั้นมีน้อย

ตาราง ๙๕. จำนวนครั้งที่คณะครูมีการประชุมปรึกษางานกันในโรงเรียน

	ไม่มีประชุม	ภาคละครั้ง	ภาคละสองครั้ง	เกือบหนึ่งครั้ง	มากกว่าเกือบหนึ่งครั้ง	รวม
จำนวน	—	๑	๒	๒๗	๑๐	๔๑
%	—	๒.๔๔	๔.๘๘	๖๕.๘๕	๒๔.๓๔	๑๐๐

จากตาราง ๙๕. แสดงว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ (๖๖ %) คณะครูมีการประชุมปรึกษางานกันเกือบหนึ่งครั้ง รองลงไป (๒๔ %) มีการประชุมมากกว่าเกือบหนึ่งครั้ง ที่ไม่มีการประชุมเลยนั้นไม่มี จึงให้เห็นว่า ในภาคศึกษานี้ คณะครูมีการประชุมปรึกษาเพื่อวางแผนทำงานร่วมกันอยู่เสมอ

ตาราง ๗๖. ระดับความพอใจของครูเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียนเมื่อเทียบกับที่อื่นๆ
จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	พอใจ น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
เชียงใหม่	๑๔	๑๘	๖๒	๑๗	๓	
เชียงราย	๒	๑๒	๖๑	๒๓	๑	
น่าน	๓	๑๒	๔๑	๑๒	๔	
แพร่	—	๑๔	๕๕	๓๔	๔	
แม่ฮ่องสอน	๑	๑	๓๐	๘	—	
ลำปาง	๕	๑๖	๕๐	๑๑	๒	
ลำพูน	๒	๘	๓๓	๒๑	๑	
รวม	๒๗	๘๖	๓๓๖	๑๒๖	๒๐	๕๕๕
จำนวน						
%	๔.๕๔	๑๔.๔๕	๕๖.๔๗	๒๑.๑๘	๓.๓๖	๑๐๐

จากตาราง ๗๖. แสดงว่า ครูส่วนมาก (๘๑ %) พอใจในระดับมาตรฐานการเรียนรู้
ของนักเรียน เมื่อเทียบกับที่อื่นๆ

ตาราง ๗๗. ระดับความพอใจของครูใหญ่เกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียนเมื่อเทียบกับที่อื่นๆ

	พอใจ น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
จำนวน	๑	๖	๒๖	๘	—	๔๑
%	๒.๔๔	๑๔.๖๓	๖๓.๔๑	๑๙.๕๑	—	๑๐๐

จากตาราง ๗๗. แสดงว่า ครูใหญ่ส่วนมาก (๘๓ %) พอใจในระดับมาตรฐานการเรียนของนักเรียนเมื่อเทียบกับที่อื่นๆ

ข้อมูลนี้ เป็นการยืนยันผลจากตาราง ๗๖. ว่าทั้งครูและครูใหญ่ในภาคศึกษา ๔ มีความเห็นสอดคล้องต้องกันเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนของตน

ตาราง ๗๘. การใช้เวลาวางที่โรงเรียนของครู จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	เตรียม การสอน	ตรวจงาน นักเรียน	อ่าน หนังสือ	พบปะกับ เพื่อนครู	พักผ่อน	ทำงานอื่น ที่ได้รับ มอบหมาย	
เชียงใหม่	๒๙	๔๐	๓๐	๕๒	๓๙	๑๕	
เชียงราย	๔๑	๔๖	๒๙	๕๕	๒๙	๑๓	
น่าน	๓๙	๒๒	๕๐	๓๖	๒๕	๗	
แพร่	๕๔	๑๐๑	๒๑	๕๒	๓๓	๑๙	
แม่ฮ่องสอน	๒๓	๓๓	๓๐	๒๕	๙	๔	
ลำปาง	๓๙	๒๘	๔๙	๔๐	๓๒	๗	
ลำพูน	๓๖	๕๔	๓๗	๒๕	๑๘	๑๐	
รวม จำนวน	๓๐๑	๔๙๔	๓๖๖	๒๔๕	๑๘๕	๗๕	๑๗๐๖ *
%	๑๗.๖๔	๒๘.๘๖	๒๑.๔๕	๑๖.๗๑	๑๐.๘๔	๔.๔๐	๑๐๐

* ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

จากตาราง ๗๘. แสดงว่า การใช้เวลาวางที่โรงเรียนของครูนั้น ใช้ตรวจงานนักเรียนมากที่สุด (๒๙ %) รองลงไป คือ อ่านหนังสือ เตรียมการสอน พบปะกับเพื่อนครู พักผ่อน และทำงานที่ได้รับมอบหมาย ตามลำดับ

๓. ผลการวิเคราะห์สวัสดิการและขวัญของครู

จากการศึกษาข้อคำถามในแบบสอบถามของครูและครูใหญ่ ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

ตาราง ๗๕. จำนวนครูที่อยู่อาศัยและไม่ได้อยู่อาศัยบ้านพักครู, ความสะดวกสบายของผู้ที่อยู่อาศัยบ้านพักครู และความจำเป็นที่จะต้องเช่าอยู่อาศัยของผู้ที่ไม่ได้อยู่ จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	อยู่อาศัย บ้านพักครู	ไม่อยู่อาศัย บ้านพักครู		ความสะดวกสบาย ของผู้ที่อยู่อาศัย			ความจำเป็นจะต้องเช่า อยู่ของผู้ที่ไม่ได้อยู่อาศัย		
				สะดวก	ไม่สะดวก		จำเป็น	ไม่จำเป็น	
เชียงใหม่	๑๖	๘๘		๑๑	๕		๕๑	๔๗	
เชียงราย	๒๘	๗๑		๑๕	๕		๔๓	๒๘	
น่าน	๑๘	๕๔		๑๘	—		๑๕	๓๕	
แพร่	๑๖	๑๐๕		๑๓	๓		๓๒	๗๓	
แม่ฮ่องสอน	๖	๓๔		๕	๑		๑๖	๑๘	
ลำปาง	๑๔	๗๐		๑๑	๓		๓๔	๓๖	
ลำพูน	๘	๕๗		๗	๑		๒๓	๓๔	
รวม จำนวน	๑๐๖	๔๘๕	๕๙๑	๘๔	๒๒	๑๐๖	๒๑๘	๒๗๑	๔๘๕
%	๑๗.๘๖	๘๒.๑๔	๑๐๐	๗๙.๒๕	๒๐.๗๕	๑๐๐	๔๔.๕๘	๕๕.๔๒	๑๐๐

จากตาราง ๗๕. แสดงว่าครูส่วนมาก (๘๒ %) ไม่ได้อยู่อาศัยบ้านพักครู สำหรับครูที่อยู่อาศัยบ้านพักครูนั้น ประมาณ ๗๙ % เห็นว่า บ้านพักครูที่ตนอยู่มีความสะดวกสบายดี มีประมาณ ๑ ใน ๕ ของผู้ที่พักอยู่บ้านพักครูที่ไม่ได้รับความสะดวกสบายในการอยู่บ้านพักครู ส่วนครูที่ไม่ได้อยู่บ้านพักครูนั้น ประมาณ ๕๕ % มีความจำเป็นที่จะต้องเช่าอยู่อาศัยในบ้านพักครูอย่างยิ่ง

ตาราง ๔๐. จำนวนครูที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความสะดวกเรื่องอาหารกลางวันและน้ำดื่ม
ที่ครูได้รับ จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
เชียงใหม่	๓	๒๓	๖๒	๒๑	๕	
เชียงราย	๖	๑๓	๖๒	๑๕	๓	
น่าน	๒	๓	๔๐	๒๐	๓	
แพร่	๒	๖	๓๒	๓๑	๑๐	
แม่ฮ่องสอน	๓	๒	๒๕	๑๐	—	
ลำปาง	๓	๔	๓๔	๒๓	๑๑	
ลำพูน	๑	๔	๓๐	๒๖	๔	
รวม จำนวน	๒๐	๖๔	๓๒๕	๑๕๐	๓๖	๕๙๕
%	๓.๓๖	๑๐.๗๖	๕๔.๖๒	๒๕.๒๑	๖.๐๕	๑๐๐

จากตาราง ๔๐. แสดงว่า ครูส่วนมาก (๕๖ %) ได้รับความสะดวกเรื่องอาหาร
กลางวันและน้ำดื่ม ซึ่งให้เห็นว่า ครูในภาคศึกษานี้ ได้รับความสวัสดิการในเรื่องนี้ก็เป็นส่วนใหญ่

ตาราง ๔๑. ความพอเพียงของอุปกรณ์และหนังสือประกอบการสอนที่โรงเรียนจัดให้ ในทัศนะ
ของครู จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
เชียงใหม่	๔	๑๖	๖๐	๓๐	๔	
เชียงราย	๑๓	๒๖	๔๕	๖	๕	
น่าน	—	๔	๒๔	๓๐	๔	

ตาราง ๔๑. (ต่อ)

จังหวัด	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
แพร่	๑	๑๘	๖๕	๓๑	๖	
แม่ฮ่องสอน	—	๑	๒๓	๑๓	๓	
ลำปาง	๖	๒๗	๒๗	๒๐	๔	
ลำพูน	๔	๑๑	๓๒	๑๖	๒	
รวม	๒๘	๑๐๘	๒๘๐	๑๔๖	๓๓	๕๙๕
จำนวน						
%	๔.๗๑	๑๘.๑๕	๔๗.๐๖	๒๔.๕๔	๕.๕๕	๑๐๐

จากตาราง ๔๑. แสดงว่า ครูส่วนมาก (๗๗ %) เห็นว่า โรงเรียนจัดอุปกรณ์และหนังสือประกอบการสอนไว้ให้พอเพียง แต่ประมาณ ๑ ใน ๔ ของครูทั้งหมดยังเห็นว่าโรงเรียนจัดไว้ให้น้อย

ตาราง ๔๒. ค่าเฉลี่ยการส่งเสริมขวัญและกำลังใจที่ครูได้รับ จำแนกตามเพศ, วุฒิ และอายุราชการ

การส่งเสริมขวัญและกำลังใจ	ค่าเฉลี่ย					
	เพศ		วุฒิ		อายุราชการ	
	ชาย	หญิง	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรีขึ้นไป	ไม่เกิน ๕ ปี	๖ ปีขึ้นไป
ความเสมอภาคและความยุติธรรม	๓.๖๗๔	๓.๔๐๗	๓.๕๖๖	๓.๔๗๕	๓.๖๔๘	๓.๔๒๕
การยกย่องให้เกียรติและส่งเสริมกำลังใจ	๓.๓๔๔	๓.๑๙๒	๓.๓๐๐	๓.๒๔๔	๓.๓๗๗	๓.๒๐๘

ตาราง ๕๒. (ต่อ)

การส่งเสริมขวัญและกำลังใจ	ค่าเฉลี่ย					
	เพศ		วุฒิ		อายุราชการ	
	ชาย	หญิง	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี ขึ้นไป	ไม่เกิน ๕ ปี	๖ ปีขึ้นไป
การรับฟังความคิดเห็นจากครูของครูใหญ่	๓.๕๕๗	๓.๓๗๔	๓.๕๒๔	๓.๓๗๐	๓.๖๐๗	๓.๓๕๕
การส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	๓.๓๓๖	๓.๑๔๘	๓.๒๗๓	๓.๑๕๔	๓.๓๑๕	๓.๑๖๐
การส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาหาความรู้ และเลื่อนวิทยฐานะ	๓.๒๑๑	๓.๑๑๘	๓.๑๗๖	๓.๑๓๔	๓.๒๒๗	๓.๐๔๘
ความสะดวกสบายของที่ทำงาน	๓.๓๑๕	๓.๑๓๑	๓.๒๖๓	๓.๑๑๗	๓.๐๐๐	๓.๒๓๓

- หมายเหตุ คำนวณจาก
- ๑ หมายความว่า ได้รับน้อยที่สุด
 - ๒ หมายความว่า ได้รับน้อย
 - ๓ หมายความว่า ได้รับปานกลาง
 - ๔ หมายความว่า ได้รับมาก
 - ๕ หมายความว่า ได้รับมากที่สุด

จากตาราง ๕๒. แสดงว่า ครูในภาคศึกษา ๔ ได้รับการส่งเสริมขวัญและกำลังใจ
ดังต่อไปนี้

ความเสมอภาคและความยุติธรรม เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยส่วนรวมแล้ว จะเห็นว่า
ครูชายก็ดี ครูหญิงก็ดี ครูต่างวุฒิกันก็ดี ครูใหม่หรือครูเก่าก็ดี มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันนัก จึงอาจ
กล่าวได้ว่า ครูในภาคศึกษานี้ต่างก็ได้รับความเสมอภาคและความยุติธรรมในระดับปานกลาง
ทั้งหมด

การยกย่องให้เกียรติและส่งเสริมกำลังใจ ครูชาย, ครูหญิง, ครูต่างวุฒิ, ครูใหม่
และครูเก่า ต่างได้รับการยกย่องให้เกียรติและส่งเสริมกำลังใจในระดับปานกลางทั้งหมด

การรับฟังความคิดเห็นจากครูของครูใหญ่ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยส่วนรวมแล้ว จะเห็นว่า ครูแต่ละกลุ่ม ไม่ว่าจะแยกตัวแปรเป็น เพศ วุฒิ หรืออายุราชการ มีค่าเฉลี่ยในเรื่องนี้ไม่ต่างกันนัก จึงอาจกล่าวได้ว่า ครูในภาคศึกษานี้เห็นว่าครูใหญ่รับฟังความคิดเห็นจากครูในระดับปานกลาง

การส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ครูชาย, ครูหญิง, ครูต่างวุฒิกัน, ครูเก่า และครูใหม่ ต่างได้รับการส่งเสริมในค่านี้นี้ในระดับปานกลาง

การส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาหาความรู้และเลื่อนวิทยฐานะ ครูชาย, ครูหญิง, ครูต่างวุฒิกัน, ครูเก่าและครูใหม่ ได้รับการส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาหาความรู้และเลื่อนวิทยฐานะในระดับปานกลางทั้งหมด

ความสะดวกสบายของที่ทำงาน ครูชาย, ครูหญิง, ครูต่างวุฒิกัน, ครูใหม่ และครูเก่า ต่างได้รับความสะดวกสบายในที่ทำงานในระดับปานกลาง

สรุปได้ว่า ครูในภาคศึกษา ๔ ได้รับการส่งเสริมขวัญและกำลังใจ ในเรื่องต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น ในระดับปานกลางทั้งหมด เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม จะเห็นว่าตัวแปรในเรื่องเพศ, วุฒิ และอายุราชการ ไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างในด้านการส่งเสริมขวัญและกำลังใจแก่ประชากรใด

ตาราง ๔๓. ระดับความสนใจให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นในการทำงานของครู ในทัศนะของครูใหญ่

	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม
จำนวน	—	๑	๒๕	๑๔	๑	๔๑
%	—	๒.๔๔	๖๐.๕๑	๓๔.๑๕	๒.๔๔	๑๐๐

จากตาราง ๔๓. แสดงว่า ครูใหญ่ส่วนมาก (๕๕ %) เห็นว่าครูในโรงเรียนสนใจให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นในการทำงานดี

ตาราง ๔๔. ค่าเฉลี่ยและความแปรปรวน ความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจของครู
จำแนกตามเพศ เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ชาย		หญิง	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
เชียงใหม่	๓.๑๐๓	๐.๖๔๓	๓.๒๔๓	๐.๔๒๑
เชียงราย	๓.๕๖๘	๐.๓๐๖	๓.๒๖๘	๐.๕๕๑
น่าน	๓.๘๒๑	๐.๖๓๓	๓.๔๒๔	๐.๖๘๘
แพร่	๓.๖๑๐	๐.๓๔๔	๓.๔๑๘	๐.๓๓๘
แม่ฮ่องสอน	๓.๘๔๒	๐.๔๓๔	๔.๒๘๖	๐.๖๑๔
ลำปาง	๓.๓๒๔	๑.๑๘๕	๓.๓๖๐	๐.๓๒๕
ลำพูน	๓.๓๒๓	๐.๖๔๒	๓.๓๓๕	๐.๔๓๕
ทั้งภาค	๓.๕๓๐	๐.๓๘๘	๓.๔๒๑	๐.๕๓๖

หมายเหตุ คำนวณค่าของ $\bar{X}$

๑. หมายความว่า น้อยที่สุด
๒. หมายความว่า น้อย
๓. หมายความว่า ปานกลาง
๔. หมายความว่า มาก
๕. หมายความว่า มากที่สุด

จากตาราง ๔๔. แสดงว่า ครูชายมีความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจมาก และเมื่อพิจารณาความแปรปรวนแล้ว จะเห็นว่ามีค่าน้อย แสดงว่าครูชายมีความรู้สึกในค่านี้นี้ใกล้เคียงกัน ครูหญิงมีความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาความแปรปรวนก็มีค่าน้อย นั่นคือ ความรู้สึกของครูหญิงในค่านี้นี้ใกล้เคียงกัน

เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วจะเห็นว่า ความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจนั้น อยู่ในระดับปานกลางทั้งหญิงและชาย

ตาราง ๔๕. ค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจของครู
จำแนกตามวุฒิ เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
เชียงใหม่	๓.๒๔๑	๐.๕๐๒	๓.๐๘๗	๐.๖๒๔
เชียงราย	๓.๔๑๔	๐.๕๗๖	๓.๕๒๐	๐.๘๒๗
น่าน	๓.๗๕๐	๐.๗๗๓	๓.๑๘๘	๐.๗๖๓
แพร่	๓.๕๔๓	๐.๕๗๖	๓.๔๕๐	๐.๖๑๓
แม่ฮ่องสอน	๔.๑๕๖	๐.๕๘๘	๓.๗๕๐	๐.๕๐๐
ลำปาง	๓.๓๘๓	๑.๑๕๒	๓.๒๕๐	๐.๔๑๗
ลำพูน	๓.๖๐๘	๐.๕๖๓	๓.๓๕๗	๐.๕๕๕
ทั้งภาค	๓.๕๒๔	๐.๗๐๘	๓.๓๔๐	๐.๖๔๒

หมายเหตุ คำนวณของ $\bar{X}$ เช่นเดียวกับตาราง ๔๔.

จากตาราง ๔๕. แสดงว่า ในภาคศึกษา ๔ ครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีมีความรู้สึกปลอดภัย
และอบอุ่นใจค่อนข้างมาก และมีค่าความแปรปรวนน้อย แสดงว่าครูวุฒิระดับนี้มีความรู้สึกใน
ด้านนี้ใกล้เคียงกัน ส่วนครูที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไปมีความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจในระดับ
ปานกลาง โดยมีค่าความแปรปรวนน้อย เช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว ความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจของครูต่างวุฒิกัน ก็ไม่
แตกต่างกัน

ตาราง ๔๖. ค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจของครู
จำแนกตามอายุ เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่เกิน ๔๐ ปี		๔๑ ปี ขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
เชียงใหม่	๓.๒๒๖	๐.๕๐๓	๓.๐๙๕	๐.๖๙๐
เชียงราย	๓.๔๑๘	๐.๖๕๘	๓.๘๓๓	๐.๕๖๗
น่าน	๓.๖๗๒	๐.๖๐๕	๓.๓๗๕	๑.๖๙๖
แพร่	๓.๔๗๒	๐.๘๔๓	๓.๘๔๖	๐.๖๔๑
แม่ฮ่องสอน	๔.๐๕๗	๐.๖๔๔	๔.๒๐๐	๐.๒๐๐
ลำปาง	๓.๒๘๖	๐.๘๑๗	๔.๐๐๐	๐.๑๖๗
ลำพูน	๓.๔๘๑	๐.๕๘๘	๓.๘๐๐	๐.๓๒๒
ทั้งภาค	๓.๔๕๗	๐.๗๔๘	๓.๖๑๔	๐.๗๔๘

หมายเหตุ คำนวณของ $\bar{X}$ เช่นเดียวกับตาราง ๔๔.

จากตาราง ๔๖. แสดงว่า ในภาคนี้ ครูที่มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี มีความรู้สึก
ปลอดภัยและอบอุ่นใจในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาถึงค่าความแปรปรวน จะเห็นได้ว่า
มีค่าน้อย แสดงว่าครูวัยนี้มีความรู้สึกในค่านี้นิ่งเฉยกัน ส่วนครูที่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป
มีความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจค่อนข้างมาก และค่าความแปรปรวนน้อยเช่นเดียวกับครูที่อายุ
ไม่เกิน ๔๐ ปี

ทั้งนี้ หากพิจารณาโดยรวมแล้ว จะเห็นได้ว่า ความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจ
ของครูต่างวัยกันนี้ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง ๔๗. ค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจของครู
จำแนกตามอายุราชการ เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่เกิน ๕ ปี		๖ ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
เชียงใหม่	๓.๒๘๖	๐.๔๕๓	๓.๑๕๓	๐.๕๘๒
เชียงราย	๓.๔๒๐	๐.๓๗๗	๓.๕๐๐	๐.๓๙๓
น่าน	๓.๓๓๓	๐.๓๐๐	๓.๔๘๑	๐.๓๒๑
แพร่	๓.๕๕๖	๐.๖๐๖	๓.๖๖๖	๐.๕๖๙
แม่ฮ่องสอน	๓.๖๙๒	๐.๕๖๔	๔.๒๕๙	๐.๓๕๓
ลำปาง	๓.๑๖๗	๐.๘๕๘	๓.๖๖๗	๐.๘๕๑
ลำพูน	๓.๓๑๘	๐.๓๐๓	๓.๖๗๔	๐.๖๖๓
ทั้งภาค	๓.๔๓๕	๐.๓๐๙	๓.๕๑๙	๐.๖๔๒

หมายเหตุ: คำนวณหาค่าของ $\bar{X}$ เช่นเดียวกับตาราง ๔๔.

จากตาราง ๔๗. แสดงว่า ในภาคนี้ ครูใหม่มีความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจในระดับปานกลาง และมีความแปรปรวนน้อย หมายความว่า ครูใหม่มีความรู้สึกในด้านนี้ใกล้เคียงกัน ส่วนครูเก่า มีความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจค่อนข้างมาก มีความแปรปรวนน้อยเช่นกัน แสดงถึงความรู้สึกที่ไม่ต่างกันนัก

เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว ความอบอุ่นใจและปลอดภัยของครูใหม่กับครูเก่าก็ไม่แตกต่างกัน

ตาราง ๔๔. ค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจของครู
จำแนกตามเงินเดือน เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท		๑๔๐๐ - ๒๓๕๐ บาท		๒๔๐๐ บาทขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
เชียงใหม่	๓.๒๓๔	๐.๔๖๘	๓.๑๖๗	๐.๖๕๒	๓.๐๐๐	๐.๐๐๐
เชียงราย	๓.๔๑๖	๐.๖๔๑	๓.๕๔๕	๐.๗๓๖	—	—
น่าน	๓.๖๗๔	๐.๖๕๘	๓.๕๐๐	๐.๘๓๓	—	—
แพร่	๓.๕๓๒	๐.๕๖๘	๓.๔๕๒	๐.๖๔๔	๔.๐๐๐	๐.๐๐๐
แม่ฮ่องสอน	๔.๐๐๐	๐.๒๙๒	๔.๒๐๐	๐.๓๘๖	—	—
ลำปาง	๓.๒๑๐	๐.๘๒๓	๓.๗๕๐	๐.๗๒๔	๓.๕๐๐	๐.๕๐๐
ลำพูน	๓.๔๖๒	๐.๖๒๓	๓.๖๘๒	๐.๔๖๒	—	—
ทั้งภาค	๓.๔๕๕	๐.๖๕๗	๓.๕๑๕	๐.๗๐๓	๓.๕๐๐	๐.๓๐๐

หมายเหตุ: คำนวณจากของ $\bar{X}$ เช่นเดียวกับตาราง ๔๔.

จากตาราง ๔๔. แสดงว่า ในภาคศึกษา ๔ นี้ ครูที่มีเงินเดือนน้อยมีความรู้สึก
ปลอดภัยและอบอุ่นใจในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาค่าความแปรปรวน จะเห็นว่า
มีค่าน้อย แสดงว่าครูเงินเดือนน้อยมีความรู้สึกด้านนี้ใกล้เคียงกัน ครูที่มีเงินเดือนระดับ
ปานกลาง มีความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจค่อนข้างมาก มีค่าความแปรปรวนน้อย นั่นคือ
ครูเงินเดือนระดับนี้รู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจไม่แตกต่างกันนัก ส่วนครูที่มีเงินเดือนสูง
รู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจค่อนข้างมาก ทั้งนี้ ครูเงินเดือนสูงนี้มีความรู้สึกในเรื่องนี้ใกล้เคียง
กันมาก เพราะค่าความแปรปรวนน้อย

อย่างไรก็ดี โดยเฉลี่ยแล้ว ครูที่มีเงินเดือนต่างกันคงมีความอบอุ่นใจไม่แตกต่างกัน
อย่างเห็นเด่นชัด

ตาราง ๔๔. ค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ความร่วมมือกันทำงาน และเจตคติต่ออาชีพครู
ของครู ในทัศนะของครูโรงเรียนเดียวกัน จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ความร่วมมือกันทำงาน		เจตคติต่ออาชีพครู	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
เชียงใหม่	๓.๑๕๘	๐.๔๓๐	๓.๒๘๘	๐.๔๕๕
เชียงราย	๓.๒๒๔	๐.๖๓๕	๓.๕๔๕	๐.๖๓๕
น่าน	๓.๖๖๗	๐.๓๓๒	๓.๓๓๘	๐.๖๕๔
แพร่	๓.๖๖๘	๐.๕๕๖	๓.๕๘๗	๐.๕๔๔
แม่ฮ่องสอน	๓.๘๕๐	๐.๕๑๐	๓.๘๒๕	๐.๓๒๘
ลำปาง	๓.๕๑๒	๐.๓๕๘	๓.๔๘๘	๐.๕๔๒
ลำพูน	๓.๔๐๐	๐.๔๘๔	๓.๔๖๒	๐.๔๔๐
ทั้งภาค	๓.๔๘๓	๐.๖๓๔	๓.๕๔๓	๐.๕๖๒

หมายเหตุ: คำนวณค่าของ $\bar{X}$

๑. หมายความว่า น้อยที่สุด
๒. หมายความว่า น้อย
๓. หมายความว่า ปานกลาง
๔. หมายความว่า มาก
๕. หมายความว่า มากที่สุด

จากตาราง ๔๔. แสดงว่า ในภาคศึกษานี้ ครูมีความเห็นว่าครูในโรงเรียนเดียวกัน
ร่วมมือกันทำงานที่ปานกลาง ทั้งนี้มีความเห็นใกล้เคียงกัน เพราะค่าความแปรปรวนมีค่าน้อย
ส่วนเรื่องเจตคติต่ออาชีพครู ครูเห็นว่าครูโรงเรียนเดียวกันมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู
โดยมีความเห็นไม่ต่างกัน เพราะความแปรปรวนมีค่าน้อย เช่นเดียวกัน

สรุปได้ว่า ครูในภาคศึกษา ๔ ร่วมมือกันทำงานและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู

ตาราง ๕๐. ค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ความร่วมมือกันทำงาน และเจตคติต่ออาชีพครู
ของครู ในทัศนะของครูใหญ่

รายการ	$\bar{X}$	S^2
ความร่วมมือกันทำงาน	๓.๕๒๗	๐.๔๒๐
เจตคติต่ออาชีพครู	๓.๖๔๓	๐.๔๒๒

หมายเหตุ คำนวณของ $\bar{X}$ เช่นเดียวกับตาราง ๔๕.

จากตาราง ๕๐. แสดงว่า ครูใหญ่มีความเห็นว่า ครูร่วมมือกันทำงานดีมาก และเมื่อพิจารณาความแปรปรวน จะเห็นว่ามีความน้อย แสดงว่าครูใหญ่มีความเห็นใกล้เคียงกัน ส่วนเรื่องเจตคติ ครูใหญ่เห็นว่า ครูมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู โดยมีความเห็นไม่ต่างกันนัก เพราะมีค่าความแปรปรวนน้อย

จากตารางนี้ เป็นการยืนยันสอดคล้องกับตาราง ๔๕. ว่า ครูในภาคศึกษา ๔ ร่วมมือกันทำงานดี และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู

ตาราง ๕๑. จำนวนครูที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้าย จำแนกตามเพศ เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและเพศ	ต้องการย้าย	ไม่ต้องการย้าย
เชียงใหม่ ชาย	๒๗	๒๔
หญิง	๒๕	๓๓
เชียงราย ชาย	๒๕	๓๓
หญิง	๒๑	๒๐
น่าน ชาย	๑๔	๒๑
หญิง	๑๔	๑๔

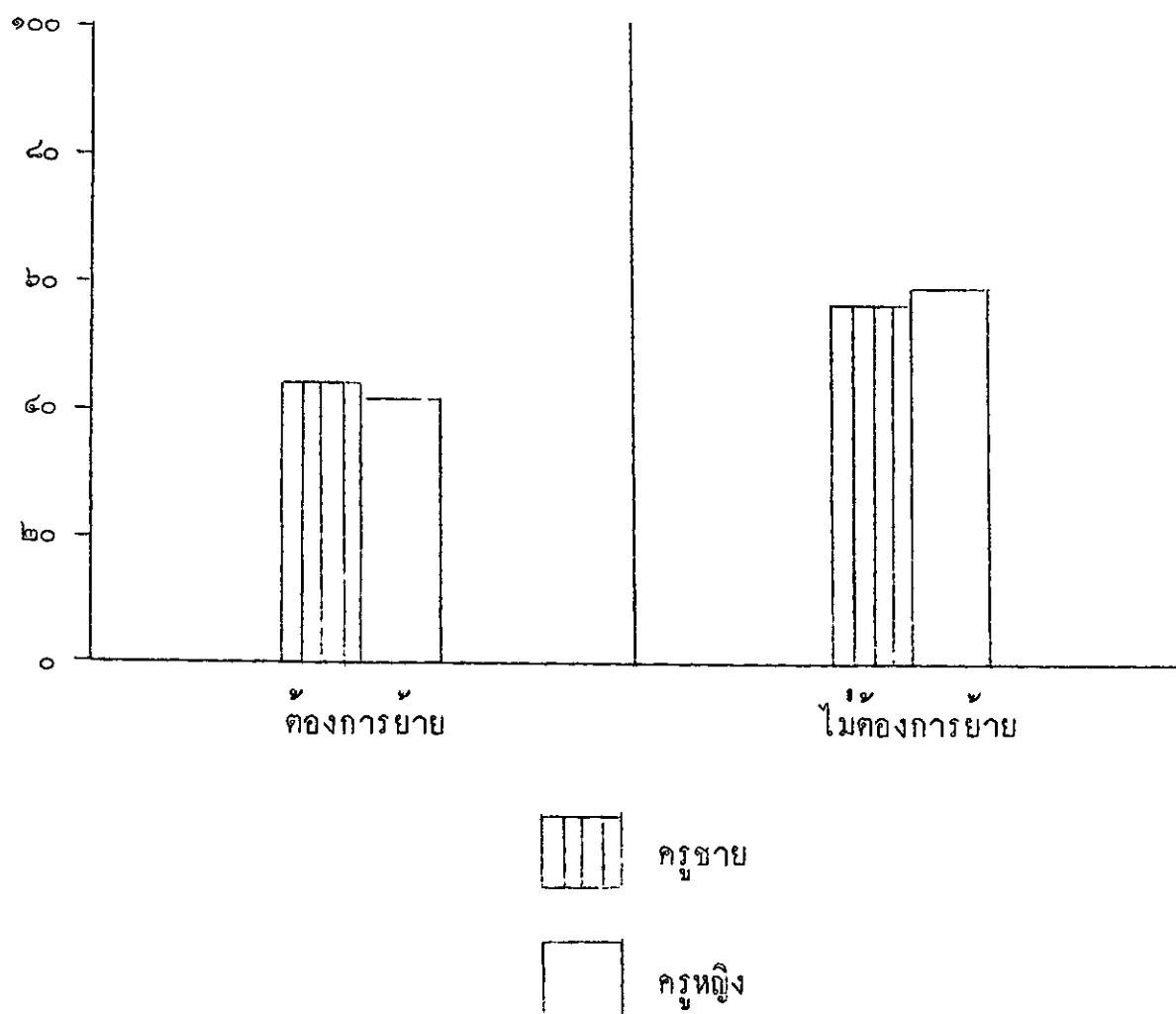
ตาราง ๔๑. (ต่อ)

จังหวัดและเพศ			ต้องการย้าย	ไม่ต้องการย้าย	
แพร่	ชาย		๑๘	๔๑	
	หญิง		๑๕	๔๗	
แม่ฮ่องสอน	ชาย		๘	๑๐	
	หญิง		๑๓	๘	
ลำปาง	ชาย		๒๔	๑๐	
	หญิง		๒๐	๓๐	
ลำพูน	ชาย		๑๐	๒๓	
	หญิง		๑๔	๑๘	
รวม	ชาย	จำนวน	๑๓๑	๑๖๗	๒๙๘
		%	๔๓.๕๖	๕๖.๐๔	๑๐๐.
	หญิง	จำนวน	๑๒๒	๑๗๕	๒๙๗
		%	๔๑.๐๘	๕๘.๙๒	๑๐๐

จากตาราง ๔๑. ชี้ให้เห็นว่า ครูชายประมาณ ๔๔ % และครูหญิงประมาณ ๔๑ % มีความประสงค์จะย้ายจากที่ทำงานในปัจจุบัน

เพื่อให้เห็นชัดเจน จึงได้แสดงกราฟแท่งเปรียบเทียบจำนวนครูชายและครูหญิงที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้าย ไว้ในภาพประกอบ ๑๖.

การยถะ



ที่มา ตาราง ๔๑.

ภาพประกอบ ๑๒. กราฟแท่งเปรียบเทียบจำนวนครุชายและครุหญิง ที่ต้องการยถะ และ ไมต้องการยถะ

ตาราง ๕๒. เหตุผลที่ครูต้องการย้าย จำแนกตามเพศ เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและเพศ	ต้องการ กลับภูมิลำเนา	ทัศนคติ ไม่ตรงกับ ผู้บริหาร	รู้สึกไม่ ปลอดภัย	งานหนัก	ติดตาม ครอบครัว	ต้องการ โอกาส ศึกษาต่อ	ต้องการ เปลี่ยน สถานที่	
เชียงใหม่ ชาย	๑๒	๔	๔	—	๑	๒	๔	
หญิง	๑๒	๑	๓	๑	๒	๓	๓	
เชียงราย ชาย	๑๘	—	๒	๒	—	๒	๑	
หญิง	๘	—	๖	—	๑	—	๖	
น่าน ชาย	๑๒	—	—	—	—	๔	๒	
หญิง	๘	๑	๓	—	—	—	๒	
แพร่ ชาย	๑๐	๒	๑	๑	๑	๒	๑	
หญิง	๔	๑	๓	๒	๓	๑	๑	
แม่ฮ่องสอน ชาย	๖	—	—	—	—	๑	๒	
หญิง	๔	—	๑	๑	๑	๕	๑	
ลำปาง ชาย	๑๑	๒	๒	๑	—	๔	๔	
หญิง	๑๐	๓	๒	—	๑	๑	๓	
ลำพูน ชาย	๗	๑	—	—	—	๒	—	
หญิง	๕	๑	๑	—	๔	๒	๑	
รวม ชาย จำนวน	๗๖	๔	๔	๔	๒	๑๗	๑๔	๑๓๑
%	๕๘.๐๒	๖.๘๗	๖.๘๗	๓.๐๕	๑.๕๓	๑๒.๔๘	๑๐.๖๔	๑๐๐
หญิง จำนวน	๕๑	๗	๑๔	๔	๑๒	๑๒	๑๗	๑๒๒
%	๔๑.๘๐	๕.๗๔	๑๕.๕๗	๓.๒๘	๙.๘๔	๙.๘๔	๑๓.๙๓	๑๐๐

จากตาราง ๔๑. และ ๔๒. แสดงว่า ครูชายส่วนมาก (๕๖ %) ไม่ต้องการย้าย สำหรับครูชายที่ต้องการย้ายนั้น ต้องการย้ายกลับภูมิลำเนามากที่สุด (๕๔ %) รองลงไป คือ ต้องการโอกาสศึกษาต่อ (๑๓ %) ต้องการเปลี่ยนสถานที่ (๑๑ %) หักคะแนนตรงกับผู้บริหาร (๓ %) รู้สึกไม่ปลอดภัย (๓ %) นอกนั้นเป็นเหตุผลอื่นๆ

ครูหญิงไม่ต้องการโยกย้ายเป็นส่วนมาก (๕๕ %) สำหรับผู้ที่ต้องการจะย้ายนั้น ต้องการกลับภูมิลำเนามากที่สุด (๔๒ %) รองลงไปคือ รู้สึกไม่ปลอดภัย (๑๖ %) ต้องการเปลี่ยนสถานที่ (๑๔ %) ติดตามครอบครัว (๑๐ %) ต้องการโอกาสศึกษาต่อ (๑๐ %) และอื่นๆ

จากข้อมูลนี้ จะเห็นได้ว่า ครูที่ต้องการย้ายนั้นไม่ว่าเพศใด ส่วนมากประสงค์จะกลับภูมิลำเนา และครูชายต้องการจะย้ายจากโรงเรียนที่ทำงานอยู่มากกว่าครูหญิง

ตาราง ๔๓. จำนวนครูที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้าย จำแนกตามวุฒิ เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและวุฒิ		ต้องการย้าย	ไม่ต้องการย้าย
เชียงใหม่	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓๘	๔๕
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๑๔	๑๓
เชียงราย	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓๒	๔๒
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๑๔	๑๑
น่าน	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒๓	๓๓
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๕	๓
แพร่	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒๐	๖๑
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๑๓	๒๓
แม่ฮ่องสอน	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๓	๑๕
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๕	๓
ลำปาง	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓๓	๒๓
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๑๑	๑๓

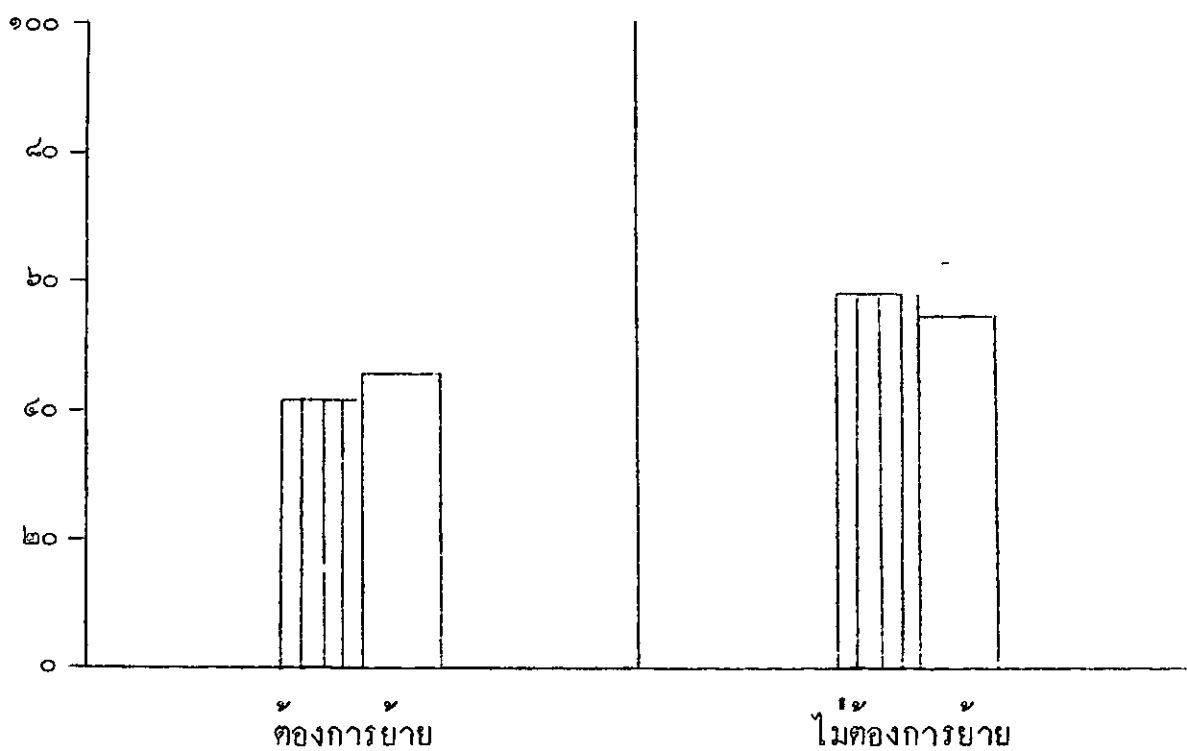
ตาราง ๔๓. (ต่อ)

จังหวัดและวุฒิ			ต้องการย้าย	ไม่ต้องการย้าย	
ลำพูน	ต่ำกว่าปริญญาตรี		๑๗	๓๔	
	ปริญญาตรีขึ้นไป		๗	๗	
รวม	ต่ำกว่าปริญญาตรี	จำนวน	๑๘๐	๒๕๓	๔๓๓
		%	๔๑.๕๗	๕๘.๔๓	๑๐๐
	ปริญญาตรีขึ้นไป	จำนวน	๗๓	๘๔	๑๖๒
		%	๔๕.๐๖	๕๔.๙๔	๑๐๐

จากตาราง ๔๓. แสดงว่า ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ประมาณ ๔๒ % และครูที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ประมาณ ๕๘ % ต้องการจะโยกย้ายจากที่ทำงานของตนในปัจจุบัน

เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นชัดเจน จึงได้เขียนกราฟแท่งเปรียบเทียบจำนวนครูที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้าย แยกตามวุฒิ ดังภาพประกอบ ๑๗.

๑๕
การยอละ



ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี



ครูที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป

ที่มา ตาราง ๔๓.

ภาพประกอบ ๑๓. กราฟแท่งเปรียบเทียบจำนวนครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และครูวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป
ที่ต้องการยบายและไมต้องการยบาย

ตาราง ๔๔. เหตุผลที่ครูต้องการย้าย จำแนกตามวุฒิ เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและวุฒิ	ต้องการ กลับภูมิลำเนา	ที่คณะ ไม่ตรงกับ ผู้บริหาร	รู้สึกไม่ ปลอดภัย	งานหนัก	ติดตาม ครอบครัว	ต้องการ โอกาส ศึกษาต่อ	ต้องการ เปลี่ยน สถานที่	
เชียงใหม่	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒๐	๓	๔	—	๓	๓	๕
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๔	๒	๖	๑	—	๒	๒
เชียงราย	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒๐	—	๕	๒	๑	๒	๒
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๖	—	๓	—	—	—	๕
น่าน	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๖	๑	๒	—	—	๔	—
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๔	—	๑	—	—	—	๔
แพร่	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๕	๑	๓	๑	๔	๑	๑
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๕	๒	๑	๒	—	๒	๑
แม่ฮ่องสอน	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๗	—	—	๑	๑	๖	๒
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๓	—	๑	—	—	—	๑
ลำปาง	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๕	๓	๓	๑	๑	๑	๕
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๒	๒	๑	—	—	๔	๒
ลำพูน	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๕	๒	—	—	๓	๒	๑
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๓	—	๑	—	๑	๒	—
รวม	ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน	๑๐๐	๑๐	๑๗	๕	๑๓	๑๕	๑๖
	%	๕๕.๕๖	๕.๕๖	๙.๔๔	๒.๗๘	๗.๒๒	๑๐.๕๖	๘.๘๘
	ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน	๒๗	๖	๑๑	๓	๑	๑๕	๗๓
	%	๓๖.๔๔	๘.๒๒	๑๕.๐๗	๔.๑๑	๑.๓๓	๑๓.๗๐	๒๐.๕๕

จากตาราง ๕๓. และ ๕๔. แสดงว่า ครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีส่วนมาก (๕๔ %) ไม่ต้องการย้าย สำหรับครูวุฒินี้ที่ต้องการย้ายนั้น ส่วนใหญ่ (๕๖ %) ต้องการกลับภูมิลำเนา รองลงไป คือ ต้องการโอกาสไปศึกษาต่อ (๑๑ %) รู้สึกไม่ปลอดภัย (๔ %) ต้องการเปลี่ยนสถานที่ (๔ %) ติดตามครอบครัว (๓ %) นอกนั้นเป็นเหตุผลอื่นๆ

ครูที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนมาก (๕๕ %) ไม่ประสงค์จะย้าย สำหรับครูวุฒิระดับนี้ที่ต้องการย้ายนั้น เป็นเพราะเหตุผลต่อไปนี้ คือ ต้องการกลับภูมิลำเนา (๓๗ %) ต้องการเปลี่ยนสถานที่ (๒๑ %) รู้สึกไม่ปลอดภัย (๑๕ %) ต้องการเรียนต่อ (๑๔ %) ทักษะไม่ตรงกับผู้บริหาร (๔ %) และเหตุผลอื่นๆ

จากข้อมูลตาราง ๕๓. และ ๕๔. นี้ อาจกล่าวได้ว่า ครูวุฒิปริญญาตรีขึ้นไปและวุฒิต่ำกว่า มากกว่าครึ่ง ไม่ต้องการจะย้าย ในจำนวนนี้มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีมีมากกว่า สำหรับผู้ที่ต้องการจะย้ายนั้น เป็นเพราะต้องการกลับภูมิลำเนาเป็นส่วนใหญ่

ตาราง ๕๕. จำนวนครูที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้าย จำแนกตามอายุ เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและอายุ		ต้องการย้าย	ไม่ต้องการย้าย	
เชียงใหม่	ไม่เกิน ๔๐ ปี	๔๓	๕๐	
	๔๑ ปีขึ้นไป	๔	๑๒	
เชียงราย	ไม่เกิน ๔๐ ปี	๔๔	๔๕	
	๔๑ ปีขึ้นไป	๒	๔	
น่าน	ไม่เกิน ๔๐ ปี	๓๑	๓๓	
	๔๑ ปีขึ้นไป	๑	๓	
แพร่	ไม่เกิน ๔๐ ปี	๓๓	๓๕	
	๔๑ ปีขึ้นไป	-	๑๓	
แม่ฮ่องสอน	ไม่เกิน ๔๐ ปี	๒๑	๑๔	
	๔๑ ปีขึ้นไป	๑	๔	

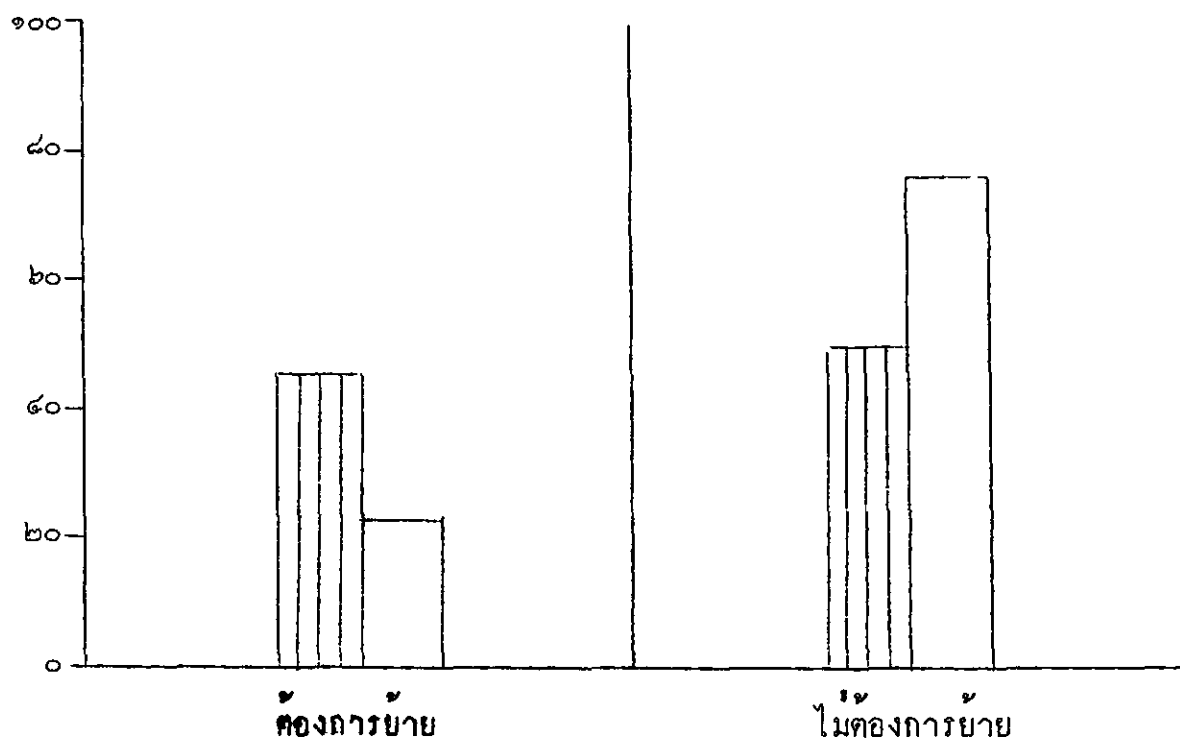
ตาราง ๔๕. (ต่อ)

จังหวัดและอายุ			ต้องการย้าย	ไม่ต้องการย้าย	
ลำปาง	ไม่เกิน ๔๐ ปี		๔๒	๓๕	
	๔๑ ปีขึ้นไป		๒	๕	
ลำพูน	ไม่เกิน ๔๐ ปี		๒๓	๓๒	
	๔๑ ปีขึ้นไป		๑	๕	
รวม	ไม่เกิน ๔๐ ปี	จำนวน	๒๓๗	๒๘๘	๕๒๕
		%	๔๕.๑๔	๕๔.๘๖	๑๐๐
	๔๑ ปีขึ้นไป	จำนวน	๑๖	๕๔	๗๐
		%	๒๒.๘๖	๗๗.๑๔	๑๐๐

จากตาราง ๔๕. แสดงให้เห็นว่า ครูอายุไม่เกิน ๔๐ ปีที่ต้องการย้ายมีประมาณ ๔๕ % ส่วนครูที่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป ต้องการย้ายเพียง ๒๒ % เท่านั้น

เพื่อแสดงให้เห็นชัด จึงได้เขียนกราฟแท่งเปรียบเทียบจำนวนครูที่ต้องการย้าย และไม่ต้องการย้าย จำแนกตามอายุไว้ดังภาพประกอบ ๑๔.

การย่น



 ครูที่มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี

 ครูที่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป

ที่มา ตาราง ๔๕.

ภาพประกอบ ๑๔. กราฟแท่งเปรียบเทียบจำนวนครูที่มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี และครูที่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป ที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้าย

ตาราง ๔๖. เหตุผลที่ครูต้องการย้าย จำแนกตามอายุ เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและอายุ	ต้องการ กลับภูมิลำเนา	ทักษะไม่ ตรงกับ ผู้บริหาร	รู้สึกไม่ ปลอดภัย	งานหนัก	ติดตาม ครอบครัว	ต้องการ โอกาส ศึกษาต่อ	ต้องการ เปลี่ยน สถานที่	
เชียงใหม่ ไม่เกิน ๔๐ ปี	๒๑	๕	๓	๑	๒	๕	๖	
๔๑ ปีขึ้นไป	๓	—	๔	—	๑	—	๑	
เชียงราย ไม่เกิน ๔๐ ปี	๒๕	—	๘	๒	๑	๒	๖	
๔๑ ปีขึ้นไป	๑	—	—	—	—	—	๑	
น่าน ไม่เกิน ๔๐ ปี	๒๐	—	๓	—	—	๔	๔	
๔๑ ปีขึ้นไป	—	๑	—	—	—	—	—	
แพร่ ไม่เกิน ๔๐ ปี	๑๔	๓	๔	๓	๔	๓	๒	
๔๑ ปีขึ้นไป	—	—	—	—	—	—	—	
แม่ฮ่องสอน ไม่เกิน ๔๐ ปี	๑๐	—	๑	—	๑	๖	๓	
๔๑ ปีขึ้นไป	—	—	—	๑	—	—	—	
ลำปาง ไม่เกิน ๔๐ ปี	๒๐	๕	๔	๑	—	๕	๗	
๔๑ ปีขึ้นไป	๑	—	—	—	๑	—	—	
ลำพูน ไม่เกิน ๔๐ ปี	๑๒	๑	๑	—	๔	๔	๑	
๔๑ ปีขึ้นไป	—	๑	—	—	—	—	—	
รวม ไม่เกิน ๔๐ ปี จำนวน	๑๒๒	๑๔	๒๔	๗	๑๒	๒๘	๒๘	๒๓๗
%	๕๑.๔๘	๕.๘๑	๑๐.๑๓	๒.๙๕	๕.๐๖	๑๒.๒๔	๑๒.๒๔	๑๐๐
๔๑ ปีขึ้นไป จำนวน	๕	๒	๔	๑	๒	—	๒	๑๖
%	๓๑.๒๕	๑๒.๕๐	๒๕.๐๐	๖.๒๕	๑๒.๕๐	—	๑๒.๕๐	๑๐๐

จากตาราง ๔๕. และ ๔๖. แสดงว่า ครูที่อายุไม่เกิน ๔๐ ปี ส่วนมาก (๕๕ %) ไม่ต้องการย้ายจากโรงเรียนปัจจุบัน สำหรับครูวันนี้ที่ต้องการย้ายนั้นเป็นด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้ ต้องการกลับภูมิลำเนา (๕๑ %) ต้องการศึกษาต่อ (๑๒ %) ต้องการเปลี่ยนสถานที่ (๑๒ %) รู้สึกไม่ปลอดภัย (๑๐ %) และเหตุผลอื่นๆ

ครูอายุ ๔๑ ปีขึ้นไปไม่ต้องการย้ายเป็นส่วนใหญ่ (๗๗ %) ผู้ที่ต้องการย้ายนั้น ประมาณ ๓๑ % ต้องการกลับภูมิลำเนา ๒๕ % รู้สึกไม่ปลอดภัย นอกนั้นเป็นเหตุผลอื่นๆ เช่น ทัศนคติไม่ตรงกับผู้บริหาร ติดตามครอบครัว ต้องการเปลี่ยนสถานที่ เป็นต้น

ผลจากตาราง ๔๕. และ ๔๖. นี้ อาจสรุปได้ว่า ครูในภาคศึกษานี้ ที่ต้องการจะย้ายนั้น ไม่ว่าวัยใดก็ตามต้องการย้ายกลับภูมิลำเนาเป็นส่วนใหญ่ และเมื่อครูอายุมากขึ้นความประสงค์จะโยกย้ายก็น้อยกว่าครูอายุน้อย

ตาราง ๔๗. จำนวนครูที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้าย จำแนกตามอายุราชการ เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและอายุราชการ		ต้องการย้าย	ไม่ต้องการย้าย
เชียงใหม่	ไม่เกิน ๕ ปี	๒๑	๒๑
	๖ ปีขึ้นไป	๓๑	๔๑
เชียงราย	ไม่เกิน ๕ ปี	๓๐	๓๕
	๖ ปีขึ้นไป	๑๖	๑๔
น่าน	ไม่เกิน ๕ ปี	๒๐	๒๕
	๖ ปีขึ้นไป	๑๒	๑๕
แพร่	ไม่เกิน ๕ ปี	๑๔	๔๔
	๖ ปีขึ้นไป	๑๔	๔๔
แม่ฮ่องสอน	ไม่เกิน ๕ ปี	๑๐	๓
	๖ ปีขึ้นไป	๑๒	๑๕

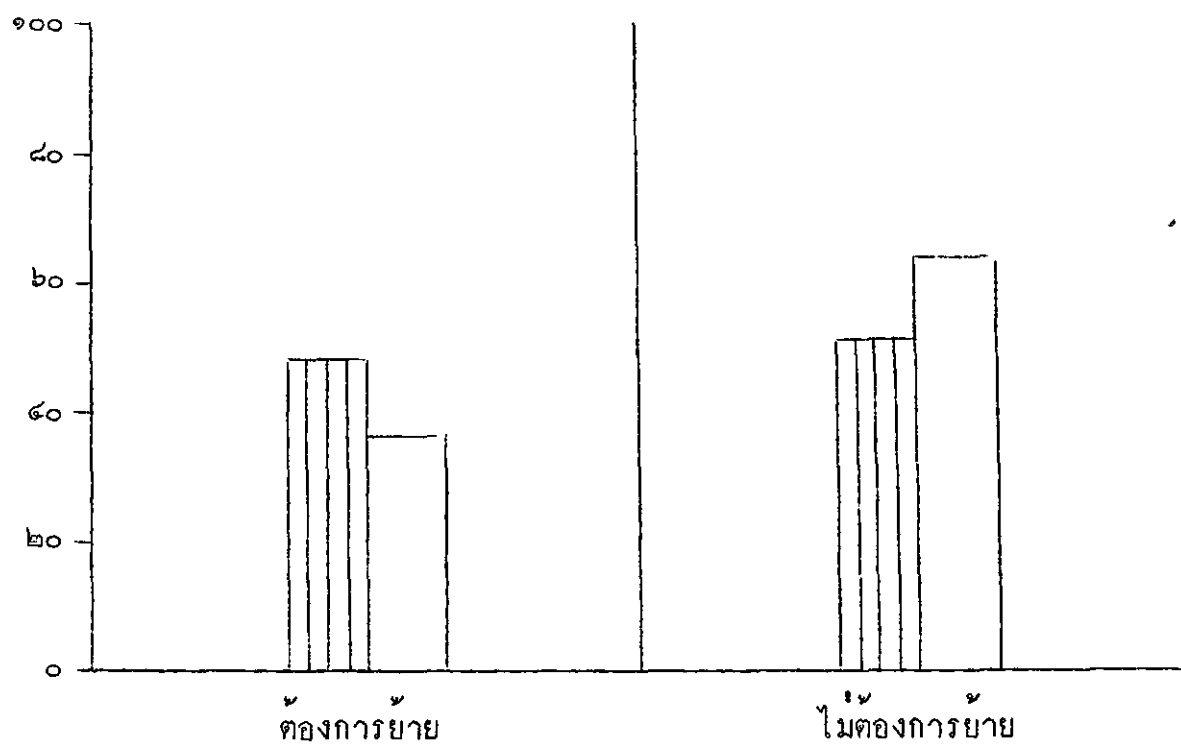
ตาราง ๔๗. (ต่อ)

จังหวัดและอายุราชการ			ต้องการย้าย	ไม่ต้องการย้าย	
ลำปาง	ไม่เกิน ๕ ปี		๓๕	๑๕	
	๖ ปีขึ้นไป		๕	๒๑	
ลำพูน	ไม่เกิน ๕ ปี		๑๔	๘	
	๖ ปีขึ้นไป		๑๐	๓๓	
รวม ไม่เกิน ๕ ปี จำนวน			๑๔๕	๑๕๕	๓๐๘
			%	%	%
			๔๘.๓๘	๕๑.๖๒	๑๐๐
๖ ปีขึ้นไป จำนวน			๑๐๔	๑๘๓	๒๘๗
			%	%	%
			๓๖.๒๔	๖๓.๗๖	๑๐๐

จากตาราง ๔๗. แสดงว่า ครูที่อายุราชการไม่เกิน ๕ ปีหรือครูใหม่นั้น ต้องการจะโยกย้ายจากที่ทำงานปัจจุบันประมาณ ๔๘ % ส่วนครูเก่าอายุราชการตั้งแต่ ๖ ปีขึ้นไป ที่ต้องการย้ายมีประมาณ ๓๖ %

เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น จึงได้แสดงกราฟแท่งเปรียบเทียบจำนวนครูใหม่ และครูเก่าที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้าย ไว้ดังภาพประกอบ ๑๕.

๑๕
การยถะ



 ครูที่มีอายุราชการไม่เกิน ๕ ปี

 ครูที่มีอายุราชการ ๕ ปีขึ้นไป

ที่มา ตาราง ๕๗.

ภาพประกอบ ๑๕. กราฟแท่งเปรียบเทียบจำนวนครูที่มีอายุราชการไม่เกิน ๕ ปี และครูที่มีอายุราชการ ๕ ปีขึ้นไป ที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้าย

ตาราง ๔๔. เหตุผลที่ครูต้องการย้าย จำแนกตามอายุราชการ เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและอายุราชการ	ต้องการ กลับภูมิลำเนา	ทักษะไม่ ตรงกับ ผู้บริหาร	รู้สึกไม่ ปลอดภัย	งานหนัก	ติดตาม ครอบครัว	ต้องการ โอกาส ศึกษาต่อ	ต้องการ เปลี่ยน สถานที่	
เชียงใหม่ ไม่เกิน ๕ ปี	๔	๔	—	๑	๑	๔	๒	
๖ ปีขึ้นไป	๑๕	๑	๗	—	๒	๑	๕	
เชียงราย ไม่เกิน ๕ ปี	๒๐	—	๔	—	—	๑	๕	
๖ ปีขึ้นไป	๖	—	๔	๒	๑	๑	๒	
น่าน ไม่เกิน ๕ ปี	๑๕	—	๑	—	—	๒	๒	
๖ ปีขึ้นไป	๕	๑	๒	—	—	๒	๒	
แพร่ ไม่เกิน ๕ ปี	๑๑	๑	๓	๑	๒	๑	—	
๖ ปีขึ้นไป	๓	๒	๑	๒	๒	๒	๒	
แม่ฮ่องสอน ไม่เกิน ๕ ปี	๓	—	๑	—	—	๒	—	
๖ ปีขึ้นไป	๓	—	—	๑	๑	๔	๓	
ลำปาง ไม่เกิน ๕ ปี	๑๓	๔	๓	—	—	๔	๓	
๖ ปีขึ้นไป	๔	๑	๑	๑	๑	๑	—	
ลำพูน ไม่เกิน ๕ ปี	๘	๑	๑	—	๒	๒	—	
๖ ปีขึ้นไป	๔	๑	—	—	๒	๒	๑	
รวม ไม่เกิน ๕ ปี จำนวน	๘๓	๑๐	๑๓	๒	๕	๑๖	๑๖	๑๔๙
%	๕๘.๓๔	๖.๗๑	๘.๗๒	๑.๓๔	๓.๓๖	๑๐.๗๔	๑๐.๗๔	๑๐๐
๖ ปีขึ้นไป จำนวน	๔๐	๖	๑๕	๖	๔	๑๓	๑๕	๑๐๘
%	๓๘.๔๖	๕.๗๗	๑๔.๘๒	๕.๗๗	๘.๖๕	๑๒.๕๐	๑๔.๘๒	๑๐๐

จากตาราง ๔๗. และ ๔๘. แสดงว่า ครูใหม่อายุราชการไม่เกิน ๕ ปี ส่วนมาก (๕๒ %) ไม่ต้องการย้าย สำหรับเหตุผลของผู้ที่ต้องการย้ายนั้น มีดังนี้ ต้องการย้ายกลับภูมิลำเนา (๕๔ %) ต้องการโอกาสที่จะได้ศึกษาต่อ (๑๑ %) ต้องการเปลี่ยนสถานที่ (๑๑ %) รู้สึกไม่ปลอดภัย (๔ %) และเหตุผลอื่นๆอีก

ครูเก่า ประมาณ ๖๔ % ไม่ต้องการจะย้าย สำหรับผู้ที่ต้องการย้ายนั้น เป็นเพราะต้องการกลับภูมิลำเนา (๓๔ %) รู้สึกไม่ปลอดภัย (๑๔ %) ต้องการเปลี่ยนสถานที่ (๑๔ %) ต้องการศึกษาคอ (๑๓ %) ติดตามครอบครัว (๔ %) นอกนั้นต้องการย้ายเพราะเหตุอื่นๆ

จากข้อมูลเหล่านี้ อาจกล่าวได้ว่า เมื่อครูทำงานไปนานๆปี ความต้องการที่จะย้ายก็มีน้อยลงกว่าครูที่ทำงานใหม่ๆ ครูที่ต้องการย้ายนั้น ส่วนใหญ่ประสงค์จะกลับภูมิลำเนาเดิม

ตาราง ๔๘. จำนวนครูที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้าย จำแนกตามเงินเดือน เป็นรายจังหวัด

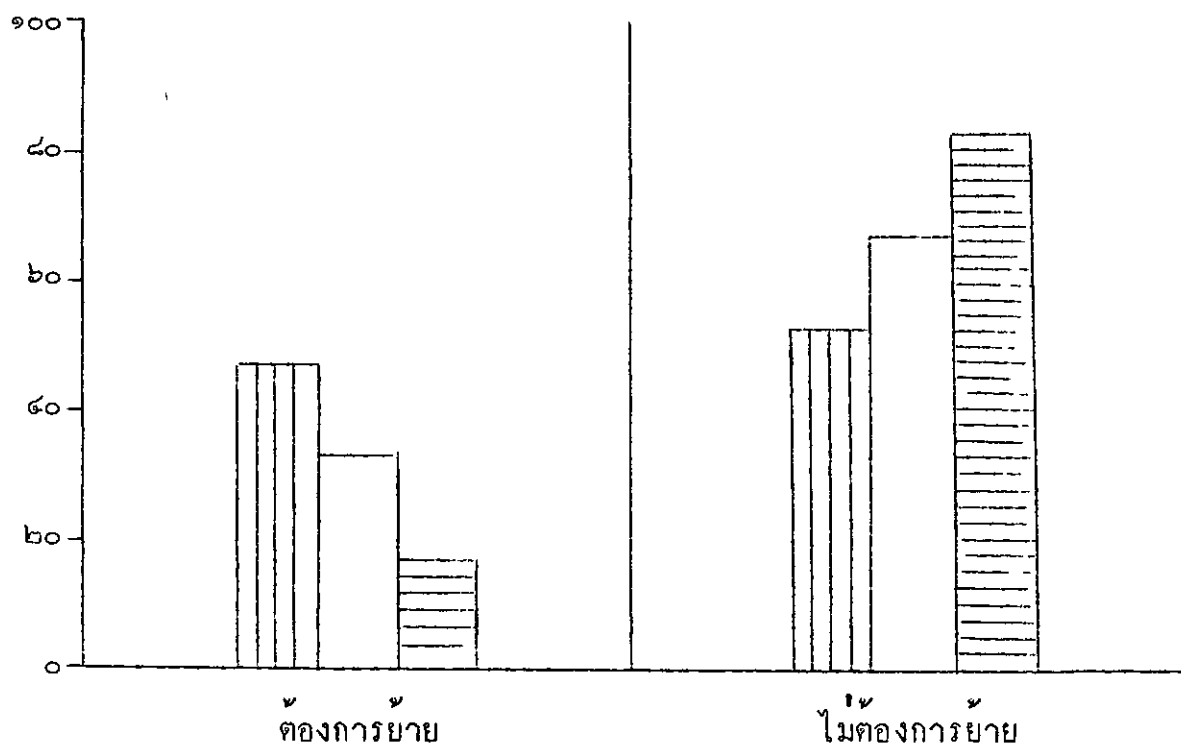
จังหวัดและเงินเดือน		ต้องการย้าย	ไม่ต้องการย้าย
เชียงใหม่	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท	๓๓	๓๑
	๑๔๐๐ - ๒๓๕๐ บาท	๑๘	๓๐
	๒๔๐๐ บาทขึ้นไป	๑	๑
เชียงราย	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท	๓๕	๔๒
	๑๔๐๐ - ๒๓๕๐ บาท	๑๑	๑๑
	๒๔๐๐ บาทขึ้นไป	—	—
น่าน	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท	๒๘	๒๘
	๑๔๐๐ - ๒๓๕๐ บาท	๔	๑๒
	๒๔๐๐ บาทขึ้นไป	—	—
แพร่	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท	๒๒	๕๕
	๑๔๐๐ - ๒๓๕๐ บาท	๑๑	๓๑
	๒๔๐๐ บาทขึ้นไป	—	๒

ตาราง ๕๕. (ต่อ)

จังหวัดและเงินเดือน				ต้องการย้าย	ไม่ต้องการย้าย	
แม่อองสอน	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท			๑๕	๑๐	
	๑๔๐๐ - ๒๓๕๐ บาท			๓	๘	
	๒๔๐๐ บาทขึ้นไป			-	-	
ลำปาง	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท			๓๘	๒๔	
	๑๔๐๐ - ๒๓๕๐ บาท			๖	๑๔	
	๒๔๐๐ บาทขึ้นไป			-	๒	
ลำพูน	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท			๑๘	๒๑	
	๑๔๐๐ - ๒๓๕๐ บาท			๖	๒๐	
	๒๔๐๐ บาทขึ้นไป			-	-	
รวม	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท	จำนวน		๑๘๕	๒๑๑	๔๐๐
		%		๔๓.๒๕	๕๒.๗๕	๑๐๐
	๑๔๐๐ - ๒๓๕๐ บาท	จำนวน		๖๓	๑๒๖	๑๘๙
		%		๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	๑๐๐
	๒๔๐๐ บาทขึ้นไป	จำนวน		๑	๕	๖
		%		๑๖.๖๗	๘๓.๓๓	๑๐๐

จากตาราง ๕๕. แสดงว่า ครูเงินเดือนน้อยที่ต้องการย้ายมีประมาณ ๔๓ %
 ครูเงินเดือนปานกลางต้องการย้าย ประมาณ ๓๓ % ครูเงินเดือนสูงต้องการย้ายเพียงคนเดียว
 เพื่อให้เห็นเด่นชัด จึงได้แสดงกราฟแท่งเปรียบเทียบจำนวนครูที่ต้องการย้ายและ
 ไม่ต้องการย้าย จำแนกตามเงินเดือน ไว้ดังภาพประกอบ ๒๐.

๑.๖
การยดละ



ครูเงินเคื่อนไม่เก็น ๑๓๐๐ บาท



ครูเงินเคื่อน ๑๔๐๐ - ๒๗๕๐ บาท



ครูเงินเคื่อน ๒๘๐๐ บาทขึ้นไป

ที่มา ตาราง ๔๔.

ภาพประกอบ ๒๐. กราฟแท่งเปรียบเทียบจำนวนครูที่ได้รับเงินเคื่อนน้อย, เงินเคื่อนปานกลาง และเงินเคื่อนสูง ที่ต้องการยายและไม่ต้องการยาย

ตาราง ๑๐๐. เหตุผลที่ครูต้องการย้าย จำแนกตามเงินเดือน เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและเงินเดือน		ต้องการ กลับภูมิลำเนา	ทักษะไม่ ตรงกับ ผู้บริหาร	รู้สึกไม่ ปลอดภัย	งานหนัก	ติดตาม ครอบครัว	ต้องการ โอกาส ศึกษาต่อ	ต้องการ เปลี่ยน สถานที่
เชียงใหม่	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท	๑๘	๓	๑	๑	๒	๔	๔
	๑๔๐๐-๒๓๕๐ บาท	๖	๒	๕	-	๑	๑	๓
	๒๔๐๐ บาทขึ้นไป	-	-	๑	-	-	-	-
เชียงราย	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท	๒๑	-	๕	๒	๑	๑	๕
	๑๔๐๐-๒๓๕๐ บาท	๕	-	๓	-	-	๑	๒
	๒๔๐๐ บาทขึ้นไป	-	-	-	-	-	-	-
น่าน	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท	๑๘	-	๒	-	-	๔	๓
	๑๔๐๐-๒๓๕๐ บาท	๑	๑	๑	-	-	-	๑
	๒๔๐๐ บาทขึ้นไป	-	-	-	-	-	-	-
แพร่	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท	๑๐	๑	๔	๑	๓	๒	๑
	๑๔๐๐-๒๓๕๐ บาท	๔	๒	-	๒	๑	๑	๑
	๒๔๐๐ บาทขึ้นไป	-	-	-	-	-	-	-
แม่ฮ่องสอน	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท	๘	-	-	-	๑	๔	๑
	๑๔๐๐-๒๓๕๐ บาท	๑	-	๑	๑	-	๒	๒
	๒๔๐๐ บาทขึ้นไป	-	-	-	-	-	-	-
ลำปาง	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท	๑๘	๔	๔	-	-	๔	๓
	๑๔๐๐-๒๓๕๐ บาท	๒	๑	-	๑	๑	๑	-
	๒๔๐๐ บาทขึ้นไป	-	-	-	-	-	-	-

ตาราง ๑๐๐. (ต่อ)

จังหวัดและเงินเดือน	ต้องการ กลับภูมิลำเนา	ทักษะไม่ ตรงกับ ผู้บริหาร	รู้สึกไม่ ปลอดภัย	งานหนัก	ติดตาม ครอบครัว	ต้องการ โอกาส ศึกษาต่อ	ต้องการ เปลี่ยน สถานที่	
ลำพูน								
ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท	๑๑	๑	๑	—	๓	๒	—	
๑๔๐๐-๒๓๕๐ บาท	๑	๑	—	—	๑	๒	๑	
๒๔๐๐ บาทขึ้นไป	—	—	—	—	—	—	—	
รวม ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท จำนวน	๑๐๗	๔	๑๗	๔	๑๐	๒๑	๒๑	๑๘๔
%	๕๖.๖๑	๔.๗๖	๘.๘๘	๒.๑๒	๕.๒๔	๑๑.๑๑	๑๑.๑๑	๑๐๐
๑๔๐๐-๒๓๕๐ บาท จำนวน	๒๐	๗	๑๐	๔	๔	๘	๑๐	๖๓
%	๓๑.๗๕	๑๑.๑๑	๑๕.๘๗	๖.๓๕	๖.๓๕	๑๒.๗๐	๑๕.๘๗	๑๐๐
๒๔๐๐ บาทขึ้นไป จำนวน	—	—	๑	—	—	—	—	๑
%	—	—	๑๐๐.๐๐	—	—	—	—	๑๐๐

จากตาราง ๙๙. และ ๑๐๐. แสดงว่า ครูเงินเดือนน้อย ส่วนมาก (๕๓ %) ไม่ต้องการย้าย สำหรับผู้ที่ต้องการย้ายนั้น ส่วนใหญ่ (๕๗ %) ต้องการกลับภูมิลำเนา รองลงไป คือ ต้องการศึกษาต่อ (๑๑ %) ต้องการเปลี่ยนสถานที่ (๑๑ %) รู้สึกไม่ปลอดภัย (๔ %) และอื่นๆ

ครูที่มีเงินเดือนปานกลางนั้นไม่ต้องการย้ายถึง ๖๗ % ส่วนผู้ที่ประสงค์จะย้ายนั้น ต้องการกลับภูมิลำเนา มากที่สุด (๓๒ %) รองลงไปคือ รู้สึกไม่ปลอดภัย (๑๖ %) ต้องการเปลี่ยนสถานที่ (๑๖ %) ต้องการการศึกษาต่อ (๑๓ %) ทักษะไม่ตรงกับผู้บริหาร (๑๑ %) และเหตุผลอื่นๆ

ครูเงินเดือนสูงนั้น ต้องการย้ายเพียงคนเดียว ทั้งนี้ต้องการย้ายเพราะรู้สึกไม่ปลอดภัย

จากข้อมูลตาราง ๘๘.-๑๐๐. นี้ พอจะสรุปได้ว่า ครูต้องการย้ายเพราะจะกลับภูมิลำเนาเป็นส่วนใหญ่ และถ้าครูเงินเดือนมากขึ้น ความต้องการโยกย้ายก็น้อยลงกว่าครูที่มีเงินเดือนน้อยๆ

ตาราง ๑๐๑. จำนวนครูใหญ่ที่ต้องการย้าย, ไม่ต้องการย้าย และต้องการเป็นครูน้อย
จำแนกตามเพศ, วุฒิ, อายุ, จำนวนปีที่เป็นครูใหญ่ และเงินเดือน

ตัวแปร			ต้องการ ย้าย	ไม่ต้องการ ย้าย	เฉยๆ	ต้องการ เป็นครูน้อย	รวม
เพศ	ชาย	จำนวน	๗	๑๐	๑๓	๒	๓๒
		%	๒๑.๘๘	๓๑.๒๕	๔๐.๖๓	๖.๒๕	๑๐๐
	หญิง	จำนวน	๒	๖	๑	—	๙
		%	๒๒.๒๒	๖๖.๖๗	๑๑.๑๑	—	๑๐๐
วุฒิ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	จำนวน	๒	๘	๕	—	๒๓
		%	๒๖.๐๔	๓๔.๓๘	๓๔.๑๓	—	๑๐๐
	ปริญญาตรีขึ้นไป	จำนวน	๓	๘	๕	๒	๑๘
		%	๑๖.๖๗	๔๔.๔๔	๒๗.๗๘	๑๑.๑๑	๑๐๐
อายุ	ไม่เกิน ๔๐ ปี	จำนวน	๘	๘	๑๐	๒	๒๘
		%	๒๘.๕๗	๒๘.๕๗	๓๕.๗๑	๗.๑๔	๑๐๐
	๔๑ ปีขึ้นไป	จำนวน	๑	๘	๔	—	๑๓
		%	๗.๖๙	๖๑.๕๔	๓๐.๗๗	—	๑๐๐
จำนวนปีที่—ไม่เกิน ๕ ปี เป็นครูใหญ่		จำนวน	๗	๗	๑๐	๒	๒๖
		%	๒๖.๙๒	๒๖.๙๒	๓๘.๔๖	๗.๖๙	๑๐๐
	๖ ปีขึ้นไป	จำนวน	๒	๙	๔	—	๑๕
		%	๑๓.๓๓	๖๐.๐๐	๒๖.๖๗	—	๑๐๐

ตาราง ๑๐๑. (ต่อ)

ตัวแปร	ต้องการ ยาย	ไม่ต้องการ ยาย	เฉยๆ	ต้องการ เป็นครุฑน้อย	รวม
เงินเคียน ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท จำนวน	๒	๒	๓	—	๗
%	๒๘.๕๗	๒๘.๕๗	๔๒.๘๖	—	๑๐๐
๑๔๐๐-๒๗๕๐ บาท จำนวน	๗	๘	๘	๒	๒๕
%	๒๘.๐๐	๓๒.๐๐	๓๒.๐๐	๘.๐๐	๑๐๐
๒๘๐๐ บาทขึ้นไป จำนวน	—	๖	๓	—	๙
%	—	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	—	๑๐๐

จากตาราง ๑๐๑. แสดงว่า ครุฑใหญ่ชายที่ต้องการยายมีเพียง ๒๒ % ใกล้เคียงกับครุฑใหญ่หญิง แต่มีครุฑใหญ่ชายเท่านั้นที่ประสงค์จะเป็นครุฑน้อย ประมาณ ๖ %

ครุฑใหญ่ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีต้องการยายประมาณ ๒๖ % ส่วนที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไปมีเพียง ๑๗ % เท่านั้นที่ประสงค์จะยาย แต่ครุฑใหญ่วุฒิปริญญาตรีขึ้นไปต้องการเป็นครุฑน้อยด้วย

ครุฑใหญ่ที่อายุไม่เกิน ๔๐ ปี ที่ต้องการยายมี ๒๘ % ต้องการเป็นครุฑน้อย ๗ % ที่อายุ ๔๐ ปีขึ้นไปต้องการยายเพียงคนเดียว

ครุฑใหญ่ที่รับหน้าที่ครุฑมาไม่เกิน ๕ ปีต้องการยาย ประมาณ ๒๖ % ต้องการเป็นครุฑน้อย ๘ % ส่วนครุฑใหญ่ที่เป็นครุฑใหญ่มานาน ต้องการยายเพียง ๑๓ % เท่านั้น

ครุฑใหญ่เงินเดือนน้อยไม่เกิน ๑๓๐๐ บาทต้องการยายประมาณ ๒๘ % ที่มีเงินเดือนปานกลาง ต้องการยาย ๒๘ % และอยากเป็นครุฑน้อย ๘ % ส่วนครุฑใหญ่ที่ได้รับเงินเดือนสูงตั้งแต่ ๒๘๐๐ บาทขึ้นไป ที่ต้องการจะโยกย้ายนั้นไม่มีเลย

ตาราง ๑๐๒: เหตุผลที่ครูใหญ่ต้องการย้าย จำแนกตามเพศ, วุฒิ, อายุ, จำนวนปีที่เป็น-
ครูใหญ่ และเงินเดือน

ตัวแปร			ต้องการ กลับภูมิ สำเนา	ทักษะไม่ ตรงกับ ผู้บริหาร	สวัสดิการ ไม่ ดี	รู้สึกไม่ ปลอดภัย	งานหนัก	คิดตาม ครอบครัว	ต้องการ เปลี่ยน สถานที่	รวม
เพศ ชาย	จำนวน	๓	—	๑	๑	—	๑	๑	๑	๗
	%	๔๒.๘๖	—	๑๔.๒๘	๑๔.๒๘	—	๑๔.๒๘	๑๔.๒๘	๑๔.๒๘	๑๐๐
หญิง	จำนวน	๑	—	—	—	—	๑	—	—	๒
	%	๕๐.๐๐	—	—	—	—	๕๐.๐๐	—	—	๑๐๐
วุฒิ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	จำนวน	๓	—	๑	๑	—	—	๑	๖
	%	๕๐.๐๐	—	๑๖.๖๗	๑๖.๖๗	—	—	๑๖.๖๗	—	๑๐๐
	ปริญญาตรีขึ้นไป	จำนวน	๑	—	—	—	๒	—	—	๓
	%	๓๓.๓๓	—	—	—	—	๖๖.๖๗	—	—	๑๐๐
อายุ	ไม่เกิน ๔๐ ปี	จำนวน	๓	—	๑	๑	—	๒	๑	๘
	%	๓๗.๕๐	—	๑๒.๕๐	๑๒.๕๐	—	๒๕.๐๐	๑๒.๕๐	—	๑๐๐
	๔๑ ปีขึ้นไป	จำนวน	๑	—	—	—	—	—	—	๑
	%	๑๐๐.๐๐	—	—	—	—	—	—	—	๑๐๐
จำนวน-ไม่เกิน ๕ ปี	จำนวน	๓	—	๑	๑	—	๑	๑	๑	๗
	%	๔๒.๘๖	—	๑๔.๒๘	๑๔.๒๘	—	๑๔.๒๘	๑๔.๒๘	๑๔.๒๘	๑๐๐
ปีที่เป็น- ครูใหญ่ ๖ ปีขึ้นไป	จำนวน	๑	—	—	—	—	๑	—	—	๒
	%	๕๐.๐๐	—	—	—	—	๕๐.๐๐	—	—	๑๐๐

ตาราง ๑๐๒. (ต่อ)

ตัวแปร	ต้องการ กลับภูมิ สำเนา	ทักษะไม่ ตรงกับ ผู้บริหาร	สวัสดิการ ไม่ดี	รู้สึกไม่ ปลอดภัย	งานหนัก	ติดตาม ครอบครัว	ต้องการ เปลี่ยน สถานที่	รวม
เงิน ไม่เกิน ๑๐๐๐ บาท จำนวน	๑	—	๑	—	—	—	—	๒
เกิน %	๕๐.๐๐	—	๕๐.๐๐	—	—	—	—	๑๐๐
๑๔๐๐-๒๗๕๐ บาท จำนวน	๓	—	—	๑	—	๒	๑	๗
%	๔๒.๘๖	—	—	๑๔.๒๘	—	๒๘.๕๗	๑๔.๒๘	๑๐๐
๒๘๐๐ บาทขึ้นไป จำนวน	—	—	—	—	—	—	—	—
%	—	—	—	—	—	—	—	—

จากตาราง ๑๐๑. และ ๑๐๒. แสดงว่า ครูใหญ่ชายเป็นส่วนมาก (๔๑ %) รู้สึกเฉยๆ ต่อการย้าย ที่ไม่ต้องการย้าย ๓๑ % ผู้ที่ต้องการย้ายนั้น ต้องการกลับภูมิลำเนามากที่สุด (๔๓ %) นอกนั้นเป็นเหตุผลอื่นๆ คือ สวัสดิการไม่ดี รู้สึกไม่ปลอดภัย ติดตามครอบครัว และต้องการเปลี่ยนสถานที่ ส่วนครูใหญ่หญิงนั้นไม่ต้องการย้ายเป็นส่วนมาก (๖๗ %) ผู้ที่ต้องการย้ายนั้นต้องการย้ายกลับภูมิลำเนา และติดตามครอบครัว มีจำนวนเท่ากัน

ครูใหญ่ที่วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ประมาณ ๓๘ % รู้สึกเฉยๆต่อการที่จะย้าย และไม่ต้องการย้ายประมาณ ๓๕ % สำหรับผู้ที่ต้องการย้ายนั้น ประมาณครึ่งหนึ่ง ต้องการกลับภูมิลำเนา นอกนั้นเป็นเพราะสวัสดิการไม่ดี รู้สึกไม่ปลอดภัย และต้องการเปลี่ยนสถานที่ ครูใหญ่ที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนมาก (๔๔ %) ไม่ต้องการย้าย รู้สึกเฉยๆ ประมาณ ๒๔ % ผู้ที่ต้องการย้ายนั้นส่วนมากต้องการย้ายติดตามครอบครัว รองลงไปที่ต้องการกลับภูมิลำเนา

ครูใหญ่ที่อายุไม่เกิน ๔๐ ปี รู้สึกเฉยๆต่อการที่จะย้าย เป็นส่วนมาก (๓๖ %) ที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้ายนั้นมีจำนวนเท่ากัน คือประมาณ ๒๘ % ผู้ที่ต้องการย้ายส่วนมากต้องการกลับภูมิลำเนา รองลงไปที่ ต้องการติดตามครอบครัว นอกนั้นเป็นเพราะสวัสดิการไม่ดี รู้สึก

ไม่ปลอดภัย และต้องการเปลี่ยนสถานที่ ครูใหญ่ที่อายุ ๔๑ ปีขึ้นไปส่วนมาก (๖๒ %) ไม่ต้องการย้าย และ ๓๑ % รู้สึกเฉยๆจะย้ายหรือไม่ก็ได้ ที่ต้องการย้ายนั้นมีคนเดียว ซึ่งต้องการกลับภูมิลำเนา

ครูใหญ่ที่รับหน้าที่ครูใหญ่มาไม่เกิน ๕ ปี ประมาณ ๓๔ % รู้สึกเฉยๆต่อการย้าย ที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้ายนั้นมีเท่ากันคือประมาณ ๒๗ % ผู้ที่ต้องการย้ายนั้น ประมาณ ๔๓ % ประสงค์จะกลับภูมิลำเนา นอกนั้นต้องการย้ายเพราะ สวัสดิการไม่ดี รู้สึกไม่ปลอดภัย ติดตามครอบครัว และต้องการเปลี่ยนสถานที่ ส่วนครูใหญ่ที่เป็นครูใหญ่มาตั้งแต่ ๖ ปีขึ้นไป ประมาณ ๓ ใน ๕ ไม่ต้องการย้าย และรู้สึกเฉยๆประมาณ ๒๗ % นอกนั้นต้องการย้าย ซึ่งต้องการกลับภูมิลำเนา และติดตามครอบครัว เป็นจำนวนเท่ากัน

ครูใหญ่ที่ได้รับเงินเดือนไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท รู้สึกเฉยๆจะย้ายหรือไม่ก็ได้มีประมาณ ๔๓ % นอกนั้นต้องการย้ายและไม่ต้องการย้ายเป็นจำนวนเท่ากัน ผู้ที่ต้องการย้ายนั้นต้องการกลับภูมิลำเนา และเห็นเพราะสวัสดิการไม่ดีจำนวนเท่ากัน ครูใหญ่ที่เงินเดือนปานกลาง ไม่ต้องการย้าย และรู้สึกเฉยๆ จำนวนเท่ากัน (๓๒ %) ต้องการย้าย ๒๔ % ในจำนวนนี้ ต้องการย้ายกลับภูมิลำเนามากที่สุด (๔๓ %) รองลงไป (๒๕ %) ต้องการติดตามครอบครัว นอกนั้นเป็นเพราะรู้สึกไม่ปลอดภัย และต้องการเปลี่ยนสถานที่ ครูใหญ่ที่เงินเดือนสูงตั้งแต่ ๒๕๐๐ บาทขึ้นไป ที่ประสงค์จะย้ายไม่มีเลย ไม่ต้องการย้ายประมาณ ๖๗ % และรู้สึกเฉยๆจะย้ายหรือไม่ก็ได้ อีกประมาณ ๓๓ %

จากข้อมูลในตาราง ๑๐๑. และ ๑๐๒. นี้ พอจะกล่าวโดยสรุปได้ว่า ครูใหญ่ส่วนมากไม่ประสงค์จะย้าย หรือรู้สึกเฉยๆจะย้ายหรือไม่ย้ายก็ได้ ผู้ที่ต้องการย้ายนั้น เมื่อแยกตามตัวแปรแล้วจะเห็นได้ว่า ครูใหญ่ชายและครูใหญ่หญิงมีเปอร์เซ็นต์ใกล้เคียงกัน ครูใหญ่ผู้พิทักษ์ว่าปริญญาตรีต้องการย้ายมากกว่าครูใหญ่ที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ครูใหญ่ที่อายุไม่เกิน ๔๐ ปีต้องการย้ายมากกว่า ครูใหญ่ที่อายุ ๔๑ ปีขึ้นไป ครูใหญ่ที่เป็นครูใหญ่มาไม่เกิน ๕ ปีต้องการย้ายมากกว่า ครูใหญ่ที่เป็นครูใหญ่มานานกว่า ครูใหญ่เงินเดือนน้อยต้องการย้ายมากกว่าครูใหญ่ที่เงินเดือนสูงกว่า สำหรับครูใหญ่ที่ประสงค์จะย้ายนี้ เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว ส่วนมากต้องการกลับภูมิลำเนาเดิม

อนึ่ง ยังมีครูใหญ่บางคนต้องการเป็นครูน้อยด้วย

บทที่ ๔

สรุปผลการศึกษาคนคว่ำ และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาคนคว่ำ

การศึกษาคนคว่ำครั้งนี้เพื่อทราบสถานภาพอาคารสถานที่และกำลังครู ในด้านการใช้ตามหัวข้อต่อไปนี้

อาคารสถานที่

๑. ที่ตั้งของโรงเรียน
๒. จำนวน, ลักษณะ, สภาพ และสุขลักษณะของอาคารและห้องต่างๆ
๓. การใช้ประโยชน์และการสูญเสียเกี่ยวกับการใช้อาคาร
๔. ปัญหาการดูแลรักษาอาคารสถานที่และความต้องการอาคารเพิ่ม

กำลังครู

๑. จำนวน, วุฒิ และประสบการณ์ของครู
๒. การใช้และปัญหาการใช้กำลังครู
๓. สวัสดิการและขวัญของครู

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคนคว่ำ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคนคว่ำคือ ครูใหญ่ ๔๑ คน และครู ๕๕๕ คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมวิสามัญศึกษา ภาคศึกษา ๔ คือในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย น่าน แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง และลำพูน

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

ใช้แบบสอบถามสำหรับครูใหญ่ ๕๐ ข้อ และแบบสอบถามสำหรับครู ๔๖ ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้สถิติ ดังนี้

๑. ค่าเฉลี่ย
๒. ค่าความแปรปรวน
๓. ค่าร้อยละ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. สถานที่ตั้งโรงเรียนและสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้งของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคศึกษา ๔ ส่วนมากตั้งอยู่ใกล้แหล่งชุมชน การคมนาคมถึงโรงเรียนสะดวก และส่วนมากตั้งอยู่ไกลจากแหล่งเสื่อมโทรมทางศีลธรรม เช่น บ่อนการพนัน สถานบริการที่ไม่สมควรสำหรับนักเรียน เป็นต้น

๑.๒ โรงเรียนในภาคศึกษานี้ มากกว่าครึ่ง มีขนาดเนื้อที่ดินคับแคบ คือมีเนื้อที่ดินไม่เกิน ๓๕ ไร่

๑.๓ สภาพที่ดินที่โรงเรียนตั้งอยู่มีทั้งที่ดอนและที่ลุ่มน้ำท่วม ประมาณครึ่งต่อครึ่ง

๑.๔ โรงเรียนประมาณ ๓ ใน ๕ ของโรงเรียนทั้งหมด มีสนามกีฬาที่ใช้ได้ตลอดปี นอกนั้นยังต้องการการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น และจัดให้มีขึ้น

๑.๕ โรงเรียนประมาณเกือบครึ่งของทั้งหมดมีรั้วไม้และที่พักผ่อนสำหรับนักเรียนพอเพียง

๑.๖ แหล่งน้ำดื่มและน้ำใช้ของโรงเรียนได้จากบ่อน้ำบาดาลมากที่สุด รองลงไปได้จากน้ำประปา

๒. อาคาร

๒.๑ อาคารเรียน ส่วนมากเป็นอาคารไม้ อายุไม่เกิน ๑๐ ปี อยู่ในสภาพดี มีประมาณ ๑ ใน ๔ ที่น่าจะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข

๒.๒ อาคารอุตสาหกรรมศิลป์และคหกรรมศิลป์ ส่วนมากเป็นอาคารไม้ อายุไม่เกิน ๕ ปี อยู่ในสภาพดี ที่เป็นอาคารชั่วคราวมีประมาณ ๒ - ๑๑ %

๒.๓ โรงอาหารส่วนมากอายุไม่เกิน ๑๐ ปี แต่เป็นอาคารชั่วคราวประมาณครึ่งหนึ่ง อยู่ในสภาพที่ควรซ่อมแซมหรือรื้อสร้างใหม่ หอประชุมประมาณครึ่งหนึ่งของทั้งหมดเป็นอาคารไม้ ที่เหลือเป็นศาลาพักและตึกครึ่งไม้ อายุมากกว่า ๑๐ ปี ส่วนมากอยู่ในสภาพที่ควรซ่อมแซมหรือรื้อปลูกใหม่ โรงอาหารที่รวมกับหอประชุมในอาคารเดียวเกือบทั้งหมด อายุไม่เกิน ๑๐ ปี อยู่ในสภาพดี เพราะส่วนใหญ่เป็นอาคารไม้, ตึกครึ่งไม้ และตึก มีเพียงส่วนน้อยที่อายุ ๑๖ ปีขึ้นไป ซึ่งอาจจะต้องซ่อมแซมหรือปลูกสร้างใหม่

๒.๔ สุขลักษณะโดยทั่วไปของอาคารเรียนและอาคารประกอบ อยู่ในเกณฑ์ที่เป็นที่น่าพอใจ

๒.๕ ส่วนนักเรียนส่วนมากเป็นส่วนซึม ทั้งส่วนและที่ปัสสาวะ ส่วนมากอยู่นอกอาคาร มีสุขลักษณะพอใช้ได้ ส่วนและที่ปัสสาวะประมาณ ๔๑ - ๕๔ % ควรได้รับการปรับปรุงซ่อมแซมหรือทำใหม่ นอกนั้นมีสภาพน่าพอใจ อัตราเฉลี่ยนักเรียนหญิง ๒๐ คนต่อส่วน ๑ ที่ นักเรียนชาย ๓๕ คนต่อส่วน ๑ ที่ และนักเรียนชาย ๑๑๔ คนต่อที่ปัสสาวะ ๑ ที่ แสดงว่าส่วนและที่ปัสสาวะยังไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

๓. การใช้ประโยชน์และการสูญเสียเกี่ยวกับการใช้อาคาร

๓.๑ การใช้ที่เรียนในภาคศึกษา ๔ ใช้โดยล้นเกิน คือใช้ได้ถึง ๑๔๔ % หมายความว่า โรงเรียนพยายามใช้ที่เรียนที่มีอยู่อย่างเต็มที่ โดยรับนักเรียนมากกว่าห้องละ ๓๕ คน หรืออาจเป็นเพราะห้องเรียนมีไม่เพียงพอ นักเรียนบางห้องต้องไปเรียนที่อื่น เช่น โรงอาหาร หอประชุม โรงฝึกงาน เป็นต้น

๓.๒ ห้องเรียนประมาณ ๔ ใน ๕ สามารถดัดแปลงใช้ทำประโยชน์อื่นได้

๓.๓ ห้องเรียนใช้วันละ ๕ ชั่วโมงขึ้นไป ส่วนห้องเฉพาะวิชาใช้วันละ ๓ ชั่วโมงขึ้นไป

๓.๔ อาคารอุตสาหกรรมศิลป์และคหกรรมศิลป์ ใช้วันละ ๓ ชั่วโมงขึ้นไป

๓.๕ โรงอาหารและหอประชุมที่แยกกัน ใช้วันละ ๓ ชั่วโมงขึ้นไป มีอัตราการใช้

มากกว่าอาคารแบบรวม ซึ่ง ๓๓ % ใช้เพียงวันละ ๑ - ๒ ชั่วโมง และ ๑ ใน ๔ ไม่ได้ใช้เลย

๓.๖ ห้องสมุดของโรงเรียนส่วนมากตั้งอยู่ในที่ที่สะดวกแก่ครูและนักเรียนจะเข้ามาใช้ มีขนาดเท่ากับห้องเรียนขนาดใหญ่ จุ้นักเรียนไม่เกิน ๕๐ คน และมีนักเรียนเข้าใช้ ๑ - ๔ ชั่วโมงต่อวัน

๔. ปัญหาในการดูแลรักษาอาคารสถานที่และความต้องการอาคารเพิ่ม

๔.๑ ปัญหาสำคัญในการดูแลรักษาอาคารสถานที่ คือ ขาดรั้วรอบบริเวณโรงเรียน และมีการโรงไม้พอ

๔.๒ อาคารที่โรงเรียนต้องการเพิ่มมากที่สุดคือ อาคารเรียน โรงอาหารและหอประชุม รองลงมาคือ โรงฝึกงาน

๕. กำลังครู

๕.๑ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคศึกษา ๔ มีครูชายหญิงจำนวนใกล้เคียงกัน ครู ประมาณ ๓ ใน ๔ ของทั้งหมดยังไม่ได้ปริญญาตรี เป็นครูใหม่มากกว่าครึ่ง และ ๔๔ % มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี ๕๕ % มีเงินเดือนไม่เกิน ๒๗๕๐ บาท

๕.๒ ครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคศึกษานี้ เป็นชายมากกว่าหญิง ถึง ๔ ต่อ ๑ ครูใหญ่มากกว่าครึ่งยังไม่ได้ปริญญาตรี และประมาณ ๖๔ % มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี ๖๓ % มีประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่มาไม่เกิน ๕ ปี สำหรับอัตราเงินเดือนนั้น ประมาณ ๔ ใน ๕ ของครูใหญ่ทั้งหมด ได้รับเงินเดือนไม่เกิน ๒๗๕๐ บาท

๕.๓ ครูในภาคศึกษานี้ สนใจแสวงหาความรู้อยู่เสมอ และเคยได้รับการอบรมมาเป็นส่วนมาก ในเรื่องการเข้ารับการอบรมนี้ ครูใหญ่มากกว่าครึ่งยังไม่ได้เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับงานในหน้าที่ครูใหญ่

๖. การใช้และปัญหาการใช้กำลังครู

๖.๑ อัตราเฉลี่ยนักเรียนต่อครู ในภาคศึกษานี้ ๒๔ ต่อ ๑

๖.๒ ครูส่วนใหญ่สอนสัปดาห์ละ ๑๖ ชั่วโมงขึ้นไป ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรแล้ว ครูหญิงสอนมากกว่าครูชาย ครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีสอนมากกว่าครูวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ครูอายุน้อยสอนมากกว่าครูที่อายุมาก ครูใหม่มีจำนวนชั่วโมงสอนมากกว่าครูเก่า

และครูที่มีเงินเดือนน้อยจะมีชั่วโมงสอนมากกว่าครูที่มีเงินเดือนมาก

๖.๓ ครูใหญ่ ประมาณ ๓ ใน ๔ ของทั้งหมดต้องสอนด้วย และมีมากกว่าครึ่งที่ต้องสอนสัปดาห์ละมากกว่า ๑๐ ชั่วโมง

๖.๔ ครูในภาคศึกษานี้ จำนวนมากกว่าครึ่ง ไม่ได้สอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้าหรือมีปัญหาเลย ที่สอนซ่อมเสริมสัปดาห์ละ ๑ - ๕ ชั่วโมง มี ๔๔ %

๖.๕ ครูส่วนมาก สอนนักเรียนโดยเฉลี่ยห้องละ ๓๑ - ๕๐ คน

๖.๖ งานพิเศษนอกเหนือการสอนที่ครูทำมาก คือ ทำถึงสัปดาห์ละประมาณ ๖ - ๑๐ ชั่วโมง ได้แก่ งานปกครอง และงานประจำชั้น รองลงไปได้แก่ งานธุรการ งานกิจกรรมนักเรียน และงานบริการนักเรียน ทำสัปดาห์ละ ๑ - ๕ ชั่วโมง งานที่ครูทำน้อย ได้แก่ งานห้องสมุด และงานแนะแนว

๖.๗ ปัญหาสำคัญของครูใหญ่ในการจัดครูเข้าสอน คือ ครูไม่พอ โรงเรียนในภาคศึกษานี้ ประมาณ ๓ ใน ๔ ต้องการครูเพิ่มอีกโรงเรียนละ ๓ คนขึ้นไปจนถึงมากกว่า ๑๐ คน ครูสาขาวิชาที่ขาดมากที่สุด คือ ครูวิทยาศาสตร์ รองลงไปคือ ครูบรรณารักษ์ ครูแนะแนว ครูคณิตศาสตร์ ครูภาษาอังกฤษ โสตทัศนศึกษา พลานามัย และศิลปศึกษา

๖.๘ ครูที่สอนตรงความรู้ความสามารถของตนนั้น มีประมาณ ๕๒ - ๕๓ % ส่วนงานพิเศษนอกเหนือการสอนที่ครูได้รับมอบหมายให้ทำนั้น ครูมากกว่า ๔๐ % ได้ทำงานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตน

๖.๙ เมื่อถึงชั่วโมงสอน ครูส่วนมากไม่เข้าห้องสอนช้าไปกว่า ๕ นาที และมีเวลาอยู่ที่โรงเรียนก่อนโรงเรียนเข้าและหลังโรงเรียนเลิกแล้ว ช่วงละไม่น้อยกว่า ๑๕ นาทีในแต่ละวัน

๖.๑๐ ในภาคนี้ มีการศึกษา ๒๕๑๓ ครูชายมีวันลาน้อยกว่าครูหญิง ครูที่ต่างวุฒิกันมีโอกาสจะลาหรือไม่ลาเท่ากัน ครูอายุมากกว่าลาชากว่าครูอายุน้อย ครูใหม่มีวันลาน้อยกว่าครูเก่า ครูที่มีเงินเดือนน้อยมีโอกาสที่จะไม่ลามากกว่าครูเงินเดือนมาก

๖.๑๑ ในเรื่องวันลาของครูใหญ่นั้น ครูใหญ่ชายมีโอกาสที่จะลาน้อยกว่าครูใหญ่หญิง ครูใหญ่ที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไปมีโอกาสลาน้อยกว่าครูใหญ่ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ครูใหญ่อายุตั้งแต่

๔๑ ปีขึ้นไป มีโอกาสลาราชการน้อยกว่าครูใหญ่อายุน้อยกว่า ครูใหญ่ที่มีอายุราชการในตำแหน่งครูใหญ่ ตั้งแต่ ๒ ปีขึ้นไป ลาราชการน้อยกว่าครูใหญ่ที่มีอายุราชการในตำแหน่งครูใหญ่ต่ำกว่า

๒ ปี และครูใหญ่เงินเดือนมากกว่าลาราชการน้อยกว่าครูใหญ่เงินเดือนน้อย

๒.๑๒ การปล่อยให้ชั้นว่างไม่มีครูเข้าสอนมีน้อย

๒.๑๓ คณะครูในโรงเรียนมีการประชุมปรึกษางานกันอย่างน้อยเดือนละครั้ง

๒.๑๔ ครูและครูใหญ่ส่วนมากมีความพอใจในระดับมาตรฐานการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนของตน เมื่อเทียบกับที่อื่นๆ

๒.๑๕ การใช้เวลาว่างที่โรงเรียนของครู ส่วนมาก ตรวจงานนักเรียน รองลงไป คือ อ่านหนังสือ เตรียมการสอน พบปะกับเพื่อนครู พักผ่อน และทำงานที่ได้รับมอบหมาย ตามลำดับ

๗. สวัสดิการและขวัญของครู

๗.๑ ครูในภาคศึกษา ๔ ประมาณ ๘๒ % ไม่ได้อยู่อาศัยในบ้านพักครู และผู้ที่ไม่ได้อยู่นี้ ประมาณ ๔๕ % มีความจำเป็นที่จะต้องเข้าพักอาศัยในบ้านพักครูอย่างยิ่ง สำหรับผู้ที่อยู่บ้านพักครูนั้น ส่วนใหญ่ได้รับความสะดวกสบายดี เรื่องอาหารกลางวันและน้ำดื่มที่โรงเรียน ส่วนมากได้รับความสะดวก

๗.๒ โรงเรียนจัดอุปกรณ์และหนังสือประกอบการสอนไว้ให้ครูพอเพียง

๗.๓ การส่งเสริมขวัญและกำลังใจของครูในภาคศึกษานี้ ปรากฏว่า ครูได้รับความเสมอภาคและความยุติธรรม การยกย่องให้เกียรติและส่งเสริมกำลังใจ การรับฟังความคิดเห็นจากครูของครูใหญ่ การส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาหาความรู้และเลื่อนวิทยฐานะ ความสะดวกสบายของที่ทำงาน ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นครูต่างเพศกัน ต่างวุฒิกัน หรือเป็นครูใหม่ครูเก่า

๗.๔ ครูใหญ่ส่วนมากเห็นว่า ครูในโรงเรียนของตนสนใจให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นในการทำงานดี

๗.๕ เกี่ยวกับความรู้สึกลดท้อภัยและอบอุ่นใจ ปรากฏว่า ครูในภาคศึกษา ๔ ส่วนมาก ต่างก็มีความรู้สึกลดท้อภัยและอบอุ่นใจ ในระดับปานกลาง ตัวแปรในเรื่องเพศ,

วุฒิ, อายุ, อายุราชการ และเงินเดือน ไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกแตกต่างในเรื่องนี้

๗.๖ ครูส่วนมากร่วมมือกันทำงานและมีเจตนาที่ดีต่ออาชีพครู

๗.๗ ความต้องการย้าย หรือไม่ต้องการย้ายของครูนั้น ปรากฏว่า ครูส่วนมากไม่ต้องการย้าย ไม่ว่าจะพิจารณาตามเพศ, วุฒิ, อายุ, อายุราชการ หรือเงินเดือน สำหรับผู้ที่ต้องการย้ายนั้น เป็นครูชายมากกว่าครูหญิง ครูวุฒิปริญญาตรีขึ้นไปมากกว่าครูวุฒิต่ำกว่า ครูอายุไม่เกิน ๔๐ ปีมากกว่าครูอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป ครูใหม่มากกว่าครูเก่า และครูเงินเดือนน้อยมากกว่าครูเงินเดือนมาก บรรดาผู้ที่ต้องการย้ายนี้ ส่วนมากต้องการกลับภูมิลำเนา

๗.๘ ความต้องการย้ายของครูใหญ่นั้น ปรากฏว่า ครูใหญ่ส่วนมากไม่ต้องการย้าย หรือรู้สึกเฉยๆจะย้ายหรือไม่ย้ายก็ได้ สำหรับครูใหญ่ที่ประสงค์จะย้ายจากโรงเรียนปัจจุบันนั้น เป็นครูใหญ่ชายและครูใหญ่หญิง ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน เป็นครูใหญ่วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีมากกว่าครูใหญ่วุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ครูใหญ่อายุน้อยมากกว่าครูใหญ่อายุมาก ครูใหญ่ที่รับหน้าที่ครูใหญ่มาไม่เกิน ๕ ปี มากกว่าครูใหญ่ที่เป็นครูใหญ่มากตั้งแต่ ๖ ปีขึ้นไป และครูใหญ่เงินเดือนน้อยมากกว่าครูใหญ่เงินเดือนมาก ครูใหญ่ที่ต้องการย้ายเหล่านี้ เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว ส่วนมากต้องการกลับภูมิลำเนา

อนึ่ง ยังมีครูใหญ่บางคนต้องการเป็นครูน้อยด้วย

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

๑. ปัญหาสำคัญในการดูแลรักษาอาคารสถานที่ ที่โรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคศึกษา ๔ ประสบอยู่ ก็คือ ปัญหาเรื่องโรงเรียนไม่มีรั้ว กรมวิสามัญศึกษาน่าที่จะได้พิจารณาจัดงบประมาณสำหรับสร้างรั้วถาวรให้แก่โรงเรียนด้วย แม้จะเป็นการลงทุนเพิ่มขึ้นก็ตาม แต่เพื่อความคงทนถาวรของอาคารสถานที่ที่ได้ลงทุนไปแล้ว และเพื่อความปลอดภัยแก่ทรัพย์สินของทางราชการก็นับว่าคุ้มค่า เพราะรั้วเป็นเครื่องป้องกันอันตรายที่จะมีให้บุคคลภายนอก หรือสัตว์เลื้อยงเข้า ไปพลุกพล่าน ทำความเสียหายให้แก่อาคารสถานที่ได้ นอกจากนี้ รั้วยังเป็นเครื่องแสดงขอบเขตทางกฎหมาย และส่งเสริมความสง่างามภาคภูมิให้แก่โรงเรียนอีกด้วย

อย่างไรก็ดี ในระยะที่กรมวิสามัญศึกษา ยังมีอาจจัดสรรงบประมาณสร้างรั้วให้ได้ทัน
ทางนี้ โรงเรียนก็จะได้ช่วยตัวเองไปพลางก่อน ด้วยการสร้างรั้วชั่วคราวขึ้น โดยอาจ
ใช้วัสดุอุปกรณ์ราคาถูกในท้องถิ่น เป็นต้นว่า ปีกไม้ หรืออาจจะปลูกต้นไม้จำพวกมะขามเทศ
คัตหีบ ก็ย่อมทำได้

ปัญหาสำคัญที่รองลงไปจากเรื่องรั้ว คือ ภารโรงมีไม่พอ ซึ่งขึ้นอยู่กับงบประมาณอีก
เหมือนกัน การที่กรมวิสามัญศึกษาจะพิจารณาเพิ่มจำนวนภารโรงที่โรงเรียนใดก่อนนั้น
ผู้เขียนมีความเห็นว่า นอกจากจะพิจารณาจากจำนวนห้องเรียนและอาคารเรียนแล้ว น่าที่จะได้
พิจารณาถึงจำนวนเนื้อที่ที่ดินด้วย เพื่อที่จะได้ช่วยกันดูแลได้ทั่วถึง

๒. การใช้อาคารและที่เรียน ในภาคศึกษา ๔ ผู้เขียนพบว่า ใช้ได้ผลดีมาก คือ
ใช้ได้ถึง ๑๔๔ % โดยถือว่า ห้องเรียนหนึ่งๆควรจุนักเรียน ๓๕ คน การที่ได้ร้อยละของการ
ใช้ที่เรียนสูงเช่นนี้ อาจเป็นด้วยนโยบายเพิ่มปริมาณนักเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนจึงได้ขยาย
ปริมาณการรับนักเรียนเพิ่มขึ้นมากกว่า ห้องละ ๓๕ คน หรืออาจเป็นด้วยที่เรียนและห้องเรียน
มีไม่เพียงพอ นักเรียนบางห้องต้องไปเรียนที่อื่น เช่น โรงอาหาร หอประชุม โรงฝึกงาน
 เป็นต้น เมื่อค่าร้อยละของการใช้อาคารและที่เรียนสูง ความต้องการค่านอาคารเรียน
และอาคารประกอบจึงเพิ่มขึ้น ซึ่งจากผลการวิจัยนี้ จะเห็นได้ว่า อาคารที่โรงเรียนต้องการ
เพิ่มมากที่สุด คืออาคารเรียน และโรงอาหารหรือหอประชุม ซึ่งอาจใช้เป็นี่เรียนได้ด้วย
ในเรื่องการก่อสร้างอาคารเรียนและอาคารประกอบนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า การสร้าง
อาคารไม้ อย่างที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในภาคศึกษานั้น แม้จะเป็นการลงทุนน้อย แต่ก็มีอายุใช้งาน
ได้ไม่นานเท่าอาคารที่เป็นตึก จึงควรที่จะได้สร้างอาคารที่เป็นตึก เพราะทนทานต่อสภาพ
ดินฟ้าอากาศและอัคคีภัยมากกว่า อนึ่ง โรงเรียนบางแห่งไม่อาจขยายที่ดินได้อีกแล้ว
การสร้างอาคารเรียนหรืออาคารประกอบ จึงน่าจะพิจารณาสร้างอาคารหลายชั้นมากกว่าชั้นเดียว
หรือสองชั้น ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยตั้งแต่ในชั้นออกแบบ

๓. ผลการศึกษาเรื่องกำลังครู ผู้เขียนพบว่า ในภาคศึกษา ๔ มีครูและครูใหญ่ที่มี
วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี เป็นจำนวนมาก ครูมีถึง ๗๓ % ครูใหญ่ ๕๖ % น่าที่จะได้พิจารณาส่งเสริม
และให้โอกาสครูและครูใหญ่เหล่านี้ไปศึกษาต่อเพิ่มเติมอีก เพื่อเป็นการส่งเสริมขวัญของครู

ให้มากยิ่งขึ้น หนึ่ง ยังมีครูใหญ่ถึง ๕๔ % ที่ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับงานในหน้าที่ครูใหญ่ กรมวิสามัญศึกษาควรจะได้จัดให้ได้รับการอบรมอย่างยิ่ง เพราะจากผลการศึกษาเรื่องนี้ พบว่า ครูใหญ่ที่เคยได้รับการอบรมมานั้น ได้นำความรู้ที่ได้มาใช้ในการปฏิบัติงานทั้งสิ้น

๔. ครูที่มีเงินเดือนในขั้นต่ำ ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท มีจำนวนมาก ถึง ๖๗ % น่าที่จะได้มีการวิจัยต่อไปว่า ครูเหล่านี้มีความเดือดร้อนในด้านการครองชีพหรือไม่ เพียงใด และควรให้ความช่วยเหลือในด้านสวัสดิการเพียงใด

๕. ครูใหญ่เป็นจำนวนมากประสบปัญหาเรื่องมีครูไม่พอ และขาดครูหลายสาขาวิชา แต่มีบางโรงเรียนที่มีครูบางสาขาวิชาเกินต้องการ ผู้เขียนใคร่เสนอแนะว่า ในจังหวัดเดียวกันนั้น ควรจะมีการแลกเปลี่ยนครูสอนกันบ้าง และครูในโรงเรียนใหญ่ที่มีครูมาก ควรจะได้ออกไปช่วยสอนในโรงเรียนที่มีครูน้อย ซึ่งต้องสอนกันลำบากหลายชั่วโมง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกระจายกำลังครูแต่ละโรงเรียนให้สมดุลกัน

๖. จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า มีครูถึง ๘๒ % ที่ไม่ได้อยู่อาศัยบ้านพักครู ซึ่งในจำนวนนี้มีถึง ๔๕ % มีความจำเป็นและต้องการอย่างยิ่ง ควรที่กรมวิสามัญศึกษาจะได้พิจารณาจัดสร้างงบประมาณสร้างบ้านพักครูเป็นพิเศษ หรือให้ครูเหล่านี้ ได้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้ เป็นการช่วยเหลือในด้านสวัสดิการแก่ครูสถานหนึ่ง เพราะครูส่วนมากก็มีเงินเกือนน้อยอยู่แล้ว

๗. ในการพิจารณาบรรจุครูใหม่นั้น ผู้เขียนใคร่เสนอแนะว่า ถ้าเป็นไปได้ ควรจะได้พิจารณาถึงภูมิลำเนาควย เพราะจากผลการศึกษาครั้งนี้ ปรากฏว่า ครูที่ต้องการย้ายนั้น ส่วนมากต้องการย้ายกลับภูมิลำเนาเดิม

ប រ រ ឈ រ ង រ រ

บรรณานุกรม

- ก่อ สวัสดิ์พิศาลไชย์ "การมัธยมศึกษา" ประมวลบทความเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา
หน้า ๑ - ๑๔ กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๑๓.
- ก่อ สวัสดิ์พิศาลไชย์ และ รอนงค์, สแตนเลย์ ฯ การมัธยมศึกษา การวางแผน
กำลังคนและการศึกษาในประเทศไทย บทคัดย่อเอกสารอันที่ ๒ โรงพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช ๒๕๐๘, ๘๖ หน้า.
- เกตุร สิมทอง "การจัดงบประมาณการศึกษา" การวางแผนการศึกษา หน้า ๒๑๔ - ๒๓,
กองวางแผนการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๑๒.
- จันทร์ ชุ่มเมืองมุก และ อารี ถิ่นบ้านไร่ วิทยากร โรงพิมพ์ไทยเบบเรียน ๒๕๐๘,
๔๔๓ หน้า.
- เจริญ โภกผล การสำรวจวิธีการและผลของการดำเนินงานตามโครงการปรับปรุง
โรงเรียนประชาบาลให้เป็นโรงเรียนชุมชน ของจากศึกษา ๑๐ ปริมาณพิเศษ
การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๐๘, ๑๘๑ หน้า.
- ชงกี วงษ์จันทร์ "ความสูญเปล่าทางการศึกษา" ทุนศึกษา ๙ : ๔๔ - ๕๖ กรกฎาคม
๒๕๐๘.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ การศึกษาด้านภาพทางโสตทัศนศึกษา ในการสอนวิทยาศาสตร์
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ปริญาวิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๓,
๑๒๔ หน้า.
- ชนู แสงศักดิ์ "ประสิทธิผลทางการศึกษา ประมวลบทความการวางแผนการศึกษา
อันที่ ๑๓ หน้า ๑๔๕ - ๑๕๖ สำนักงานวางแผนการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
๒๕๑๑.

ธำรง บัวศรี "จุดมุ่งหมายและนโยบายการวางแผนการศึกษาของประเทศ" การวางแผนการศึกษา หน้า ๒๒ - ๕๕ กองวางแผนการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๑๒.

ประจวบ กำนันรัตน์ "สิ่งที่โรงเรียนควรทราบ" เอกสารประชุมผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมวิสามัญศึกษา พิมพ์ครั้งที่ ๒๕๑๓, ๒๐ หน้า.

ป๋วย อึ๊งภากรณ์ "การศึกษา" ประมวลบทความการวางแผนการศึกษา อันกับ ๑๓ หน้า ๑๒ - ๓๑ สำนักงานวางแผนการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๑๑.

ปิ่น บาจากุล, บ.ส. หลักการศึกษ โรงพิมพ์ไทยพาณิชย์การ จำกัด ๒๕๐๒, ๒๐๒ หน้า.

เมธี หันนากินทร์ หลักการบริหารโรงเรียน โรงพิมพ์วัฒนาพานิช ๒๕๑๒, ๒๖๔ หน้า.

ภิญโญ สาร "การมัธยมศึกษากับการพัฒนาประเทศ" วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ ๑๒ : ๔๐ - ๔๖ มกราคม ๒๕๑๓.

แบ่มมาส ววลิต ห้องสมุดโรงเรียน สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ๒๕๔๔, ๒๓๔ หน้า.

วนิดา นิโสม และคนอื่นๆ การสำรวจภาวะผู้นำเจ้าอาวาสวิทยากรศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ - ๒๕๐๓ วิทยาลัยวิทยากรศึกษา ประสานมิตร ๒๕๐๔, ๑๑๔ หน้า.

วิจัยการศึกษา, คณะวิชา วิทยาลัยวิทยากรศึกษา เอกสารวิจัย ฉบับที่ ๙ โรงพิมพ์การศาสนา ๒๕๐๒, ๔ . ๒๒ หน้า.

วิทยา นาทอง การสำรวจปัญหาของครูใหม่ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา วิทยานิพนธ์การศึกษาระดับบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๐๔, ๑๐๓ หน้า.

วิชา เพ็ญเพียร "บทบาทของหัวหน้าวิชาคณิตศาสตร์ ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สายอาชีพ ในจังหวัดพระนคร ธนบุรี" รายชื่อวิทยานิพนธ์และบทความย่อปริกฏามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๐๔ - ๒๕๐๕ หน้า ๑๔
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๐.

วิโรจน์ พูลสุข และ อารักษ์ กาญจนพิทักษ์ คู่มือสอบคัดเลือกครู กรมสามัญศึกษา
และกรมวิสามัญศึกษา โรงพิมพ์เจริญวัฒนา ๒๕๐๕, ๒๖๗ หน้า.

วิสามัญศึกษา, กรม แบบรายงานการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๑๖.

วิสามัญศึกษา, กรม แบบรายงานครู ปีการศึกษา ๒๕๑๒.

วิสามัญศึกษา, กรม "ข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมสัมมนาวางแผนการศึกษา" เอกสารประชุม
ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรมวิสามัญศึกษา หน้า ๒ พิมพ์อักษรสำเนา ๒๕๑๓.

วิสามัญศึกษา, กรม เรื่องนำของกรมวิสามัญศึกษา พิมพ์อักษรสำเนา ๒๕๑๓, ๓๐ หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กองวางแผนการศึกษา การสำรวจครู พ.ศ.๒๕๐๕ โรงพิมพ์
เกื้อกูลการพิมพ์ ๒๕๐๕, ๔๕ หน้า.

สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน แบบสอบถาม ส.ร. ๑ - ๔ ๒๕๑๐.

สมชัย วุฒิปริชา "ความสูญเสียในด้านเศรษฐกิจการศึกษาที่สำคัญ" ประมวลบทความ
การวางแผนการศึกษา ฉบับที่ ๑๓ หน้า ๒๖๐ - ๒๖๔ สำนักงานวางแผน
การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๑๑.

สบบุรณ์ พรณภาพ และคนอื่นๆ วิชาชุดวิชาการศึกษา โรงพิมพ์วิระสัณพันธ์ ๒๕๐๕,
๓๕๖ หน้า.

สามัญศึกษา, กรม เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.๒๕๑๐ โรงพิมพ์คุรุสภา
๒๕๑๖, ๑๗ หน้า.

สามัญศึกษา, กรม แบบประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา โรงพิมพ์คุรุสภา ๒๕๑๓,
๕๔ หน้า

อมร พรหมบุญฤทธิ์ การศึกษาปัญหาในการดำเนินงานของโรงเรียนสาธิต "ในสังกัด
กรมการฝึกหัดครู วิทยาลัยนฤมิตรศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาการประถมศึกษา
 ๒๕๑๑, ๑๕๕ หน้า.

เอกวิทย์ ๓ ถกลาง "ทัศนะบางประการเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการศึกษา" นิตยสารวิชาการ
 หน้า ๑๒ - ๒๔ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๑๐.

เชื้อ บุปเปกส หงสกุล สุขภาพของโรงเรียน โรงเรียนโพธิ์ไทยวัฒนาพาณิช ๒๕๔๖,
 ๓๐๓ หน้า.

Bagby, Carolyn, and Stickle, Ruth, "Check List for Use in Planning the English Classroom in the Secondary School," English Journal, 46 : 579 - 581, December, 1957.

Best, John W., Research in Education, Prentice-Hall, N.J., 1959, 320 pp.

Brain, Manning Cram, "An Investigation of the Influence of Class Size Upon Academic Attainment and Student Satisfaction," Dissertation Abstracts, 29(4) : 1066, October, 1968.

Mc Clurkin, W. D., School Building Planning, The Macmillan Co., New York, 1964, 143 pp.

May, Arthur B., and Casberg, Carl H., School Shop Administration, The Bruce Publishing Company, Milwaukee, 1954, 222 pp.

Mork, Gordon A., "Effects of an In-service Teacher Training Program on Pupils Outcomes in Fifth and Sixth Grade Science," in Encyclopedia of Educational Research, p. 707, edited by Chester W. Harris, The Macmillan Co., New York, 1960.

Myers, Kenneth Holly, "Factor Related to the Choice of Secondary Teaching, as a Career," Dissertation Abstracts, 27(7) : 2288-A, January, 1967.

N. E. A. Research Division, "The Teacher Looks at Personnel Administration," in Encyclopedia of Educational Research, p. 1359, edited by Chester W. Harris, The Macmillan Co., New York, 1960.

Napier, Thomas Gayle, "Teacher Morale," Dissertation Abstracts, 27(5) : 1228-A, November, 1966.

Reeder, Ward Glen, The Fundamentals of Public School Administration, The Macmillan Company, New York, 1958, 625 pp.

Seagers, Paul W., Proposed School Building Code for Thailand, memo, 1961, 22 pp.

ព រ ក ដ ង ក

ภ า ค ๑๑

แบบสอบถามสำหรับครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่

ขอแนะนำในการตอบ

1. แบบสอบถามชุดนี้สำหรับครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่เป็นผู้ตอบ
2. ขอให้ท่านกรอกข้อความในส่วนที่เว้นไว้ หรือกาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐
หน้าข้อความที่เป็นตัวเลือก หรือกาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ หน้าข้อความ
"อื่น ๆ (ระบุ)" พร้อมกับเติมข้อความ ตามความเป็นจริง และ
ปรากฏในปีการศึกษานี้
3. ข้อถามเกี่ยวกับอาคารเรียน ได้จัดไว้สำหรับกรอกอาคารเรียนได้ 8 หลัง ขอ
ให้ท่านตอบหลังที่สร้างก่อนที่สุดเป็นหลังที่ 1 และเรียงมาโดยลำดับ จนครบ
ทุกหลัง ถ้ามีเกินกว่า 8 หลัง ขอได้โปรดเขียนเพิ่มเติมในกระดาษอื่น แขนบมา
พร้อมกัน
4. ข้อถามใด ที่ไม่มีข้อมูลในโรงเรียนของท่านก็ขอให้ท่านเว้นว่างไว้ ไม่ต้อง
ตอบข้อนั้น ๆ เช่นโรงเรียนของท่านไม่มีห้องสมุดก็ไม่ต้องตอบข้อ 14 ใน
หมวดอาคารเรียน เป็นต้น

แบบสอบถามสำหรับครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่

...

เกี่ยวกับตัวท่าน

☐ ชาย

เพศ

อายุ.....ปี

☐ หญิง

วุฒิ

ภูมิลำเนาจังหวัด

อายุราชการ..... ปี จำนวนปีที่ เป็นครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ปี.

เป็นข้าราชการชั้น... ..อันดับชั้น

เกี่ยวกับโรงเรียน

โรงเรียนของท่านเป็นโรงเรียนประเภท

☐ ชาย

☐ หญิง

☐ สหศึกษา

เปิดสอนชั้น

☐ มศ. 1 - 3

☐ มศ. 1 - 5

จำนวนนักเรียนชาย.คน หญิงคน

จำนวนข้าราชการครู ชายคน หญิงคน

อยู่ในโครงการ รุน(หรือ พ.ศ.).....

จำนวนเนื้อที่ดินไร่งานตารางวา

ที่ดินกรรมสิทธิ์ของ

เวลาเข้าเรียน น. เลิกเรียน..... น.

หยุดเรียนประจำสัปดาห์ วัน

เกี่ยวกับสถานที่

1. โรงเรียนตั้งอยู่ไกลแหล่งชุมชน
เพียงไร

- ☐ ใกล้มาก
- ☐ ใกล้
- ☐ ปานกลาง
- ☐ ไกล
- ☐ ไกลมาก

2. ระยะทางจากแหล่งชุมชนประมาณ

- ☐ ไม่ถึง 1 ก.ม.
- ☐ 1. ก.ม.
- ☐ 2. ก.ม.
- ☐ 3. ก.ม.
- ☐ 4. ก.ม. หรือมากกว่านั้น

3. โรงเรียนตั้งอยู่ไกลแหล่งเสื่อมโทรม
ทางศีลธรรมเช่น บ่อนการพนัน สถาน
บริการที่ไม่สมควร สำหรับนักเรียน
เพียงไร

- ☐ ใกล้มาก
- ☐ ใกล้
- ☐ ปานกลาง
- ☐ ไกล
- ☐ ไกลมาก

4. การคมนาคมถึงโรงเรียนสะดวกเพียงไร

- ☐ ไม่สะดวกเลย
- ☐ ไม่สะดวก
- ☐ สะดวกปานกลาง
- ☐ สะดวก
- ☐ สะดวกมาก

5. การเดินทางมาโรงเรียน ส่วนมาก
นักเรียนใช้

- ☐ ทางเรือ
- ☐ เดินมา
- ☐ รถจักรยานยนต์
- ☐ รถประจำทาง
- ☐ รถจักรยาน

6. โรงเรียนตั้งอยู่ในที่คึกคักอย่างไร

- ☐ ที่ลุ่มน้ำท่วมทุกปี
- ☐ น้ำท่วมบางปี
- ☐ ที่ดอน

7. สนามกีฬาของโรงเรียน

- ☐ ไม่มี
- ☐ มีและใช้ได้บางฤดู
- ☐ มีและใช้ได้ตลอดปี

8. รมไม้และที่พักนอนของนักเรียน มีหรือไป

- ☐ ไม่มี
- ☐ มีน้อย
- ☐ มีพอเพียง

เกี่ยวกับอาคาร

1. อาคารเรียนหลังที่ 1 อายุ . . . ปี
ใช้เป็นห้องเรียนห้อง

1.1 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลาวัด
- ☐ ชั่วคราว
- ☐ ไม้
- ☐ ตึกครึ่งไม้
- ☐ ตึก

1.2 สภาพอาคาร

- ☐ กว้างหรือปลูกใหม่
- ☐ กว้างซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อยดี

1.3 ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับ
จำนวนนักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสม

1.4 ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ
เพียงไร

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

1.5 ห้องเรียนมีการถ่ายเทอากาศดี
เพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

1.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

1.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

1.8 มีฝุ่นหรือควันเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

1.9 ห้องเรียนในอาคารนี้สามารถ

จัดแปลงใช้ประโยชน์อื่นได้เพียงไร

- ☐ ไม่ได้เลย
- ☐ พอทำได้
- ☐ ทำได้ดี

1.10 การใช้ห้องเรียนในอาคารนี้โดยเฉลี่ย

วันหนึ่ง ๆ ก็ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ใช้
- ☐ ใช้ 1 - 2 ช.ม.
- ☐ ใช้ 3 - 4 ช.ม.
- ☐ ใช้ 5 - 6 ช.ม.
- ☐ มากกว่า 6 ช.ม.

2. อาคารเรียนหลังที่ 2 อายุ ปี
ใช้เป็นห้องเรียน ห้อง

2.1 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลาวัด
- ☐ ชั่วคราว
- ☐ ไม้
- ☐ ตึกครึ่งไม้
- ☐ ตึก

2.2 สภาพอาคาร

- ☐ ควรรื้อปลูกใหม่
- ☐ ควรซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อยดี

2.3 ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกะกับ
จำนวนนักเรียนเพียงไร

- ☐ มาก
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสม

2.4 ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอเพียงไร

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

2.5 ห้องเรียนมีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

2.6 มีสิ่งรบกวนเสียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

2.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

2.8 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

2.9 ห้องเรียนในอาคารนี้ สามารถ -
ดัดแปลงใช้ประโยชน์อื่นได้เพียงไร

- ☐ ไม่ได้เลย
- ☐ พอทำได้
- ☐ ทำได้ดี

2.10 การใช้ห้องเรียนในอาคารนี้โดยเฉลี่ย
วันหนึ่ง ๆ กี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ใช้
- ☐ ใช้ 1 - 2 ช.ม.
- ☐ ใช้ 3 - 4 ช.ม.
- ☐ ใช้ 5 - 6 ช.ม.
- ☐ มากกว่า 6 ช.ม.

3. อาคารเรียนหลังที่ 3 อายุ ปี
ใช้เป็นห้องเรียน ห้อง

3.1 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลาวัค
- ☐ ชั่วคราว
- ☐ ไม่
- ☐ ตึกครึ่งไม้
- ☐ ตึก

3.2 สภาพอาคาร

- ☐ กว้างหรือปลูกใหม่
- ☐ กว้างซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อยดี

3.3 ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับจำนวน
นักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสม

3.4 ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอเพียงไร

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

3.5 ห้องเรียนมีการถ่ายเทอากาศดี
เพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

3.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

3.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

3.8 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

3.9 ห้องเรียนในอาคารนี้สามารถ

ดัดแปลงใช้ประโยชน์อื่น ๆ ได้อย่างไร

- ☐ ไม่ได้เลย
- ☐ พอทำได้
- ☐ ทำได้ดี

3.10 การใช้ห้องเรียนในอาคารนี้โดยเฉลี่ย

วันหนึ่ง ๆ ก็ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ใช้
- ☐ ใช้ 1 - 2 ชม.
- ☐ ใช้ 3 - 4 ชม.
- ☐ ใช้ 5 - 6 ชม.
- ☐ มากกว่า 6 ชม.

4. อาคารเรียนหลังที่ 4 อายุ ปี
ใช้เป็นห้องเรียน ห้อง

4.1 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลา
- ☐ ครัว
- ☐ ไม้
- ☐ คีกรั้งไม้
- ☐ คีกรั้ง

4.2 สภาพอาคาร

- ☐ ครัวปลูกใหม่
- ☐ ครัวซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ทรุดโทรม

4.3 ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับจำนวน
นักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสม

4.4 ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอเพียงไร

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้
- ☐ ดี

4.5 ห้องเรียนมีการถ่ายเทอากาศเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

4.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ บ้างครั้ง
- ☐ ไม่มี

4.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ บ้างครั้ง
- ☐ ไม่มี

4.8 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ บ้างครั้ง
- ☐ ไม่มี

4.9 ห้องเรียนในอาคารนี้สามารถ

ดัดแปลงใช้ประโยชน์อื่นได้เพียงไร

- ☐ ไม่ได้เลย
- ☐ พอทำได้
- ☐ ทำได้ดี

4.10 การใช้ห้องเรียนในอาคารนี้โดยเฉลี่ย

วันหนึ่ง ๆ ก็ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ใช้
- ☐ ใช้ 1 - 2 ชม.
- ☐ ใช้ 3 - 4 ชม.
- ☐ ใช้ 5 - 6 ชม.
- ☐ มากกว่า 6 ชม.

5. อาคารเรียนหลังที่ 5 อายุ ... ปี
ใช้เป็นห้องเรียน ... ห้อง

5.1 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลาวัค
- ☐ ชั่วคราว
- ☐ ไม้
- ☐ ตึกครึ่งไม้
- ☐ ตึก

5.2 สภาพอาคาร

- ☐ กว้างโปร่งโล่ง
- ☐ กว้างซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อยดี

5.3 ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับจำนวน
นักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสม

5.4 ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอเพียงไร

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

5.5 ห้องเรียนมีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

5.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ บ้างครั้ง
- ☐ ไม่มี

5.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ บ้างครั้ง
- ☐ ไม่มี

5.8 มีฝนหรือควรรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ บ้างครั้ง
- ☐ ไม่มี

5.9 ห้องเรียนในอาคารนี้สามารถ

ดัดแปลงใช้ประโยชน์อื่นได้เพียงไร

- ☐ ไม่ได้เลย
- ☐ พอทำได้
- ☐ ทำได้

5.10 การใช้ห้องเรียนในอาคารนี้โดยเฉลี่ย

วันหนึ่ง ๆ กี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ใช้
- ☐ ใช้ 1 - 2 ชม.
- ☐ ใช้ 3 - 4 ชม.
- ☐ ใช้ 5 - 6 ชม.
- ☐ มากกว่า 6 ชม.

6. อาคารเรียนหลังที่ 6 อายุ ปี
ใช้เป็นห้องเรียน..... .. ห้อง

6.1 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลาวัด
- ☐ ชั่วคราว
- ☐ ไม้
- ☐ ตึกครึ่งไม้
- ☐ ตึก

6.2 สภาพอาคาร

- ☐ กว้างรื้อปลูกใหม่
- ☐ ครอบซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อยดี

6.3 ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับจำนวน
นักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสม

6.4 ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอเพียงไร

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

6.5 ห้องเรียนมีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

6.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

6.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

6.8 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

6.9 ห้องเรียนในอาคารนี้สามารถ

ดัดแปลงใช้ประโยชน์อื่นได้เพียงไร

- ☐ ไม่ได้เลย
- ☐ พอทำได้
- ☐ ทำได้ดี

6.10 การใช้ห้องเรียนในอาคารนี้โดยเฉลี่ย

วันหนึ่ง ๆ ก็ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ใช้
- ☐ ใช้ 1 - 2 ชม.
- ☐ ใช้ 3 - 4 ชม.
- ☐ ใช้ 5 - 6 ชม.
- ☐ มากกว่า 6 ชม.

7. อาคารเรียนหลังที่ 7 อายุ . . . ปี
ใช้เป็นห้องเรียน ห้อง

7.1 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลาวัด
- ☐ ชั่วคราว
- ☐ ไม้
- ☐ ตึกครึ่งไม้
- ☐ ตึก

7.2 สภาพอาคาร

- ☐ ควรรื้อปลูกใหม่
- ☐ ควรซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อยดี

7.3 ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับจำนวน
นักเรียนเพียงไร

- ☐ เกบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสม

7.4 ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอเพียงไร

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

7.5 ห้องเรียนมีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

7.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ บ้างครั้ง
- ☐ ไม่มี

7.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ บ้างครั้ง
- ☐ ไม่มี

7.8 บิ่ฝนหรือคว้นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ บ้างครั้ง
- ☐ ไม่มี

7.9 ห้องเรียนในอาคารนี้สามารถ
ดัดแปลงใช้ประโยชน์อื่นได้เพียงไร

- ☐ ไม่ได้เลย
- ☐ พอทำได้
- ☐ ทำได้ดี

7.10 การใช้ห้องเรียนในอาคารนี้โดยเฉลี่ย
วันหนึ่ง ๆ กี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ใช้
- ☐ ใช้ 1 - 2 ชม.
- ☐ ใช้ 3 - 4 ชม.
- ☐ ใช้ 5 - 6 ชม.
- ☐ มากกว่า 6 ชม.

8. อาคารเรียนหลังที่ 9 อายุ ... ปี
ใช้เป็นห้องเรียน..... .. ห้อง

8.1 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลาวัค
- ☐ ชั่วคราว
- ☐ ไม้
- ☐ ตึกครึ่งไม้
- ☐ ตึก

8.2 สภาพอาคาร

- ☐ ควรรื้อปลูกใหม่
- ☐ ควรซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อยดี

8.3 ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับจำนวน
นักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสม

8.4 ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอเพียงไร

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

8.5 ห้องเรียนมีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

8.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

8.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

8.8 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

8.9 ห้องเรียนในอาคารนี้สามารถ

ดัดแปลงใช้ประโยชน์อื่นได้เพียงไร

- ☐ ไม่ได้เลย
- ☐ พอทำได้
- ☐ ทำได้ดี

8.10 การใช้ห้องเรียนในอาคารนี้โดยเฉลี่ย

วันหนึ่ง ๆ ก็ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ใช้
- ☐ ใช้ 1 - 2 ชม.
- ☐ ใช้ 3 - 4 ชม.
- ☐ ใช้ 5 - 6 ชม.
- ☐ มากกว่า 6 ชม.

9. ถ้าโรงเรียนได้จัดห้องเฉพาะวิชา
ห้องวิทยาศาสตร์ มีห้อง

9.1 ใช้สำหรับ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เรียน
- ☐ ปฏิบัติการ
- ☐ เก็บอุปกรณ์
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ).

9.2 มีขนาดพอเหมาะกับนักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสมดี

9.3 โดยเฉลี่ยใช้ห้องวิทยาศาสตร์ วันละ
กี่ชั่วโมง

- ☐ ยังไม่ได้ใช้
- ☐ 1 - 2 ช.ม.
- ☐ 3 - 4 ช.ม.
- ☐ 5 - 6 ช.ม.
- ☐ มากกว่า 6 ช.ม.

9.4 มีแสงสว่างเพียงพอเพียงไร

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

9.5 มีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

9.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

9.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

9.8 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

10. ห้องสังคมศึกษา มี ห้อง

10.1 ใช้สำหรับ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เรียน
- ☐ จัดกิจกรรม
- ☐ เก็บอุปกรณ์
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ).

10.2 มีขนาดพอเหมาะกับนักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสมดี

10.3 โค้ชเลือกใช้ของสังคมศึกษาวันละ
กี่ชั่วโมง

- ☐ ยังไม่ได้ใช้
☐ 1 - 2 ชม.
☐ 3 - 4 ชม.
☐ 5 - 6 ชม.
☐ มากกว่า 6 ชม.

10.4 มีแสงสว่างเพียงพอเพียงไร

- ☐ น้อย
☐ พอใช้ได้
☐ ดี

10.5 มีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
☐ พอใช้ได้
☐ ดี

10.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
☐ มีบางครั้ง
☐ ไม่มี

10.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
☐ มีบางครั้ง
☐ ไม่มี

10.8 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
☐ มีบางครั้ง
☐ ไม่มี

11. ห้องภาษาไทย มี ห้อง

11.1 ใช้สำหรับ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เรียน
☐ จัดกิจกรรม
☐ เก็บอุปกรณ์
☐ อื่น ๆ (ระบุ)

11.2 มีขนาดพอเหมาะกับนักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
☐ พอใช้ได้
☐ เหมาะสมดี

11.3 โค้ชเลือกใช้ห้องภาษาไทย วันละ
กี่ชั่วโมง

- ☐ ยังไม่ได้ใช้
☐ 1 - 2 ชม.
☐ 3 - 4 ชม.
☐ 5 - 6 ชม.
☐ มากกว่า 6 ชม.

11.4 มีแสงสว่างเพียงพอเพียงไร

- ☐ น้อย
☐ พอใช้ได้
☐ ดี

11.5 มีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
☐ พอใช้ได้
☐ ดี

11.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ บ้างครั้ง
- ☐ ไม่มี

11.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ บ้างครั้ง
- ☐ ไม่มี

11.8 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ บ้างครั้ง
- ☐ ไม่มี

12. ห้องภาษาอังกฤษ มี ห้อง

12.1 ใช้สำหรับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เรียน
- ☐ จัดกิจกรรม
- ☐ เก็บอุปกรณ์
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

12.2 มีขนาดพอเหมาะกับนักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสมดี

12.3 โดยเฉลี่ยใช้ห้องภาษาอังกฤษวันละกี่ชั่วโมง

- ☐ ยังไม่ได้ใช้
- ☐ 1 - 2 ชม.
- ☐ 3 - 4 ชม.
- ☐ 5 - 6 ชม.
- ☐ มากกว่า 6 ชม.

12.4 แสงสว่างเพียงพอเพียงไร

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

12.5 มีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

12.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ บ้างครั้ง
- ☐ ไม่มี

12.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ บ้างครั้ง
- ☐ ไม่มี

12.8 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ บ้างครั้ง
- ☐ ไม่มี

13. ห้องเฉพาะวิชาอื่น ๆ (ระบุ)
มี ห้อง

13.1 ใช้สำหรับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เรียน
- ☐ ปฏิบัติการหรือจัดกิจกรรม
- ☐ เก็บอุปกรณ์
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

13.2 มีขนาดพอเหมาะกับนักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสมดี

13.3 โดยเฉลี่ยใช้ห้อง วันละกี่ชั่วโมง

- ☐ ยังไม่ได้ใช้
- ☐ 1 - 2 ช.ม.
- ☐ 3 - 4 ช.ม.
- ☐ 5 - 6 ช.ม.
- ☐ มากกว่า 6 ช.ม.

13.4 มีแสงสว่างเพียงพอเพียงไร

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

13.5 มีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

13.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

13.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

13.8 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

14 ห้องสมุด (มอบให้บรรณารักษ์ตอบแทนได้)

14.1 โรงเรียนจัดห้องสมุดไว้ที่

- ☐ อาคารเรียนหลังที่
- ☐ อาคารเอกเทศ ภาย...ปี
- ☐ ยังไม่ได้จัด
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

14.2 มีแสงสว่างเพียงพอหรือไม่

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ มีแสงสว่างเหมาะสมดี

14.3 มีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

14.4 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

14.5 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

14.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ บ้างครั้ง
- ☐ ไม่มี

14.7 อยู่ในที่สะดวกแก่ครู นักเรียน
จะเข้ามาใช้เพียงไร

- ☐ ไม่สะดวก
- ☐ ปานกลาง
- ☐ สะดวก

14.8 ลักษณะอาคารห้องสมุด(ถ้าแยกเป็น
เอกเทศ)

- ☐ ศาลาวัด
- ☐ ชั่วคราว
- ☐ ไม่
- ☐ ตึกครึ่งไม้
- ☐ ตึก

14.9 สภาพอาคารห้องสมุด(ถ้าแยกเป็น
เอกเทศ)

- ☐ ทรุดโทรม
- ☐ ทรุดโทรม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อย

14.10 ขนาดของห้องสมุดสามารถให้นักเรียน
ใช้ได้พร้อมกันคราวละกี่คน

- ☐ น้อยกว่า 25 คน
- ☐ 51 - 75 คน
- ☐ 76 - 100 คน
- ☐ มากกว่า 100 คน

14.11 โดยเฉลี่ยวันหนึ่ง นักเรียนเข้ามาใช้
ห้องสมุดเป็นระยะเวลาประมาณ
กี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ใช้
- ☐ 1 - 2 ช.ม.
- ☐ 3 - 4 ช.ม.
- ☐ 5 - 6 ช.ม.
- ☐ มากกว่า 6 ช.ม.

15. โรงอาหารและหอประชุม (รวมกันใน
อาคารเดียว)

อายุ ปี

15.1 ใช้สำหรับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ประชุม
- ☐ รับประทานอาหาร
- ☐ เรียน
- ☐ จัดกิจกรรม
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

15.2 มีแสงสว่างเพียงพอหรือไม่

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้
- ☐ เหมาะสมดี

15.3 การถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

15.4 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

15.5 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

15.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

15.7 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลาวัด
- ☐ ชั่วคราว
- ☐ ไม้
- ☐ ดึกครึ่งไม้
- ☐ ดึก

15.8 สภาพอาคาร

- ☐ ครัวหรือปลูกใหม่
- ☐ ครัวซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อย

15.9 การใช้โรงอาหาร หอประชุม เฉลี่ย
วันหนึ่งกี่ชั่วโมง

- ☐ ยังไม่ได้ใช้
- ☐ 1 - 2 ช.ม.
- ☐ 3 - 4 ช.ม.
- ☐ 5 - 6 ช.ม.
- ☐ มากกว่า 6 ช.ม.

15.10 มีขนาดพอเหมาะกับจำนวนนักเรียน
เพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสมดี

16. โรงอาหาร (ถ้าแยกจากหอประชุม)

อายุ ปี

16.1 ใช้สำหรับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ รับประทานอาหาร
- ☐ ประชุม
- ☐ เรือน
- ☐ จัดกิจกรรม
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

16.2 มีแสงสว่างเพียงพอหรือไม่

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้
- ☐ มีแสงสว่างเหมาะสมดี

16.3 มีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

16.4 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

16.5 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

16.6 มีเสียงรบกวนหรือไม่

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

16.7 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลาวัด
- ☐ ชั่วคราว
- ☐ ไม้
- ☐ ตึกครึ่งไม้
- ☐ ตึก

16.8 สภาพอาคาร

- ☐ ทรุดโทรม
- ☐ ทรุดโทรม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อย

16.9 การใช้โรงอาหารเฉลี่ยวันหนึ่งกี่ชั่วโมง

- ☐ ยังไม่ได้ใช้
- ☐ 1 - 2 ช.ม.
- ☐ 3 - 4 ช.ม.
- ☐ 5 - 6 ช.ม.
- ☐ มากกว่า 6 ช.ม.

16.10 มีขนาดพอเหมาะกับจำนวนนักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสมดี

17. หอประชุม (ถ้าแยกจากโรงอาหาร)

อายุ ปี

17.1 ใช้สำหรับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ประชุม
- ☐ รับประทานอาหาร
- ☐ เรียน
- ☐ จักกกิจกรรม
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

17.2 มีแสงสว่างเพียงพอหรือไม่

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้
- ☐ มีแสงสว่างเหมาะสมดี

17.3 มีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

17.4 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

17.5 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

17.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

17.7 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลาวัด
- ☐ ชั่วคราว
- ☐ ไม่
- ☐ ตึกครึ่งไม้
- ☐ ตึก

17.8 สภาพอาคาร

- ☐ ควรรื้อปลูกใหม่
- ☐ ควรซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อย

17.9 การใช้หอประชุมเฉลี่ยวันหนึ่ง
กี่ชั่วโมง

- ☐ ยังไม่ได้ใช้
- ☐ 1 - 2 ช.ม.
- ☐ 3 - 4 ช.ม.
- ☐ 5 - 6 ช.ม.
- ☐ มากกว่า 6 ช.ม.

17.10 มีขนาดพอเหมาะกับจำนวนนักเรียน
เพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสมดี

18. อาคารอุตสาหกรรมศิลป์ อายุ ปี

18.1 ใช้สำหรับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เรียนและปฏิบัติการวิชา
อุตสาหกรรมศิลป์
- ☐ เรียนวิชาอื่น ๆ
- ☐ เก็บเครื่องอุปกรณ์
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

18.2 มีแสงสว่างเพียงพอหรือไม่

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้
- ☐ มีแสงสว่างเหมาะสมดี

18.3 มีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

18.4 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ บ้างครั้ง
- ☐ ไม่มี

18.5 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ บ้างครั้ง
- ☐ ไม่มี

18.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ บ้างครั้ง
- ☐ ไม่มี

18.7 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลาวัด
- ☐ หัวควา
- ☐ ไม่
- ☐ ตึกครึ่งใบ
- ☐ ตึก

18.8 สภาพอาคาร

- ☐ กว้างโปร่งใหม่
- ☐ กว้างซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อย

18.9 การใช้อาคารอุตสาหกรรมศิลป์
เฉลี่ยวันละกี่ชั่วโมง

- ☐ ยังไม่ได้อะไร
- ☐ 1 - 2 ช.ม.
- ☐ 3 - 4 ช.ม.
- ☐ 5 - 6 ช.บ.
- ☐ มากกว่า 6 ช.ม.

18.10 มีขนาดพอเหมาะกับจำนวนนักเรียน
เพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสมดี

19. อาคารทหกรรมศิลป์ อายุ ปี

19.1 ใช้สำหรับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เรียน และ ปฏิบัติการวิชา -
คหกรรมศิลป์
- ☐ เรียนวิชาอื่น
- ☐ เก็บเครื่องมืออุปกรณ์
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

19.2 มีแสงสว่างเพียงพอหรือไม่

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้
- ☐ มีแสงสว่างเหมาะสมดี

19.3 มีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

19.4 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงใด

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

19.5 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

19.6 มีเสียงรบกวนหรือไม่

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

19.7 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลาวัค
- ☐ ชั่วคราว
- ☐ ไม้
- ☐ ถัดครึ่งไม้
- ☐ ตึก

19.8 สภาพอาคาร

- ☐ กว้างรูปลูกใหม่
- ☐ กว้างซ่อมแซม
- ☒ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อย

19.9 การใช้อาคารคหกรรมศิลป์เฉลี่ยวันหนึ่ง
กี่ชั่วโมง

- ☐ ยังไม่ได้ใช้
- ☐ 1 - 2 ช.ม.
- ☐ 3 - 4 ช.ม.
- ☐ 5 - 6 ช.ม.
- ☐ มากกว่า 6 ช.ม.

19.10 มีขนาดพอเหมาะกับจำนวนนักเรียน
เพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสมดี

20. ส่วนและที่ปัสสาวะ

20.1 ตั้งอยู่ที่ไหน (อาจตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ อยู่ในอาคาร
- ☐ อยู่นอกอาคาร
- ☐ อยู่นอกอาคาร

20.2 เป็นส่วนชนิดไหน (ตอบได้มากกว่า
1 ข้อ)

- ☐ ส่วนหลุม
- ☐ ส่วนซึม
- ☐ ส่วนชักโครก

20.3 มีส่วนนักเรียนหญิง ที่

20.4 สภาพ

- ☐ ควรรื้อปลูกใหม่
- ☐ การซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อย

20.5 ถูกสุขลักษณะเพียงไร (เช่น สะอาด มีที่ล้างมือ ฯลฯ)

- ☐ ยังต้องปรับปรุง
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

20.6 มีส่วนนักเรียนชาย ที่

20.7 สภาพ

- ☐ ควรรื้อปลูกใหม่
- ☐ การซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อย

20.8 ถูกสุขลักษณะเพียงไร

- ☐ ยังต้องปรับปรุง
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

20.9 ที่ปัสสาวะชาย... ..ที่

20.10 สภาพ

- ☐ ควรรื้อปลูกใหม่
- ☐ การซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อย

20.11 ถูกสุขลักษณะเพียงไร

- ☐ ยังต้องปรับปรุง
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

21. น้ำที่ใช้ในโรงเรียน

21.1 น้ำดื่ม ได้มาจากไหน

- ☐ ประปา
- ☐ บ่อนบาดาล
- ☐ แม่น้ำ
- ☐ คู หรือ คลอง
- ☐ น้ำฝน

21.2 น้ำใช้ ได้มาจากไหน

- ☐ ประปา
- ☐ บ่อนบาดาล
- ☐ แม่น้ำ
- ☐ คู หรือ ลำคลอง
- ☐ น้ำฝน

22. โรงเรียนต้องการอาคารใดเพิ่มอีกบ้าง

22.1

22.2

22.3

22.4

22.5

22.6

22.7

22.8

23. โรงเรียนนี้มีปัญหาในการดูแลรักษาอาคาร

สถานที่อย่างใดบ้าง (เช่น ไม่มีเงินซ่อมแซม มีปลวกมาก มีการรื้อถอน ไม่มีรั้วรอบขอบชิด ฯลฯ)

23.1

23.2

23.3

23.4

เกี่ยวกับตัวท่าน และผู้ร่วมงาน

1. โดยเฉลี่ยแต่ละวันท่านไปถึงโรงเรียน
ก่อนโรงเรียนเข้าประมาณกี่นาที

- ☐ ตรงเวลาพอดี
- ☐ 1 - 15 นาที
- ☐ 16 - 30 นาที
- ☐ 31 - 60 นาที
- ☐ เกินกว่า 60 นาที

2. โดยเฉลี่ยแต่ละวัน ท่านกลับบ้านหลัง
จากโรงเรียนเลิกแล้วประมาณกี่นาที

- ☐ ตรงเวลา เล็กพอดี
- ☐ 1 - 15 นาที
- ☐ 16 - 30 นาที
- ☐ 31 - 60 นาที
- ☐ เกินกว่า 60 นาที

3. ในภาคต้นปีการศึกษานี้ ท่านมีวันลากิจ
และป่วยกี่วัน

- ☐ มากกว่า 15 วัน
- ☐ 11 - 15 วัน
- ☐ 6 - 10 วัน
- ☐ 1 - 5 วัน
- ☐ ไม่มีวันลาเลย

4. ตามความรู้สึกของท่าน ครูในโรงเรียนนี้
ร่วมมือกันทำงานดีเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

5. ตามความรู้สึกของท่าน ครูโรงเรียนนี้
มีทัศนคติต่ออาชีพครูและตั้งใจทำงานดี
เพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

6. ตามความรู้สึกของท่าน ครูโรงเรียนนี้
สนใจแสวงหาความรู้เพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

7. ระดับมาตรฐานการเรียนรู้ ของนักเรียน
เมื่อเทียบกับเพื่อน ๆ แล้วท่านพอใจมาก
น้อยเพียงไร

- ☐ พอใจน้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

8. ท่านอยากย้ายไปที่อื่นหรือไม่

- ☐ ยากย้าย
- ☐ ไม่อยากย้าย
- ☐ เฉย ๆ
- ☐ ยากเป็นครูน้อย

9. ถ้าท่านอยากย้าย เป็นเพราะเหตุผลใด

- ☐ ยากกลับภูมิลำเนา
- ☐ ทัดนะไม่ตรงกับผู้บริหาร
- ☐ สวัสดิการไม่ดี
- ☐ รู้สึกไม่ปลอดภัย
- ☐ งานหนัก
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

10. ท่านเคยได้รับการอบรม เกี่ยวกับงาน
ในตำแหน่งครูใหญ่โดยตรงหรือไม่

- ☐ เคย
- ☐ ไม่เคย

11. ถ้าเคย ท่านได้ใช้ความรู้ที่ได้รับการอบรม
มาเป็นประโยชน์ในการบริหารโรงเรียน
เพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

12. ท่านใช้เวลาว่างที่โรงเรียนอ่านหนังสือ
ประเภทใด (อาจตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ไม่ได้อ่าน
- ☐ นวนิยาย
- ☐ เรื่องประกอบความรู้ในหน้าที่
- ☐ สารคดีทั่วไป
- ☐ หนังสือพิมพ์
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

13. จำนวนชั่วโมงสอนของท่านใน 1 สัปดาห์

- ☐ ไม่มีชั่วโมงสอน
- ☐ 1 - 10 ชั่วโมง
- ☐ 11 - 15 ชั่วโมง
- ☐ 16 - 20 ชั่วโมง
- ☐ 21 - 25 ชั่วโมง
- ☐ มากกว่า 25 ชั่วโมง

14. ท่านมีปัญหาในการจัดครูเข้าสอนอย่างไร

- ☐ ไม่มี
- ☐ ครูมีความสามารถไม่ตรงวิชาที่สอน
- ☐ มีครูไม่พอ
- ☐ ครูไม่ชอบสอนในบางวิชา

15. ครูสาขาวิชาใด ที่ท่านมีเกินความต้องการ
(อาจตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ภาษาไทย
- ☐ ภาษาอังกฤษ
- ☐ คณิตศาสตร์
- ☐ วิทยาศาสตร์
- ☐ สังคมศึกษา
- ☐ ศิลปะศึกษา
- ☐ พละนามัย
- ☐ บรรณารักษ์
- ☐แนะแนว
- ☐ ใสตทัศนศึกษา

16. ครูสาขาวิชาใดที่มีไม่พอ

- ☐ ภาษาไทย
- ☐ ภาษาอังกฤษ
- ☐ คณิตศาสตร์
- ☐ วิทยาศาสตร์
- ☐ สังคมศึกษา
- ☐ ศิลปะศึกษา
- ☐ พละนามัย
- ☐ บรรณารักษ์
- ☐แนะแนว
- ☐ ใสตทัศนศึกษา

17. ในปีการศึกษาี้ ท่านต้องการครูอีกกี่คน

- ☐ เพียงพอแล้ว
- ☐ 1 - 2 คน
- ☐ 3 - 5 คน
- ☐ 6 - 10 คน
- ☐ มากกว่า 10 คน

18. ครูในโรงเรียนของท่าน สนใจให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นในการทำงานเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

19. คณะครูมีการประชุม ปรึกษางานกัน
มากน้อยเพียงไร

- ☐ ไม่มีประชุมเลย
- ☐ ภาคเรียนละครั้ง
- ☐ ภาคเรียนละ 2 ครั้ง
- ☐ เดือนละครั้ง
- ☐ มากกว่าเดือนละครั้ง

แบบสอบถามสำหรับครู อาจารย์

ขอแนะนำในการตอบ

1. แบบสอบถามชุดนี้สำหรับครูอาจารย์ (ยกเว้นครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่) ที่เป็นข้าราชการสังกัดกรมวิสามัญศึกษา เป็นผู้ตอบ
2. ขอให้ท่านกรอกข้อความในส่วนที่เว้นไว้ หรือกาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ หน้าข้อความที่เป็นตัวเลือก หรือกาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ หน้าข้อความ "อื่น ๆ (ระบุ)..." พร้อมกับเติมข้อความตามความเป็นจริง และปรากฏในปีการศึกษา

แบบสอบถามสำหรับครู อาจารย์

เกี่ยวกับตัวท่าน

☐ ชาย

เพศ

อายุ ปี

☐ หญิง

วุฒิ

ภูมิลำเนาจังหวัด

อายุราชการ ปี

เป็นข้าราชการชั้น อันดับ ชั้น

หน้าที่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ผู้ช่วยครูใหญ่ - อาจารย์ใหญ่ฝ่ายธุรการ

☐ ผู้ช่วยครูใหญ่ - อาจารย์ใหญ่ฝ่ายปกครอง

☐ ผู้ช่วยครูใหญ่ - อาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ

☐ หัวหน้าสายวิชา

☐ บรรณารักษ์

☐ เจ้าหน้าที่การเงิน

☐ เจ้าหน้าที่สารบรรณ

☐ ครูประจำชั้น

☐ ครูแนะแนว

☐ ครูประจำวิชา

☐ อื่น ๆ (ระบุ)

เกี่ยวกับงานในหน้าที่ของท่านและผู้ร่วมงาน

1. ท่านสอนวิชาตรงกับความรู้ความสามารถของท่านหรือไม่

- ☐ ไม่ตรงทั้งหมด
- ☐ ตรงบ้างไม่ตรงบ้าง
- ☐ ตรงทั้งหมด

2. เมื่อสิ้นสุดภาคจบชั่วโมงสอนเริ่มแล้วท่านใช้เวลาประมาณกี่นาทีเตรียมตัวหรือเดินเข้าห้องสอน

- ☐ มากกว่า 15 นาที
- ☒ 11 - 15 นาที
- ☐ 6 - 10 นาที
- ☐ 1 - 5 นาที
- ☐ เข้าห้องสอนทันที

3. โดยเฉลี่ยแต่ละวัน ท่านไปถึงโรงเรียนก่อนโรงเรียนเข้าประมาณกี่นาที

- ☐ ตรงเวลาพอดี
- ☐ น้อยกว่า 15 นาที
- ☐ 15 - 30 นาที
- ☐ 31 - 60 นาที
- ☐ มากกว่า 60 นาที

4. โดยเฉลี่ยแต่ละวัน ท่านกลับบ้านหลังจากโรงเรียนเลิกแล้วประมาณกี่นาที

- ☐ ตรงเวลาพอดี
- ☐ น้อยกว่า 15 นาที
- ☐ 15 - 30 นาที
- ☐ 31 - 60 นาที
- ☐ เกินกว่า 60 นาที

5. ในภาคต้นปีการศึกษานี้ ท่านมีวันลาิจและลาป่วยกี่วัน

- ☐ มากกว่า 15 วัน
- ☐ 11 - 15 วัน
- ☐ 6 - 10 วัน
- ☐ 1 - 5 วัน
- ☐ ไม่มีวันลาเลย

6. ตามความรู้สึกของท่าน ครูโรงเรียนนี้รวมมือกันทำงานดีเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

7. ตามความรู้สึกของท่าน ครูโรงเรียนนี้มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครูและตั้งใจทำงานดีเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

8. ตามความรู้สึกของท่าน ครูโรงเรียนนี้สนใจแสวงหาความรู้เพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

๑. ระดับมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียน
เมื่อเทียบกับผู้อื่น ๆ แล้ว ท่านพอใจ
มากน้อยเพียงไร

- ☐ พอใจน้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

10. ท่านอยากย้ายไปที่อื่นหรือไม่

- ☐ อยากย้าย
- ☐ ไม่อยากย้าย

11. ถ้าท่านอยากย้าย เป็นเพราะเหตุใด

- ☐ อยากกลับภูมิลำเนา
- ☐ ทัดกันไม่ตรงกับผู้บริหาร
- ☐ รู้สึกไม่ปลอดภัย
- ☐ งานหนัก
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

12. ท่านเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับงานใน
หน้าที่หรือการสอนบ้างหรือไม่

- ☐ เคย
- ☐ ไม่เคย

13. ถ้าเคย ท่านได้ใช้ความรู้ที่ได้รับจาก
การอบรมมาเป็นประโยชน์ในการทำ
งานหรือสอนเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

14. ท่านใช้เวลาว่างที่โรงเรียนอ่านหนังสือ
ประเภทใด (อาจตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ไม่ได้อ่าน
- ☐ นวนิยาย
- ☐ เรื่องประกอบความรู้ในหน้าที่
- ☐ สารคดีทั่วไป
- ☐ หนังสือพิมพ์
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

15. จำนวนชั่วโมงสอนของท่านใน 1 สัปดาห์

- ☐ ไม่มีชั่วโมงสอน
- ☐ 1 - 10 ชั่วโมง
- ☐ 11 - 15 ชั่วโมง
- ☐ 16 - 20 ชั่วโมง
- ☐ 21 - 25 ชั่วโมง
- ☐ มากกว่า 25 ชั่วโมง

16. ท่านทำงานธุรการ (เช่น การเงิน
ทะเบียน สารบรรณ ฯลฯ) สัปดาห์ละ
กี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ทำเลย
- ☐ 1 - 5 ชั่วโมง
- ☐ 6 - 10 ชั่วโมง
- ☐ 11 - 15 ชั่วโมง
- ☐ 16 - 20 ชั่วโมง
- ☐ มากกว่า 20 ชั่วโมง

17. งานทางด้านงานปกครอง (เช่น ครูเวร
ครูปกครอง) สัปดาห์ละกี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ทำเลย
☐ 1 - 5 ชั่วโมง
☐ 6 - 10 ชั่วโมง
☐ 11 - 15 ชั่วโมง
☐ 16 - 20 ชั่วโมง
☐ มากกว่า 20 ชั่วโมง

18. งานทางด้านของสมาคมสัปดาห์ละกี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ทำเลย
☐ 1 - 5 ชั่วโมง
☐ 6 - 10 ชั่วโมง
☐ 11 - 15 ชั่วโมง
☐ 16 - 20 ชั่วโมง
☐ มากกว่า 20 ชั่วโมง

19. งานทางด้านแนะแนวสัปดาห์ละกี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ทำเลย
☐ 1 - 5 ชั่วโมง
☐ 6 - 10 ชั่วโมง
☐ 11 - 15 ชั่วโมง
☐ 16 - 20 ชั่วโมง
☐ มากกว่า 20 ชั่วโมง

20. งานทางด้านกิจกรรมนักเรียน (เช่น
ลูกเสือ อนุภชาต กีฬา ดนตรีที่ปรึกษา
ชุมนุมต่าง ๆ ฯลฯ) สัปดาห์ละกี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ทำเลย
☐ 1 - 5 ชั่วโมง
☐ 6 - 10 ชั่วโมง
☐ 11 - 15 ชั่วโมง
☐ 16 - 20 ชั่วโมง
☐ มากกว่า 20 ชั่วโมง

รวม ๑๖ ชั่วโมง
ในสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมง

21. งานทางด้านบริการนักเรียน (เช่น
จัดอาหารกลางวัน บริการสุขภาพ จัด
ให้ความปลอดภัย จัดร้านค้า ของ
โรงเรียน ฯลฯ) สัปดาห์ละกี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ทำเลย
☐ 1 - 5 ชั่วโมง
☐ 6 - 10 ชั่วโมง
☐ 11 - 15 ชั่วโมง
☐ 16 - 20 ชั่วโมง
☐ มากกว่า 20 ชั่วโมง

22. งานทางด้านในหน้าที่ครูประจำชั้นสัปดาห์ละ
กี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ทำเลย
☐ 1 - 5 ชั่วโมง
☐ 6 - 10 ชั่วโมง
☐ 11 - 15 ชั่วโมง
☐ 16 - 20 ชั่วโมง
☐ มากกว่า 20 ชั่วโมง

23. ท่านทำงานอื่น ๆ (ระบุ)

สัปดาห์ละกี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ทำเลย
- ☐ 1 - 5 ชั่วโมง
- ☐ 6 - 10 ชั่วโมง
- ☐ 11 - 15 ชั่วโมง
- ☐ 16 - 20 ชั่วโมง
- ☐ มากกว่า 20 ชั่วโมง

24. งานนอกเหนือจากการสอนที่ท่านได้รับมอบหมายนั้นเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของท่านเพียงไร

- ☐ เหมาะสมน้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

25. ท่านได้รับความเสมอภาค และความยุติธรรมในการปฏิบัติงานเพียงไร ✓

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

26. ท่านได้รับการยกย่องให้เกียรติและส่งเสริม ✓

กำลังใจในการปฏิบัติงานเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

27. ครูใหญ่-อาจารย์ใหญ่ วินิจฉัยสั่งงาน

โดยฟังความคิดเห็นของคณะครูเพียงใด -

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

28. ท่านได้รับการส่งเสริมความคิดริเริ่ม

สร้างสรรค์ในการทำงานเพียงไร ✓

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

29. ท่านได้รับการส่งเสริมให้ได้รับการศึกษา ✓

หาความรู้และเลื่อนวิทยฐานะเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

30. ที่ทำงานของท่านมีความสะดวกสบายเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

31. ห้องครมีความสะดวกสบายเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

32. โรงเรียนจัดอุปกรณ์และหนังสือประกอบการสอน (เช่น หัดอักษร ประมวลการสอน คู่มือครูแบบเรียน) ไว้ให้ท่านครบถ้วนเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

33. บ้านพักครู

33.1 ท่านอยู่บ้านพักครูหรือไม่

- ☐ อยู่
- ☐ ไม่อยู่

33.2 ถ้าอยู่ท่านได้รับความสะดวกและเหมาะสมเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

33.3 ท่านมีความจำเป็นและความต้องการที่จะอยู่บ้านพักครูเพียงไร

(ถ้าท่านยังไม่ได้อยู่)

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

34. ท่านได้รับความสะดวกเรื่องอาหารกลางวันและน้ำดื่มเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

35. ท่านเคยเข้าสอนแทนครูที่ไม่มาบ่อยครั้งเพียงไร

- ☐ ไม่เคย
- ☐ น้อยครั้ง
- ☐ มากครั้ง

36. ท่านเตรียมการสอนอย่างไร
- ☐ ไม่ได้เตรียมเพราะไม่มีเวลา
 - ☐ ไม่ได้เตรียมเพราะทนายในการสอนแล้ว
 - ☐ เตรียมล่วงหน้าตลอดปี
 - ☐ เตรียมล่วงหน้าตลอดเทอม
 - ☐ เตรียมล่วงหน้าตลอดเดือน
 - ☐ เตรียมล่วงหน้าตลอดสัปดาห์
 - ☐ เตรียมล่วงหน้าทุกวัน
37. ท่านใช้เวลาใดเตรียมการสอนเป็นส่วนใหญ่
- ☐ วันหยุด
 - ☐ ตอนกลางคืน
 - ☐ ตอนเช้าก่อนเข้าเรียน
 - ☐ หลังจากเลิกเรียนแล้ว
 - ☐ ชั่วโมงว่าง
 - ☐ พักกลางวัน
 - ☐ เวลาอื่น (ระบุ)
38. ท่านตรวจสอบผลงานหรืองานของนักเรียนอย่างไรเป็นส่วนใหญ่
- ☐ ตรวจพร้อมกันในห้อง
 - ☐ ให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ
 - ☐ เลือกตรวจเป็นบางคน
 - ☐ ตรวจด้วยตนเองทุกคน
 - ☐ วิชาที่สอนไม่มียานให้ตรวจ

39. ท่านใช้เวลาใดตรวจสอบผลงานหรืองานของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่
- ☐ วันหยุด
 - ☐ ตอนกลางคืน
 - ☐ ตอนเช้าก่อนเข้าเรียน
 - ☐ หลังจากเลิกเรียนแล้ว
 - ☐ ชั่วโมงว่าง
 - ☐ พักกลางวัน
 - ☐ ในชั่วโมงเรียนวิชานั้น
 - ☐ อื่น ๆ (ระบุ)
40. จำนวนนักเรียนในชั้นที่ท่านสอนโดยเฉลี่ย
- ☐ น้อยกว่า 20 คน
 - ☐ 21 - 30 คน
 - ☐ 31 - 40 คน
 - ☐ 41 - 50 คน
 - ☐ มากกว่า 50 คน
41. ท่านต้องสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้าและมีปัญหาสัปดาห์ละกี่ชั่วโมง
- ☐ ไม่มีเลย
 - ☐ 1 - 5 ชั่วโมง
 - ☐ 6 - 10 ชั่วโมง
 - ☐ 11 - 15 ชั่วโมง
 - ☐ 16 - 20 ชั่วโมง
 - ☐ มากกว่า 20 ชั่วโมง

42. ตามความสังเกตของท่าน ในสัปดาห์
หนึ่ง ๆ มีชั้นที่ว่างไม่มีครูเข้าสอนปล่อยให้
ให้เด็กเล่นหรืออว้าง ๆ มากน้อย -
เพียงไร

- ☐ มากที่สุด
- ☐ มาก
- ☐ ปานกลาง
- ☐ น้อย
- ☐ ไม่มีเลย

43. ท่านอยากเปลี่ยนชั้นสอนมากเพียงไร

- ☐ ไม่อยากเปลี่ยน
- ☐ เปลี่ยนหรือไม่ก็ได้
- ☐ อยากเปลี่ยน

44. ท่านอยากเปลี่ยนวิชาที่สอนมากเพียงไร

- ☐ ไม่อยากเปลี่ยน
- ☐ เปลี่ยนหรือไม่ก็ได้
- ☐ อยากเปลี่ยน

45. ในชั่วโมงว่างท่านทำอะไรบ้าง(อาจตอบ
ได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เตรียมการสอน
- ☐ ตรวจงานนักเรียน
- ☐ อ่านหนังสือ
- ☐ พบปะกับเพื่อนครู
- ☐ พักผ่อนเพราะเหนื่อยจากการสอน
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

46. ท่านรู้สึกปลอดภัยและรู้สึกอบอุ่นใจเพียงไร
ในการทำงานที่โรงเรียนนี้

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

រា ក ដ ង វ ក ឡ.

(สำเนา)

ครูท

ที่ ศธ 0704 / 22591

กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

16 ตุลาคม 2513

เรื่อง กรอกแบบสอบถาม

เรียน ครูใหญ่, อาจารย์ใหญ่ โรงเรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามสำหรับครูใหญ่, อาจารย์ใหญ่ 1 ชุด
2. แบบสอบถามสำหรับครู, อาจารย์ ชุด
3. ของสำหรับส่งแบบสอบถามคืน 1 ของ

เนื่องด้วยกรมวิสามัญศึกษาได้พิจารณาเห็นสมควรให้ความร่วมมือกับคณะนิสิตปริญญาโท จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ทำการวิจัยเพื่อศึกษาด้านภาพการใช้อาคารสถานที่ และ ครู ของโรงเรียนรัฐบาลทุกโรงเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ จำเป็นต้องขอความร่วมมือจากครูใหญ่, อาจารย์ใหญ่ และครู, อาจารย์ทุกคน ในสังกัดกองโรงเรียนรัฐบาล ตอบแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิจัย และ ไปรคปฏิบัติ ดังนี้

1. แบบสอบถามมี 2 อย่าง สำหรับครูใหญ่, อาจารย์ใหญ่อย่างหนึ่ง และ สำหรับครู, อาจารย์อีกอย่างหนึ่ง ท่านโปรดกรอกและแจ้งให้ครู, อาจารย์ทุกคนกรอกด้วย
2. โปรดกรอกข้อมูลที่แท้จริงในปีการศึกษา 2513
3. ไม่ควรใส่ชื่อผู้กรอกในแบบสอบถาม
4. รวบรวมแบบสอบถามที่กรอกเรียบร้อยแล้วทั้งหมด ใส่ซองที่ได้แนบมาด้วยนี้ ส่งคืนถึง กรมภายในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2513

กรมวิสามัญศึกษาหวังว่าคงได้รับความร่วมมือด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุวัฒน์ กาญจนะวสิต

(นายสุวัฒน์ กาญจนะวสิต)

ผู้อำนวยการกอง รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการกองโรงเรียนรัฐบาล

แผนกโรงเรียนส่วนกลาง

(สำเนา)

ครูท

ที่ ศบ 0704 / 22591

กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

16 ตุลาคม 2513

เรื่อง กรอกแบบสอบถาม

เรียน ครูใหญ่, อาจารย์ใหญ่ โรงเรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามสำหรับครูใหญ่, อาจารย์ใหญ่ 1 ชุด
2. แบบสอบถามสำหรับครู, อาจารย์ ชุด
3. ซองสำหรับส่งแบบสอบถามคืน 1 ซอง

เนื่องด้วยกรมวิสามัญศึกษาได้พิจารณาเห็นสมควรให้ความร่วมมือกับคณะนิสิตปริญญาโท จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ทำการวิจัยเพื่อศึกษาสถานภาพการใช้อาคารสถานที่ และ ครู ของโรงเรียนรัฐบาลทุกโรงเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ จำเป็นต้องขอความร่วมมือจากครูใหญ่, อาจารย์ใหญ่ และครู, อาจารย์ทุกคน ในสังกัดกองโรงเรียนรัฐบาล ตอบแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิจัย และ ไปรศปฏิบัติ ดังนี้

1. แบบสอบถามมี 2 อย่าง สำหรับครูใหญ่, อาจารย์ใหญ่อย่างหนึ่ง และ สำหรับครู, อาจารย์อีกอย่างหนึ่ง ท่านโปรดกรอกและแจกให้ครู, อาจารย์ทุกคนกรอกด้วย
2. โปรดกรอกข้อมูลที่เป็นจริงในปีการศึกษา 2513
3. ไม่ควรใส่ชื่อผู้กรอกในแบบสอบถาม
4. รวบรวมแบบสอบถามที่กรอกเรียบร้อยแล้วทั้งหมด ใส่ซองที่ได้แนบมาด้วยนี้ ส่งคืนถึง กรมภายในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2513

กรมวิสามัญศึกษาหวังว่าคงได้รับความร่วมมือด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอแสดงความนับถือ

สุวัฒน์ กาญจนะวสิต

(นายสุวัฒน์ กาญจนะวสิต)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการกอง รักษาการแทน
ผู้อำนวยการกองโรงเรียนรัฐบาล

แผนกโรงเรียนส่วนกลาง

(สำเนา)

ครูฯ

ที่ ศธ 0704 / 25583

กรมวิสามัญศึกษา

1 ธันวาคม 2513

เรื่อง กรอกแบบสอบถาม

เรียน ครูใหญ่อาจารย์ใหญ่ โรงเรียน

อ้างถึง หนังสือที่ ศธ 0704 / 22591 ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2513

ตามหนังสืออ้างถึง ได้ขอความร่วมมือจากโรงเรียนกรอกแบบ
สอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัยและขอให้ส่งถึงกรมภายในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2513 นั้น
บัดนี้ กองโรงเรียนรัฐบาลยังมิได้รับแบบสอบถามของโรงเรียนคืนไป จึงใคร่ขอความกรุณาให้
ดำเนินการด้วยโดยเร็ว และส่งคืนถึงกองโรงเรียนรัฐบาลภายในวันที่ 10 ธันวาคม 2513 ขอ
ขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

สุวัจน์ กาญจนะวสิท

(นายสุวัจน์ กาญจนะวสิท)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการกอง รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการกองโรงเรียนรัฐบาล

แผนกโรงเรียนส่วนกลาง

ประวัติย่อของผู้เขียน

<u>เกิด</u>	๒๔๘๔	ตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี
<u>การศึกษา</u>	๒๕๐๒	ม. ๖ โรงเรียนท่าใหม่ "พุทธสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล" อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี
	๒๕๐๓	ท.อ.๒ สมัคร สอบ ขณะศึกษาอยู่ชั้น ป.๗ ปีที่ ๑ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ธนบุรี
	๒๕๐๗	กศ.บ. วิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน ธนบุรี
	๒๕๑๒	เข้าศึกษาในชั้นปริญญาโททางการศึกษา สาขามัธยมศึกษา (ภาษาและวรรณคดีไทย) ที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร พระนคร
<u>การรับราชการ</u>	๒๕๐๗	ครูตรีโรงเรียนสูงเม่นชนูปถัมภ์ อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่
	๒๕๑๑	ครูโทโรงเรียนเกษม
<u>เครื่องราชอิสริยาภรณ์</u>	๒๕๑๒	จักรดาราภรณ์มงกุฎไทย